

CZEGO
naprawdę
UCZY BIBLIA?

CZEGO *naprawdę* UCZY BIBLIA?

IMIĘ I NAZWISKO

Zdjęcia: ■ strona 7: dzięki uprzejmości American Bible Society
■ strona 19: kula ziemiska: NASA ■ strony 24, 25: Edouard Boubat, WHO
■ strony 88, 89: wybuch: na podstawie zdjęcia USAF;
dziecko: na podstawie zdjęcia W. Cuttinga, WHO

© 2005

Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania

What Does the Bible Really Teach?

Wszelkie prawa zastrzeżone

© 2005

Wachturm Bibel- und Traktat-Gesellschaft der Zeugen Jehovas, e.V.

Selters/Taunus

Czego naprawdę uczy Biblia?

Alle Rechte vorbehalten

Strażnica – Towarzystwo Biblijne i Traktatowe,

Zarejestrowany Związek Wyznania Świadków Jehowy w Polsce

ISBN 83-86930-79-9

Wysłano do druku w lutym 2013 roku

Publikacja ta nie jest na sprzedaż. Wydano ją w ramach ogólnoswiatowej biblijnej działalności edukacyjnej, wspieranej dobrowolnymi datkami.

Jeśli nie zaznaczono inaczej, wersety biblijne przytoczono z *Pisma Świętego w Przekładzie Nowego Świata*.

What Does the Bible Really Teach?

Polish (bh-P)

Made in Germany

Druck und Verlag: Wachturm-Gesellschaft, Selters/Taunus

SPIS TREŚCI

ROZDZIAŁ	STRONA
Czy Bóg chciał takiego świata?	3
1. Jaka jest prawda o Bogu?	8
2. Biblia—Księga od Boga	18
3. Jakie zamierzenie co do ziemi ma Bóg?	27
4. Kim jest Jezus Chrystus?	37
5. Ofiara okupu—najwspanialszy dar Boży	47
6. Gdzie są umarli?	57
7. Niezawodna nadzieja dla naszych bliskich, którzy umarli	66
8. Czym jest Królestwo Boże?	76
9. Czy żyjemy w „dniach ostatnich”?	86
10. Jaki wpływ mają na nas stworzenia duchowe?	96
11. Dlaczego Bóg dopuszcza cierpienia?	106
12. Jak żyć, żeby się podobać Bogu	115
13. Boży pogląd na życie	125
14. Jak prowadzić szczęśliwe życie rodzinne	134
15. Religia, która cieszy się uznaniem Boga	144
16. Opowiedz się za religią prawdziwą	154
17. Zbliź się do Boga przez modlitwę	164
18. Chrzest a twoja więź z Bogiem	174
19. ‘Trwaj w miłości Bożej’	184
Materiał dodatkowy	194

Czy Bóg chciał takiego świata?

WYSTARCZY tylko sięgnąć po gazetę, włączyć telewizor czy radio, by natknąć się na doniesienia o przestępstwach, wojnach i zamachach terrorystycznych. Własne życie też nie szczędzi nam trosk. Być może jesteśmy przytłoczeni chorobą albo śmiercią bliskiej osoby. Niewykluczone, że czujemy się podobnie jak Hiob, który był dobrym człowiekiem, a jednak wyznał, iż jest „przepojony udręką” (Hioba 10:15).

Nasuwają się pytania:

- Czy Bóg naprawdę chciał, żeby tak wyglądało nasze życie?
- Gdzie szukać pomocy w radzeniu sobie z trudnościami?
- Czy można się spodziewać, że na ziemi kiedykolwiek zapanuje pokój?

Pocieszających odpowiedzi udziela Biblia.

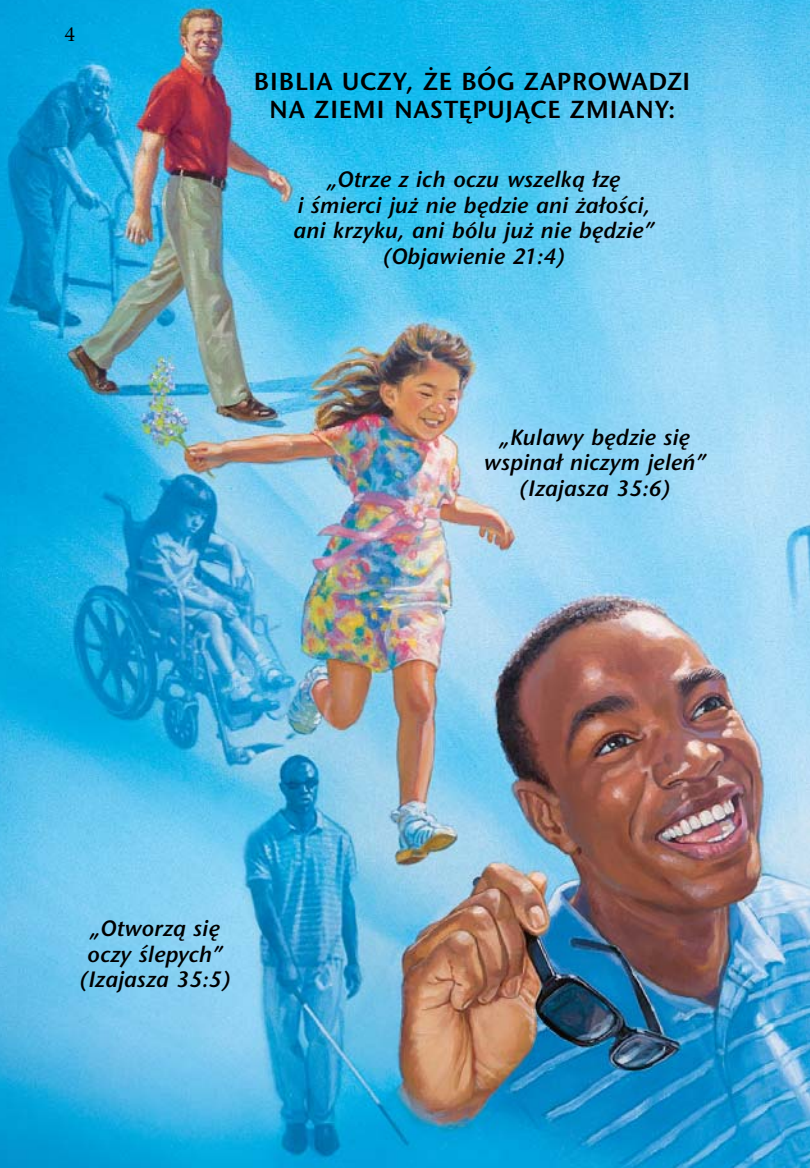

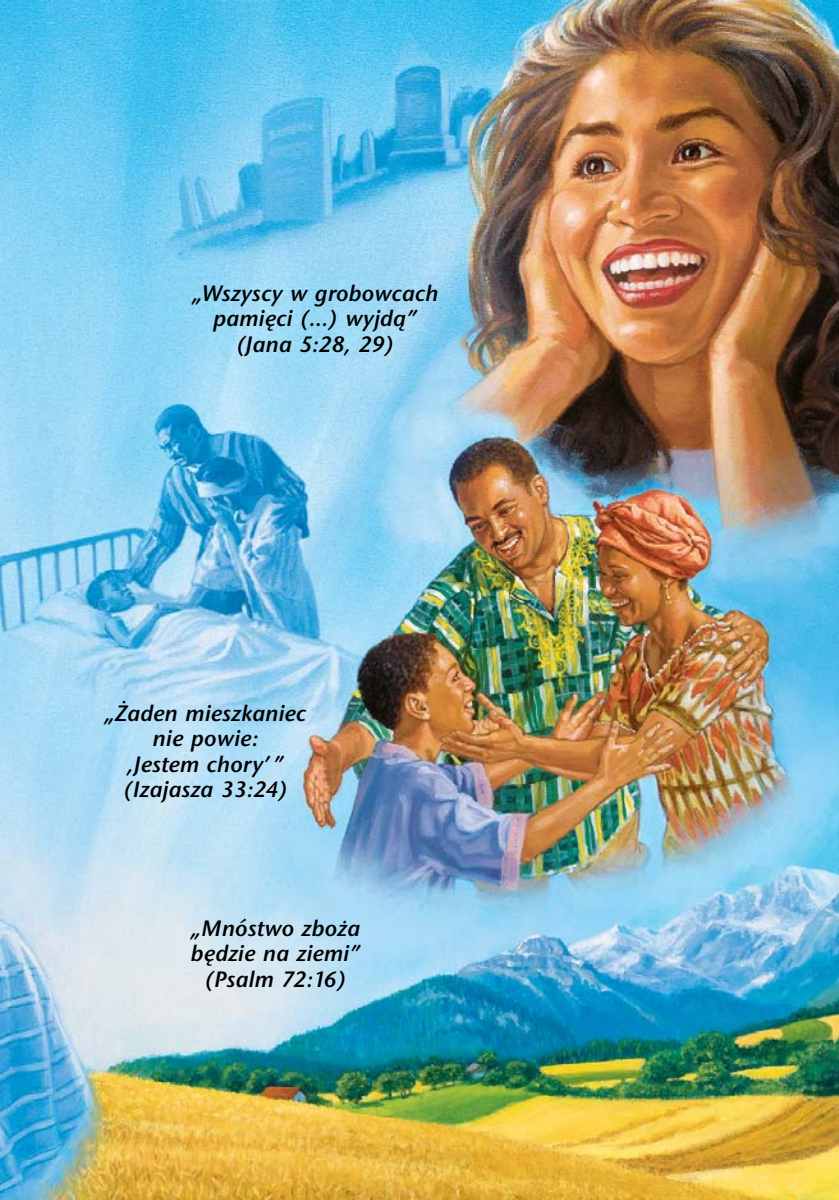
**BIBLIA UCZY, ŻE BÓG ZAPROWADZI
NA ZIEMI NASTĘPUJĄCE ZMIANY:**

*„Otrze z ich oczu wszelką łzę
i śmierci już nie będzie ani żałości,
ani krzyku, ani bólu już nie będzie”
(Objawienie 21:4)*

*„Kulawy będzie się
wspinał niczym jeleń”
(Izajasza 35:6)*

*„Otworzą się
oczy ślepych”
(Izajasza 35:5)*

*„Wszyscy w grobowcach
pamięci (...) wyjdą”
(Jana 5:28, 29)*

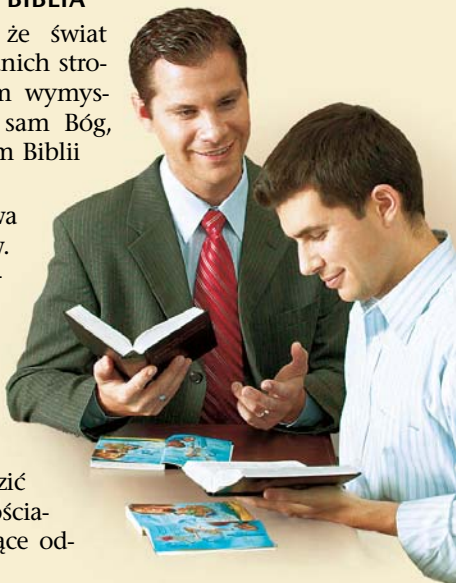
*„Żaden mieszkaniec
nie powie:
,Jestem chory’”
(Izajasza 33:24)*

*„Mnóstwo zboża
będzie na ziemi”
(Psalm 72:16)*

MOŻESZ SKORZYSTAĆ Z TEGO, O CZYM MÓWI BIBLIA

Nie sądź pochopnie, że świat przedstawiony na poprzednich stronach jest jedynie ludzkim wymysłem. Te obietnice złożył sam Bóg, który też za pośrednictwem Biblii wyjaśnił, jak je spełni.

Ale Biblia jest wartościowa z jeszcze innych powodów. Pomaga już teraz prowadzić naprawdę szczęśliwe życie. Może masz problemy finansowe, rodzinne czy zdrowotne albo straciłeś kogoś bliskiego. W Biblii znajdziesz wskazówki, jak na co dzień radzić sobie z różnymi trudnościami. Otrzymasz pokrzepiające odpowiedzi na pytania:

- *Dlaczego cierpimy?*
- *Jak pokonywać przeciwności życiowe?*
- *Jak prowadzić szczęśliwsze życie rodzinne?*
- *Co się dzieje z człowiekiem po śmierci?*
- *Czy jeszcze kiedyś zobaczymy naszych bliskich, którzy umarli?*
- *Skąd możemy mieć pewność, że Bóg spełni swe obietnice dotyczące przyszłości?*

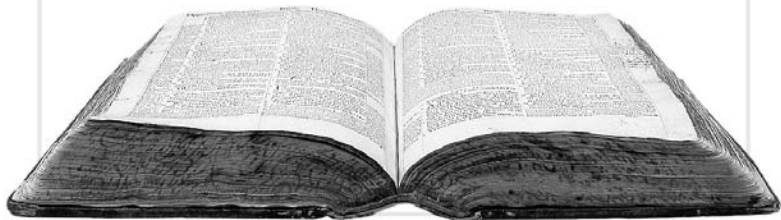
Już samo to, że czytasz ten podręcznik, dowodzi, iż chciałbyś wiedzieć, czego uczy Biblia. Wybrałeś dobre narzędzie. Zwróć uwagę na pytania zamieszczone w każdym rozdziale u dołu stron. Pomagają one analizować poszczególne akapity. Już miliony ludzi studiowało w ten sposób Biblię ze Świadcami Jehowy. Mamy nadzieję, że takie studium spodoba się również tobie. To ciekawe i przyjemne zajęcie. Oby Bóg błogosławił twoim staraniom, gdy będziesz się dowiadywał, czego *naprawdę* uczy Biblia!

ZAPOZNAJ SIĘ Z BIBLIĄ

BIBLIA składa się z 66 ksiąg i listów. Dzielią się one na rozdziały i wersety, co ułatwia szukanie. Kiedy w tym podręczniku odsyłamy do Biblii, najpierw podajemy nazwę księgi, potem numer rozdziału, a następnie numer wersetu. Na przykład „2 Tymoteusza 3:16” oznacza List 2 do Tymoteusza, rozdział 3, werset 16.

Jeśli zaczniesz odszukiwać wskazane wersety, szybko nabierzesz wprawy. Spróbuj też ułożyć sobie program codziennego czytania Biblii. Gdy każdego dnia przeczytasz od trzech do pięciu rozdziałów, w ciągu roku zapoznasz się z całą Biblią.

Jaka jest prawda o Bogu?

Czy Bóg się tobą interesuje?

Jaki On jest? Czy ma imię?

Czy można się do Niego zbliżyć?

CZY zauważyłeś, jak dziecko zadaje pytania? Często zaczyna to robić, gdy tylko nauczy się mówić. Wpatruje się w ciebie szeroko otwartymi oczami i pyta: „Czemu niebo jest niebieskie? Dlaczego gwiazdy świecą? Skąd ptaki umieją śpiewać?” Próbujesz jakoś odpowiedzieć, ale nie zawsze jest to łatwe. Nawet najlepsza odpowiedź wywołuje następne pytanie: „A dlaczego?”

² Nie tylko dzieci zadają pytania. Dorastamy i nie przestajemy pytać. Robimy to, żeby znaleźć drogę, uniknąć niebezpieczeństwa albo po prostu zaspokoić ciekawość. Niestety, sporo ludzi z czasem rezygnuje ze stawiania pytań, zwłaszcza tych najważniejszych. A przynajmniej nie stara się poznać na nie odpowiedzi.

³ Pomyśl o pytaniu z okładki albo o tych ze wstępu do książki czy też z początku te-

---

1, 2. Dlaczego warto zadawać pytania?

3. Dlaczego wiele osób nie szuka odpowiedzi na najważniejsze pytania?

go rozdziału. Są to najdonioślejsze pytania, jakie można sobie zadać. A jednak wielu ludzi nie szuka na nie odpowiedzi. Dlaczego? Czyżby nie było ich w Biblii? Niektórzy uważają, że zawarte w niej wyjaśnienia trudno zrozumieć. Inni z kolei wstydzą się pytać. Jeszcze inni wolą zostawić te sprawy duchownym i teologom. A ty? Co o tym myślisz?

⁴ Zapewne chciałbyś poznać odpowiedzi na podstawowe pytania życiowe. Może nieraz się zastanawiasz: Po co człowiek żyje? Czy na tym życiu wszystko się kończy? Jaki naprawdę jest Bóg? Warto zadawać sobie takie pytania i – co bardzo istotne – nie rezygnować, dopóki nie zdobędzie się zadowolających, wiarygodnych odpowiedzi. Wybitny nauczyciel Jezus Chrystus radził: „Stale proście, a będzie wam dane; ciągle szukajcie, a znajdziecie; wciąż pukajcie, a będzie wam otworzone” (Mateusza 7:7).

⁵ Jeśli 'ciągle szukasz' odpowiedzi na ważne pytania, przekonasz się, że ten wysiłek się opłaca (Przysłów 2:1-5). Bez względu na to, co mówią inni, odpowiedzi takie *istnieją* i *możesz* je znaleźć – właśnie w Biblii. Nie są zbyt trudne do zrozumienia. Co więcej, budzą nadzieję i dodają otuchy. Poza tym pomagają już teraz prowadzić sensowne życie. Na początek zajmijmy się pytaniem, które niepokoi sporo ludzi.

CZY BÓG JEST NIEWRAŻLIWY I NIECZUŁY?

⁶ Wiele osób twierdzi, że Bóg jest niewrażliwy i nieczuły. W przeciwnym razie, ich zdaniem, świat wyglądałby zupełnie inaczej. Tymczasem dokoła widzimy

---

4, 5. Co można zaliczyć do najdonioślejszych pytań życiowych i dlaczego warto szukać na nie odpowiedzi?

6. Dlaczego tak powszechny jest pogląd, że Bóg nie przejmuje się cierpieniami ludzi?

wojny, nienawiść i ubóstwo. Sami chorujemy, cierpimy, tracimy bliskich. Dlatego niejeden mówi: „Gdyby Bóg interesował się nami i naszymi problemami, to czy pozwalałby na takie rzeczy?”

⁷ Co gorsza, nieraz sami duchowni podsuwają myśl, że Bóg jest nieczuły. Jak to robią? Gdy zdarzy się jakaś tragedia, tłumaczą, że Bóg tak chciał. Tym samym oskarżają Go o sprowadzanie nieszczęść. Ale czy taka jest prawda o Bogu? Czego w rzeczywistości uczy Biblia? Odpowiedź zawiera List Jakuba 1:13: „Niech nikt, kto jest doświadczany, nie mówi: ‚Przez Boga jestem doświadczany’. Bóg bowiem nie może być doświadczany przez coś złego ani sam nikogo nie doświadcza”. A zatem *nie* jest On sprawcą zła, które widzimy wokół nas (Hioba 34:10-12). Owszem, pozwala mu istnieć. Jest jednak olbrzymia różnica między *dopuszczeniem* do czegoś a *spowodowaniem* tego.

⁸ Wyobraź sobie, że młody, dorosły mężczyzna mieszka jeszcze w rodzinnym domu ze swoim mądrym i kochającym ojcem. Pewnego dnia zaczyna się buntować i postanawia odejść. Ojciec go nie zatrzymuje. Młodzieniec schodzi na złą drogę i popada w kłopoty. Kto je *spowodował*? Ojciec? Skądże! (Łukasza 15:11-13). Podobnie Bóg nie powstrzymywał ludzi, gdy obierali złą drogę, ale bynajmniej *nie wywołał* trudności, które z tego wynikły. Obarczanie Go winą za wszystkie ludzkie bolączki byłoby więc niesprawiedliwe.

⁹ Bóg miał powody, by pozwolić człowiekowi pójść złą drogą. Jako mądry i potężny Stwórca, nie musi nam ich

---

7. (a) Jak duchowni podsuwają ludziom myśl, że Bóg jest nieczuły?
(b) Czego Biblia naprawdę uczy o naszych cierpieniach?

8, 9. (a) Jak można zilustrować różnicę między dopuszczeniem zła a spowodowaniem go? (b) Dlaczego nie powinniśmy oburzać się na Boga, że pozwolił ludziom pójść złą drogą?

wyjaśniać. A jednak to zrobił, ponieważ nas kocha. Sporo na ten temat dowiesz się z 11 rozdziału tej książki. Ale możesz być pewny, że Bóg nie jest odpowiedzialny za problemy, z jakimi się zmagamy. Co więcej, daje nam jedyną nadzieję na ich rozwiązanie! (Izajasza 33:2).

¹⁰ Trzeba też pamiętać, że Bóg jest święty (Izajasza 6:3). Nie jest więc niczym skalany. Nie ma w Nim cienia niegodziwości. Możemy zatem darzyć Go bezgranicznym zaufaniem – nie tak jak ludzi, którzy czasem ulegają złym wpływom. Poza tym nawet najuczciwsi władcy często nie są w stanie naprawić szkód wyrządzonych przez nikczemnych ludzi. Natomiast Bóg jest wszechmocny. Może odwrócić i na pewno odwróci skutki zła na świecie. Sprawí, że zniknie ono na zawsze! (Psalm 37:9-11).

STOSUNEK BOGA DO DZISIEJSZEJ NIESPRAWIEDLIWOŚCI

¹¹ Ale zanim Bóg ostatecznie usunie zło, jak obecnie reaguje na cierpienia i krzywdy ludzi? I czy interesuje się twoim życiem? W Biblii czytamy, że Bóg „miłuje sprawiedliwość” (Psalm 37:28). Przywiązuje więc ogromną wagę do tego, czy coś jest dobre, czy złe. Nienawidzi wszelkich przejawów niesprawiedliwości. Gdy w czasach starożytnych ziemia napełniła się bezprawiem, to jak wspomniano w Biblii, Bóg „bolał w swym sercu” (Rozdzaju 6:5, 6). Od tamtej pory wcale się nie zmienił (Malachiasza 3:6). Obecnie także ubolewa nad ogromem ludzkich cierpień na całym świecie oraz nad niedolą poszczególnych osób. Biblia zapewnia, że On się o nas troszczy (1 Piotra 5:7).

---

10. Dlaczego możemy ufać, że Bóg usunie wszelkie skutki zła?

11. (a) Jak Bóg zapatruje się na niesprawiedliwość? (b) Co Bóg sądzi o cierpieniach każdego z nas?

¹² Co jeszcze nas przekonuje, że Bogu nie są obojętne cierpienia ludzi? Otóż Biblia mówi, że człowiek został stworzony na obraz Boga (Rodzaju 1:26). Przejawiamy więc dobre cechy, ponieważ On je przejawia. Czy nie jest ci przykro patrzeć na cierpienia niewinnych osób? Skoro ty przejmujesz się taką niesprawiedliwością, tym bardziej przejmuj się nią Bóg.

¹³ Do najwspanialszych cech człowieka należy zdolność okazywania miłości. Również pod tym względem jesteś odbiciem Boga. Biblia uczy, że On „jest miłością” (1 Jana 4:8, 16). Kochamy, ponieważ On kocha. Czy

Co robisz, gdy chcesz się z kimś zapoznać? Zapewne mówisz, jak masz na imię. Bóg wyjawia nam swe imię w Biblii

miłość nie skłoniłaby cię do usunięcia z ziemi cierpien i niesprawiedliwości, gdyby to tylko leżało w twojej mocy? Oczywiście, że tak! Możesz więc być przekonany, że zrobi to Bóg. Obietnice, o których wspomniano we wstępie do tej książki, nie są ludzkimi wymysłami ani marzeniami. Z całą pewnością się spełnią! Aby jednak im zaufać, musisz lepiej poznać Boga, który je złożył.

BÓG PRAGNIE, ŻEBYŚ GO POZNAŁ

¹⁴ Co robisz, gdy chcesz się z kimś zapoznać? Zapewne mówisz, jak masz na imię. A czy Bóg ma imię? Wy-

12, 13. (a) Dlaczego potrafimy przejawiać dobre cechy, między innymi miłość, i co pod jej wpływem pragnęlibyśmy zmienić na świecie? (b) Dlaczego możesz być pewny, że Bóg naprawdę zajmie się problemami świata?

14. Jakie imię nosi Bóg i dlaczego powinniśmy się nim posługiwać?

*Biblia uczy, że Jehowa
jest kochającym Stwórcą
całego wszechświata*

znawcy wielu religii twierdzą, że brzmi ono „Bóg” albo „Pan”, lecz nie są to przecież imiona własne. To tylko tytuły, takie jak „król” czy „prezydent”. Biblia uczy, że Bóg nosi szereg różnych tytułów, między innymi „Bóg” i „Pan”. Ale uczy też, że ma On prawdziwe imię: Jehowa. W Psalmie 83:18 czytamy: „Ty, który masz na imię Jehowa, ty sam jesteś Najwyższym nad całą ziemią”. Jeśli Biblia, z której korzystasz, nie zawiera imienia Bożego, zajrzyj do „Materiału dodatkowego” na stronach od 195 do 197 tego podręcznika, a dowiesz się, dlaczego tak się stało. W rzeczywistości w starożytnych manuskryptach biblijnych imię to występowało tysiące razy. A więc

Jehowa chce, byś je znał i się nim posługiwał. Można powiedzieć, że przedstawił ci się za pośrednictwem Biblii.

¹⁵ To imię Bóg nadał sobie sam. Jest ono bardzo wymowne. Oznacza, że potrafi On spełnić każdą swoją obietnicę i zrealizować każdy swój zamiar.* Tylko Bóg może nosić tak wyjątkowe, niepowtarzalne imię. Ale Jehowa jest wyjątkowy pod wieloma względami. Jakimi?

¹⁶ W Psalmie 83:18 przeczytaliśmy o Jehowie: „Ty *sam* jesteś Najwyższym”. Podobnie tylko Jego nazwano

---

* Więcej informacji o znaczeniu i sposobie wymawiania imienia Bożego można znaleźć w „Materiale dodatkowym” na stronach od 195 do 197.

---

15. Jaki sens kryje w sobie imię Jehowa?

16, 17. Czego dowiadujemy się o Jehowie z Jego tytułów: (a) „Wszchemocny”? (b) „Król Wieczności”? (c) „Stwórca”?

*Ojcowska
miłość do dzieci
odzwierciedla
wznioślejszą miłość,
którą żywi do nas
Ojciec niebiański*

„Wszechmocnym”. W Księdze Objawienia 15:3 powiedziano: „Wielkie i zdumiewające są twe dzieła, Jehowo Boże, Wszechmocny. Prawe i prawdziwe są twe drogi, Królu Wieczności”. Tytuł „Wszechmocny” podpowiada nam, że Jehowa jest najpotężniejszą ze wszystkich istot. Nikt nie dorównuje Mu mocą. Z kolei tytuł „Król Wieczności” przypomina, że Jehowa jest wyjątkowy pod jeszcze innym względem. Jedynie On istniał zawsze. Psalm 90:2 mówi: „Już od czasu niezmiernego po czas niezmierny [czyli wieczny] ty jesteś Bogiem”. Czy nie budzi to w tobie zdumienia i podziwu?

¹⁷ Poza tym nikt oprócz Jehowy nie jest Stwórcą. W Księdze Objawienia 4:11 czytamy: „Godzien jesteś, Jehowo, Boże nasz, przyjąć chwałę i szacunek, i moc, ponieważ tyś stworzył wszystko i z twojej woli wszystko zaistniało i zostało stworzone”. Ktokolwiek i cokolwiek przyjdzie ci na myśl – niebiańskie istoty duchowe, gwiazdy jaśniejące na niebie, owoce na drzewach, ryby pływające w rzekach i morzach – wszystko to istnieje dzięki temu, że Jehowa jest Stwórcą!

CZY MOŻESZ SIĘ ZBLIŻYĆ DO JEHOWY?

¹⁸ Czytanie o zdumiewających przymiotach Jehowy czasem wzbudza w ludziach pewne obawy. Niektórzy myślą sobie, że Bóg jest zbyt wzniosły, by mogli kiedyś nawiązać z Nim bliższą więź albo coś dla Niego znaczyć. Czy jednak taki pogląd jest słuszny? Biblia uczy czegoś wręcz przeciwnego. Mówi o Jehowie: „Nie jest on daleko od nikogo z nas” (Dzieje 17:27). I zachęca: „Zbliźcie się do Boga, a on zbliży się do was” (Jakuba 4:8).

---

18. Dlaczego niektórzy sądzą, że nigdy nie uda im się zbliżyć do Boga, i co na ten temat mówi Biblia?

¹⁹ A jak mógłbyś zbliżyć się do Boga? Przede wszystkim trwaj w tym, co już robisz – dalej nabywaj o Nim wiedzy. Jezus rzekł: „To znaczy życie wieczne: ich poznanie ciebie, jedynego prawdziwego Boga, oraz tego, któregoś posłał, Jezusa Chrystusa” (Jana 17:3). Biblia więc naucza, że poznawanie Jehowy i Jezusa prowadzi do „życia wiecznego”! Jak już wspomnieliśmy, „Bóg jest miłością” (1 Jana 4:8, 16). Ale ma też wiele innych pięknych i ujmujących przymiotów. Na przykład Biblia mówi, że Jehowa to „Bóg miłosierny i łaskawy, nieskory do gniewu oraz obfitujący w lojalną życzliwość i prawdę” (Wyjścia 34:6). Jest „dobry i gotów przebaczać” (Psalm 86:5). Jest cierpliwy (2 Piotra 3:9). Jest także lojalny (Objawienie 15:4). W miarę czytania Biblii lepiej dostrzeżesz, w jaki sposób Jehowa przejawia te i inne zachwycające przymioty.

²⁰ Bóg jest niewidzialną istotą duchową, dlatego nie da się Go zobaczyć (Jana 1:18; 4:24; 1 Tymoteusza 1:17). Jednak dzięki Biblii możesz dokładnie się dowiedzieć, jaką jest osobą. Zgodnie ze słowami psalmisty możesz „ogłądać piękno” Jehowy (Psalm 27:4, *Biblia warszawska*; Rzymian 1:20). Gdy lepiej Go poznasz, stanie się dla ciebie realniejszy i będziesz miał jeszcze więcej powodów, by Go miłować i utrzymywać z Nim bliską więź.

²¹ Z biegiem czasu zrozumiesz, dlaczego Biblia każe nam uznawać Jehowę za naszego Ojca (Mateusza 6:9). Nie tylko dał nam życie, ale też – jak każdy kochający ojciec – chce dla nas tego, co najlepsze (Psalm 36:9). Bib-

---

19. (a) Jak możemy zacząć przybliżać się do Boga i jaki odniesiemy z tego pożytek? (b) Które przymioty Boga szczególnie ci się podobają?

20-22. (a) Czy możemy zbliżyć się do Boga, mimo że Go nie widzimy? (b) Do czego niektórzy mogą cię w dobrej wierze nakłaniać i co jednak powinieneś robić?

lia wskazuje nawet, że ludzie mogą zostać Jego przyjaciółmi (Jakuba 2:23). Pomyśl: Możesz być przyjacielem Stwórcy całego wszechświata!

²² Niewykluczone, że gdy będziesz dłużej poznawał Biblię, niektórzy w dobrej wierze zaczną cię do tego zniechęcać. Mogą się obawiać, że zmienisz poglądy religijne. Nie pozwól jednak, by ktokolwiek powstrzymał cię od nawiązania tej najcenniejszej przyjaźni – przyjaźni z Bogiem.

²³ Oczywiście na początku nie wszystko będziesz rozumiał. Nie wstydź się prosić o pomoc. Na pewno potrzeba do tego pokory, ale Jezus zachęcał, żeby być pokornym jak małe dziecko (Mateusza 18:2-4). A dzieci, jak wiemy, zadają mnóstwo pytań. Bóg chce, byś ty także znalazł odpowiedzi na swoje pytania. W Biblii z uznaniem wypowiedziano się o osobach, które pilnie się o Nim uczyły i sprawdzały w Pismach, czy zdobywana przez nich wiedza jest zgodna z prawdą (Dzieje 17:11).

²⁴ Badanie Biblii to najlepszy sposób poznawania Jehowy. Księga ta różni się od innych ksiązek. Pod jakim względem? Omówimy to w następnym rozdziale.

23, 24. (a) Dlaczego powinieneś zadawać pytania dotyczące zdobywanej wiedzy? (b) Co jest tematem następnego rozdziału?

CZEGO UCZY BIBLIA

- Bóg się tobą interesuje (1 Piotra 5:7).
- Bóg ma na imię Jehowa (Psalm 83:18).
- Jehowa zachęca, żebyś się do Niego zbliżył (Jakuba 4:8).
- Jehowa jest pełen miłości, życzliwości i miłosierdzia (Wyjścia 34:6; 1 Jana 4:8, 16).

Biblia — Księga od Boga

Czym Biblia różni się od innych książek?

**Jak pomaga w rozwiązywaniu
problemów osobistych?**

**Dlaczego możemy wierzyć,
że proroctwa biblijne się spełnią?**

CZY przypominasz sobie chwilę, gdy od serdecznego przyjaciela dostałeś piękny prezent? Na pewno byłeś zachwycony i wzruszony. Wzruszony, bo ten gest przyjaciela wiele ci o nim powiedział — przekonałeś się, że ce-
ni waszą przyjaźń. I oczywiście podziękowałeś mu za miły podarunek.

² Bóg również ofiarował nam coś, za co możemy być Mu naprawdę wdzięczni. Darem tym jest Biblia. Ta niezwykła Księga wyjawia rzeczy, o których nie dowiedzielibyśmy się w żaden inny sposób. Mówi na przykład o stworzeniu nieba pełnego gwiazd, o stworzeniu ziemi oraz pierwszego mężczyzny i pierwszej kobiety. Zawiera niezawodne zasady, które pomagają nam radzić sobie z przeciwnościami i zmartwieniami. Wyjaśnia, jak Bóg zrealizuje swe pierwotne zamierzenie i zaprowadzi na ziemi lepsze warunki. Biblia to rzeczywiście zachwycający dar!

³ Okoliczność, że Jehowa ofiarował nam taką Księgę, jest też wzruszająca. Dowodzi, że Bóg pragnie, byśmy Go

---

1, 2. Z jakich powodów Biblia jest zachwycającym darem od Boga?
3. Co mówi o Jehowie okoliczność, że ofiarował ludziom Biblię, i dlaczego jest to wzruszające?

*W wielu językach dostępne jest
„Pismo Święte w Przekładzie Nowego Świata”*

dobrze znali. Biblia może ci więc pomóc zbliżyć się do Jehowy.

⁴ Jeśli masz Biblię, nie jesteś wyjątkiem. Księga ta – w całości lub fragmentach – ukazała się w przeszło 2300 językach i jest dostępna dla 90 procent ludności świata. *Każdego tygodnia* dociera do ludzi ponad milion jej egzemplarzy! Wydrukowano już miliardy całej Biblii albo jej części. Nie ma drugiej takiej książki!

⁵ Poza tym Biblia jest ‘natchniona przez Boga’ (2 Tymoteusza 3:16). Jak to rozumieć? Ona sama tak odpowiada: „Ludzie mówili od Boga, uniesieni duchem świętym” (2 Piotra 1:21). Zilustrujmy to przykładem: Przedsiębiorca zleca sekretarce napisanie listu. Ale skoro znajdą się tam jego myśli i dyspozycje – będzie to *jego* list, nie sekretarki. Podobnie Biblia zawiera przesłanie od Boga, a nie

4. Co wywiera na tobie największe wrażenie, jeśli chodzi o rozpowszechnienie Biblii?

5. Jak to rozumieć, że Biblia jest ‘natchniona przez Boga’?

od ludzi, którzy ją spisali. Jest więc naprawdę „słowem Boga” (1 Tesaloniczan 2:13).

SPÓJNA I DOKŁADNA

⁶ Biblię spisywano ponad 1600 lat. Jej pisarze pochodzili z różnych epok i środowisk. W gronie tym znaleźli się rolnicy, rybacy i pasterze, lecz także prorocy, sędziowie i królowie. Ewangelista Łukasz był lekarzem. Pomiędzy takich różnic między pisarzami Biblia od początku do końca tworzy spójną całość.*

⁷ Pierwsza księga biblijna opowiada, jak się zaczęły problemy ludzkości. Ostatnia ukazuje, że cała ziemia stała się rajem, czyli pięknym ogrodem. Biblia przedstawia w sumie tysiące lat historii i stopniowo odsłania kolejne szczegóły zamierzenia Bożego. Jej spójność jest naprawdę uderzająca, a właśnie tym powinna się cechować Księga pochodząca od Boga.

⁸ Biblia jest też dokładna pod względem naukowym. Zawiera informacje znacznie wyprzedzające ówczesną epokę. Na przykład w Księdze Kapłańskiej podano starożytnym Izraelitom przepisy dotyczące kwarantanny i higieny – czegoś zupełnie nieznanego sąsiednim narodom. W czasach, gdy ludzie mieli błędne wyobrażenia o kształcie naszej planety, Biblia wspominała o kulistości ziemi (Izajasza 40:22). Zgodnie z prawdą mówiła również, że ziemia ‘jest zawieszona na niczym’ (Hioba 26:7). Oczywiście Biblia to nie podręcznik naukowy. Kiedy jed-

---

* Zdaniem niektórych pewne fragmenty Biblii przeczą innym, ale twierdzenia te są bezpodstawne. Zobacz 7 rozdział książki *Biblia – słowo Boże czy ludzkie?* (wydawnictwo Świadków Jehowy).

6, 7. Dlaczego wewnętrzna spójność Biblii zasługuje na uwagę?

8. Wyjaśnij na przykładach, że Biblia jest dokładna pod względem naukowym.

nak porusza kwestie mające związek z nauką, jest dokładna. Czy nie tego oczekivalibyśmy po Księdze od Boga?

⁹ Poza tym Biblia odznacza się rzetelnością i wiarygodnością historyczną. Zamieszczone w niej relacje są ścisłe. Zawierają nie tylko imiona różnych osób, ale też ich rodowody.* W przeciwieństwie do świeckich historyków, którzy często pomijają klęski swego narodu, pisarze biblijni szczerze je opisywali, podobnie zresztą jak własne niepowodzenia. Na przykład pisarz Księgi Liczb, Mojżesz, przyznał, że popełnił poważny błąd, za który został surowo skarcony (Liczb 20:2-12). Taka uczciwość, rzadko spotykana w innych źródłach historycznych, potwierdza, że Biblia pochodzi od Boga.

ZBIÓR MĄDRYCH I PRAKTYCZNYCH RAD

¹⁰ Ponieważ Biblia została natchniona przez Boga, jest 'pożyteczna do nauczania, do upominania, do prostowania' (2 Tymoteusza 3:16). To niezwykle praktyczna Księga. Z jej treści przebija głębokie zrozumienie natury ludzkiej. Nic dziwnego, przecież Autor Biblii, Jehowa Bóg, jest naszym Stwórcą! Rozumie nasze uczucia i sposób myślenia lepiej niż my sami. Wie także, czego nam potrzeba do szczęścia i czego powinniśmy się wystrzegać.

¹¹ Pomyślmy o pewnym przemówieniu Jezusa, które nazwano Kazaniem na Górze. Można je znaleźć w rozdziałach od 5 do 7 Ewangelii według Mateusza. To istne

---

* Zwróć chociażby uwagę na szczegółowy rodowód Jezusa w Ewangelii według Łukasza 3:23-38.

9. (a) Co świadczy o wiarygodności Biblii pod względem historycznym? (b) Co mówi o Biblii uczciwość jej pisarzy?

10. Dlaczego nie dziwi nas fakt, że Biblia jest praktyczna?

11, 12. (a) Jakie tematy poruszył Jezus w Kazaniu na Górze? (b) Jakie jeszcze życiowe sprawy omówiono w Biblii i dlaczego jej rady zawsze są aktualne?

*Biblijny pisarz
Izajasz
przepowiedział
upadek Babilonu*

arcydzieło sztuki nauczania! Jezus poruszył w nim szereg różnych tematów, między innymi jak osiągnąć prawdziwe szczęście, jak rozwiązywać spory, jak się modlić i jak zapatrywać się na dobra materialne. Jego rady są dziś równie przekonujące i praktyczne jak wówczas, gdy ich udzielał.

¹² Biblia podaje też zasady dotyczące życia rodzinnego, nawyków w pracy i stosunków z innymi. Odnoszą się one

do wszystkich ludzi, a kierowanie się nimi zawsze wychodzi na dobre. Mądrość zawartą w Biblii trafnie podsumowują słowa wypowiedziane przez Boga za pośrednictwem proroka Izajasza: „Ja, Jehowa, jestem twoim Bogiem; ucze cię, byś odniósł pożytek” (Izajasza 48:17).

KSIĘGA PROROCTW

¹³ Biblia zawiera także mnóstwo prorocत्व, z których wiele już się spełniło. Zastanówmy się nad pewnym przykładem. Poprzez proroka Izajasza, żyjącego w VIII wieku p.n.e., Jehowa zapowiedział klęskę Babilonu (Izajasza 13:19; 14:22, 23). Co więcej, podał szczegóły, *jak* zostanie zdobyty. Najeźdźcy mieli wysuszyć tamtejszą rzekę i wkroczyć do miasta bez walki. Ale to nie wszystko. W prorocत्वie Izajasza wymieniono nawet imię zdobywcy – miał nim być król Cyrus (Izajasza 44:27 do 45:2).

¹⁴ Jakieś 200 lat później – w nocy z 5 na 6 października 539 roku p.n.e. – w pobliżu Babilonu obozowało wojsko. Kto nim dowodził? Perski władca Cyrus! Tak oto zaczęło się spełniać zdumiewające prorocत्व Izajasza. Czy jednak armia Cyrusa zgodnie z przepowiednią mogła podbić Babilon bez walki?

¹⁵ Babilończycy tej nocy świętowali. Czuli się bezpieczni za potężnymi murami miejskimi. Tymczasem Cyrus sprytnie zmienił bieg rzeki przepływającej przez miasto. Wkrótce poziom wody obniżył się na tyle, że żołnierze przeszli przez rzekę i dotarli pod same mury. Ale jak je sforsowali? Tamtej nocy z jakiegoś powodu bramy prowadzące do miasta lekkomyślnie pozostawiono otwarte!

---

13. Jakie szczegóły dotyczące Babilonu Jehowa polecił zapisać prorokowi Izajaszowi?

14, 15. Jak spełniły się na Babilonie niektóre szczegóły prorocтва Izajasza?

¹⁶ O Babilonie powiedziano jeszcze: „Nigdy nie będzie zamieszkały ani nie będzie istnieć przez pokolenie za pokoleniem. I nie rozbije tam Arab swojego namiotu ani pasterze nie pozwolą tam leżeć swym trzodom” (Izajasza 13:20). Proroctwo to zapowiadało więc nie tylko upadek miasta. Babilon miał być *na zawsze opustoszały*. Dziś można to zobaczyć na własne oczy. Niezamieszkałe pozostałości starożytnego Babilonu – jakieś 80 kilometrów na południe od stolicy Iraku, Bagdadu – stanowią dowód spełnienia się tego, co Jehowa ogłosił poprzez Izajasza: „Wymiotę go miotłą unicestwienia” (Izajasza 14:22, 23).*

---

* Zagłada Babilonu to tylko jedno z wielu spełnionych proroctw biblijnych. Inne mówiły na przykład o zniszczeniu Tyru i Niniwy (Ezechiela 26:1-5; Sofoniasza 2:13-15). Proroctwo Daniela zapowiadało panowanie po Babilonie kolejnych potęg światowych, takich jak Medo-Persja czy Grecja (Daniela 8:5-7, 20-22). Zobacz też „Materiał dodatkowy” na stronach od 199 do 201, gdzie omówiono liczne proroctwa mesjańskie, które urzeczywistniły się na Jezusie Chrystusie.

---

16. (a) Co Izajasz powiedział o ostatecznym losie Babilonu? (b) Jak sprawdziło się to proroctwo Izajasza?

¹⁷ Rozmyślanie o tym, jak niezawodne są proroctwa biblijne, bardzo wzmacnia wiarę. Skoro w przeszłości Jehowa Bóg zrealizował to, co zapowiedział, możemy być pewni, że spełni również obietnicę dotyczącą raju na ziemi (Liczb 23:19). Z ufnością oczekujemy więc „życia wiecznego, obiecanego przed dawnymi czasy przez Boga, który nie może kłamać” (Tytusa 1:2).*

„SŁOWO BOŻE JEST ŻYWE”

¹⁸ Z tego, co już rozważyliśmy w tym rozdziale, widać wyraźnie, jak niezwykłą Księgą jest Biblia. Ale jej wartość nie polega jedynie na wewnętrznej spójności, zgodności z nauką, rzetelności historycznej, praktyczności czy

---

* Więcej informacji na temat proroctw biblijnych można znaleźć w broszurze *Księga dla wszystkich ludzi* na stronach od 27 do 29 (wydawnictwo Świadków Jehowy).

17. Jak spełnione proroctwa biblijne wzmacniają naszą wiarę?

18. Co szczególnego napisał o „słowie Bożym” apostoł Paweł?

Ruiny Babilonu

wiarygodności prorocत्व. Chrześcijański apostoł Paweł napisał, że „słowo Boże jest żywe i oddziałuje z mocą, i jest ostrzejsze niż wszelki miecz obosieczny, i przenika aż do rozdzielenia duszy i ducha, a także stawów i ich szpiku, i jest zdolne rozeznac myśli i zamiary serca” (Hebrajczyków 4:12).

¹⁹ Zapoznanie się z tym „słowem Bożym”, czyli z treścią Biblii, może odmienić nasze życie. Może nam pomóc nadzwyczaj głęboko wniknąć w swoje wnętrze. Choćbyśmy twierdzili, że kochamy Boga, to dopiero nasza reakcja na natchnione nauki Jego Słowa pokaże, jakie są nasze prawdziwe myśli i „zamiary serca”.

²⁰ Biblia to faktycznie Księga od Boga – Księga, która zasługuje na to, by ją czytać, studiować i cenić. Okaż Jehowie wdzięczność za ten dar i dalej zgłębiaj Jego Słowo. Dobrze zrozumiesz wtedy Jego zamysły wobec ludzkości. Z następnego rozdziału dowiemy się, na czym one polegają i jak zostaną urzeczywistnione.

19, 20. (a) Jak dzięki Biblii możesz dokonać wnikliwej samoanalizy? (b) Jak mógłbyś okazać Bogu wdzięczność za Jego niezwykły dar – Biblię?

CZEGO UCZY BIBLIA

- Biblia została natchniona przez Boga, dlatego jest dokładna i wiarygodna (2 Tymoteusza 3:16).
- Słowo Boże udziela praktycznych rad, przydatnych w życiu codziennym (Izajasza 48:17).
- Biblia zawiera obietnice Boże, które na pewno się spełnią (Liczb 23:19).

Jakie zamierzenie co do ziemi ma Bóg?

Jakie jest zamierzenie Boże wobec ludzkości?

Jak doszło do buntu przeciw Bogu?

Jak będzie się żyło na ziemi w przyszłości?

BÓG ma naprawdę wspaniałe zamierzenie co do ziemi. Pragnie, aby żyli na niej sami szczęśliwi i zdrowi ludzie. W Biblii opisano, jak „zasadził ogród w Edenie” i sprawił, że wyrosło tam „wszelkie drzewo pożyteczne dla wzroku i dobre, by mieć z niego pokarm”. Gdy stworzył pierwszego mężczyznę i pierwszą kobietę, Adama i Ewę, umieścił ich w tym cudownym domu, po czym rzekł: „Bądźcie płodni i stańcie się liczni oraz napełnijcie ziemię i opanujcie ją” (Rodzaju 1:28; 2:8, 9, 15). Bóg więc chciał, żeby ludzie mieli dzieci, żeby zamienili całą ziemię w piękny ogród i żeby dbali o zwierzęta.

² Czy twoim zdaniem kiedyś dojdzie do tego, że ludzie będą żyli w ziemskim raju, jak to pierwotnie zamierzył Bóg? On sam oznajmił: „Ja to powiedziałem, (...) ja też to uczynię” (Izajasza 46:9-11; 55:11). Rzeczywiście, jeśli On coś postanowił, na pewno to zrealizuje! W swym Słowie zapewnił, że ‘nie stworzył ziemi po prostu na nic’, ale „ukształtował ją po to, żeby była zamieszкана” (Izajasza 45:18). A jacy ludzie zgodnie z Jego wolą mają tutaj

1. Jakie zamierzenie ma Bóg co do ziemi?
2. (a) Skąd wiemy, że Bóg urzeczywistni swe pierwotne zamierzenie co do ziemi? (b) Jacy ludzie według Biblii mają żyć wiecznie?

żyć? I jak długo? Biblia odpowiada: „*Prawi* posiadą ziemię i będą na niej przebywać *na zawsze*” (Psalm 37:29; Objawienie 21:3, 4).

³ Jak wiemy, obecnie sytuacja wygląda inaczej. Ludzie chorują i umierają, a nawet walczą ze sobą i nawzajem się mordują. Sprawy potoczyły się w złym kierunku. Nie ulega jednak wątpliwości, że Bóg nie chciał, by na ziemi działy się takie rzeczy. Co więc się stało? Dlaczego Bóg nie zrealizował dotąd swego zamierzenia? Nie wyjaśni nam tego żaden podręcznik historii napisany przez człowieka, ponieważ problemy zaczęły się w niebie.

POJAWIA SIĘ WRÓG

⁴ Pierwsza księga biblijna wspomina o pewnym przeciwniku Bożym, który pojawił się w ogrodzie Eden. Przedstawia go jako „węża”, choć oczywiście nie był on zwierzęciem. Ostatnia księga biblijna nazywa go „Diabłem i Szatanem, który wprowadza w błąd całą zamieszkaną ziemię”. Określa go także mianem „*pradawnego węża*” (Rodzaju 3:1; Objawienie 12:9). Był to potężny anioł, niewidzialny byt duchowy, który zwrócił się do Ewy za pośrednictwem węża – na podobnej zasadzie jak bruchomówca, który wywołuje wrażenie, że przemawia lalka znajdująca się w pobliżu. Anioł ten niewątpliwie widział, jak Bóg przygotowywał dla ludzi ziemię (Hioba 38:4, 7).

⁵ Ale skoro wszystko, co stworzył Jehowa, było doskonałe, to skąd się wziął Szatan Diabeł? Krótko mówiąc, *jeden z potężnych duchowych synów Bożych sam uczynił siebie Diabłem*. Jak to możliwe? Zdarza się na przykład, że ktoś szanowany i uczciwy zostaje złodziejem. W jaki

3. Jak wygląda dziś sytuacja na ziemi i jakie nasuwa to pytania?

4, 5. (a) Kto w rzeczywistości rozmawiał z Ewą za pośrednictwem węża? (b) Jak porządny człowiek może stać się złodziejem?

sposób? Najpierw pozwala, by w jego sercu rozwinęło się złe pragnienie. Jeśli często o nim myśli, coraz trudniej mu nad nim zapanować. Kiedy w końcu ma okazję, od myśli przechodzi do czynu (Jakuba 1:13-15).

⁶ Tak właśnie było z Szatanem Diabłem. Zapewne sły­szał, jak Bóg polecił Adamowi i Ewie mieć dzieci i napełnić nimi ziemię (Rodzaju 1:27, 28). Najwidoczniej po­myślał wtedy: „Wszyscy ci ludzie mogliby zamiast Boga czcić mnie!” Pozwolił, by w jego sercu zagnieździło się złe pragnienie. W końcu przystąpił do działania – zwiódł Ewę, mówiąc o Bogu kłamstwa (Rodzaju 3:1-5). W ten sposób stał się „Diabłem”, to znaczy „oszczercą”, a tak­że „Szatanem”, czyli „przeciwnikiem”.

⁷ Za pomocą kłamstw i podstęp­u Szatan Diabeł skłonił Adama i Ewę do niepostuszeństwa wobec Boga (Rodzaju 2:17; 3:6). Dlatego z czasem musieli umrzeć, co było zapowiedzianą przez Boga karą (Rodzaju 3:17-19). Gdy Adam zgrzeszył, stał się niedoskonały, toteż całe jego potomstwo odziedziczyło po nim grzech i niedoskonałość (Rzymian 5:12). Sytuację tę można zilustrować przykła­dem formy do pieczenia chleba. Jeśli jest wgnieciona, to jak będą wyglądać pieczone w niej bochenki? Każdy będzie miał wgniecenie, czyli skazę. Podobnie każdy czło­wiek dziedziczy po Adamie „skazę” niedoskonałości. Z tego powodu wszyscy ludzie starzeją się i umierają (Rzymian 3:23).

⁸ Kiedy Szatan namówił Adama i Ewę do grzechu przeciw Jehowie, tak naprawdę stanął na czele buntu —

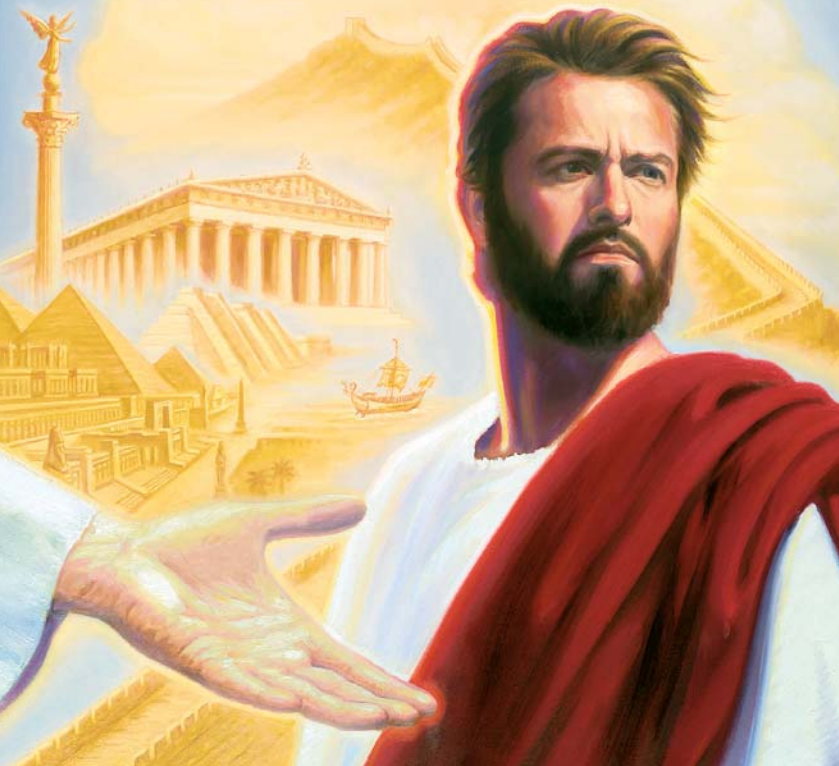
6. W jaki sposób potężny duchowy syn Boży stał się Szatanem Diabłem?

7. (a) Dlaczego Adam i Ewa umarli? (b) Dlaczego wszyscy potomkowie Adama starzeją się i umierają?

8, 9. (a) Co w gruncie rzeczy Szatan zarzucił Bogu? (b) Dlaczego Bóg nie zgładził buntowników od razu?

buntu przeciw Bożemu sposobowi sprawowania władzy. Powiedział niejako: „Bóg jest złym Władcą. Okłamuje swych poddanych i zabrania im dobrych rzeczy. Ludzie nie potrzebują, by nimi kierował. Sami potrafią decydować, co jest dla nich dobre, a co złe. A w ogóle będzie im lepiej, jeśli ja zacznę nad nimi panować”. Jak Bóg miał odeprzeć tak obraźliwe oskarżenia? Zdaniem nie-

*Czy Szatan mógłby zaproponować Jezusowi
wszystkie królestwa świata,
gdyby do niego nie należały?*

których powinien był po prostu zgładzić buntowników. Ale czy wtedy wykazałby, że zarzuty Szatana są bezpodstawne? Czy udowodniłby, że sprawuje władzę we właściwy sposób?

⁹ Kierując się doskonałym poczuciem sprawiedliwości, Jehowa nie uśmiercił buntowników od razu. Uznał, że potrzeba czasu, by zadowalająco odpowiedzieć na zarzuty Szatana i pokazać, jakim jest on kłamcą. Postanowił więc, że przez pewien okres pozwoli ludziom sprawować własne rządy, podległe Szatanowi. W 11 rozdziale omówimy szerzej, dlaczego Bóg tak postąpił i dlaczego na rozstrzygnięcie tych kwestii dał aż tyle czasu. Teraz jednak zastanówmy się: Czy Adam i Ewa mieli rację, gdy zaufali Szatanowi, od którego przecież nigdy nie zaznali niczego dobrego? Czy słusznie uwierzyli, że Jehowa – któremu zawdzięczali wszystko – jest okrutnym kłamcą? A komu ty byś uwierzył?

¹⁰ Z pewnością warto przemyśleć tę sprawę, bo obecnie każdy musi dokonać podobnego wyboru. Ty również możesz dowieść, że stoisz po stronie Jehowy. Możesz uznać Go za swego Władcę i pomóc Mu wykazać, że Szatan jest kłamcą (Psalm 73:28; Przysłów 27:11). Niestety, spośród miliardów ludzi tylko nieliczni tak postąpili. W związku z tym rozważmy kolejne istotne pytanie: Czy Biblia naprawdę uczy, że tym światem rządzi Szatan?

KTO RZĄDZI TYM ŚWIATEM?

¹¹ Jezus nigdy nie wątpił, że władcą tego świata jest Szatan. Pewnego razu Diabeł w jakiś niezwykle sposób

---

10. Jak w odpowiedzi na zarzuty Szatana możesz pokazać, że stoisz po stronie Jehowy?

11, 12. (a) Jak podczas kuszenia Jezusa stało się jasne, że władcą tego świata jest Szatan? (b) Co jeszcze dowodzi, że dzisiejszy świat podlega władzy Diabła?

pokazał mu „wszystkie królestwa świata oraz ich chwałę”. Potem obiecał: „Dam ci to wszystko, jeśli upadniesz i oddasz mi cześć” (Mateusza 4:8, 9; Łukasza 4:5, 6). Pomyśl: Czy ta propozycja byłaby dla Jezusa autentyczną pokusą, gdyby Szatan nie panował nad tymi królestwami? Jezus nie zaprzeczył, że rządy światowe należą do Szatana, a z pewnością by to zrobił, gdyby nie podlegały jego wpływom.

¹² Oczywiście to Jehowa jest Bogiem Wszchemocnym, który stworzył cudowny wszechświat (Objawienie 4:11). Jednak ani Jehowy Boga, ani Jezusa Chrystusa nigdzie w Biblii nie nazwano władcą obecnego świata. Przeciwnie, kiedy Jezus wspominał o „władcy tego świata”, wyraźnie miał na myśli Szatana (Jana 12:31; 14:30; 16:11). Co więcej, w Biblii określono Diabła mianem „boga tego systemu rzeczy” (2 Koryntian 4:3, 4). A chrześcijański apostoł Jan napisał, że „cały świat podlega mocy niegodziwca” (1 Jana 5:19).

JAK ZOSTANIE USUNIĘTY ŚWIAT SZATANA

¹³ Z każdym rokiem świat staje się coraz bardziej niebezpieczny – pełen jest walczących armii, nieuczciwych polityków, obłudnych duchownych i zatwardziałych przestępców. Jako całość jest nie do naprawienia. Biblia wyjawia, że już wkrótce Bóg zniszczy go w wojnie zwanej Armagedonem. W ten sposób utoruje drogę sprawiedliwemu nowemu światu (Objawienie 16:14-16).

¹⁴ Na Władcę swego niebiańskiego Królestwa, czyli rządu, Jehowa Bóg wybrał Jezusa Chrystusa. Już dawno temu w Biblii zapowiedziano: „Narodziło się nam dziecko,

13. Dlaczego potrzebny jest nowy świat?

14. Kogo Bóg wybrał na Władcę swego Królestwa i jak to zostało przepowiedziane?

syn został nam dany; a na jego barkach spocznie władza książęca. I będą go zwać imieniem (...) Książę Pokoju. Obfitości tej władzy książęcej i pokojowi nie będzie końca" (Izajasza 9:6, 7). W związku z tym rządem Jezus nauczył swych naśladowców się modlić: „Niech przyjdzie twoje królestwo. Niech się dzieje twoja wola, jak w niebie, tak i na ziemi” (Mateusza 6:10). Z książki tej dowiadujemy się jeszcze, że niebawem Królestwo Boże usunie wszystkie rządy tego świata i zajmie ich miejsce (Danieła 2:44). Potem zaprowadzi na ziemi raj.

NADCHODZI NOWY ŚWIAT!

¹⁵ Pismo Święte zapewnia nas: „Są jednak nowe niebiosy i nowa ziemia, których oczekujemy zgodnie z jego [Bożą] obietnicą, i w nich ma mieszkać prawość” (2 Piotra 3:13; Izajasza 65:17). W Biblii słowo „ziemia” odnosi się czasem do żyjących na niej ludzi (Rodzaju 11:1). Dlatego „nowa ziemia” to społeczeństwo prawych ludzi, którzy cieszą się uznaniem Boga.

¹⁶ Jezus przyrzekł, że w bliskim już nowym świecie osoby podobające się Bogu otrzymają dar „życia wiecznego” (Marka 10:30). Otwórzmy Ewangelię według Jana 3:16 oraz 17:3 i zobaczymy, co w myśl słów Jezusa musimy czynić, by ten dar uzyskać. Przyjrzyjmy się także temu, co Biblia mówi o błogosławieństwach, jakich zaznają ci, którzy okażą się godni życia wiecznego w przyszłym raju na ziemi.

¹⁷ *Nie będzie więcej wojen, przestępczości, przemocy ani niegodziwości.* „Już nie będzie niegodziwca (...). Lecz

15. Czym jest zapowiedziana „nowa ziemia”?

16. Jaki bezcenny dar Bóg zamierza ofiarować osobom cieszącym się Jego uznaniem i co musimy robić, by ten dar uzyskać?

17, 18. Dlaczego możemy być pewni, że mieszkańcy całej ziemi będą się cieszyć pokojem i bezpieczeństwem?

potulni posiadą ziemię” (Psalm 37:10, 11). Zapanuje pokój, gdyż ‘Bóg sprawi, że wojny ustaną aż po kraniec ziemi’ (Psalm 46:9; Izajasza 2:4). „Rozkwitnie prawy oraz obfitość pokoju, aż nie stanie księżycy” – czyli na zawsze! (Psalm 72:7).

¹⁸ *Słudzy Jehowy będą czuć się bezpieczni.* Dopóki Izraelici z czasów biblijnych słuchali Boga, ‘mieszkali bezpiecznie’ (Kapłańska 25:18, 19). Jakie to będzie cudowne doświadczać podobnego uczucia w przyszłym raju! (Izajasza 32:18; Micheasza 4:4).

¹⁹ *Skończą się braki żywności.* „Mnóstwo zboża będzie na ziemi” – śpiewał psalmista. „Nadmiar będzie na wierzchu gór” (Psalm 72:16). Jehowa Bóg będzie błogosławił swoim sługom i „ziemia na pewno wyda swój plon” (Psalm 67:6).

²⁰ *Cała ziemia zamieni się w raj.* W miejscach niegdyś zrujnowanych przez bezbożnych ludzi pojawią się piękne domy i ogrody (Izajasza 65:21-24; Objawienie 11:18). Z biegiem czasu zostaną zagospodarowane coraz większe obszary, aż w końcu cały nasz glob stanie się równie zachwycający i urodzajny jak ogród Eden. A Bóg na pewno będzie ‘otwierał swą rękę i zaspokajał pragnienie wszystkiego, co żyje’ (Psalm 145:16).

²¹ *Między ludźmi a zwierzętami zapanuje pokój.* Zwierzęta dzikie i domowe będą paść się razem. Nawet małe dziecko nie będzie musiało się obawiać zwierząt, które teraz są niebezpieczne (Izajasza 11:6-9; 65:25).

---

19. Skąd wiemy, że w Bożym nowym świecie będzie pod dostatkiem żywności?

20. Dlaczego możemy być przekonani, że cała ziemia zamieni się w raj?

21. Skąd wiadomo, że kiedyś między ludźmi a zwierzętami zapanuje pokój?

²² *Znikną choroby.* Jezus jako Władca niebiańskiego Królestwa Bożego uzdrowi o wiele więcej ludzi, niż to zrobił podczas swego pobytu na ziemi (Mateusza 9:35; Marka 1:40-42; Jana 5:5-9). „Żaden mieszkaniec nie powie: ‚Jestem chory’ ” (Izajasza 33:24; 35:5, 6).

²³ *Nasi bliscy, którzy umarli, powstaną z martwych i będą mieli widoki na życie wieczne.* Wszyscy umarli zachowani w pamięci Bożej zostaną wskrzeszeni. „Nastąpi zmartwychwstanie zarówno prawych, jak i nieprawych” (Dzieje 24:15; Jana 5:28, 29).

²⁴ Jakże zachwycająca przyszłość czeka tych, którzy chcą poznać i czcić Wspaniałego Stwórcę, Jehowę Boga! Właśnie ten nadchodzący ziemski raj miał na myśli Jezus, gdy obiecał umierającemu obok niego złoczyńcy: „Będiesz ze mną w Raju” (Łukasza 23:43). Koniecznie zatem musimy dowiedzieć się czegoś więcej o Jezusie Chrystusie, dzięki któremu wszystkie te błogosławieństwa staną się możliwe.

22. Co się stanie z chorobami?

23. Dlaczego zmartwychwstanie będzie powodem do ogromnej radości?

24. Jakie uczucia budzi w tobie myśl o życiu w raju na ziemi?

CZEGO UCZY BIBLIA

- Bóg zgodnie ze swoim zamierzeniem sprawi, że cała ziemia będzie rajem (Izajasza 45:18; 55:11).
- Dzisiejszym światem rządzi Szatan (Jana 12:31; 1 Jana 5:19).
- W nadchodzącym nowym świecie Bóg zapewni ludziom mnóstwo błogosławieństw (Psalm 37:10, 11, 29).

Kim jest Jezus Chrystus?

Jakie szczególne zadanie
otrzymał Jezus?

Skąd przyszedł?

Jaki był?

NA ZIEMI żyje dużo sławnych ludzi. Niektórzy są znani w swym środowisku, mieście czy kraju, inni na całym świecie. Oczywiście to, że znamy kogoś z nazwiska, nie znaczy jeszcze, że znamy *jego samego*. Możemy nic nie wiedzieć o jego przeszłości ani o tym, jakim jest człowiekiem.

² Chociaż Jezus Chrystus żył około dwóch tysięcy lat temu, jest postacią, o której prawie każdy coś słyszał. Jednak wielu tak naprawdę nie wie, kim był. Jedni uznają go po prostu za dobrego człowieka. Inni sądzą, że był co najwyżej prorokiem. Jeszcze inni wierzą, że Jezus jest Bogiem i należy oddawać mu cześć. Czy rzeczywiście należy to robić?

³ Poznanie prawdy o Jezusie jest bardzo ważne. Dlaczego? Ponieważ Biblia mówi: „To znaczy życie wieczne: ich poznawanie ciebie, jedynego prawdziwego Boga, *oraz tego, któregoś posłał, Jezusa Chrystusa*” (Jana 17:3). Jeśli więc staramy się jak najwięcej dowiedzieć o Jehowie Bogu oraz Jezusie Chrystusie, to możemy zapewnić sobie życie

---

1, 2. (a) Dlaczego nie wystarczy słyszeć o kimś sławnym, by móc powiedzieć, że się go zna? (b) Jakie różne opinie wygłasza się o Jezusie?

3. Dlaczego poznanie prawdy o Jezusie jest takie ważne?

Czego naprawdę uczy Biblia?

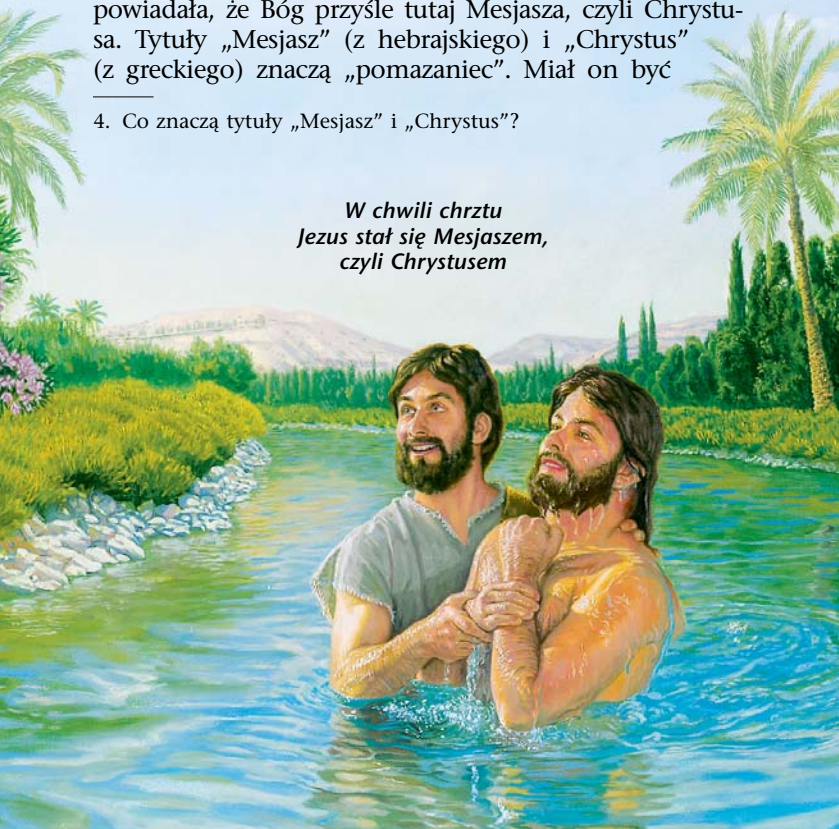
wieczne w raju na ziemi (Jana 14:6).
Poza tym Jezus dał nam najlepszy przy-
kład, jak żyć i jak traktować innych (Jana
13:34, 35). W 1 rozdziale tej książki rozważaliśmy,
jaka jest prawda o Bogu. Teraz zobaczymy, czego Biblia
uczy o Jezusie Chrystusie.

OBIECANY MESJASZ

⁴ Zanim Jezus przyszedł na świat, Biblia od dawna za-
powiadała, że Bóg przyśle tutaj Mesjasza, czyli Chrystu-
sa. Tytuły „Mesjasz” (z hebrajskiego) i „Chrystus”
(z greckiego) znaczą „pomazaniec”. Miał on być

4. Co znaczą tytuły „Mesjasz” i „Chrystus”?

*W chwili chrztu
Jezus stał się Mesjaszem,
czyli Chrystusem*

namaszczonej (pomazanej) na dowód, że Bóg wyznaczył go do specjalnego zadania. Z dalszych rozdziałów tego podręcznika dowiemy się więcej o wyjątkowej roli Mesjasza w spełnieniu obietnic Bożych. Poznamy też dobrodziejstwa, jakich dzięki niemu możemy zaznawać już teraz. Przed jego przyjściem na ziemię wielu na pewno zadawało sobie pytanie: „Kto okaże się Mesjaszem?”

⁵ W I wieku n.e. uczniowie Jezusa z Nazaretu byli całkowicie przekonani, że to on jest zapowiedzianym Mesjaszem (Jana 1:41). Jeden z nich, Szymon Piotr, otwarcie mu powiedział: „Tyś jest Chrystus” (Mateusza 16:16). Ale skąd ci uczniowie mieli taką pewność? I skąd my możemy to wiedzieć?

⁶ Prorocy Boży, którzy żyli przed Jezusem, wyjawili wiele szczegółów dotyczących Mesjasza. Miały one pomóc ludziom go rozpoznać. Zilustrujmy to przykładem: Przypuśćmy, że ktoś cię poprosił o pójście na przystanek autobusowy, dworzec kolejowy czy lotnisko i odebranie stamtąd osoby, której nigdy nie widziałeś. Czy nie przydałoby ci się choć kilka informacji na jej temat? Jehowa za pośrednictwem proroków biblijnych przekazał dość dokładny opis przyszłych czynów i przeżyć Mesjasza. Spełnianie się tych licznych proroctw pomogło bogobojnym ludziom bezbłędnie go rozpoznać.

⁷ Rozważmy dwa takie proroctwa. Pierwsze z nich wypowiedział ponad 700 lat wcześniej prorok Micheasz, który ogłosił, że obiecany Mesjasz urodzi się w Betlejem, małej miejscowości w Judzie (Micheasza 5:2). A gdzie urodził

---

5. O czym byli całkowicie przekonani uczniowie Jezusa?

6. Wyjaśnij na przykładzie, jak Jehowa pomógł bogobojnym ludziom rozpoznać Mesjasza.

7. Wymień dwa spośród wielu proroctw, które spełniły się na Jezusie.

się Jezus? Właśnie w Betlejem! (Mateusza 2:1, 3-9). Drugie proroctwo, zapisane w Księdze Daniela 9:25, setki lat naprzód wskazało dokładny czas pojawienia się Mesjasza—29 rok n.e.* Spełnienie się na Jezusie tych i wielu innych proroctw dowodzi, że to on był obiecany Mesjaszem.

⁸ Kolejnym dowodem pozwalającym utożsamić Jezusa z Mesjaszem było wydarzenie z jesieni roku 29. Jezus przyszedł wtedy do Jana Chrzciciela, by dać się ochrzcić w rzece Jordan. Jan wcześniej otrzymał od Jehowy obietnicę, że zobaczy znak, dzięki któremu rozpozna Mesjasza. I rzeczywiście dostrzegł ten znak—w czasie chrztu Jezusa. Jak donosi Biblia, „gdy Jezus został ochrzczony, natychmiast wyszedł z wody; i oto niebios się otwały, i on ujrział przychodzącego nań ducha Bożego, zstępującego niczym gołąb. Oto też rozległ się głos z niebios, mówiący: ‚To jest mój Syn, umiłowany, którego darzę uznaniem’” (Mateusza 3:16, 17). Kiedy Jan to wszystko zobaczył i usłyszał, nie miał wątpliwości, że Jezusa przysłał Bóg (Jana 1:32-34). To właśnie w chwili otrzymania ducha Bożego (czynnej siły Bożej) Jezus stał się Mesjaszem, czyli Chrystusem, wyznaczonym na Wodza i Króla (Izajasza 55:4).

⁹ Tak więc spełnione proroctwa biblijne oraz świadectwo samego Jehowy Boga wyraźnie wskazały, że Jezus jest obiecany Mesjaszem. Biblia jednak odpowiada jeszcze na dwa inne ważne pytania dotyczące Jezusa Chrystusa: Skąd przyszedł? I jaki był?

---

* Wyjaśnienie proroctwa Daniela, które sprawdziło się na Jezusie, można znaleźć w „Materiale dodatkowym” na stronach od 197 do 199.

8, 9. Co w czasie chrztu Jezusa wyraźnie dowiodło, że to on jest Mesjaszem?

SKĄD PRZYSZEDŁ?

¹⁰ Jak uczy Biblia, Jezus przed przyjściem na ziemię żył w niebie. Micheasz nie tylko zapowiedział, że Mesjasz urodzi się w Betlejem, ale też wspominał, iż jego pochodzenie sięga „czasów zamierzchłych” (Micheasza 5:2). Sam Jezus wielokrotnie mówił, że zanim się urodził jako człowiek, przebywał w niebie (Jana 3:13; 6:38, 62; 17: 4, 5). Gdy był niebiańskim stworzeniem duchowym, cieśzył się szczególną więzią z Jehową.

¹¹ Jezus to najdroższy Syn Jehowy – i nie bez przyczyny. Jest przecież „pierworodnym wszelkiego stworzenia”, pierwszym dziełem stwórczym Boga (Kolosan 1:15).^{*} Ten Syn wyróżnia się czymś jeszcze: jest „jednorodzony” (Jana 3:16). Oznacza to, że tylko jego Bóg stworzył osobiście, a potem posłużył się nim do stworzenia wszystkiego innego (Kolosan 1:16). Poza tym wyłącznie Jezusa nazwano „Słowem” (Jana 1:14). A zatem przemawiał on w imieniu Boga. Zapewne przekazywał wiadomości i polecenia od Ojca reszcie Jego synów – zarówno stworzeniom duchowym, jak i ludziom.

¹² Czy pierworodny Syn jest równy Bogu, jak wierzą niektórzy? Biblia tego nie uczy. Z poprzedniego akapitu dowiedzieliśmy się, że Syn ten został stworzony. W takim razie miał początek, natomiast Jehowa Bóg nie miał początku ani nie będzie mieć końca (Psalm 90:2).

---

^{*} Jehowa nosi miano Ojca, ponieważ jest Stwórcą (Izajasza 64:8). Jezusa nazwano Jego Synem, gdyż został przez Niego stworzony. Z podobnych względów również inne stworzenia duchowe, a nawet człowieka Adama nazwano synami Bożymi (Hioba 1:6; Łukasza 3:38).

---

10. Czego Biblia uczy o życiu Jezusa przed jego przyjściem na ziemię?

11. Jak Biblia wskazuje, że Jezus jest dla Jehowy najdroższym Synem?

12. Skąd wiemy, że pierworodny Syn nie jest równy Bogu?

Jednorodzony Syn nigdy nawet nie próbował stawiać siebie na równi z Ojcem. Biblia wyraźnie mówi, że Ojciec góruje nad Synem (Jana 14:28; 1 Koryntian 11:3). Wyłącznie Jehowa jest „Bogiem Wszchemocnym” (Rozd. 17:1). Nikt Mu więc nie dorównuje.*

¹³ Jehowa i Jego pierworodny Syn byli związani bliską więzią przez miliardy lat – długo przed stworzeniem materialnych niebios i ziemi. Jakże silną miłością musieli darzyć się nawzajem! (Jana 3:35; 14:31). Umiłowany Syn był taki jak Ojciec. Właśnie dlatego w Biblii nazwano go „obrazem niewidzialnego Boga” (Kolosan 1:15). Bardzo przypominał Ojca swymi przymiotami i cechami osobowości – tak samo jak wśród ludzi syn może pod wieloma względami przypominać ojca.

¹⁴ Jednorodzony Syn Jehowy chętnie opuścił niebo i przyszedł na ziemię, by wieść tu ludzkie życie. Być może jednak zastanawiasz się: Jak doszło do tego, że istota duchowa urodziła się jako człowiek? W tym celu Jehowa dokonał cudu. Przeniósł życie swego pierworodnego Syna z nieba do łona żydowskiej dziewczycy Marii. Nie uczestniczył w tym żaden ludzki ojciec. Dlatego Maria urodziła syna, który był doskonały. Nadała mu imię Jezus (Łukasza 1:30-35).

JAKI BYŁ?

¹⁵ Możemy lepiej poznać Jezusa, analizując wszystko, co w czasie pobytu na ziemi mówił i czynił. Co więcej,

---

* Dalsze dowody, że pierworodny Syn nie jest równy Bogu, można znaleźć w „Materiale dodatkowym” na stronach od 201 do 204.

13. Dlaczego w Biblii nazwano Syna „obrazem niewidzialnego Boga”?

14. Jak doszło do tego, że jednorodzony Syn Jehowy urodził się jako człowiek?

15. Dlaczego możemy powiedzieć, że za pośrednictwem Jezusa lepiej poznamy Jehowę?

w ten sposób lepiej poznajemy także Jehowę. Dlaczego? Jak pamiętamy, Syn ten jest doskonałym obrazem niebiańskiego Ojca. Dlatego powiedział jednemu ze swych uczniów: „Kto mnie ujrzał, ujrzał też Ojca” (Jana 14:9). O życiu, pracy i cechach osobowości Jezusa Chrystusa sporo się dowiadujemy z czterech ksiąg biblijnych zwanych Ewangeliami – według Mateusza, Marka, Łukasza i Jana.

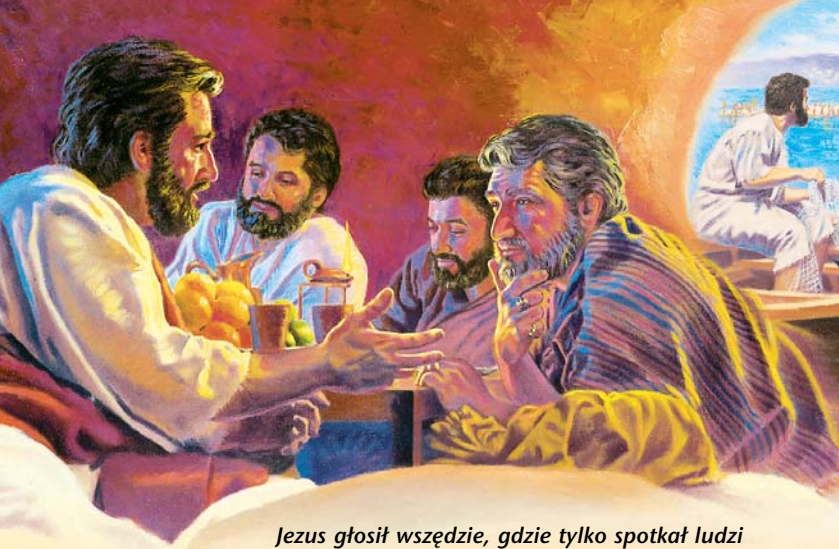
¹⁶ Jezus zaśląnął jako „Nauczyciel” (Jana 1:38; 13:13). A czego nauczał? Przede wszystkim ogłaszał „dobrą nowinę o królestwie”. Mówił więc o Królestwie Bożym – niebiańskim rządzie, który obejmie władzę nad całą ziemią i zapewni posłusznym ludziom niezliczone błogosławieństwa (Mateusza 4:23). Od kogo pochodziła ta nowina? Sam Jezus wyjaśnił: „To, czego nauczam, nie jest moje, lecz należy do tego, który mnie posłał” – do Jehowy (Jana 7:16). Wiedział, że jego Ojciec pragnie, by ludzie usłyszeli dobrą nowinę o Królestwie. Więcej o tym rządzie Bożym i jego celach dowiemy się z 8 rozdziału tego podręcznika.

¹⁷ A gdzie Jezus nauczał? Wszędzie, gdzie kogoś spotkał: w miastach i wioskach, na rynkach i w domach. Nie oczekiwał, że ludzie przyjdą do niego. Sam szedł do nich (Marka 6:56; Łukasza 19:5, 6). Dlaczego tak się trudził i poświęcał na tę działalność tyle czasu? Ponieważ tego życzył sobie jego Ojciec, a Jezus zawsze wykonywał wolę Ojca (Jana 8:28, 29). Ale postępował tak z jeszcze innego powodu. Otóż szczerze współczuł garnącym się do niego tłumom (Mateusza 9:35, 36). Ludzie ci byli zaniebawiani przez przywódców religijnych, którzy mieli ich uczyć

---

16. Jaką nowinę przede wszystkim rozgłaszał Jezus i od kogo ona pochodziła?

17. Gdzie Jezus nauczał i dlaczego wkładał w to tyle wysiłku?

Jezus głosił wszędzie, gdzie tylko spotkał ludzi

prawdy o Bogu i Jego zamierzeniach. Jezus zdawał sobie sprawę, jak bardzo te rzesze potrzebują wieści o Królestwie.

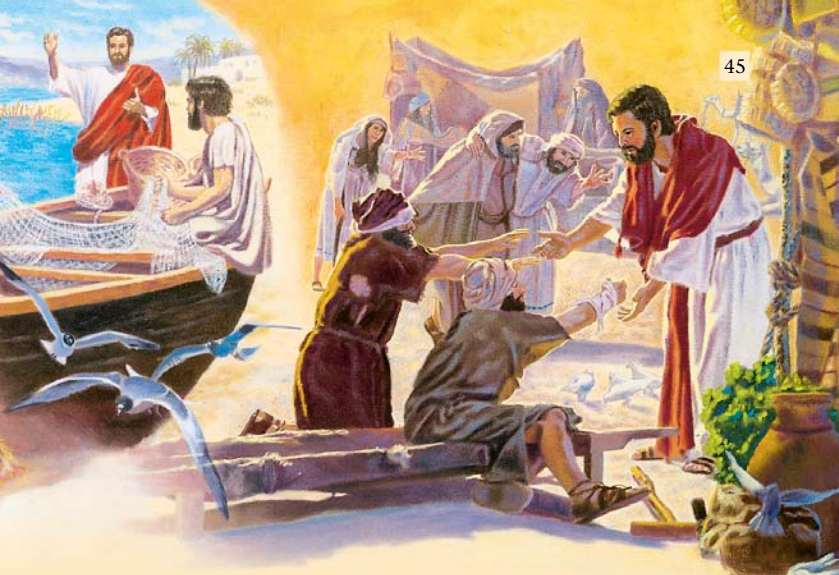
¹⁸ Jezus był człowiekiem serdecznym i wrażliwym. Inni dostrzegali, że jest przystępny i życzliwy. Nawet dzieci czuły się przy nim swobodnie (Marka 10:13-16). Był też bezstronny. Nienawidził niesprawiedliwości i nieuczciwości (Mateusza 21:12, 13). Choć w tamtych czasach kobiety nie cieszyły się zbyt dużym poważaniem i miały niewiele praw, on szanował ich godność (Jana 4:9, 27). Poza tym był prawdziwie skromny. Pewnego razu umył apostołom nogi, co zwykle robił jakiś mało znaczący sługa.

¹⁹ Jezus zauważał potrzeby innych. Było to szczególnie widoczne, gdy mocą ducha Bożego w cudowny sposób uzdrawiał chorych (Mateusza 14:14). Na przykład pewien

---

18. Jakie cechy Jezusa najbardziej ci się podobają?

19. Jaki przykład pokazuje, że Jezus był wrażliwy na potrzeby drugich?

trędowaty poprosił go: „Jeśli tylko zechcesz, możesz mnie oczyścić”. Jezus wczuł się w jego ból i rozpacz. Ulitował się, wyciągnął rękę, dotknął go i powiedział: „Chcę. Bądź oczyszczony”. I chory natychmiast odzyskał zdrowie! (Marka 1:40-42). Czy potrafisz sobie wyobrazić, jaki był szczęśliwy?

WIERNY DO KOŃCA

²⁰ Jezus dał najwspanialszy wzór lojalności i posłuszeństwa wobec Boga. Był wierny niebiańskiemu Ojcu w każdych okolicznościach, mimo najróżniejszych form sprzeciwu i cierpień. Na przykład zdecydowanie i skutecznie oparł się pokusom podsuwanym przez Szatana (Mateusza 4:1-11). Innym razem nie uległ wpływom krewnych, którzy nie wierzyli w niego i mówili, że „postradał zmysły” (Marka 3:21). Dalej wykonywał dzieło zlecone mu przez Boga. Gdy doznawał krzywd i zniewag, panował

20, 21. Jak Jezus dał wzór lojalności i posłuszeństwa wobec Boga?

nad sobą i nie próbował szkodzić swym przeciwnikom (1 Piotra 2:21-23).

²¹ Jezus okazał się wierny aż do śmierci – męczeńskiej śmierci z rąk okrutnych wrogów (Filipian 2:8). Pomyśl, co musiał znieść w ostatnim dniu ziemskiego życia: został aresztowany, oskarżony przez fałszywych świadków i skazany przez nieuczciwych sędziów; na dodatek motłoch sztydził z niego, a żołnierze go torturowali. Skonał, przybity do pala męki. Wydając ostatnie tchnienie, zawołał: „Dokonało się!” (Jana 19:30). Trzeciego dnia po śmierci został wskrzeszony przez niebiańskiego Ojca do życia duchowego (1 Piotra 3:18). Kilka tygodni później wrócił do nieba. Tam „zasiadł po prawicy Boga” i czekał, aż otrzyma władzę królewską (Hebrajczyków 10:12, 13).

²² Co Jezus osiągnął, dochowując wierności aż do śmierci? Otworzył przed nami widoki na życie wieczne w raju na ziemi – życie zgodne z pierwotnym zamierzeniem Jehowy. Jak to możliwe? Omówimy to w następnym rozdziale.

22. Co Jezus osiągnął, dochowując wierności aż do śmierci?

CZEGO UCZY BIBLIA

- Spełnione proroctwa oraz świadectwo samego Boga dowiodły, że Jezus jest Mesjaszem, czyli Chrystusem (Mateusza 16:16).
- Zanim Jezus przyszedł na ziemię, żył długo w niebie jako stworzenie duchowe (Jana 3:13).
- Jezus zasłynął jako nauczyciel, był też wzorem serdeczności i doskonałego posłuszeństwa wobec Boga (Mateusza 9:35, 36).

Ofiara okupu — najwspanialszy dar Boży

Co to jest ofiara okupu?

Jak ten okup został dostarczony?

Co może oznaczać dla każdego z nas?

Jak okazywać wdzięczność za ten dar?

JAKI najcenniejszy prezent dostałeś w życiu? Wcale nie musiał być kosztowny, bo nie od tego zależy rzeczywista wartość upominku. Jeśli cię uszczęśliwił albo zaspokoił twoją ważną potrzebę, był dla ciebie bardzo cenny.

² Jednak pewien dar góruje nad wszelkimi prezentami, o jakich moglibyśmy marzyć. Ludzkość otrzymała go od Jehowy. Spośród wielu rzeczy, które od Niego dostaliśmy, najwspanialszym darem jest ofiara okupu złożona przez Jego Syna, Jezusa Chrystusa (Mateusza 20:28). Jak się dowiemy z tego rozdziału, okup jest najcenniejszym darem dlatego, że może nas niezwykle uszczęśliwić, a zarazem zaspokoić nasze najważniejsze potrzeby. To niezrównany dowód miłości Jehowy do ludzi.

CO TO JEST OFIARA OKUPU?

³ Mówiąc najprościej, ofiara okupu to sposób, w jaki Jehowa postanowił uwolnić ludzkość od grzechu

---

1, 2. (a) Kiedy prezent ma dla nas dużą wartość? (b) Dlaczego można powiedzieć, że najcenniejszym ze wszystkich darów jest okup?

3. Czym jest okup i co musimy sobie uświadomić, by w pełni docenić ten dar?

i śmierci (Efezjan 1:7). Aby lepiej pojąć tę naukę biblijną, musimy cofnąć się do wydarzeń w ogrodzie Eden. Nie zrozumiemy, dlaczego okup jest tak drogowy, dopóki nie uświadomimy sobie, co stracił Adam w chwili grzechu.

⁴ Stwarzając Adama, Jehowa ofiarował mu coś niezwykle wartościowego – doskonałe życie. Rozważmy, jakie dobrodziejstwa się z tym wiązały. Adam otrzymał doskonałe ciało i umysł, dzięki czemu mógł uniknąć chorób, starości i śmierci. Łączyła go też z Jehową szczególna więź. Biblia mówi, że był „synem Bożym” (Łukasza 3:38). Cieszył się więc bliską zażyłością z Jehową Bogiem – jak syn z kochającym ojcem. Jehowa rozmawiał z tym ziemskim synem, gdy powierzał mu ciekawą pracę i wyjaśniał, czego od niego oczekuje (Rodzaju 1:28-30; 2:16, 17).

⁵ Adam został stworzony „na obraz Boży” (Rodzaju 1:27). Nie znaczy to, że przypominał Boga z wyglądu. Jak się dowiedzieliśmy z 1 rozdziału tego podręcznika, Jehowa jest niewidzialną istotą duchową (Jana 4:24). Nie ma więc fizycznego ciała. A zatem biblijna wypowiedź, że Adam został ukształtowany „na obraz Boży”, oznacza, iż przejawiał przymioty podobne do Bożych, między innymi miłość, mądrość, sprawiedliwość i moc. Przypominał Ojca pod jeszcze jednym ważnym względem – miał wolną wolę. Nie był robotem, który wykonuje tylko to, do czego został zaprojektowany i zaprogramowany. Przeciwnie, mógł podejmować osobiste decyzje i wybierać między dobrem a złem. Gdyby wy-

---

4. Jakie życie miał wieść doskonały Adam?

5. Co oznacza wypowiedź, że Adam został stworzony „na obraz Boży”?

brał posłuszeństwo wobec Boga, żyłby wiecznie w raju na ziemi.

⁶ Jak widać, gdy Adam zbuntował się przeciw Bogu i został skazany na śmierć, zapłacił niezwykle wysoką cenę. Wskutek grzechu utracił doskonałe życie ludzkie z wszelkimi jego dobrodziejstwami (Rodzaju 3:17-19). Co gorsza, wyrządził tę krzywdę nie tylko sobie, ale też swojemu przyszłemu potomstwu. Słowo Boże mówi: „Przez jednego człowieka [Adama] grzech wszedł na świat, a przez grzech – śmierć, i w taki sposób śmierć rozprzesztrzeniła się na wszystkich ludzi, ponieważ wszyscy zgrzeszyli” (Rzymian 5:12). Rzeczywiście, wszyscy odziedziczyliśmy po Adamie grzech. Według Biblii nasz praojciec niejako sprzedał siebie i całe swe potomstwo w niewolę grzechu i śmierci (Rzymian 7:14). Dla niego i dla Ewy nie ma już żadnej nadziei, gdyż rozmyślnie sprzeciwili się Bogu. Ale co z ich dziećmi, a więc także z nami?

⁷ Jehowa postanowił ocalić ludzkość za pomocą okupu. A jaki w ogóle sens kryje się w tym słowie? W zasadzie chodzi o dwie sprawy. Po pierwsze, okup to cena za wykupienie kogoś lub czegoś – chociażby za uwolnienie osoby porwanej. Po drugie, okup w znaczeniu biblijnym to suma, która stanowi równowartość czegoś. Może to być wyrównanie strat albo krzywd – na przykład rekompensata za zniszczenie czy zgubienie cudzej własności.

⁸ Ale w jaki sposób można wyrównać gigantyczną stratę, którą ponieśliśmy wszyscy z winy Adama, i jak uwolnić ludzkość od grzechu i śmierci? Omówmy teraz,

---

6. Co stracił Adam, gdy zbuntował się przeciw Bogu, i jak to się odbiło na jego potomstwie?

7, 8. Jakie są dwa podstawowe znaczenia słowa „okup”?

jak Jehowa zatroszczył się o dostarczenie takiego okupu i co to może oznaczać dla każdego z nas.

JAK JEHOWA DOSTARCZYŁ OKUP

⁹ Ponieważ zaprzepaszczone doskonałe życie ludzkie, okupem nie mogło być życie niedoskonałego człowieka (Psalm 49:7, 8). Potrzebny był okup stanowiący równowartość tego, co utracono. Harmonizuje to z biblijną zasadą doskonałej sprawiedliwości: „Dusza będzie za duszę” (Powtórzonego Prawa 19:21). A co stanowiło równowartość doskonałej ludzkiej duszy, czyli życia, które utracił Adam? „Odpowiednim okupem” mogło być jedynie inne doskonałe życie ludzkie (1 Tymoteusza 2:6).

¹⁰ Jak Jehowa dostarczył taki okup? Wysłał na ziemię jednego ze swych doskonałych synów duchowych, i to nie któregośkolwiek z nich, lecz najdroższego, jednorodzonego (1 Jana 4:9, 10). Wybrany Syn bez wahania opuścił niebiański dom (Filipian 2:7). W poprzednim rozdziale tego podręcznika wspomniano, że Jehowa w cudowny sposób przeniósł jego życie do łona Marii. Jezus został poczęty za sprawą ducha świętego, toteż urodził się jako człowiek doskonały i nie podlegał karze za grzech (Łukasza 1:35).

¹¹ Ale jak jeden człowiek mógł złożyć okup za wielu — za miliardy ludzi? A jak miliardy ludzi stało się grzesznikami? Pamiętamy, że Adam przez grzech utracił drogocenny dar, którym było doskonałe życie ludzkie. Nie mógł zatem przekazać go swym potomkom. Mógł im przekazać tylko grzech i śmierć. Jezus, nazwany w Bib-

9. Jaki okup był potrzebny?

10. Jak Jehowa dostarczył okup?

11. Jak jeden człowiek mógł złożyć okup za miliardy ludzi?

lii „ostatnim Adamem”, dysponował doskonałym życiem ludzkim i nigdy nie zgrzeszył (1 Koryntian 15:45). Można powiedzieć, że zajął miejsce Adama, by nas ocalić. Ponieważ dochował Bogu całkowitego posłuszeństwa i złożył swe ludzkie życie na ofiarę, więc zapłacił za grzech Adama, a jego potomstwu dał nadzieję na przyszłość (Rzymian 5:19; 1 Koryntian 15:21, 22).

¹² W Biblii szczegółowo opisano cierpienia Jezusa przed śmiercią. Był bestialsko biczowany, a potem przybity do pala, na którym skonał w męczarniach (Jana 19: 1, 16-18, 30; „Materiał dodatkowy” na stronach od 204 do 206). Dlaczego musiał aż tyle znieść? Otóż Szatan twierdził, że w trudnej sytuacji żaden człowiek służący Jehowie nie dochowa Mu wierności (więcej o tym oskarżeniu dowiemy się z dalszej części tego podręcznika). Jezus pomimo okropnych cierpień wytrwał w wierności i tym samym udzielił najdobitniejszej odpowiedzi na zarzuty Szatana. Udowodnił, że bez względu na poczynania Diabła doskonały człowiek mający wolną wolę może zachować niezłomną lojalność wobec Boga. Wierność ukochanego Syna musiała sprawić Jehowie niezwykłą radość! (Przysłów 27:11).

¹³ Jak ostatecznie doszło do zapłacenia okupu? Bóg pozwolił, by w 14 dniu żydowskiego miesiąca Nisan 33 roku n.e. uśmiercono Jego doskonałego, bezgrzesznego Syna. W ten sposób Jezus złożył swe doskonałe ludzkie życie na ofiarę – „raz na zawsze” (Hebrajczyków 10:10). Trzeciego dnia po śmierci został wskrzeszony przez Jehowę do życia duchowego. W niebie przedstawił Bogu wartość swej ofiary mającej stanowić okup za

---

12. Co Jezus udowodnił swymi cierpieniami?

13. Jak został zapłacony okup?

ΙΗΣΟΥΣ ΟΝΑΣ ΖΩΡΑΙΟΣ
Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ

*Jehowa dał
za nas na okup
jednorodzonego
Syna*

potomstwo Adama (Hebrajczyków 9:24). Jehowa uznał, że jest to odpowiedni okup, pozwalający uwolnić ludzkość z pęt grzechu i śmierci (Rzymian 3:23, 24).

CO OKUP MOŻE OZNACZAĆ DLA CIEBIE

¹⁴ Chociaż jesteśmy grzeszni, dzięki okupowi możemy rozkoszować się niezwykle błogosławieństwami. Przyjrzyjmy się kilku korzyściom, jakie już teraz zapewnia i jakie jeszcze zapewni ten najwspanialszy dar Boży.

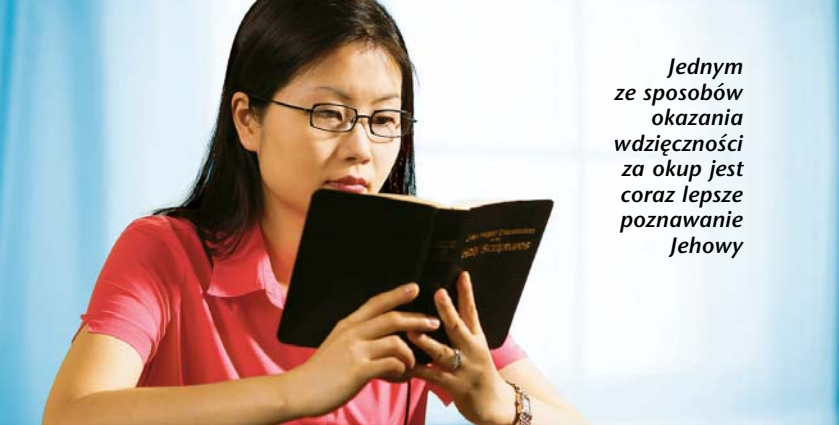
¹⁵ *Przebaczenie grzechów.* Z powodu odziedziczonej niedoskonałości jesteśmy zmuszeni toczyć prawdziwą walkę, by postępować właściwie. Każdy z nas grzeszy – słowem bądź czynem. Jednak dzięki ofierze Jezusa możemy uzyskać „przebaczenie naszych grzechów” (Kolosan 1:13, 14). Aby tak się stało, musimy szczerze ich żałować. Musimy też pokornie prosić Jehowę, by nam je przebaczył na podstawie naszej wiary w ofiarę Jego Syna (1 Jana 1:8, 9).

¹⁶ *Czyste sumienie przed Bogiem.* Człowiek mający obciążone sumienie łatwo poddaje się zwątpieniu i traci dla siebie szacunek. Tymczasem Jehowa życzliwie sprawia, że mimo naszej niedoskonałości możemy oddawać Mu cześć z czystym sumieniem. Dzięki okupowi udziela nam przebaczenia (Hebrajczyków 9:13, 14). W rezultacie możemy swobodnie zwracać się do Jehowy w modlitwach (Hebrajczyków 4:14-16). Czyste sumienie zapewnia nam spokój ducha, pomaga cieszyć się poczuciem własnej godności i przysparza szczęścia.

14, 15. Co musimy robić, by uzyskać „przebaczenie naszych grzechów”?

16. Dzięki czemu możemy z czystym sumieniem oddawać cześć Bogu i jaką wartość ma takie sumienie?

*Jednym
ze sposobów
okazania
wdzięczności
za okup jest
coraz lepsze
poznawanie
Jehowy*

¹⁷ *Nadzieja na życie wieczne w ziemskim raju.* „Zapłatą, którą płaci grzech, jest śmierć” – czytamy w Liście do Rzymian 6:23. W dalszej części tego wersetu powiedziano: „Lecz darem, który daje Bóg, jest życie wieczne przez Chrystusa Jezusa, naszego Pana”. W 3 rozdziale tej książki mówiliśmy o dobrodziejstwach bliskiego już ziemskiego raju (Objawienie 21:3, 4). Wszystkie te przyszłe błogosławieństwa, łącznie z życiem wiecznym w doskonałym zdrowiu, są dostępne dlatego, że Jezus za nas umarł. Aby jednak z nich skorzystać, musimy okazywać wdzięczność za dar okupu.

JAK OKAZYWAĆ WDZIĘCZNOŚĆ?

¹⁸ Dlaczego powinniśmy być głęboko wdzięczni Jehowie za okup? Prezent jest dla nas szczególnie cenny, gdy ofiarodawca zdobył się na jakieś wyrzeczenia: zadał sobie wiele trudu, poświęcił czas czy poniósł koszty. Wzrusza nas również prezent będący wyrazem szczerzej miłości. Okup to najcenniejszy ze wszystkich darów, bo

---

17. Jakie błogosławieństwa są dostępne dzięki temu, że Jezus za nas umarł?

18. Dlaczego powinniśmy być wdzięczni Jehowie za okup?

wymagał od Boga największego poświęcenia. „Bóg tak bardzo umiłował świat, że dał swego jednorodzonego Syna” – czytamy w Ewangelii według Jana 3:16. Okup więc świadczy zarazem o miłości Jehowy do ludzi. Jest także dowodem miłości Jezusa, który przecież chętnie oddał za nas życie (Jana 15:13). Zatem okup daje nam pewność, że Jehowa i Jego Syn kochają każdego z nas indywidualnie (Galatów 2:20).

¹⁹ A w jaki sposób możesz okazać Jehowie wdzięczność? Przede wszystkim *nabywaj wiedzy o tym Wspaniałym Ofiarodawcy* (Jana 17:3). Możesz to robić, analizując Biblię za pomocą tego podręcznika. Im lepiej będziesz poznawał Jehowę, tym mocniej Go pokochasz. Pod wpływem tej miłości zapragniesz postępować tak, by Mu się podobać (1 Jana 5:3).

²⁰ Pokaż, że wierzysz w ofiarę okupu złożoną przez Jezusa. O Jezusie powiedziano: „Kto wierzy w Syna, ma życie wieczne” (Jana 3:36). Jak możemy dowieść, że wierzymy w Jezusa? Nie wystarczą tu same słowa. W Liście Jakuba 2:26 czytamy, że „wiara bez uczynków jest martwa”. Tak więc o prawdziwej wierze świadczą uczynki, całe nasze postępowanie. Jednym ze sposobów udowodnienia wiary w Jezusa jest dokładanie wszelkich starań, by go naśladować zarówno w mowie, jak i w czynach (Jana 13:15).

²¹ *Bądź obecny na corocznych obchodach Wieczery Pańskiej*. Wieczorem 14 Nisan 33 roku Jezus wprowadził wyjątkową uroczystość, która w Biblii została nazwana „wieczera Pańska” (1 Koryntian 11:20; Mateusza

---

19, 20. Jak możesz okazać Bogu wdzięczność za dar okupu?

21, 22. (a) Dlaczego powinniśmy być obecni na corocznych obchodach Wieczery Pańskiej? (b) Czego dowiemy się z dwóch następujących rozdziałów?

26:26-28). Znana jest także jako Pamiątka śmierci Chrystusa. Jezus ustanowił ją po to, by przypominała apostołom i wszystkim późniejszym prawdziwym chrześcijanom, że umarł jako doskonały człowiek, oddając swą duszę, czyli życie, na okup. W związku z tym świętem polecił: „Czyńcie to na moją pamiątkę” (Łukasza 22:19). Obchody Pamiątki przypominają również o wielkiej miłości, jaką Jehowa i Jezus okazali nam poprzez okup. Swą obecnością na tej dorocznej uroczystości z pewnością dowodzimy, że jesteśmy za niego wdzięczni.*

²² Dostarczony przez Jehowę okup to naprawdę bezcenny dar (2 Koryntian 9:14, 15). Skorzystają z niego nawet ci, którzy już nie żyją. Z 6 i 7 rozdziału dowiemy się, jak do tego dojdzie.

* Więcej informacji na temat znaczenia Wieczerzy Pańskiej można znaleźć w „Materiale dodatkowym” na stronach od 206 do 208.

CZEGO UCZY BIBLIA

- Ofiara okupu to sposób, w jaki Jehowa postanowił uwolnić ludzkość od grzechu i śmierci (Efezjan 1:7).
- Jehowa dostarczył okup, posyłając na ziemię jednorodzonego Syna, żeby za nas umarł (1 Jana 4:9, 10).
- Okup zapewnia nam przebaczenie grzechów, czyste sumienie oraz nadzieję na życie wieczne (1 Jana 1:8, 9).
- Wdzięczność za okup okazujemy wtedy, gdy lepiej poznajemy Jehowę, gdy dajemy dowody wiary w Jezusową ofiarę okupu i gdy obchodzimy Wieczerzę Pańską (Jana 3:16).

Gdzie są umarli?

Co się dzieje z człowiekiem po śmierci?

Dlaczego umieramy?

**Czy poznanie prawdy o śmierci
może przynieść pociechę?**

PYTANIA takie nurtują ludzi już od tysięcy lat. To bardzo ważne pytania. Odpowiedzi na nie dotyczą każdego z nas – bez względu na to, kim jesteśmy i gdzie mieszkamy.

² W poprzednim rozdziale wyjaśniliśmy sobie, jak ofiara okupu złożona przez Jezusa Chrystusa otworzyła przed ludźmi widoki na życie wieczne. Dowiedzieliśmy się też, że Biblia zapowiada nadejście czasów, gdy „śmierci już nie będzie” (Objawienie 21:4). Jednak na razie wszyscy umierają. Jak rzekł mądry król Salomon, „żyjący są świadomi tego, że umrą” (Kaznodziei 9:5). Chociaż więc staramy się jak najbardziej przedłużyć swe życie, to nieraz myślimy, co nas czeka po śmierci.

³ Gdy ktoś umiera, jego bliskich ogarnia rozpacz. Mogą się zastanawiać: „Co się teraz z nim dzieje? Czy nie cierpi? Czy będzie nad nami czuwał? Czy można mu jakoś pomóc? Czy kiedyś jeszcze go zobaczymy?” Religie świata udzielają na te pytania różnych odpowiedzi. Niektóre uczą, że dobrzy idą do nieba, a źli będą znosić wieczne męki w ogniu. Inne twierdzą, że w chwili śmierci człowiek przechodzi do świata duchów, by dołączyć do przodków.

1-3. Jakie pytania dotyczące śmierci zadają sobie ludzie i jakich odpowiedzi udzielają różne religie?

Są też takie, które głoszą, że umarli trafiają do zaświatów, gdzie czeka ich sąd, a następnie narodziny w innym ciele, czyli reinkarnacja.

⁴ Wszystkie te nauki religijne mają jedną wspólną cechę – opierają się na twierdzeniu, że po śmierci człowieka jakaś jego część nadal żyje. Według prawie każdej religii, wyznawanej dawniej i dziś, ludzie po śmierci żyją wiecznie – mogą widzieć, słyszeć i myśleć. Ale czy to możliwe? Wiadomo, że funkcjonowanie naszych zmysłów, podobnie jak myślenie, ma związek z pracą mózgu. Wraz ze śmiercią danej osoby jej mózg przestaje działać. A zatem jej wspomnienia, uczucia i zmysły nie funkcjonują dalej w jakiś niepojęty sposób, gdyż nie mogą przetrwać śmierci mózgu.

CO NAPRAWDĘ DZIEJE SIĘ PO ŚMIERCI?

⁵ Jehowa, Stwórca mózgu, dobrze wie, co się dzieje z ludźmi po śmierci. Zna prawdę o stanie umarłych i wyjawia ją w swoim Słowie, Biblii. Zawarł tam prostą naukę: *Kiedy człowiek umiera, przestaje istnieć*. Śmierć jest przeciwieństwem życia. Umarli nie widzą, nie słyszą ani nie myślą. Po śmierci ciała nie pozostaje żywa żadna część człowieka. Ludzie nie mają duszy nieśmiertelnej.*

⁶ Gdy Salomon napisał, że żyjący wiedzą, iż mają umrzeć, zaraz dodał: „Umarli *nie są świadomi niczego*”. Następnie szerzej omówił tę podstawową prawdę. Wspominał, że umarli nie mogą kochać ani nienawidzić i że w grobie „nie ma pracy ani snucia planów, ani poznania, ani mądrości” (Kaznodziei 9:5, 6, 10). Również według

---

* Więcej informacji na ten temat można znaleźć w „Materiale dodatkowym” na stronach od 208 do 211.

4. Jakie podstawowe twierdzenie dotyczące śmierci jest wspólne dla wielu religii?

5, 6. Czego o stanie umarłych uczy Biblia?

Gdzie są umarli?

Psalmu 146:4 gdy człowiek umiera, „giną jego myśli”. Jest więc śmiertelny i nie żyje dalej po śmierci ciała. Życie ludzkie przypomina płomień świecy. Kiedy płomień zgaśnie, nigdzie się *nie przenosi*. Po prostu go nie ma.

CO O ŚMIERCI MÓWIŁ JEZUS

⁷ O stanie umarłych mówił też Jezus Chrystus. Gdy usłyszał o śmierci Łazarza, człowieka bardzo mu bliskiego, powiedział do uczniów: „Łazarz, nasz przyjaciel, udał się na spoczynek”. Oni jednak pomyśleli, że Łazarz zapadł w krzepiący sen i po chorobie wraca do zdrowia. Tymczasem Jezus miał na myśli co innego. Wyjaśnił: „Łazarz umarł” (Jana 11:11-14). Zwróćmy uwagę, że Jezus przyrównał śmierć do odpoczynku i snu. Łazarz nie trafił do nieba ani do ognistego piekła. Nie spotkał się z aniołami ani ze swymi przodkami. Nie urodził się ponownie w innym ciele. Kiedy umarł, niejako udał się na spoczynek – jak gdyby głęboko zasnął i nic mu się nie śniło. Nie jest to zresztą jedyne miejsce w Biblii, gdzie śmierć zestawiono ze snem. Na przykład o ukamienowanym Szczepanie czytamy, że „zapadł w sen śmierci” (Dzieje 7:60). To samo napisał o niektórych współczesnych mu ludziach apostoł Paweł (1 Koryntian 15:6).

⁸ Czy Bóg od początku postanowił, że będziemy umierać? Wcale nie! Jehowa stworzył człowieka do życia wiecznego na ziemi. Jak już się dowiedzieliśmy z tego

7. Do czego Jezus przyrównał śmierć?

8. Skąd wiemy, że według pierwotnego zamierzenia Bożego ludzie nie mieli umierać?

Co się stało
z płomieniem?

podręcznika, umieścił dwoje pierwszych ludzi w zachwycającym raju. Obdarzył ich doskonałym zdrowiem. Chciał dla nich jak najlepiej. Czy którykolwiek kochający ojciec chce, żeby jego dzieci zaznały udręk starości i śmierci? Na pewno nie! Jehowa kochał swe dzieci i pragnął, by cieszyły się tu bezkresnym szczęściem. Jak mówi Biblia, „czas niezmierny włożył w ich serce” (Kaznodziei 3:11). Bóg zatem stworzył nas z pragnieniem życia na zawsze. I poczynił odpowiednie kroki, by to pragnienie spełnić.

*Jehowa stworzył ludzi
do życia wiecznego na ziemi*

DLACZEGO LUDZIE UMIERAJĄ

⁹ Dlaczego w takim razie ludzie umierają? Aby znaleźć odpowiedź na to pytanie, musimy cofnąć się do czasów, gdy na ziemi żył tylko jeden mężczyzna i jedna kobieta. W Biblii czytamy: „Jehowa Bóg sprawił, że wyrosło z ziemi wszelkie drzewo pożyteczne dla wzroku i dobre, by mieć z niego pokarm” (Rodzaju 2:9). Wydał wtedy pewien zakaz. Rzekł do Adama: „Z każdego drzewa ogrodu możesz jeść do syta. Ale co do drzewa poznania dobra i zła – z niego nie wolno ci jeść, bo w dniu, w którym z niego zjesz, z całą pewnością umrzesz” (Rodzaju 2:16, 17). Ludzie mieli wokół siebie mnóstwo innych owocujących drzew, więc przestrzeganie tego zakazu nie było dla nich trudne. Dawało im natomiast wspaniałą sposobność do okazania Bogu wdzięczności za wszystko, co od Niego otrzymali – łącznie z doskonałym życiem. Posłuszeństwem mogli też dowieść, że szanują zwierzchnictwo swego kochającego niebiańskiego Ojca i że pragną, aby nimi kierował.

¹⁰ Niestety, pierwsi ludzie nie chcieli być posłuszni Jehowie. Do Ewy odezwał się Szatan, który za pośrednictwem węża spytał: „Czy Bóg rzeczywiście powiedział, iż nie z każdego drzewa ogrodu wolno wam jeść?” Ewa odparła: „Z owocu drzew ogrodu jeść możemy. Ale jeśli chodzi o jedzenie z owocu drzewa, które jest w środku ogrodu, Bóg powiedział: „Nie wolno wam z niego jeść ani nie wolno wam się go dotknąć, żebyście nie umarli” (Rodzaju 3:1-3).

¹¹ „Z całą pewnością nie umrzecie” – rzekł Szatan. „Bóg wie, że w tym samym dniu, w którym z niego zjecie, wasze oczy na pewno się otworzą i na pewno staniecie się podobni do Boga, będziecie znali dobro i zło” (Rodzaju

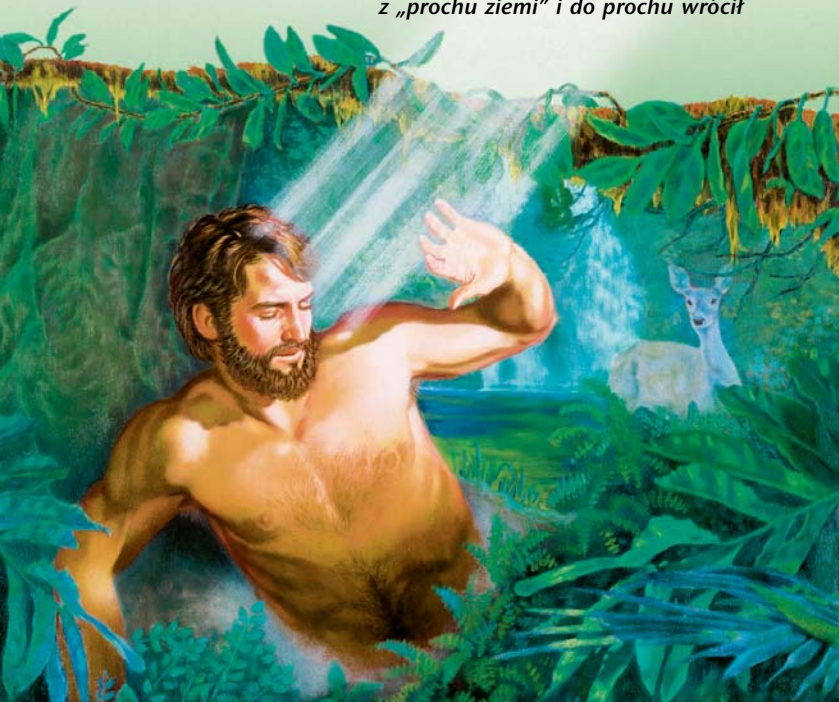
---

9. Czego Jehowa zabronił Adamowi i dlaczego przestrzeganie tego zakazu nie było trudne?

10, 11. (a) Jak pierwsi ludzie okazali się nieposłuszni Bogu? (b) Dlaczego nieposłuszeństwo Adama i Ewy było sprawą poważną?

3:4, 5). Szatan przekonywał Ewę, że zjedzenie zakazanego owocu przyniesie jej korzyści. Twierdził, że będzie mogła sama decydować o tym, co jest dobre, a co złe—będzie mogła robić wszystko, czego tylko zapagnie. Wysunął również zarzut, że Jehowa skłamał, gdy mówił o konsekwencjach zjedzenia tego owocu. Ewa uwierzyła Szatanowi. Sięgnęła po owoc i zjadła go. Potem dała go swemu mężowi i on także zjadł. Żadne z nich nie działało w niewiedzy. Zdawali sobie sprawę, że robią dokładnie to, czego mieli *nie robić*. Przez zjedzenie tego owocu rozmyślnie złamali proste i rozsądne przykazanie. Wzgardzili niebiań-

*Adam został stworzony
z „prochu ziemi” i do prochu wrócił*

skim Ojcem i Jego zwierzchnictwem. Taki brak szacunku dla kochającego Stwórcy był niewybaczalny!

¹² Rozpatrzmy to na przykładzie: Jak byś się czuł, gdybyś troskliwie wychowywał dziecko, a ono zbuntowałoby się przeciw tobie, na dodatek w sposób świadczący o tym, że cię nie szanuje ani nie kocha? Byłoby to dla ciebie bardzo bolesne. Możesz więc sobie wyobrazić, jak cierpiał Jehowa, kiedy Ewa, a potem Adam wystąpili przeciwko Niemu.

¹³ Jehowa nie miał podstaw, by pozwolić nieposłusznym ludziom żyć wiecznie. Tak jak zapowiedział – umarli. Przeszli istnieć. Nie przenieśli się gdzieś w zaświaty. Wiemy o tym, ponieważ Bóg, pociągając Adama do odpowiedzialności za grzech, oświadczył: „Wrócisz do ziemi, gdyż z niej zostałeś wzięty. Bo prochem jesteś i do prochu wrócisz” (Rodzaju 3:19). Adam został stworzony z „prochu ziemi” (Rodzaju 2:7). Wcześniej po prostu go nie było. Dlatego Boża zapowiedź, że wróci do prochu, oznaczała, iż powróci do niebytu. Miał się stać martwy jak proch, z którego powstał.

¹⁴ Adam i Ewa mogliby żyć do dzisiaj, ale umarli, bo wybrali nieposłuszeństwo wobec Boga i w ten sposób zgrzeszyli. My z kolei umieramy, ponieważ grzeszny stan Adama – podobnie jak śmierć – przeszedł na wszystkich jego potomków (Rzymian 5:12). Ten grzeszny stan przypomina okropną chorobę dziedziczną, której nikt nie może uniknąć. Wywołuje śmierć, będącą prawdziwym przekleństwem. Nie jest ona przyjacielem, lecz przerażającym wrogiem (1 Koryntian 15:26). Jakże możemy być wdzięczni, że Jehowa postanowił nas od niego uwolnić i w tym celu dostarczył okup!

---

12. Co może nam pomóc zrozumieć, jak czuł się Jehowa, gdy Adam z Ewą wystąpili przeciwko Niemu?

13. Co w myśl zapowiedzi Jehowy czekało Adama w chwili śmierci i jak należy rozumieć te słowa?

14. Dlaczego ludzie umierają?

POZNANIE PRAWDY O ŚMIERCI PRZYNOŚI POŻYTEK

¹⁵ Nauki biblijne o stanie umarłych są źródłem pociechy. Jak się dowiedzieliśmy, umarli nie cierpią fizycznie ani psychicznie. Nie mogą nas skrzywdzić, więc nie musimy się ich bać. Nie potrzebują naszej pomocy ani sami nie mogą nam jej udzielić. Nie mogą też nic nam powiedzieć ani otrzymać od nas żadnej wiadomości. Liczni duchowni bezpodstawnie twierdzą, że potrafią pomóc umarłym, i biorą za to pieniądze od osób, które im wierzą. Gdy znamy prawdę, nie damy się oszukać ludziom nauczającym takich kłamstw.

¹⁶ Czy twoja religia uczy o umarłych tego samego, co Biblia? Większość religii tego nie czyni. Dlaczego? Ponieważ ich nauki zostały skażone przez Szatana. Posługuje się on religią fałszywą, by wpoić w ludzi przeświadczenie, że po śmierci ciała będą nadal żyć w zaświatach. Chcąc odciągnąć ich od Jehowy Boga, łączy to kłamstwo z jeszcze innymi kłamstwami. Jak to robi?

¹⁷ Jak już wspomnieliśmy, niektóre religie głoszą, że zli trafiają po śmierci do miejsca wiecznych męk i tam znoszą katusze w ogniu. Nauka ta uwłacza Bogu. Jehowa jest Bogiem miłości i nigdy nie dręczyłby ludzi w ten sposób (1 Jana 4:8). Co byś pomyślał o kimś, kto karze swe nieposłuszne dziecko, wkładając mu ręce w ogień? Czy darzyłbyś go szacunkiem? Czy starałbyś się go poznać? W żadnym wypadku! Na pewno uznałbyś go za straszne-go okrutnika. A przecież Szatan chce nas przekonać, że Jehowa męczy ludzi w ogniu – i że będzie to czynił wiecznie, przez niezliczone miliardy lat!

---

15. Dlaczego poznanie prawdy o śmierci jest źródłem pociechy?

16. Kto oddziałuje na nauki wielu religii i w jaki sposób?

17. Dlaczego nauka o wiecznych mękach uwłacza Jehowie?

¹⁸ Szatan posługuje się też pewnymi religiami, by uczyć, że po śmierci ludzie zamieniają się w duchy, które trzeba czcić. W myśl tej nauki duchy mogą zostać albo potężnymi przyjaciółmi żywych, albo ich groźnymi wrogami. Wiele osób wierzy w to kłamstwo. Tacy obawiają się umarłych i otaczają ich czcią. A przecież Biblia mówi, że umarli śpią i że cześć należy oddawać tylko prawdziwemu Bogu, Jehowie, naszemu Stwórcy i Opiekunowi (Objawienie 4:11).

¹⁹ Dzięki poznaniu prawdy o umarłych nie dajemy się zwieść kłamliwymi naukami religijnymi. Łatwiej nam też zrozumieć inne kwestie biblijne. Gdy na przykład uświadamiamy sobie, że ludzie w momencie śmierci nie przenoszą się gdzieś w zaświaty, obietnica życia wiecznego na rajskiej ziemi nabiera dla nas realnego znaczenia.

²⁰ Dawno temu bogobojny Hiob spytał: „Jeśli krzepki mąż umrze, czyż może znowu żyć?” (Hioba 14:14). Właśnie, czy zmarły człowiek, pogrążony we śnie śmierci, może wrócić do życia? Na to pytanie Biblia udziela niezwykle pokrzepiającej odpowiedzi. Poznamy ją w następnym rozdziale.

18. Na jakim kłamstwie opiera się kult zmarłych?

19. Jaką naukę biblijną łatwiej nam zrozumieć, gdy znamy już prawdę o śmierci?

20. Jaką sprawę omówimy w następnym rozdziale?

CZEGO UCZY BIBLIA

- Umarli nic nie widzą, nie słyszą ani nie myślą (Kaznodziei 9:5).
- Umarli nie cierpią, lecz są jak gdyby pogrążeni we śnie (Jana 11:11).
- Umieramy, ponieważ odziedziczyliśmy po Adamie grzech (Rzymian 5:12).

Niezawodna nadzieja dla naszych bliskich, którzy umarli

**Dlaczego możemy wierzyć
w zmartwychwstanie?**

**Skąd wiemy, że Jehowa
pragnie wskrzesić umarłych?**

Kto powstanie z martwych?

WYOBRAŹ sobie, że uciekasz przed bezwzględny przestępcą. Jest od ciebie znacznie silniejszy i szybszy. Wiesz, że nie ma litości, bo zabił już kilku twoich przyjaciół. Ze wszystkich sił próbujesz mu uciec, ale widzisz, że cię dogania. Sytuacja wygląda beznadziejnie. Nagle pojawia się ktoś, kto chce cię wyratować. Ma przewagę nad twym przeciwnikiem i obiecuje ci pomoc. Czy nie poczułbyś ogromnej ulgi?

² W pewnym sensie naprawdę *uciekasz* przed takim wrogiem. Ściga on każdego z nas. Z poprzedniego rozdziału dowiedzieliśmy się, że Biblia nazywa nieprzyjacielem śmierć. Nikt nie może przed nią uciec ani jej pokonać. Większość z nas widziała, jak ten przeciwnik odbiera życie komuś z naszych najbliższych. Ale Jehowa jest nieporównanie potężniejszy niż śmierć. Jest kochającym Wybawcą, który już pokazał, że potrafi pokonać tego wroga. Co więcej, obiecuje zniszczyć go raz na zawsze. Biblia uczy: „Jako ostatni nieprzyjaciel ma zostać unicestwiona śmierć” (1 Koryntian 15:26). Czyż to nie wspaniała nowina?

1-3. Jaki wróg ściga nas wszystkich i dlaczego rozważenie nauk biblijnych przynosi ulgę?

³ Rozważmy najpierw krótko, jak odbijają się na nas ataki tego wroga. Dzięki temu łatwiej nam będzie docenić pewną uszczęśliwiającą obietnicę Jehowy. Otóż przyrzekł On, że umarli będą znowu żyć (Izajasza 26:19). Zostaną wskrzeszeni. Nasi zmarli bliscy mają więc nadzieję na zmartwychwstanie!

GDY ŚMIERĆ ZABIERA KOGOŚ BLISKIEGO

⁴ Czy śmierć zabrała ci kogoś bliskiego? Smutek i bezsilność wydają się wtedy nie do zniesienia. Warto w takiej chwili szukać pociechy w Słowie Bożym (2 Koryntian 1:3, 4). Biblia uświadamia nam, jakie uczucia budzi śmierć w Jehowie i Jezusie. Jezus, będący doskonałym odbiciem swego Ojca, znał ból wywołany utratą bliskiej osoby (Jana 14:9). Kiedy przebywał w Jerozolimie, zwykle odwiedzał w niedalekiej Betanii Łazarza i jego siostry, Marię i Martę. Serdecznie się z nimi zaprzyjaźnił. Biblia mówi: „Jezus miłował Martę oraz jej siostrę i Łazarza” (Jana 11:5). Ale jak się dowiedzieliśmy z poprzedniego rozdziału, Łazarz umarł.

⁵ Jak Jezus zareagował na śmierć przyjaciela? Biblia podaje, że gdy przyszedł do zasmuconych krewnych i przyjaciół Łazarza, na ich widok do głębi się wzruszył. „Weschnął w duchu i się strapił”. Potem, jak czytamy, „począł ronić łzy” (Jana 11:33, 35). Czyżby więc nie miał nadziei? Skądże! Wiedział, że zaraz zdarzy się coś wspaniałego (Jana 11:3, 4). Mimo to odczuwał smutek i ból nieodłącznie związane ze śmiercią.

⁶ Smutek Jezusa w pewnym sensie nas pokrzepia. Mówi nam, że i Jezus, i jego Ojciec, Jehowa, nienawidzą śmierci.

---

4. (a) Dlaczego reakcja Jezusa na śmierć bliskiej osoby może nam dużo powiedzieć o uczuciach Jehowy? (b) Z kim Jezus blisko się zaprzyjaźnił?

5, 6. (a) Jak zachował się Jezus, gdy spotkał zasmuconych krewnych i przyjaciół Łazarza? (b) Dlaczego smutek Jezusa nas pokrzepia?

Na szczęście Jehowa Bóg jest w stanie stoczyć walkę z tym wrogiem i go pokonać! Zobaczmy teraz, jaką mocą obdarzył Jezusa.

„ŁAZARZU, WYJDŹ!”

⁷ Łazarz został pochowany w jaskini. Jezus poprosił, by odsunięto kamień zamykający wejście. Marta zaprotestowała, bo prawie po czterech dniach ciało Łazarza zapewne zaczęło się rozkładać (Jana 11:39). Czy z ludzkiego punktu widzenia można było mieć jeszcze jakąś nadzieję?

⁸ Gdy odtoczono kamień, Jezus głośno zawołał: „Łazarzu, wyjdź!” I co się stało? „Zmarły wyszedł” (Jana 11:43, 44). Czy potrafisz sobie wyobrazić, co przeżywali wszyscy, którzy na to patrzyli? Wiedzieli przecież, że Łazarz umarł. A oto teraz ten drogi im człowiek – brat, krewny, przyjaciel i sąsiad – stał wśród nich żywy. Mogło to wydawać się zbyt piękne, aby było prawdziwe. Rozradowani, niewątpliwie brali Łazarza w objęcia. Byli świadkami nadzwyczajnego zwycięstwa nad śmiercią!

⁹ Za ten zdumiewający cud Jezus nie przypisał zasług sobie. Zanim zawołał Łazarza, pomodlił się do Jehowy i wyraźnie powiedział, że to On jest Źródłem mocy potrzebnej do wskrzeszania umarłych (Jana 11:41, 42). Ale Jehowa użył jej nie tylko w tej sytuacji. Wskrzeszenie Łazarza to jeden z dziewięciu tego rodzaju cudów przedstawionych w Słowie Bożym.* Czytanie i analizowanie tych relacji może być bardzo pokrzepiające. Pokazują one, że Bóg nie jest

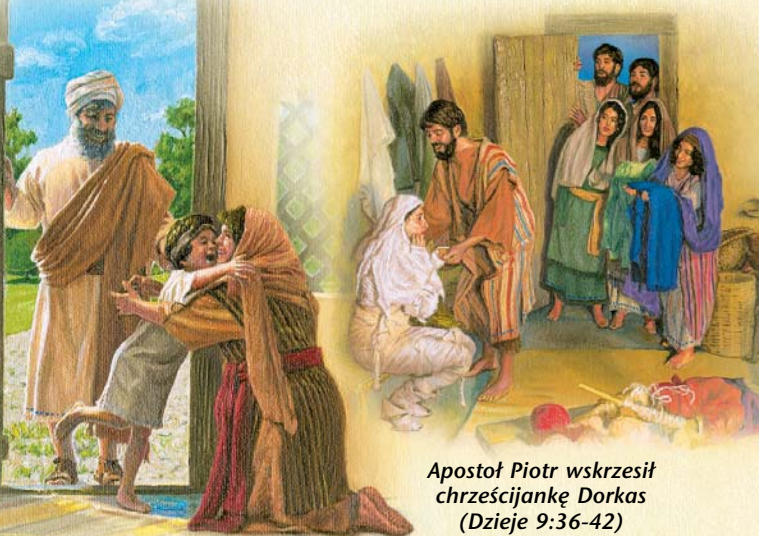
---

* O pozostałych cudach donosi 1 Królów 17:17-24; 2 Królów 4:32-37; 13:20, 21; Mateusza 28:5-7; Łukasza 7:11-17; 8:40-56; Dzieje 9:36-42 i 20:7-12.

7, 8. Dlaczego mogło się wydawać, że dla Łazarza nie ma już nadziei, i co uczynił Jezus?

9, 10. (a) Jak Jezus zwrócił uwagę na to, czyją mocą przywrócił życie Łazarzowi? (b) Jakie korzyści przynosi czytanie biblijnych opisów wskrzeszenia umarłych?

**Apostoł Piotr wskrzesił
chrześcijankę Dorkas
(Dzieje 9:36-42)**

**Eliasz przywrócił życie
synowi pewnej wdowy
(1 Królów 17:17-24)**

**Gdy zmartwychwstał Łazarz,
zapanowała wielka radość
(Jana 11:38-44)**

stronniczy, gdyż wskrzesił osoby młode i stare, mężczyzn i kobiety, Izraelitów i nie-Izraelitów. Poza tym opisy te tchną niezwykłą radością. Na przykład gdy Jezus przywrócił życie pewnej dziewczynce, jej rodziców 'ogarnął wielki zachwyty' (Marka 5:42). Jehowa faktycznie dał im powód do radości, którego nigdy nie zapomnieli.

¹⁰ Oczywiście osoby wskrzeszone przez Jezusa z czasem znowu umarły. Czy to jednak znaczy, że przywrócenie im życia nie miało sensu? Wprost przeciwnie. Biblijne relacje o tych wydarzeniach potwierdzają ważne prawdy oraz dają nam podstawę do nadziei.

CZEGO UCZYMY SIĘ Z TEGO, CO BIBLIA MÓWI O ZMARTWYCHWSTANIU

¹¹ Biblia podaje, że „umarli nie są świadomi niczego”. Nie żyją i nie wiodą nigdzie świadomej egzystencji. Potwierdza to relacja o Łazarzu. Czy wskrzeszony Łazarz opowiadał o niebie? A może straszył słuchaczy wstrząsającymi opowieściami o ognistym piekle? Według Biblii nic takiego nie mówił. W ciągu tych czterech dni, gdy nie żył, 'nie był świadomy niczego' (Kaznodziei 9:5). Był jak gdyby pograżony we śnie (Jana 11:11).

¹² Historia Łazarza uczy nas też, że zmartwychwstanie to niezaprzeczalny fakt, nie jakiś mit. Jezus wskrzesił Łazarza na oczach tłumu świadków. Cudu tego nie kwestionowali nawet przywódcy religijni, którzy nienawidzili Jezusa. Mówili: „Co mamy uczynić, skoro ten człowiek dokonuje wielu znaków?” (Jana 11:47). Mnóstwo ludzi przychodziło zobaczyć zmartwychwstałego mężczyznę. W rezultacie jeszcze więcej osób uwierzyło w Jezusa. Łazarz był dla nich żywym dowodem, że Jezus został posłany przez

---

11. Jak opis wskrzeszenia Łazarza potwierdza prawdę z Księgi Kaznodziei 9:5?

12. Skąd możemy mieć pewność, że Łazarz naprawdę został wskrzeszony?

Boga — dowodem tak wymownym, że niektórzy spośród zatwardziałych żydowskich przywódców religijnych postanowili zabić i Jezusa, i Łazarza (Jana 11:53; 12:9-11).

¹³ A czy rozsądna jest wiara w przyszłe zmartwychwstanie? Oczywiście, sam Jezus uczył, że kiedyś zostaną wskrzeszeni wszyscy znajdujący się „w grobowcach pamięci” (Jana 5:28). Jehowa stworzył wszelkie formy życia. Czy trudno uwierzyć, że jest też w stanie to życie odtworzyć? Rzecz jasna dużo zależy od Jego pamięci. Czy to możliwe, by pamiętał naszych bliskich, którzy umarli? Pomyślmy: Wszechświat jest pełen niezliczonych bilionów gwiazd, a przecież Bóg „wszystkie je woła po imieniu”! (Izajasza 40:26). W takim razie potrafi również zapamiętać każdy szczegół związany ze zmarłymi ludźmi i przywrócić im życie.

¹⁴ Biblia uczy, że Jehowa bardzo pragnie wskrzesić umarłych. Skąd o tym wiemy? Wierny Hiob spytał: „Jeśli krzepki mąż umrze, czyż może znowu żyć?” Mówił, że będzie czekał w grobie, aż nadejdzie pora, by Bóg sobie o nim przypomniął. Powiedział do Niego: „Ty zawołasz, a ja ci odpowiem. Zateśkniesz za dziełem swych rąk” (Hioba 14:13-15).

¹⁵ A zatem Jehowa tęskni do tego, by wskrzesić umarłych! Czyż nie podnosi nas to na duchu? Zajmijmy się więc teraz tym przyszłym zmartwychwstaniem. Kto z niego skorzysta? I kiedy do tego dojdzie?

„WSZYSCY W GROBOWCACH PAMIĘCI”

¹⁶ Z biblijnych doniesień o wskrzeszeniu pewnych ludzi dużo dowiadujemy się o zmartwychwstaniu, które dopiero

---

13. Jakie mamy podstawy, by wierzyć, że Jehowa rzeczywiście może wskrzesić umarłych?

14, 15. Jak według wypowiedzi Hioba Jehowa zapatruje się na wskrzeszanie umarłych?

16. W jakich warunkach będą mogli żyć wskrzeszeni z martwych?

nastąpi. Tamci ludzie wrócili do swych bliskich. Podobne, ale znacznie wspanialsze skutki będzie mieć przyszłe zmartwychwstanie. W 3 rozdziale tego podręcznika czytaliśmy, że zgodnie z zamierzeniem Bożym cała ziemia ma zostać przekształcona w raj. A więc wskrzeszone osoby nie będą musiały żyć w świecie pełnym wojen, przestępczości i chorób. Uzyskają sposobność życia wiecznego na ziemi w szczęściu i spokoju.

¹⁷ Kto powstanie z martwych? Jezus wspomniał, że „wszyscy w grobowcach pamięci usłyszą jego głos i wyjdą” (Jana 5:28, 29). Podobnie w Księdze Objawienia 20:13 powiedziano: „Wydało morze umarłych, którzy się w nim znajdowali, i śmierć, i Hades wydały umarłych, którzy się w nich znajdowali”. Słowo „Hades” odnosi się do grobu ludzkości (zobacz „Materiał dodatkowy” na stronach 212 i 213). Ten wspólny grób zostanie opróżniony. Miliardy spoczywających w nim ludzi powróci do życia. Apostoł Paweł oznajmił: „Nastąpi zmartwychwstanie zarówno prawych, jak i nieprawych” (Dzieje 24:15). Co to oznacza?

¹⁸ Do „prawych” należy liczne grono osób, o których czytamy w Biblii i które żyły przed przyjściem Jezusa na ziemię. Można wymienić wśród nich Noego, Abrahama, Sarę, Mojżesza, Rut i Esterę oraz wielu, wielu innych. O niektórych tych wiernych ludziach mówi 11 rozdział Listu do Hebrajczyków. Ale do „prawych” zaliczają się także słudzy Jehowy zmarli w naszych czasach. Nadzieja na zmartwychwstanie może nas więc wyzwolić ze strachu przed śmiercią (Hebrajczyków 2:15).

¹⁹ A co z tymi wszystkimi ludźmi, którzy nie służyli Jehowie i nie byli Mu posłuszni, ponieważ nigdy o Nim nie

---

17. Jaki zasięg będzie miało zmartwychwstanie?

18. Kto należy do „prawych”, którzy mają być wskrzeszeni, i jak nadzieja na zmartwychwstanie może na nas wpłynąć?

19. Kim są „nieprawi” i jaką cudowną sposobność da im Jehowa?

słyszeli? Miliardy tych „nieprawych” nie jest skazanych na zapomnienie. Również oni powstaną z martwych— w okresie, który potrwa tysiąc lat. Będą wtedy mieli czas poznać prawdziwego Boga i zacząć oddawać Mu cześć razem z Jego wiernymi ziemskimi sługami. Ten cudowny okres Biblia nazywa Dniem Sądu.*

²⁰ Czy to znaczy, że wskrzeszony zostanie każdy człowiek, który żył na ziemi? Nie. W Biblii wyjaśniono, że część zmarłych znajduje się w „Gehennie” (Łukasza 12:5). Nazwa ta wzięta się od wysypiska śmieci położonego poza murami starożytnej Jerozolimy. Palono tam śmieci i zwłoki. Zmarli, których ciała tam rzucano, byli uważani przez Żydów za niegodnych pogrzebu i zmartwychwstania. Tak więc Gehenna jest trafnym symbolem wiecznej zagłady. W sądzie żywych i umarłych ważną rolę odegra Jezus, ale ostatecznym Sędzią jest Jehowa (Dzieje 10:42). Nigdy nie wskrzesi tych, których uzna za nieprawych niegodziwców.

ZMARTWYCHWSTANIE DO ŻYCIA W NIEBIE

²¹ Biblia wspomina jeszcze o zmartwychwstaniu innego rodzaju— do duchowego życia w niebie. Zawiera tylko jeden opis takiego wskrzeszenia. Chodzi o wskrzeszenie Jezusa Chrystusa.

²² Kiedy Jezusowi odebrano człowiecze życie, Jehowa nie pozwolił, by ten lojalny Syn pozostał w grobie (Psalm 16:10; Dzieje 13:34, 35). Wskrzesił go, lecz nie w postaci ludzkiej. Apostoł Piotr wyjaśnił, że Chrystus „uśmiercony

---

* Więcej informacji o tym, czym jest Dzień Sądu i na jakiej podstawie ludzie będą osądzeni, można znaleźć w „Materiale dodatkowym” na stronach od 213 do 215.

20. Co to jest Gehenna i kto do niej trafia?

21, 22. (a) O jakim jeszcze zmartwychwstaniu wspomina Biblia?

(b) Kto pierwszy zmartwychwstał do życia duchowego?

został w ciele, ale ożywiony w duchu” (1 Piotra 3:18). Był to rzeczywiście zadziwiający cud. Jezus ożył jako potężna istota duchowa! (1 Koryntian 15:3-6). Był pierwszym, który dostąpił tego zaszczytnego zmartwychwstania (Jana 3:13). Pierwszym, ale nie ostatnim.

²³ Jezus, wiedząc, że już wkrótce wróci do nieba, obiecał swym wiernym naśladowcom, iż ‘przygotuje tam dla nich miejsce’ (Jana 14:2). Idących do nieba nazwał „małą trzódką” (Łukasza 12:32). Z ilu osób miała się składać ta stosunkowo nieliczna grupa? Jak czytamy w Księdze Objawienia 14:1, apostoł Jan ujrzał Baranka, czyli Jezusa Chrystusa, stojącego na górze Syjon, „a z nim sto czterdzieści cztery tysiące mających napisane na swych czołach jego imię i imię jego Ojca”.

²⁴ Tych 144 000 chrześcijan – do których należą między innymi wierni apostołowie Jezusa – miało powstać z martwych do życia w niebie. Kiedy? Apostoł Paweł wyjaśnił, że nastąpi to w czasie obecności Chrystusa (1 Koryntian 15:23). W tym okresie właśnie żyjemy, co szerzej omówimy w 9 rozdziale tej książki. Dzisiaj więc, gdy nieliczni pozostali ze 144 000 umierają, są od razu wskrzeszani do życia niebiańskiego (1 Koryntian 15:51-55). Natomiast ogromna większość ludzi ma widoki na zmartwychwstanie do życia w przyszłym raju na ziemi.

²⁵ Jehowa raz na zawsze pokona naszego wroga, jakim jest śmierć! (Izajasza 25:8). Ale może się zastanawiasz: „Co będą robić ci, którzy powstaną z martwych do życia w niebie?” Otóż wejdą w skład niezwykłego niebiańskiego rządu – Królestwa Bożego. Więcej o tym rządzie dowiemy się z następnego rozdziału.

23, 24. Kto tworzy „małą trzódkę” Jezusa i z ilu osób ma się składać ta grupa?

25. Co omówimy w następnym rozdziale?

CZEGO UCZY BIBLIA

- Z biblijnych doniesień o wskrzeszeniu pewnych ludzi czerpiemy niezawodną nadzieję (Jana 11:39-44).
- Jehowa tęskni do tego, by przywrócić zmarłym życie (Hioba 14:13-15).
- Zmartwychwstaną wszyscy, którzy się znajdują we wspólnym grobie ludzkości (Jana 5:28, 29).

*W raju umarli powstaną do życia
i znów będą się cieszyć towarzystwem swych bliskich*

Czym jest Królestwo Boże?

Co o Królestwie Bożym mówi Biblia?

Czego dokona to Królestwo?

**Kiedy sprawi, że na ziemi
będzie się dźiać wola Boża?**

MILIONY ludzi na całym świecie zna modlitwę „Ojcze nasz”, nazywaną też Modlitwą Pańską. Obydwa określenia odnoszą się do słynnej modlitwy wzorcowej, którą podał sam Jezus Chrystus. Poruszył w niej bardzo głębokie sprawy. Rozważenie trzech pierwszych prośb pomoże nam lepiej zrozumieć, czego naprawdę uczy Biblia.

² Jezus powiedział do swych słuchaczy: „Macie więc modlić się w ten sposób: „Nasz Ojcze w niebiosach, niech będzie uświęcone twoje imię. Niech przyjdzie twoje królestwo. Niech się dzieje twoja wola, jak w niebie, tak i na ziemi’ ” (Mateusza 6:9-13). Co oznaczają te trzy początkowe prośby?

³ O imieniu Bożym, Jehowa, sporo się już dowiedzieliśmy. Częściowo omówiliśmy także wolę Boga, a więc to, co uczynił i jeszcze uczyni dla ludzkości. Ale co Jezus miał na myśli, gdy polecił się modlić: „Niech przyjdzie twoje królestwo”? Czym jest to Królestwo? Jak uświęci imię Boga? I jaki ma związek z realizowaniem Jego woli?

1. Część jakiej słynnej modlitwy teraz przeanalizujemy?
2. O jakie trzy sprawy Jezus polecił uczniom się modlić?
3. Czego musimy się dowiedzieć o Królestwie Bożym?

CZYM JEST KRÓLESTWO BOŻE

⁴ Królestwo Boże to rząd utworzony przez Jehowę Boga — rząd, na którego czele stoi wyznaczony przez Boga Król. Kto nim jest? Jezus Chrystus. Ten Władca, znacznie potężniejszy od wszelkich ludzkich władców, został nazwany „Królem królujących i Panem panujących” (1 Tymoteusza 6:15). Dzięki swej mocy może wyświadczyć o wiele więcej dobra niż *jakikolwiek*, nawet najlepszy, człowiek będący u władzy.

⁵ Skąd to Królestwo będzie panować? A gdzie przebywa Jezus? Na pewno pamiętasz, że po męczeńskiej śmierci został wskrzeszony. Wkrótce potem poszedł do nieba (Dzieje 2:33). I właśnie tam Królestwo Boże ma swą siedzibę. Dlatego w Biblii nazwane jest także „niebiańskim królestwem” (2 Tymoteusza 4:18). Ale chociaż ma siedzibę w niebie, będzie sprawować rządy nad ziemią (Objawienie 11:15).

⁶ Jezus jest wyjątkowym Królem. Dlaczego? Przede wszystkim nigdy nie umrze. Biblia wskazuje, że w odróżnieniu od człowieczych władców Jezus jako ‘jedyne ma nieśmiertelność, mieszka w niedostępnym świetle’ (1 Tymoteusza 6:16). Oznacza to, że wszelkie wyświadczone przez niego dobrodziejstwa będą trwałe. A jak wiemy, zleje na swych poddanych mnóstwo takich dobrodziejstw.

⁷ Zwróćmy uwagę na następujące proroctwo biblijne o Jezusie: „Spocznie na nim duch Jehowy, duch mądrości i zrozumienia, duch rady i potęgi, duch poznania i bojaźni przed Jehową; i będzie znajdował radość w bojaźni przed Jehową. A nie będzie osądzał jedynie na

---

4. Czym jest Królestwo Boże i kto jest jego Królem?

5. Gdzie Królestwo Boże ma swą siedzibę i nad czym będzie panować?

6, 7. Dzięki czemu Jezus jest wyjątkowym Królem?

podstawie tego, co się ukazuje jego oczom, ani upominał po prostu na podstawie tego, co słyszą jego uszy. I w prawości osądzi maluczkich, a w prostolinijności udzieli upomnienia na rzecz potulnych na ziemi” (Izajasza 11:2-4). Słowa te dowodzą, że Jezus miał być dla swych ziemskich poddanych sprawiedliwym i współczującym Królem. Czyż nie chciałbyś żyć pod rządami takiego Władcy?

⁸ A oto kolejna prawda o Królestwie Bożym: Jezus nie będzie rządził sam. U jego boku zasiądzie wielu współwładców. Na przykład apostoł Paweł napisał do Tymoteusza: „Jeśli dalej trwamy, razem też będziemy królować” (2 Tymoteusza 2:12). Tak więc Paweł, Tymoteusz i inni wierni ludzie zostali wybrani przez Boga, by wspólnie z Jezusem panowali w niebiańskim Królestwie. Ile osób miało dostąpić tego zaszczytu?

⁹ Jak wykazano w 7 rozdziale tego podręcznika, apostoł Jan ujrzał w wizji „Baranka [Jezusa Chrystusa] stojącego na górze Syjon [która symbolizuje jego królewską pozycję w niebie], a z nim sto czterdzieści cztery tysiące mających napisane na swych czołach jego imię i imię jego Ojca”. Co to za 144 000? Sam Jan wyjaśnił: „Ci stale podążają za Barankiem, dokądkolwiek idzie. Ci zostali kupieni spośród ludzi jako pierwociny dla Boga i dla Baranka” (Objawienie 14:1, 4). Tak więc owi wierni naśladowcy Jezusa Chrystusa zostali specjalnie wybrani na jego niebiańskich współwładców. Po powstaniu z martwych do życia w niebie mają razem z nim „królować nad ziemią” (Objawienie 5:10). Aby skompletować to grono, Bóg wybiera wiernych chrześcijan już od czasów apostołskich.

---

8. Kto będzie panował z Jezusem?

9. Ile osób będzie panować z Jezusem i kiedy Bóg zaczął je wybierać?

¹⁰ Okoliczność, że Bóg ustanowił nad ludzkością rząd złożony z Jezusa i 144 000 współwładców, świadczy o Jego miłości. Jezus na przykład wie, co to znaczy być człowiekiem i co to znaczy cierpieć. W myśl słów apostoła Pawła nie jest kimś, kto „by nie mógł się wczuć w nasze słabości” – jest „wypróbowany pod każdym względem tak jak my, ale bez grzechu” (Hebrajczyków 4:15; 5:8). Również współwładcy Jezusa jako ludzie znosili cierpienia i pozostali nieugięci. Zmagali się także z niedoskonałością i najróżniejszymi chorobami. Na pewno więc dobrze rozumieją ludzkie problemy!

CZEGO MIAŁO DOKONAĆ KRÓLESTWO BOŻE?

¹¹ Kiedy Jezus polecił swym naśladowcom modlić się o przyście Królestwa Bożego, powiedział też, że powinni prosić, by wola Boża działa się „jak w niebie, tak i na ziemi”. Niebo jest siedzibą Boga i wierni aniołowie zawsze wykonują tam Jego wolę. Ale z 3 rozdziału tego podręcznika dowiedzieliśmy się, że pewien zły anioł przestał ją spełniać i nakłonił do grzechu Adama i Ewę. W 10 rozdziale poznamy dodatkowe szczegóły z Biblii dotyczące tego złego anioła, Szatana Diabła. Jemu oraz aniołom, którzy postanowili pójść w jego ślady, czyli demonom, pozwolono na jakiś czas zostać w niebie. Dlatego nie wszyscy wykonywali tam wolę Bożą. Sytuacja miała się zmienić z chwilą objęcia władzy przez Królestwo Boże. Po wstąpieniu na tron nowy Król, Jezus Chrystus, miał stoczyć z Szatanem walkę (Objawienie 12:7-9).

---

10. Dlaczego ustanowienie nad ludzkością Jezusa ze 144 000 współwładców jest wyrazem miłości Bożej?

11. Dlaczego Jezus polecił swym naśladowcom prosić w modlitwie, żeby w niebie działa się wola Boża?

¹² Wypadki te zapowiadało następujące prorocтво: „Usłyszałem donośny głos w niebie, mówiący: ‚Teraz nastąpi wybawienie i moc, i królestwo naszego Boga, i władza jego Chrystusa, ponieważ zrzucony został oskarżyciel braci naszych [Szatan], który dniem i nocą oskarża ich przed naszym Bogiem!’” (Objawienie 12:10). Czy zauważyłeś, o jakich dwóch bardzo ważnych wydarzeniach wspomina ten werset? Po pierwsze, o objęciu władzy przez Królestwo Boże z Jezusem Chrystusem na czele. Po drugie, o zrzuceniu Szatana z nieba na ziemię.

¹³ Jakie skutki miały pociągnąć za sobą te dwa wydarzenia? O niebie czytamy: „Dlatego weselcie się niebios i wy, którzy w nich przebywacie!” (Objawienie 12:12). Wierni aniołowie w niebie rzeczywiście się cieszą, bo już nie ma tam Szatana ani demonów – wszyscy są lojalni wobec Jehowy Boga. Panuje całkowita, niczym niezmaccona zgoda i harmonia. Dzieje się wola Boża.

¹⁴ A co z ziemią? W Biblii zapowiedziano: „Biada ziemi i morzu, ponieważ zstąpił do was Diabeł, pałając wielkim gniewem, bo wie, że mało ma czasu” (Objawienie 12:12). Szatan pała gniewem, gdyż został usunięty z nieba i ma już niewiele czasu. W gniewie sprowadza na ziemię „biada”, czyli nieszczęścia, o czym dowiemy się więcej z następnego rozdziału. W związku z tym nasuwa się pytanie: Jak Królestwo doprowadzi do tego, że wola Boża będzie się dziać także na ziemi?

¹⁵ Warto sobie przypomnieć, jaka w ogóle była wola Boża co do ziemi. Mówiliśmy o tym w 3 rozdziale tej

---

12. O jakich dwóch ważnych wydarzeniach mówi Księga Objawienia 12:10?

13. Co oznaczało dla nieba wyrzucenie stamtąd Szatana?

14. Do czego doszło na ziemi, gdy został na nią zrzucony Szatan?

15. Jaka jest wola Boża co do ziemi?

książki. W Edenie Bóg wykazał, że pragnie, aby nasza planeta była rajem zamieszkanym przez prawych ludzi, którzy by nie umierali. Ponieważ Szatan namówił Adama i Ewę do grzechu, zmienił się sposób realizacji zamierzenia Bożego co do ziemi – ale samo zamierzenie się nie zmieniło. Jehowa dalej chce, by 'prawi posiadli ziemię i przebywali na niej na zawsze' (Psalm 37:29). I do tego właśnie doprowadzi Królestwo Boże. W jaki sposób?

¹⁶ Zwróćmy uwagę na prorocstwo z Księgi Daniela 2:44. Czytamy tam: „Za dni tych królów Bóg nieba ustanowi królestwo, które nigdy nie zostanie obrócone wniwecz. I to królestwo nie przejdzie na żaden inny lud. Zmiażdży ono wszystkie owe królestwa i położy im kres, lecz samo będzie trwać po czasy niezmierzone”. Czego to nas uczy o Królestwie Bożym?

¹⁷ Po pierwsze, Królestwo Boże miało być ustanowione „za dni tych królów”, to znaczy gdy będą jeszcze istnieć inne królestwa. Po drugie, ma ono trwać na zawsze. Nie zostanie pokonane ani zastąpione przez żadną inną formę rządu. Po trzecie, stoczy walkę z królestwami tego świata i odniesie zwycięstwo. Ostatecznie będzie jedynym rządem nad ludzkością. Okaze się najlepszą władzą, z jaką człowiek kiedykolwiek miał do czynienia.

¹⁸ Biblia dużo mówi o rozstrzygającej wojnie między Królestwem Bożym a rządami tego świata. Wyjawia na przykład, że gdy ta wojna się przybliży, niegodziwe duchy będą rozpowszechniać kłamstwa mające wprowadzić w błąd „królów całej zamieszkałej ziemi”. W jakim celu? Aby „zgromadzić [ich] na wojnę wielkiego dnia Boga Wszechmocnego”. Władcy ci mają być zebrani „na

---

16, 17. Co Księga Daniela 2:44 mówi o Królestwie Bożym?

18. Jak nazywa się ostateczna wojna między Królestwem Bożym a rządami tego świata?

miejsce zwane po hebrajsku Har-Magedon” (Objawienie 16:14, 16). Z tych dwóch wersetów wynika, że ostateczna walka między rządami ludzkimi a Królestwem Bożym nazywa się Har-Magedon lub inaczej Armagedon.

¹⁹ Co Królestwo Boże osiągnie przez Armagedon? Przypomnijmy sobie jeszcze raz wolę Bożą co do ziemi. Jehowa chciał, by naszą planetę zamieszkiwali prawi, doskonałi ludzie – Jego słudzy, żyjący w rajskich warunkach. Dlaczego teraz jest to niemożliwe? Po pierwsze, jesteśmy grzeszni, wskutek czego chorujemy i umieramy. Na szczęście – jak dowiedzieliśmy się z 5 rozdziału tej książki – Jezus za nas umarł, abyśmy mogli żyć wiecznie. Zapewne pamiętasz słowa zapisane w Ewangelii według Jana: „Bóg tak bardzo umiłował świat, że dał swego jednorodzonego Syna, aby nikt, kto w niego wierzy, nie został zgładzony, lecz miał życie wieczne” (Jana 3:16).

²⁰ Po drugie, mnóstwo ludzi dopuszcza się zła. Kłamią, oszukują i prowadzą się niemoralnie. *Nie chcą* wykonywać woli Bożej. Tacy niegodziwcy zginą w Armagedonie (Psalm 37:10). Ale wola Boża nie dzieje się na ziemi z jeszcze innego powodu: nie zachęcają do tego władze. Często same są nieudolne, bezwzględne lub skorumpowane. Biblia otwarcie mówi: „Człowiek panuje nad człowiekiem ku jego szkodzie” (Kaznodziei 8:9).

²¹ Po Armagedonie panowanie nad ludzkością obejmie tylko jeden rząd – Królestwo Boże. Będzie ono spełniać wolę Jehowy i zapewni swym poddanym cudowne błogosławieństwa. Na przykład położy kres działalności Szatana i demonów (Objawienie 20:1-3). Ludzie wierni Bogu zaczną też korzystać z dobrodziejstw ofiary Jezusa,

19, 20. Dlaczego na ziemi nie dzieje się teraz wola Boża?

21. Jak Królestwo doprowadzi do tego, że na ziemi będzie się działa wola Boża?

*Wyrzucenie z nieba Szatana i demonów
sprowadziło na ziemię „biada”.
Nieszczęścia te niebawem się skończą*

w wyniku czego przestaną chorować i umierać. Będą mogli żyć wiecznie (Objawienie 22:1-3). Ziemia zostanie przekształcona w raj. W ten sposób Królestwo zaprowadzi na niej wolę Boga i uświęci Jego imię. Co to oznacza? Otóż pod panowaniem tego rządu w końcu wszyscy żyjący będą czcić imię Jehowy.

KIEDY KRÓLESTWO MIAŁO PRYZYSTĄPIĆ DO DZIAŁANIA?

²² Skoro Jezus uczył swych naśladowców modlić się: „Niech przyjdzie twoje królestwo”, było oczywiste, że w tamtym czasie wydarzenie to jeszcze nie nastąpiło. Może więc Królestwo Boże przyszło, kiedy Jezus udał się do nieba? Też nie, ponieważ i Piotr, i Paweł wyjaśnili, że po zmartwychwstaniu Jezusa spełniło się proroctwo z Psalmu 110:1: „Wypowiedź Jehowy do mego Pana: „Siądź po mojej prawicy, aż położę twych nieprzyjaciół jako podnózek dla twoich stóp” (Dzieje 2:32-35; Hebrajczyków 10:12, 13). A zatem na nadejście Królestwa trzeba było poczekać.

²³ Kiedy miał się zakończyć ten okres wyczekiwania? W XIX i XX stuleciu szczerzy badacze Biblii coraz lepiej sobie uświadamiali, że nastąpi to w roku 1914. (Więcej

---

22. Skąd wiemy, że Królestwo Boże nie przyszło, gdy Jezus był na ziemi ani zaraz po jego zmartwychwstaniu?

23. (a) Kiedy Królestwo Boże zaczęło panować? (b) W czym pomoże nam następny rozdział?

***Pod panowaniem Królestwa Bożego
wola Boża będzie się działa jak w niebie, tak i na ziemi***

CZEGO UCZY BIBLIA

- Królestwo Boże to niebiański rząd; na jego czele stoi Król Jezus Chrystus, który będzie miał 144 000 współwładców wybranych spośród ludzi (Objawienie 14:1, 4).
- Królestwo objęło władzę w roku 1914; po tym wydarzeniu Szatan został zrzucony z nieba na ziemię (Objawienie 12:9).
- Królestwo Boże niedługo usunie ludzkie rządy i sprawi, że ziemia zostanie przekształcona w raj (Objawienie 16:14, 16).

informacji o tej dacie można znaleźć w „Materiale dodatkowym” na stronach od 215 do 218). Wypadki, jakie wtedy zaczęły się rozgrywać na świecie, potwierdzają, że ci szczerzy badacze się nie pomylili. Spełnianie się prorocत्व biblijnych dowodzi, iż właśnie w roku 1914 Chrystus wstąpił na tron i niebiańskie Królestwo Boże objęło władzę. W takim razie żyjemy w krótkim czasie, jaki pozostał Szatanowi (Psalm 110:2; Objawienie 12:12). Możemy z całą stanowczością powiedzieć, że chwila, w której Królestwo przystąpi do realizowania na ziemi woli Bożej, jest już bardzo bliska. Czyż to nie wspaniała nowina? Czy w nią wierzysz? Następny rozdział pomoże nam zrozumieć, że Biblia naprawdę o tym uczy.

Czy żyjemy w „dniach ostatnich”?

**Jakie wydarzenia Biblia zapowiedziała
na „dni ostatnie”?**

Jacy ludzie mieli żyć w tym okresie?

Co dobrego miało się wtedy dziać?

CZY podczas oglądania wiadomości telewizyjnych nie zdarzyło ci się pomyśleć: „Dokąd ten świat zmierza”? Tyle jest nagłych i nieoczekiwanych tragedii, że żaden człowiek nie potrafi przewidzieć, co przyniesie jutro (Jakuba 4:14). Ale Jehowa Bóg to potrafi (Izajasza 46:10). Dawno temu w swoim Słowie, Biblii, zapowiedział nie tylko obecne trudne czasy, lecz także bliską już wspaniałą przyszłość.

² Jezus Chrystus głosił o Królestwie Bożym, które położy kres złu i przekształci ziemię w raj (Łukasza 4:43). Jego słuchacze chcieli się dowiedzieć, kiedy przyjdzie to Królestwo. Kilku uczniów spytało go wręcz: „Co będzie znakiem twojej obecności oraz zakończenia systemu rzeczy?” (Mateusza 24:3). Jezus wyjaśnił, że tylko Jehowa Bóg dokładnie wie, kiedy nadejdzie koniec dzisiejszego złego świata i kiedy Królestwo zapewni ludzkości prawdziwy pokój i bezpieczeństwo (Mateusza 24:36). Wyjawiał jednak, że tuż przedtem będą rozgrywać się na ziemi szczególne wydarzenia. To, o czym mówił, dzieje się właśnie w naszych czasach!

---

1. Skąd można się dowiedzieć, co przyniesie przyszłość?

2, 3. O co uczniowie spyтали Jezusa i jaką otrzymali odpowiedź?

³ Zanim rozważymy dowody, że żyjemy w okresie „zakonczenia systemu rzeczy”, najpierw przypomnijmy sobie krótko fakty związane z pewną wojną, której nie mógł zobaczyć żaden człowiek. Chociaż toczyła się w niebie, wszyscy odczuwamy jej skutki.

WOJNA W NIEBIE

⁴ W poprzednim rozdziale tego podręcznika wyjaśniono, że w roku 1914 Jezus Chrystus został w niebie Królem (Daniela 7:13, 14). Wkrótce potem podjął zdecydowane działania. Biblia mówi: „Wybuchła wojna w niebie: Michał [inne imię Jezusa] i jego aniołowie toczyli bitwę ze smokiem [Szatanem Diabłem] i toczył bitwę smok i jego aniołowie”.* Szatan ze swymi niegodziwymi aniołami, to znaczy z demonami, przegrał tę walkę i został zrzucony z nieba na ziemię. Wierni synowie Boży w niebie bardzo się z tego cieszyli. Ale ludzie nie mieli powodów do takiej radości. W Biblii proroczo powiedziano: „Biada ziemi (...), ponieważ zstąpił do was Diabeł, pałając wielkim gniewem, bo wie, że mało ma czasu” (Objawienie 12:7, 9, 12).

⁵ Zwróćmy uwagę, jakie skutki miała pociągnąć za sobą wojna w niebie. Należało liczyć się z tym, że rozścieczony Szatan sprowadzi na mieszkańców ziemi nieszczęścia. Jak się zaraz przekonamy, właśnie przeżywamy te trudności. Ale potrwa to stosunkowo krótko, gdyż Szatan „mało ma czasu” — o czym zresztą dobrze wie. Biblia

---

* Więcej informacji o tym, że Michał to inne imię Jezusa Chrystusa, można znaleźć w „Materiale dodatkowym” na stronach 218 i 219.

4, 5. (a) Co się wydarzyło w niebie wkrótce po objęciu przez Jezusa władzy królewskiej? (b) Co Księga Objawienia 12:12 mówi o skutkach, jakie miała pociągnąć za sobą wojna w niebie?

nazywa ten okres „dniami ostatnimi” (2 Tymoteusza 3:1). Naprawdę możemy się cieszyć, że Bóg już niedługo uwolni ziemię od wpływu Diabła! Przeanalizujmy teraz część zapowiedzianych wydarzeń, które potwierdzają, że istotnie żyjemy w „dniach ostatnich” i że Królestwo Boże niebawem zapewni ludziom miłującym Jehowę bezkresne błogosławieństwa. Zacznijmy od czterech elementów podanego przez Jezusa znaku naszych czasów.

WAŻNIEJSZE WYDARZENIA „DNI OSTATNICH”

⁶ *‘Powstanie naród przeciw narodowi i królestwo przeciw królestwu’* (Mateusza 24:7). Podczas wojen toczonych w ubiegłym stuleciu zginęło miliony ludzi. Pewien brytyjski historyk zauważył: „Wiek XX to najkrwawszy wiek w całej spisanej historii. (...) To wiek nieustających wojen. Okresy, w których nie prowadzono nigdzie regularnych działań wojennych, były nieliczne i krótkie”. A w raporcie pewnej organizacji badającej wydarzenia światowe podano: „Wojny w (...) [XX] wieku pociągnęły za sobą trzy razy więcej ofiar niż wszystkie inne konflikty razem wzięte od począt-

6, 7. Jak sprawdzają się dziś słowa Jezusa o wojnach i niedoborach żywności?

ku naszej ery po rok 1899". Od roku 1914 w wyniku wojen poniosło śmierć przeszło 100 milionów ludzi. Jeśli z tego powodu sami opłakiwalismy choć *jedną* osobę, to przyznamy, że cierpienia *milionów*, którzy stracili bliskich, przechodzą ludzkie wyobrażenie.

⁷ *'Będą niedobory żywności'* (Mateusza 24:7). Naukowcy oceniają, że w ostatnim trzydziestoleciu produkcja żywności znacznie wzrosła. Mimo to mnóstwo ludzi głoduje, bo nie ma pieniędzy na jedzenie albo na ziemię pod uprawę. W krajach rozwijających się ponad miliard mieszkańców żyje najwyżej za dolara dziennie. Większość tych osób stale cierpi głód. Jak szacuje Światowa Organizacja Zdrowia (WHO), niedożywienie należy do głównych przyczyn śmierci przeszło pięciu milionów dzieci rocznie.

⁸ *'Będą wielkie trzęsienia ziemi'* (Łukasza 21:11). Według Amerykańskiej Służby Geologicznej co roku należy się spodziewać średnio 19 silniejszych trzęsień ziemi, powodujących uszkodzenia domów i pęknięcia gruntu. Poza tym rokrocznie zdarzają się bardzo silne trzęsienia, pociągające za sobą całkowite zniszczenie

---

8, 9. Co dowodzi, że spełniają się proroctwa Jezusa dotyczące trzęsień ziemi i chorób?

budynków. Z dostępnych danych wynika, że od początku XX wieku trzęsienia ziemi pochłonęły przeszło dwa miliony ofiar. Jak zauważono w pewnym źródle, „rozwój techniki tylko nieznacznie zmniejszył żniwo śmierci”.

⁹ *'Będą zarazy'* (Łukasza 21:11). Mimo postępu medycyny ludzkość wciąż nękają stare i nowe choroby. Według pewnego raportu ostatnie dziesięciolecie przyniosły nasilenie 20 powszechnie znanych chorób, takich jak gruźlica, malaria lub cholera – przy czym część z nich coraz trudniej wyleczyć dostępnymi lekami. Co więcej, pojawiło się przynajmniej 30 nowych chorób. Niektóre są śmiertelne, bo jak dotąd nie udało się znaleźć na nie lekarstwa.

ŁUDZIE W „DNIACH OSTATNICH”

¹⁰ Biblia zapowiedziała na „dni ostatnie” nie tylko pewne charakterystyczne wydarzenia na świecie, ale też zmianę w zachowaniu ogółu ludzi. Opisał to apostoł Paweł w Liście 2 do Tymoteusza 3:1-5. Wyjaśnił najpierw: „W dniach ostatnich nastaną krytyczne czasy trudne do zniesienia”.

10. Jakie cechy zapowiedziane w Liście 2 do Tymoteusza 3:1-5 dostrzegasz dziś w ludziach?

Następnie wspomniał, że ludzie będą między innymi:

- *rozmiłowani w samych sobie*
- *rozmiłowani w pieniądzach*
- *nieposłuszni rodzicom*
- *niełojalni*
- *wyzuci z naturalnych uczuć*
- *niepanujący nad sobą*
- *zajadli*
- *miłujący bardziej rozkosze niż Boga*
- *zachowujący formę zbożnego oddania, ale sprzeniewierający się jego mocy.*

¹¹ Czy dostrzegasz takich ludzi w swojej okolicy? Zapewne tak. Można ich spotkać wszędzie. Oznacza to, że już wkrótce Bóg przystąpi do działania, ponieważ Biblia mówi: „Gdy niegodziwcy wyrastają jak roślinność i rozkwitają wszyscy krzywdziciele, dzieje się tak po to, by zostali unicestwieni na zawsze” (Psalm 92:7).

DZIEJE SIĘ TEŻ COŚ DOBREGO!

¹² „Dni ostatnie” są rzeczywiście bardzo trudne, tak jak zapowiedziano

11. Co Psalm 92:7 mówi o przyszłym losie niegodziwców?

12, 13. Jak w 'czasie końca nastąpi obfitość prawdziwej wiedzy'?

w Biblii. Ale w tym niespokojnym świecie dzieje się też coś dobrego. Można to zauważyć wśród czcicieli Jehowy.

¹³ „*Nastanie obfitość prawdziwej wiedzy*” — obwieszczała biblijna Księga Daniela. Kiedy należało tego oczekiwać? Właśnie w „czasie końca” (Daniela 12:4). Szczególnie od roku 1914 ludzie pragnący służyć Jehowie mogą dzięki Jego pomocy coraz lepiej rozumieć Biblię. Dokładniej pojęli drogocenne prawdy o imieniu i zamierzeniu Bożym, o okupie złożonym przez Jezusa Chrystusa, a także o stanie umarłych i zmartwychwstaniu. Nauczyli się prowadzić wartościowe życie, które przysparza też chwały Bogu. Lepiej uświadomili sobie, jaką rolę odgrywa Królestwo Boże i jak uporządkuje sprawy na ziemi. A co robią z tą wiedzą? Pytanie to kieruje naszą uwagę na kolejną zapowiedź, która spełnia się w „dniach ostatnich”.

¹⁴ „*Ta dobra nowina o królestwie będzie głoszona po całej zamieszkaney ziemi*” — rzekł Jezus Chrystus w proroctwie o „zakończeniu systemu rzeczy” (Mateusza 24:3, 14). Wspomniana dobra nowina o Królestwie — a więc czym ono jest, jakie zapewni dobrodziejstwa i jak będzie można z nich skorzystać — rozbrzmiewa w ponad 230 krajach i w przeszło 400 językach. Gorliwie głoszą ją miliony Świadców Jehowy. Pochodzą oni „ze wszystkich narodów i plemion, i ludów, i języków” (Objawienie 7:9). Bezpłatnie studiują Biblię z milionami osób, które chcą się przekonać, czego naprawdę uczy ta Księga. Spełnianie się tego prorocтва na taką skalę jest czymś niezwykłym — zwłaszcza że Jezus zapowiedział także, iż prawdziwi chrześcijanie będą „przedmiotem nienawiści wszystkich ludzi” (Łukasza 21:17).

---

14. Jak szeroko jest dziś rozgłaszana dobra nowina o Królestwie i kto się tym zajmuje?

**„Ta dobra nowina
o królestwie będzie
głoszona po całej
zamieszkaney ziemi”
(Mateusza 24:14)**

CO ZROBISZ?

¹⁵ Skoro w naszych czasach spełnia się tyle proroctw biblijnych, chyba nie masz już wątpliwości, że żyjemy w „dniach ostatnich”. Gdy dobra nowina zostanie rozgłoszona w stopniu zadowalającym Jehowę, na pewno „nadejdzie koniec” (Mateusza 24:14). Ten „koniec” to chwila, w której Bóg usunie z ziemi zło. Posługując się Jezusem i potężnymi aniołami, zgładzi każdego, kto rozmyślnie Mu się przeciwstawia (2 Tesaloniczan 1:6-9). Szatan i demony przestaną zwodzić narody. Następnie Królestwo Boże obsypie błogosławieństwami wszystkich, którzy podporządkują się jego sprawiedliwym rządóm (Objawienie 20:1-3; 21:3-5).

¹⁶ Ponieważ zagłada szatańskiego świata jest bliska, każdy z nas musi zadać sobie pytanie: „Co powinienem robić?” Mądrze jest dalej poznawać Jehowę i Jego wymagania (Jana 17:3). Przykładaj się do studiowania Biblii. Nabierz zwyczaju regularnego spotykania się z tymi, którzy także starają się wykonywać wolę Jehowy (Hebrajczyków 10:24, 25). Korzystaj z bogactwa wiedzy, którą On udostępnia ludzióm na całym świecie, i wprowadzaj w życiu niezbędne zmiany, by cieszyć się Jego uznaniem (Jakuba 4:8).

¹⁷ Jezus przepowiedział, iż większość ludzi będzie bagatelizować dowody wskazujące na to, że żyjemy w „dniach ostatnich”. Zagłada przyjdzie więc na niegodziwych nagle i niespodziewanie — niczym złodziej w nocy (1 Tesaloniczan 5:2). Jezus ostrzegł: „Jakie bowiem były dni

---

15. (a) Czy wierzysz, że żyjemy w „dniach ostatnich”, i dlaczego? (b) Co będzie oznaczał „koniec” dla tych, którzy przeciwstawiają się Jehowie, a co dla tych, którzy podporządkują się rządóm Jego Królestwa?

16. Jakie postępowanie świadczy o mądrości?

17. Dlaczego zagłada niegodziwych zaskoczy większość ludzi?

Noego, taka też będzie obecność Syna Człowieczego. Bo jacy byli w owych dniach przed potopem – jedli i pili, mężczyźni się żenili, a kobiety wydawano za męż, aż do dnia, gdy Noe wszedł do arki, i nie zwrócili na nic uwagi, aż przyszedł potop i zmiotł ich wszystkich – tak będzie z obecnością Syna Człowieczego” (Mateusza 24:37-39).

¹⁸ Dlatego Jezus powiedział swym słuchaczom: „Zwracajcie uwagę na samych siebie, żeby wasze serca nigdy nie stały się ociężałe wskutek przejadania się i nadmiernego picia, i trosk życiowych i żeby ów dzień nagle was nie zaskoczył jak sidło. Przyjdzie bowiem na wszystkich, którzy mieszkają na obliczu całej ziemi. Czuwajcie więc, cały czas błagając, żebyście zdołali ująć tego wszystkiego, co ma nastąpić, i stanąć przed Synem Człowieczym [jako ludzie cieszący się jego uznaniem]” (Łukasza 21:34-36). Warto wziąć sobie te słowa do serca. Dlaczego? Ponieważ każdy, kto zaskarbi sobie uznanie Jehowy Boga i „Syna Człowieczego”, Jezusa Chrystusa, ma widoki na przetrwanie końca szatańskiego systemu rzeczy i na życie wieczne w bliskim już cudownym nowym świecie! (Jana 3:16; 2 Piotra 3:13).

18. Jakie ostrzeżenie Jezusa powinniśmy wziąć sobie do serca?

CZEGO UCZY BIBLIA

- W „dniach ostatnich” powszechne są wojny, niedobory żywności, trzęsienia ziemi i zarazy (Mateusza 24:7; Łukasza 21:11).
- Wiele ludzi żyjących w „dniach ostatnich” kocha samych siebie, pieniądze i przyjemności, a nie Boga (2 Tymoteusza 3:1-5).
- Podczas obecnych „dni ostatnich” na całym świecie rozgłaszana jest dobra nowina o Królestwie Bożym (Mateusza 24:14).

Jaki wpływ mają na nas stworzenia duchowe?

Czy możemy liczyć na pomoc aniołów?

Jak oddziałują na ludzi złe duchy?

Czy złych duchów trzeba się bać?

KIEDY nawiązujemy z kimś bliższą znajomość, zwykle dowiadujemy się też czegoś o jego rodzinie. Tak samo gdy poznajemy Jehowę Boga, lepiej zaznajamiamy się z aniołami, którzy są Jego niebiańską rodziną. Biblia nazywa ich „synami Bożymi” (Hioba 38:7). Jakie jest ich miejsce w zamierzeniu Bożym? Czy odegrali jakąś rolę w historii człowieka? Czy wywierają wpływ na twoje życie? Jeśli tak, to jaki?

² Biblia wspomina o aniołach setki razy. Aby dowiedzieć się o nich czegoś więcej, rozważmy parę takich wzmianek. Skąd w ogóle się wzięli? List do Kolosan 1:16 wyjaśnia: „Za jego [Jezusa Chrystusa] pośrednictwem zostało stworzone wszystko inne w niebiosach i na ziemi”. Tak więc wszystkie istoty duchowe zwane aniołami stworzył Jehowa Bóg za pośrednictwem swego pierworodnego Syna. A ilu jest aniołów? Z Biblii wynika, że Bóg powołał do istnienia setki milionów tych potężnych stworzeń (Psalm 103:20).*

---

* O prawych aniołach Księga Objawienia 5:11 mówi: „Liczba ich była miriady miriadów”, co oznacza „dziesięć tysięcy dziesiątek tysięcy” (Daniela 7:10). A zatem Biblia rzeczywiście wskazuje, że stworzonych zostało setki milionów aniołów.

-
1. Dlaczego warto dowiedzieć się czegoś o aniołach?
  2. Skąd się wzięli aniołowie i ilu ich jest?

³ Słowo Boże, Biblia, podaje również, że gdy 'zakładano ziemię, z uznaniem wykrzykiwali wszyscy synowie Boży' (Hioba 38:4-7). Jak widać, aniołowie zostali stworzeni znacznie wcześniej niż ludzie czy nawet ziemia. Poza tym w myśl tego fragmentu Biblii przeżywają oni różne uczucia, bo powiedziano tam, iż 'współ *radośnie* wołali'. Zwróćmy też uwagę, że „wszyscy synowie Boży” radowali się *współ*. A zatem wszyscy tworzyli wtedy zjednoczoną rodzinę służącą Jehowie Bogu.

ANIOŁOWIE WSPIERAJĄ I CHRONIĄ

⁴ Odkąd tylko Bóg stworzył pierwszych ludzi, wierne stworzenia duchowe interesowały się rosnącą rodziną ludzką oraz realizacją zamierzenia Bożego (Przysłów 8:30, 31; 1 Piotra 1:11, 12). Niestety, z biegiem czasu widziały, jak większość mieszkańców ziemi przestaje służyć kochającemu Stwórcy. Na pewno były tym zasmucone. Ale gdy chociaż jeden człowiek wraca do Jehowy, „wśród aniołów Bożych powstaje radość” (Łukasza 15:10). Ponieważ aniołowie tak bardzo troszczą się o dobro sług Bożych, nic dziwnego, że to właśnie ich Jehowa wielokrotnie posyłał, by wspierali i bronili Jego wiernych czcicieli na ziemi (Hebrajczyków 1:7, 14). Przeanalizujmy kilka przykładów.

⁵ Zanim Bóg zniszczył zdeprawowane miasta Sodomę i Gomorę, polecił dwóm aniołom wyprowadzić stamtąd prawego Lota i jego córki, żeby uniknęły zagłady (Rodzaju 19:15, 16). Setki lat później prorok Daniel został wrzucony do lwiej jamy, ale nie poniósł żadnej szkody, gdyż jak powiedział, „Bóg posłał swego anioła i zamknął lwom paszczę” (Daniela 6:22). W I wieku n.e. pewien anioł

3. Czego dowiadujemy się o aniołach z Księgi Hioba 38:4-7?

4. Jak Biblia wskazuje, że wierni aniołowie interesują się życiem ludzi?

5. Jakie przykłady pomocy aniołów znajdujemy w Biblii?

uwolnił apostoła Piotra z więzienia (Dzieje 12:6-11). Poza tym aniołowie pokrzepiali Jezusa, kiedy rozpoczynał służbę na ziemi (Marka 1:13). Także krótko przed jego śmiercią ukazał mu się anioł „i go umocnił” (Łukasza 22:43). Z pewnością Jezus odniósł wiele korzyści ze wsparcia otrzymanego w tak ważnych chwilach życia!

⁶ Obecnie ziemscy słudzy Boga nie mogą zobaczyć aniołów. Chociaż jednak te potężne stworzenia są dla nas niewidzialne, wciąż zapewniają nam ochronę, zwłaszcza przed krzywdą duchową. Biblia mówi: „Anioł Jehowy obozuje wokół tych, którzy się go boją, i ratuje ich” (Psalm 34:7). Dlaczego słowa te powinny ogromnie dodawać nam otuchy? Ponieważ istnieją też groźne stworzenia duchowe, które chcą naszej zguby! Kim one są? Skąd się wzięły? Jak próbują nam zaszkodzić? Aby znaleźć odpowiedzi na te pytania, krótko omówimy coś, co się wydarzyło na początku dziejów ludzkich.

STWORZENIA DUCHOWE, KTÓRE SĄ NASZYM WROGAMI

⁷ Jak już się dowiedzieliśmy z 3 rozdziału tej książki, jeden anioł zapalał żądzą władzy i zbuntował się przeciw Bogu. Później stał się znany jako Szatan Diabeł (Objawienie 12:9). W ciągu szesnastu wieków po zwiedzeniu Ewy zdołał odciągnąć od Boga prawie wszystkich ludzi, z wyjątkiem kilku wiernych osób, takich jak Abel, Henoch i Noe (Hebrajczyków 11:4, 5, 7).

⁸ Za czasów Noego zbuntowali się przeciw Jehowie jeszcze inni aniołowie. Opuścili swe miejsce w niebiańskiej ro-

---

6. (a) Jak obecnie aniołowie chronią lud Boży? (b) Na jakie pytania poszukamy teraz odpowiedzi?

7. Ilu ludzi udało się Szatanowi odciągnąć od Boga?

8. (a) Jak niektórzy aniołowie stali się demonami? (b) Co musiały zrobić demony, żeby przeżyć potop w czasach Noego?

dzinie Bożej, przybyli na ziemię i przybrali ciała fizyczne. Po co? W Księdze Rodzaju 6:2 czytamy: „Synowie prawdziwego Boga zaczęli zwracać uwagę na córki ludzkie, jako że były piękne; i pojmowali za żony wszystkie, które sobie wybrali”. Ale Jehowa Bóg postanowił położyć kres ich poczynaniom, a tym samym szerzeniu się zepsucia moralnego na ziemi. Zesłał potop, w którym z całej planety zgładził złych ludzi. Ocalił tylko swych wiernych sług (Rodzaju 7:17, 23). Zbuntowani aniołowie – to znaczy demony – musieli wtedy porzucić ziemskie ciała i wrócić do

***„Mój Bóg powstał swego anioła
i zamknął lwom paszczę”
(Daniela 6:22)***

nieba jako istoty duchowe. Stanęli tam po stronie Diabła, który w ten sposób stał się „władcą demonów” (Mateusza 9:34).

⁹ Po powrocie do nieba nieposłuszni aniołowie, podobnie jak ich władca, Szatan, nie byli już uznawani za członków rodziny Bożej (2 Piotra 2:4). Dzisiaj nie mogą przybierać materialnych ciał, ale wciąż wywierają na ludzkość bardzo zły wpływ. Szatan korzysta z ich pomocy, by ‘wprowadzać w błąd całą zamieszkaną ziemię’ (Objawienie 12:9; 1 Jana 5:19). A w jaki sposób demony zwodzą ludzi? Stosują różne metody (2 Koryntian 2:11). Przyjrzyjmy się teraz niektórym z nich.

JAK DEMONY ZWODZĄ

¹⁰ Demony zwodzą na przykład za pomocą spirytyzmu lub innych form okultyzmu. Przez takie praktyki ludzie nawiązują kontakt właśnie z demonami – bezpośrednio albo przez medium. Biblia to potępia i ostrzega nas, byśmy trzymali się z dala od wszystkiego, co ma z tym związek (Galatów 5:19-21). Demony posługują się okultyzmem tak jak rybak przynętą. Dostosowuje on rodzaj przynęty do rodzaju ryb. Podobnie niegodziwe duchy używają wielu odmian okultyzmu, by złowić w swą sieć najrozmaitszych ludzi.

¹¹ Jedną z przynęt podsuwanych przez demony jest wróżenie. Niektórzy właśnie w taki sposób próbują dowiedzieć się czegoś o przyszłości. Zajmują się astrologią, czytają horoskopy, chodzą do jasnowidzów, korzystają z kart tarota, wróżą też z kuli kryształowej czy z ręki bądź doszukują się tajemnych znaków w snach. Chociaż wielu uważa te rze-

9. (a) W jakiej sytuacji znalazły się demony po powrocie do nieba?
(b) Jakim poczynaniom demonów chcemy się teraz przyjrzeć?

10. Dlaczego okultyzm jest niebezpieczny?

11. Jakie formy przybiera wróżbiarstwo i dlaczego powinniśmy się tego wystrzeżać?

Demony zwodzą ludzi różnymi metodami

czy za zupełnie nieszkodliwe, Biblia wskazuje, że wróżbici współpracują z demonami. Na przykład w Dziejach Apostolskich 16:16-18 wspomniano o pewnej dziewczynie, która uprawiała „sztukę przepowiadania” za sprawą „demona wróżbiarstwa”. Kiedy został z niej wypędzony, straciła swe umiejętności.

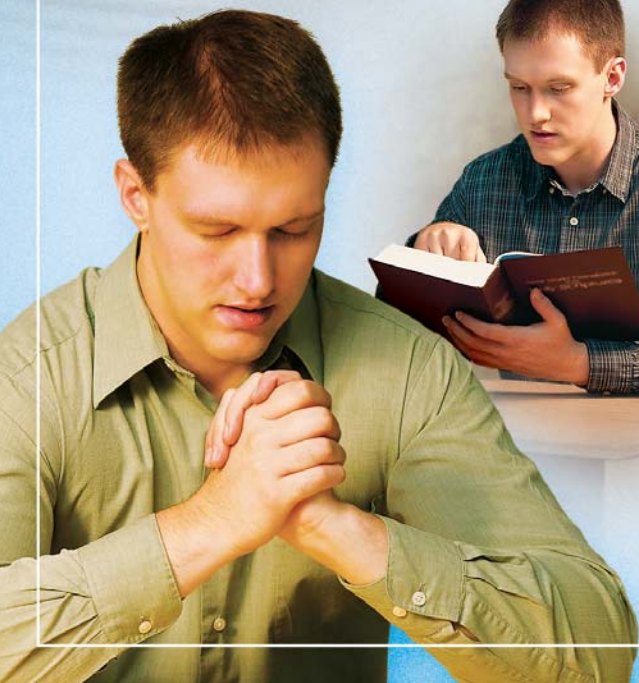
¹² Demony zwodzą ludzi również w ten sposób, że zachęcają do kontaktowania się ze zmarłymi. Niejeden człowiek opłakujący stratę kogoś bliskiego daje się oszukać błędnymi poglądami o umarłych. Czasem za pośrednictwem medium spirytystycznego słyszy głos albo informacje, które zdają się pochodzić od zmarłej osoby. W rezultacie nabiera przekonania, że umarli naprawdę żyją i że nawiązanie z nimi kontaktu pomaga żyjącym znaleźć ukojenie. Jednak taka „pociecha” jest nie tylko fałszywa, ale i niebezpieczna. Dlaczego? Ponieważ w gruncie rzeczy to demony przekazują medium informacje o zmarłym lub

12. Dlaczego próby kontaktowania się z umarłymi są niebezpieczne?

JAK DAWAĆ ODPÓR ZŁYM DUCHOM

- Pozbądź się przedmiotów związanych z okultyzmem
- Studiuj Biblię
- Módl się do Boga

naśladową jego głos (1 Samuela 28:3-19). Jak się już dowiedzieliśmy z 6 rozdziału, człowiek w chwili śmierci przestaje istnieć (Psalm 115:17). Tak więc każdy, „kto się wypytuje umarłego”, został zwiedziony przez złe duchy i postępuje wbrew woli Boga (Powtózonego Prawa 18:10, 11; Izajasza 8:19). Bądźmy czujni, by nie chwycić tej groźnej przynęty używanej przez demony.

¹³ Ale Szatan i demony nie tylko zwodzą ludzi. Starają się też wzbudzać w nich przerażenie. Wiedzą, że mają już ‘mało czasu’, dlatego są bardziej bezwzględni niż kiedykolwiek (Objawienie 12:12, 17). Mimo to tysiące osób, które dawniej żyły w nieustannym strachu przed złymi duchami, zdołały się z tego wyzwolić. W jaki sposób? I jak może tego dokonać nawet ktoś, kto uwikłał się w okultyzm?

JAK DAWAĆ ODPÓR ZŁYM DUCHOM

¹⁴ Biblia mówi nam, jak nie dać do siebie przystępu złym duchom i jak się od nich uwolnić. Rozważmy przykład chrześcijan z I wieku mieszkających w Efezie. Część z nich w przeszłości zajmowała się okultyzmem. Co zrobili, gdy postanowili z nim zerwać? Biblia wyjaśnia: „Nie-mało tych, którzy uprawiali sztuki magiczne, pozносиło swe księgi i spaliło je wobec wszystkich” (Dzieje 19:19). Niszcząc swe książki na temat magii, ci nowi chrześcijanie dali wzór każdemu, kto chce się wyzwolić spod wpływu złych duchów. Osoba pragnąca służyć Jehowie musi pozbyć się wszystkiego, co ma związek z różnymi formami okultyzmu. Może chodzić o książki, czasopisma, filmy, plakaty i utwory muzyczne, które zachęcają do takich praktyk i przedstawiają je jako coś atrakcyjnego. Dotyczy

---

13. Co udało się wielu osobom, które kiedyś bały się demonów?

14. Jak wzorem efeskich chrześcijan z I wieku można się uwolnić spod wpływu złych duchów?

to także amuletów czy innych przedmiotów mających rzekomo chronić przed złem (1 Koryntian 10:21).

¹⁵ Kilka lat po tym, jak chrześcijanie z Efezu spalili swe magiczne księgi, apostoł Paweł napisał do nich: „*Zmagamy się (...)* z zastępem niegodziwych duchów” (Efezjan 6:12). A zatem demony nie dawały za wygraną. Wciąż próbowały usidlić tych chrześcijan. Co w takim razie musieli jeszcze zrobić? Paweł zachęcił ich: „Przede wszystkim weźcie wielką tarczę wiary, którą zdołacie zagasić wszystkie płonące pociski niegodziwca”, to znaczy Szatana (Efezjan 6:16). Im silniejsza jest nasza wiara, tym skuteczniej będziemy dawać odpór złym duchom (Mateusza 17:20).

¹⁶ A jak możemy wzmacniać wiarę? Przez studiowanie Biblii. Wytrzymałość muru w dużym stopniu zależy od wytrzymałości jego fundamentu. Podobnie siła naszej wiary w dużym stopniu zależy od tego, jak solidną ma ona podstawę. A podstawą naszej wiary jest dokładna wiedza ze Słowa Bożego, Biblii. Jeśli będziemy czytać i studiować ją codziennie, ugruntujemy się w wierze. Taka wiara, naszym mocny mur, będzie nas chronić przed wpływem złych duchów (1 Jana 5:5).

¹⁷ Ale co jeszcze musieli czynić chrześcijanie z Efezu? W tym mieście, znanym z demonizmu, potrzebowali szczególnej ochrony. Dlatego Paweł napisał do nich: ‘W każdej formie modlitwy i błagania módlcie się w duchu przy każdej sposobności’ (Efezjan 6:18). My także żyjemy w świecie przesiąkniętym demonizmem. Jeżeli więc chcemy dawać odpór złym duchom, koniecznie musimy żarliwie prosić Jehowę o ochronę. Oczywiście powinniśmy wymieniać w modlitwach Jego imię (Przysłów 18:10). Stale proś-

---

15. Co jest niezbędne, by stawiać opór złym siłom duchowym?

16. Jak możemy wzmacniać wiarę?

17. Co jeszcze jest niezbędne, by dawać odpór złym duchom?

my Boga, by 'wyzwolił nas od niegodziwca', Szatana Diabła (Mateusza 6:13). A Jehowa na pewno wysłucha takich błagań (Psalm 145:19).

¹⁸ Diabeł i demony to groźni przeciwnicy, ale jeśli się im przeciwstawiamy i trzymamy się blisko Boga, wykonując Jego wolę, nie musimy się ich obawiać (Jakuba 4:7, 8). Moc niegodziwych duchów jest ograniczona. W czasach Noego dosięgła je kara, a w przyszłości czeka je ostateczny sąd (Judy 6). Pamiętajmy też, że strzegą nas potężni aniołowie Jehowy (2 Królów 6:15-17). Naprawdę zależy im, żebyśmy nie ulegli złym duchom. Można powiedzieć, że nas dopingują. Utrzymujmy więc bliską więź z Jehową i Jego rodziną, złożoną z wiernych stworzeń duchowych. Wystrzegajmy się również wszelkich form okultyzmu i zawsze stosujmy się do rad ze Słowa Bożego (1 Piotra 5:6, 7; 2 Piotra 2:9). Wówczas będziemy pewni, że w walce ze złymi duchami odniesiemy zwycięstwo.

¹⁹ Ale dlaczego Bóg w ogóle pozwala istnieć niegodziwym duchom oraz złu, które przysparza ludziom tylu cierpień? Odpowiedź na to pytanie znajdziemy w następnym rozdziale.

18, 19. (a) Kiedy będziemy pewni zwycięstwa w walce ze złymi duchami? (b) Jaką sprawą zajmiemy się w następnym rozdziale?

CZEGO UCZY BIBLIA

- Kto służy Jehowie, może liczyć na pomoc wiernych aniołów (Hebrajczyków 1:7, 14).
- Szatan i demony zwodzą ludzi i odciągają ich od Boga (Objawienie 12:9).
- Diabeł odstąpi od ciebie, jeśli mu się przeciwstawisz i będziesz spełniał wolę Boga (Jakuba 4:7, 8).

Dlaczego Bóg dopuszcza cierpienia?

Czy Bóg jest odpowiedzialny za cierpienia na świecie?

Jaka kwestia wyłoniła się w ogrodzie Eden?

Jak Bóg usunie skutki wszelkich nieszczęść dotykających ludzi?

W PEWNYM kraju nękanym przez wojnę rozegrała się krwawa bitwa. Zginęło wtedy tysiące kobiet i dzieci, które pochowano we wspólnym grobie. Miejsce to otoczono krzyżami, a na każdym z nich umieszczono napis: „Dlaczego?” Czasem jest to najboleśniejże ze wszystkich pytań. Zadają je sobie zrozpaczeni ludzie, którzy wskutek wojny, klęski żywiołowej, choroby czy przestępstwa stracili niewinną bliską osobę lub dach nad głową albo doznali innych niewysłowionych cierpień. Chcieliby wiedzieć, czemu to na nich spadło.

² Dlaczego Jehowa Bóg dopuszcza cierpienia? Jeśli jest wszechmocny, mądry, sprawiedliwy i przepełniony miłością, to dlaczego na świecie jest tyle nienawiści i niesprawiedliwości? Czy i ty się kiedyś nad tym zastanawiałeś?

³ A może człowiek nie powinien pytać, dlaczego Bóg dopuszcza cierpienia? Niektórzy obawiają się, że takie docie-

---

1, 2. Jakich cierpień doświadczają obecnie ludzie i jakie pytania często sobie wtedy zadają?

3, 4. (a) Co dowodzi, że nie ma nic złego w zastanawianiu się, dlaczego Bóg dopuszcza cierpienia? (b) Co Jehowa sądzi o niegodziwości i cierpieniach?

Jehowa położy kres wszelkim cierpieniom

kanie świadczyłoby o braku wiary lub szacunku dla Boga. Jednak w trakcie czytania Biblii można zauważyć, że podobne pytania zadawali ludzie wierni Jehowie i bogobojni. Na przykład prorok Habakuk zwrócił się do Niego: „Czemuż to ukazujesz mi krzywdę i patrzysz na niedolę? I dlaczego jest przede mną złupienie oraz przemoc i dochodzi do kłótni, i toczy się spór?” (Habakuka 1:3).

⁴ Czy Jehowa zganił wiernego proroka za stawianie takich pytań? Wcale nie. Zadbął nawet o to, by te szczere słowa Habakuka znalazły się w natchnionym tekście Biblii. Poza tym pomógł mu lepiej zrozumieć tę sprawę i umocnić się w wierze. Nam również chce tak pomóc. Jak pamiętamy, Biblia uczy, że Jehowa się o nas troszczy (1 Piotra 5:7). Znacznie bardziej niż jakikolwiek człowiek nienawidzi niegodziwości i spowodowanych nią udręk (Izajasza 55:8, 9). Dlaczego więc na świecie jest tyle cierpień?

DLACZEGO JEST TYLE CIERPIEŃ?

⁵ Z pytaniem tym wyznawcy różnych religii zwracają się do swych duchowych przywódców i nauczycieli. Jaką

---

5. Jak niektórzy tłumaczą ludzkie cierpienia i czego jednak uczy Biblia?

słyszą odpowiedź? Dowiadują się, że taka jest wola Boga, który już dawno temu ustalił bieg wszystkich wydarzeń, również tych tragicznych, że drogi Boże są tajemnicą albo że Bóg sprowadza na ludzi śmierć – także na dzieci – aby mieć ich przy sobie w niebie. Ale jak już się przekonaliśmy, Jehowa nigdy nie powoduje tego, co złe. Biblia wyjaśnia: „Dalekie niech będzie od prawdziwego Boga, by miał postępować niegodziwie, a Wszechmocny – działać niesprawiedliwie!” (Hioba 34:10).

⁶ Czy wiesz, dlaczego wielu ludzi niesłusznie obwinia Boga o wszystkie cierpienia na świecie? Często dlatego, że według nich to On rządzi tym światem. Nie znają prostej, lecz ważnej prawdy, którą przedstawia Biblia. Poznaliśmy ją w 3 rozdziale tego podręcznika. Otóż rzeczywistym władcą tego świata jest Szatan Diabeł.

⁷ Biblia mówi otwarcie: „Cały świat podlega mocy niegodziwca” (1 Jana 5:19). Czy nie przyznasz, że to wiele wyjaśnia? Ten świat odzwierciedla osobowość niewidzialnej istoty duchowej, która „wprowadza w błąd całą zamieszkaną ziemię” (Objawienie 12:9). Szatan to przepełniony nienawiścią, okrutny oszust. Nic dziwnego, że w świecie podległym jego wpływom króluje nienawiść, okrucieństwo i oszustwo. Właśnie to jest jedną z przyczyn ludzkich cierpień.

⁸ O drugiej przyczynie też czytaliśmy w 3 rozdziale tej książki – od chwili buntu w ogrodzie Eden ludzie są niedoskonalimi i grzesznymi. Z tego powodu mają skłonność do walki o władzę, co z kolei prowadzi do wojen, ucisku i cierpień (Kaznodziei 4:1; 8:9). Trzecią przyczyną jest „czas i nie-

---

6. Dlaczego wielu ludzi niesłusznie obwinia Boga o cierpienia na świecie?

7, 8. (a) Jak ten świat odzwierciedla osobowość swego władcy?
 (b) Jak do cierpień przyczynia się ludzka niedoskonałość oraz „czas i nieprzewidziane zdarzenie”?

przewidziane zdarzenie” (Kaznodziei 9:11). W świecie, który nie korzysta z opiekuńczej władzy Jehowy, różne osoby cierpią nieraz dlatego, że znalazły się gdzieś w nieodpowiedniej chwili.

⁹ Świadomość, że Bóg nie powoduje cierpień, bardzo nas pokrzepia. Nie jest On odpowiedzialny za wojny, przestępstwa, ucisk czy nawet klęski żywiołowe, przysparzające ludziom zgryzot. Musimy jednak ustalić, dlaczego do tego wszystkiego dopuszcza. Skoro jest wszechmocny, to dysponuje wystarczającą mocą, by położyć kres takim udrękom. Co Go powstrzymuje? Na pewno ma ku temu ważny powód, bo przecież jak już wiemy, jest zarazem przepełniony miłością (1 Jana 4:8).

POWSTAJE DONIOSŁA KWESTIA SPORNA

¹⁰ Chcąc zrozumieć, dlaczego Bóg dopuszcza cierpienia, musimy cofnąć się myślą do czasów, gdy te cierpienia się zaczęły. Kiedy Szatan nakłonił Adama i Ewę do nieposłuszeństwa wobec Jehowy, wyłoniła się doniosła kwestia sporna. Szatan nie zakwestionował *mocy* Jehowy. Doskonale wiedział, że jest nieograniczona. Zakwestionował natomiast Boże *prawo do sprawowania władzy*. Przedstawił Jehowę jako kłamcę, który odmawia swym poddanym dobrych rzeczy. Tym samym oskarżył Go, że jest złym Władcą (Rodzaju 3:2-5). Zasugerował, że ludziom będzie się wiodło lepiej, gdy odrzucą zwierzchnictwo Boga. Był to atak na *zwierzchnią władzę* Jehowy – na Jego prawo do panowania.

¹¹ Adam i Ewa wybrali bunt przeciw Jehowie. Powiedzieli niejako: „Nie potrzebujemy takiego Władcy. Sami możemy

9. Dlaczego możemy być pewni, że istnieje jakiś bardzo ważny powód, dla którego Jehowa dopuszcza cierpienia?

10. Co zakwestionował Szatan i w jaki sposób?

11. Dlaczego Jehowa nie zgładził buntowników w Edenie?

Czy uczeń ma wyższe kwalifikacje niż nauczyciel?

decydować, co jest dla nas dobre, a co złe". Jak Bóg miał rozstrzygnąć tę kwestię? Jak miał przekonać wszystkie rozumne stworzenia, że buntownicy nie mają racji i że sprawuje władzę naprawdę w najlepszy sposób? Zdaniem niektórych mógł po prostu zgładzić buntowników i zacząć wszystko od nowa. Jednak do tego czasu zdążył już ogłosić swój zamiar napełnienia rajskiej ziemi potomkami Adama i Ewy (Rodzaju 1:28). A Jehowa *zawsze* realizuje swoje zamierzenia (Izajasza 55:10, 11). Poza tym pozbycie się tych buntowników nie uwolniłoby Go od zarzutu dotyczącego prawa do pełnienia władzy.

¹² Rozważmy pewien przykład. Wyobraźmy sobie, że nauczyciel wyjaśnia klasie, jak rozwiązać trudne zadanie. Zdolny, lecz buntowniczo nastawiony uczeń twierdzi, że sposób wybrany przez nauczyciela jest niewłaściwy. Kwestionuje kompetencje wykładowcy i upiera się, że on sam poradziłby sobie znacznie lepiej. Część uczniów bierze jego stronę i też zaczyna się buntować. Jak powinien postą-

12, 13. Wyjaśnij na przykładzie, dlaczego Jehowa pozwolił, by Szatan został władcą tego świata i by ludzie sprawowali własne rządy.

pić nauczyciel? Jeśli wyrzuci męczycieli za drzwi, jak odbiorą to pozostali uczniowie? Czy nie dojdą do wniosku, że ich kolega i ci, którzy go poparli, mówili prawdę? Mogą stracić szacunek dla wykładowcy, bo pomyślą, że po prostu boi się zdemaskowania. Ale załóżmy, iż nauczyciel pozwała, żeby buntownik zademonstrował klasie, jak *on* rozwiązałby wspomniane zadanie.

¹³ Na coś podobnego zdecydował się Jehowa. Musimy pamiętać, że w sprawę zaangażowani byli nie tylko buntownicy w Edenie. Bieg wypadków obserwowały także miliony aniołów (Hioba 38:7; Daniela 7:10). Wiadomo było, że reakcja Jehowy na bunt wywrze na nich ogromny wpływ, a w końcu również na wszystkie rozumne stworzenia. Co zatem Jehowa uczynił? Pozwolił, by Szatan pokazał, jak on władałby ludzkością. Zgodził się też, by ludzie sprawowali własne rządy, podległe Szatanowi, a nie Bogu.

¹⁴ Nauczyciel z analizowanego przykładu wie, że krnąbrny uczeń i jego stronnicy są w błędzie. Ale wie również, że jeśli da im szansę udowodnienia swych racji, skorzysta na tym cała klasa. Kiedy wszyscy porządni uczniowie zobaczą nieudolność buntowników, upewnią się, że tylko nauczyciel potrafi właściwie ich uczyć. W przyszłości będą też rozumieć, dlaczego usuwa z klasy innych wichrzycieli. Także Jehowa wie, iż wszyscy szczerzy ludzie i aniołowie odniosą pożytek, gdy naocznie się przekonają, że Szatan i jego zwolennicy zawiedli i że człowiek nie jest w stanie rządzić się niezależnie od Boga. Wyciągną z tego ważną naukę, podobnie jak w starożytności Jeremiasz, który oznajmił: „Dobrze wiem, Jehowo, że do ziemskiego człowieka jego droga nie należy. Do męża, który idzie, nie należy nawet kierowanie swym krokiem” (Jeremiasza 10:23).

---

14. Jaki pożytek przyniesie to, że Jehowa pozwolił ludziom rządzić się niezależnie od Niego?

DLACZEGO TAK DŁUGO?

¹⁵ Ale dlaczego Jehowa dopuszcza cierpienia tak długo? Dlaczego nie zapobiega różnym tragediom? Pomyślmy o dwóch rzeczach, których nauczyciel z analizowanego przykładu *nie zrobił*. Z jednej strony nie przeszkodził buntownikowi w przedstawieniu jego rozwiązania, z drugiej zaś nie pomógł mu w osiągnięciu celu. A teraz przyjrzyjmy się dwom rzeczom, których postanowił *nie robić* Jehowa. Po pierwsze, nie powstrzymał Szatana i jego zwolenników, gdy próbowali wykazać, że mają rację, lecz dał im na to czas. Ludzie w ciągu tysięcy lat dziejów wypróbowali wszelkie formy własnych rządów. Wprawdzie osiągnęli postęp w nauce i innych dziedzinach życia, ale nie zdołali wyeliminować niesprawiedliwości, ubóstwa, przestępczości i wojen – problemów, które stale się nasilają. Wszyscy więc mogli się przekonać, że rządy ludzkie okazały się kompletnym fiaskiem.

¹⁶ Po drugie, Jehowa nie pomaga Szatanowi w sprawowaniu władzy nad światem. Gdyby zapobiegał na przykład różnym zbrodniom, czy w gruncie rzeczy nie wspierałby buntowników? Czy w rezultacie ludzie nie zaczęliby myśleć, że naprawdę *mogą* rządzić się niezależnie od Boga bez żadnych tragicznych konsekwencji? Gdyby Jehowa postępował w ten sposób, opowiadałby się za kłamstwem. Tymczasem „jest niemożliwe, żeby Bóg skłamał” (Hebrajczyków 6:18).

¹⁷ Ale przecież w ciągu długiego okresu buntu przeciw Bogu wyrządzono mnóstwo krzywd i szkód. Co Jehowa z tym robi? Nie zapominajmy, że jest On wszechmocny. Potrafi więc naprawić i na pewno naprawi wszelkie zło. Jak już się dowiedzieliśmy, zrujnowana ziemia będzie prze-

15, 16. (a) Dlaczego Jehowa dopuszcza cierpienia tak długo? (b) Dlaczego Jehowa nie zapobiega na przykład różnym zbrodniom?

17, 18. Jak Jehowa naprawi szkody, które wynikły z rządów człowieka i wpływu Szatana?

kształcona w raj. Za sprawą ofiary Jezusa znikną następstwa grzechu człowieka. A przez zmartwychwstanie zostaną odwrócone skutki śmierci. W ten sposób Bóg za pośrednictwem Jezusa 'zniweczy dzieła Diabła' (1 Jana 3:8). Wszystko to zrealizuje w najwłaściwszym czasie. Powinniśmy się cieszyć, że nie przystąpił do działania wcześniej, bo dzięki Jego cierpliwości również my możemy poznać prawdę i zacząć Mu służyć (2 Piotra 3:9, 10). Na razie Bóg pilnie szuka szczerych czcicieli i pomaga im znosić wszelkie cierpienia, jakich zaznają w dzisiejszym niespokojnym świecie (Jana 4:23; 1 Koryntian 10:13).

¹⁸ Być może jednak niektórzy się zastanawiają: Czy wszystkich tych cierpień nie dałoby się uniknąć, gdyby Bóg stworzył Adama i Ewę w taki sposób, żeby *nie mogli* się zbuntować? Aby znaleźć odpowiedź na to pytanie, musimy pamiętać, że otrzymaliśmy od Jehowy coś niezwykle cennego.

JAKI ZROBISZ UŻYTEK Z DARU WOLNEJ WOLI?

¹⁹ W 5 rozdziale tego podręcznika podkreślono, że ludzie zostali obdarzeni wolną wolą. Czy zdajesz sobie sprawę, jak cennym jest ona darem? Bóg stworzył niezliczone mnóstwo zwierząt, które kierują się głównie instynktem (Przysłów 30:24). Człowiek programuje roboty, by wykonały każde polecenie. Czy bylibyśmy szczęśliwi, gdyby Bóg nas tak skonstruował? Wcale nie. Cieszymy się, że możemy sami decydować

19. Jaki wartościowy dar otrzymaliśmy od Jehowy i dlaczego powinniśmy go cenić?

***Bóg pomoże ci
znosić cierpienia***

o swoim postępowaniu, celach życiowych, zawieranych przyjaźniach i tak dalej. Lubimy mieć pewną miarę swobody i jest to zgodne z zamierzeniem Boga.

²⁰ Jehowa nie chce, żebyśmy służyli Mu z przymusu (2 Koryntian 9:7). Pomyślmy: Kiedy matka lub ojciec bardziej się ucieszy – gdy dziecko powie: „Kocham cię”, bo ktoś je do tego namówił, czy gdy powie to spontanicznie, z serca? Warto więc się zastanowić: „Jaki *ja* zrobię użytek z wolnej woli, którą dał mi Jehowa?” Szatan, Adam i Ewa dokonali najgorszego wyboru. Odwrócili się od Jehowy Boga. A jak ty postąpisz?

²¹ Masz sposobność zrobić najlepszy użytek z cudownego daru, jakim jest wolna wola. Możesz przyłączyć się do milionów osób, które stanęły po stronie Jehowy. Przysparzają Mu one radości, bo gorliwie udowadniają, że Szatan jest kłamcą i nieudolnym władcą (Przysłów 27:11). Ty także możesz to czynić, jeśli obierzesz właściwą drogę życiową. Więcej na ten temat dowiemy się z następnego rozdziału.

20, 21. Jak możemy dobrze wykorzystać dar wolnej woli i dlaczego powinno nam na tym zależeć?

CZEGO UCZY BIBLIA

- Bóg nie odpowiada za złą sytuację na świecie (Hioba 34:10).
- Szatan zakwestionował prawo Jehowy do sprawowania władzy, przedstawiając Go jako kłamcę, który odmawia swym poddanym dobrych rzeczy (Rodzaju 3:2-5).
- Jehowa położy kres ludzkim cierpieniom i odwróci ich skutki za pośrednictwem swego Syna, Władcy mesjańskiego Królestwa (1 Jana 3:8).

Jak żyć, żeby się podobać Bogu

Jak można zostać przyjacielem Boga?

**Jaki związek z tobą mają zarzuty
wysunięte przez Szatana?**

Jakie czyny Jehowa potępia?

Co trzeba robić, żeby Mu się podobać?

JAKIEGO człowieka wybrałbyś na przyjaciela? Na pewno takiego, który miałby podobne poglądy, zainteresowania i system wartości. Niewątpliwie chciałbyś też przyjaźnić się z kimś, kto przejawia szlachetne przymioty, takie jak uczciwość i życzliwość.

² W ciągu wieków sam Bóg wybrał różnych ludzi na swych bliskich przyjaciół. Za przyjaciela uznał na przykład Abrahama (Izajasza 41:8; Jakuba 2:23). Do osób, które kochał, zaliczył również Dawida, nazywając go 'mężem według swego serca' (Dzieje 13:22). A proroka Daniela uważał za kogoś „nader miłego” (Daniela 9:23).

³ Dlaczego Jehowa uznawał Abrahama, Dawida i Daniela za przyjaciół? Do Abrahama powiedział: „Posłuchałeś mego głosu” (Rodzaju 22:18). A zatem Jehowa zbliżył się do tych, którzy pokornie wykonują to, o co ich prosi. Izraelitom rzekł: „Bądźcie posłuszni memu głosowi, a ja będę waszym Bogiem, wy zaś będziecie moim ludem” (Jeremiasza 7:23). Dzięki okazywaniu posłuszeństwa Jehowie ty także możesz zostać Jego przyjacielem!

1, 2. Podaj przykłady ludzi, których Jehowa uważał za bliskich przyjaciół.

3. Dlaczego Jehowa uznawał pewnych ludzi za swych przyjaciół?

JEHOWA WSPIERA SWYCH PRZYJACIÓŁ

⁴ Pomyślmy, jakie korzyści przynosi przyjaźń z Bogiem. W Biblii czytamy, że Jehowa szuka sposobności, by 'ukazać swą siłę dla dobra tych, których serce jest wobec niego niepodzielne' (2 Kronik 16:9). Jak może 'ukazać swą siłę dla twojego dobra'? O jednym ze sposobów Jehowa mówi w Psalmie 32:8: „Obdarzę cię wnikliwością i pouczę cię o drodze, którą masz iść. Udzielę ci rad, mając oko zwrócone na ciebie”.

⁵ Jakże czule Jehowa wyraża tutaj swą troskę! Obiecuje udzielić ci potrzebnych wskazówek, a potem otoczyć cię opieką, gdy będziesz wprowadzać je w czyn. Bóg naprawdę *pragnie* pomóc ci wyjść zwycięsko z przeciwności i prób (Psalm 55:22). Jeżeli więc służysz Mu całym sercem, możesz nabrać podobnego przekonania jak psalmista, który oświadczył: „Zawsze stawiam przed sobą Jehowę. Jest on po mojej prawicy, toteż nic mną nie zachwieje” (Psalm 16:8; 63:8). Jehowa będzie cię wspierać w prowadzeniu takiego życia, jakie cieszy się Jego uznaniem. Ale jak wiesz, istnieje też wróg Boży, który chciałby ci w tym przeszkodzić.

ZARZUTY SZATANA

⁶ Z 11 rozdziału tego podręcznika dowiedzieliśmy się, że Szatan Diabeł wysunął zarzuty co do zwierzchniej władzy Boga. Oskarżył Go o kłamstwo i zasugerował, że Jehowa krzywdzi Adama i Ewę, nie pozwalając im samodzielnie decydować, co jest dobre, a co złe. Później, gdy ziemia zaczęła się napełniać potomstwem tej grzesznej pary, Szatan zakwestionował pobudki działania wszystkich ludzi. Zarzucił im, że nie służą Bogu z miłości. Powiedział niejako: „Daj mi tylko wolną rękę, a sprawię, że *każdy* z nich zwróci się przeciwko Tobie”. Tak właśnie myślał Szatan, a dowodzą tego

4, 5. Jak Jehowa 'ukazuje swą siłę dla dobra' swego ludu?

6. O co Szatan oskarżył ludzi?

przeżycia Hioba. Kim był ten człowiek i jak to się stało, że miał udział w odpieraniu zarzutów Szatana?

⁷ Hiob żył jakieś 3600 lat temu. Był dobrym człowiekiem, gdyż Jehowa rzekł o nim: „Nie ma na ziemi nikogo takiego jak on – mąż to nienaganny i prostolinijny, bojący się Boga i stroniący od zła” (Hioba 1:8). Hiob z całą pewnością cieszył się Bożym uznaniem.

⁸ Szatan podał w wątpliwość pobudki, z jakich Hiob służył Bogu. Powiedział do Jehowy: „Czy ty sam nie posadziłeś żywopłotu wokół niego i wokół jego domu, i wokół wszystkiego, co ma dookoła? Pracy jego rąk pobłogosławiłeś, a jego dobytek mnoży się na ziemi. Ale dla odmiany wyciągnij, proszę, swą rękę i dotknij wszystkiego, co ma, i zobacz, czy nie będzie cię przeklinał prosto w twarz” (Hioba 1:10, 11).

⁹ Szatan zatem twierdził, że Hiob służy Bogu za to, co otrzymuje w zamian, i że gdyby został poddany próbie, odwróciłby się od Niego. Jak Jehowa zareagował na te zarzuty? Ponieważ chodziło o pobudki Hioba, pozwolił Szatanowi wystawić go na próbę, która miała ujawnić jego miłość do Boga – lub jej brak.

HIOB PODDANY PRÓBIE

¹⁰ Wkrótce potem Szatan wypróbował Hioba na wiele sposobów. Sprawił, że jego stada zostały zrabowane lub zabite, a większość sług wymordowana. W rezultacie Hiob znalazł się w ciężkiej sytuacji materialnej. Następnie poniósł szczególnie dotkliwą stratę – w czasie nawalnicy zginęło mu dziesięcioro dzieci. Ale mimo tych okropnych przeżyć „nie zgrzeszył ani nie przypisał Bogu nic niestosownego” (Hioba 1:22).

7, 8. (a) Czym wyróżniał się Hiob wśród współczesnych mu ludzi?
(b) Jak Szatan podał w wątpliwość pobudki Hioba?

9. Jak Jehowa zareagował na zarzuty Szatana i dlaczego tak postąpił?

10. Jakie nieszczęścia spadły na Hioba i jak na nie zareagował?

**Wierność Hioba
została nagrodzona**

¹¹ Szatan nie dawał za wygraną. Najwyraźniej uważał, że chociaż Hiob zniósł stratę dobytku, sług i dzieci, to odwróci się od Boga, gdy sam zachoruje. Dlatego za zgodą Jehowy dotknął go odrażająca, bolesna choroba. Ale nawet wtedy Hiob nie stracił wiary w Boga. Przeciwnie, stanowczo oświadczył: „Póki nie skonom, nie wyrzeknę się swej nieskazitelnosci!” (Hioba 27:5).

¹² Hiob nie zdawał sobie sprawy, że nieszczęścia te spowodował Szatan. Nie wiedział nic o jego zarzutach dotyczących władzy Jehowy, toteż sądził, iż przyczyną wszystkich tych tragedii jest Bóg (Hioba 6:4; 16:11-14). Mimo to pozostał wobec Niego lojalny. W ten sposób udowodnił, że nie służy Jehowie z samolubnych pobudek, a tym samym – że twierdzenie Szatana jest fałszywe!

¹³ Dzięki wierności Hioba Jehowa mógł udzielić dobitnej odpowiedzi na obelżywe zarzuty Szatana. Hiob okazał się więc prawdziwym przyjacielem Boga i za swą lojalną postawę został nagrodzony (Hioba 42:12-17).

JAKI TO MA ZWIĄZEK Z TOBĄ

¹⁴ Podniesiona przez Szatana kwestia lojalności wobec Boga nie dotyczyła samego Hioba. Ma związek również z tobą. Wynika to wyraźnie ze Słowa Jehowy, z Księgi Przysłów 27:11: „Bądź mądry, mój synu, i rozweselaj moje serce, abym mógł dać odpowiedź temu, który mi urąga”. Zachęta ta, zapisana setki lat po śmierci Hioba, wskazuje, że Szatan w dalszym ciągu urągał Bogu i oskarżał Jego sług. Jeśli prowadzimy życie, które podoba się Jehowie, to pomagamy

11. (a) Jaki kolejny zarzut przeciw Hiobowi wysunął Szatan i na co zgodził się wtedy Jehowa? (b) Jak Hiob zachował się w obliczu ciężkiej choroby?

12. Jak Hiob swym postępowaniem udowodnił, że twierdzenie Diabła jest fałszywe?

13. Co dobrego wynikło z wierności Hioba wobec Boga?

14, 15. Dlaczego możemy powiedzieć, że zarzuty Szatana wobec Hioba dotyczą *wszystkich* ludzi?

Mu udzielić odpowiedzi na fałszywe zarzuty Szatana i w rezultacie rozweselamy serce Boga. Co o tym myślisz? Czyż nie chciałbyś uczestniczyć w odpięciu oskarżeń Diabła, nawet gdybyś musiał w tym celu dokonać w życiu pewnych zmian?

¹⁵ Zwróćmy też uwagę, że Szatan twierdził: „Wszystko, co człowiek ma, da za swą duszę” (Hioba 2:4). Jego wzmianka o „człowieku” jasno dowodzi, że oskarżał nie tylko Hioba, lecz *każdego* z nas. To niezwykle ważny szczegół. W ten sposób Diabeł zakwestionował także *twoją* lojalność względem Boga. Bardzo by się cieszył, gdybyś z powodu trudności przestał słuchać Jehowy i zaniechał właściwego postępowania. Jak mógłby próbować to osiągnąć?

¹⁶ W 10 rozdziale tego podręcznika poznaliśmy już niektóre metody, jakimi Szatan usiłuje odciągnąć ludzi od Boga. Wiadomo też, że stosuje dwojaką taktykę. Po pierwsze, atakuje „jak ryczący lew, starając się kogoś pożreć” (1 Piotra 5:8). Możesz doświadczyć tego ataku, gdy przyjaciele, krewni czy jeszcze inne osoby zaczną sprzeciwiać się temu, że studiujesz Biblię i zgodnie z nią żyjesz (Jana 15:19, 20).* Po drugie, „Szatan ciągle się przeobraża w anioła światła” (2 Koryntian 11:14). Jest gotów użyć wyszukanych sposobów, żeby cię zwieść i sprowadzić na złą drogę. Może posłużyć się także zniechęceniem, skłaniając cię na przykład do wniosku, że nie potrafisz być na tyle dobry, by zadowolić Boga (Przysłów 24:10). Bez względu na to, czy Szatan działa jak „ryczący lew”, czy jak „anioł światła”, wciąż wy-

---

* Nie oznacza to, że osoby, które robią ci trudności, są pod bezpośrednim wpływem Szatana. Jest on jednak bogiem tego systemu rzeczy i cały świat podlega jego mocy (2 Koryntian 4:4; 1 Jana 5:19). Można się więc spodziewać, że prowadzenie życia zgodnego z wolą Boga nie spotka się z uznaniem ogółu i niektórzy będą ci się przeciwstawiać.

16. (a) Jakimi metodami Szatan próbuje odciągnąć ludzi od Boga?
 (b) Jaką taktykę może przyjąć Diabeł w walce z tobą?

suwa ten sam zarzut — twierdzi, że w obliczu przeszkód lub pokus przestaniesz służyć Bogu. Jak mógłbyś odeprzeć to oskarżenie i wzorem Hioba pozostać lojalny wobec Jehowy?

PRZESTRZEGAJ PRZYKAZAŃ JEHOWY

¹⁷ Możesz odpierać zarzuty Szatana, żyjąc w sposób podobający się Bogu. Z czym to się wiąże? Biblia odpowiada: „Masz miłować Jehowę, twój Boga, całym swym sercem i całą swą duszą, i całą swą siłą życiową” (Powtórzonego Prawa 6:5). Gdy twoja miłość do Boga wzrośnie, zapragniesz czynić to, czego On od ciebie wymaga. Apostoł Jan napisał: „Miłość do Boga polega na tym, że przestrzegamy jego przykazań”. Jeśli będziesz miłować Jehowę całym sercem, stwierdzisz, że „jego przykazania nie są uciążliwe” (1 Jana 5:3).

¹⁸ A jakie przykazania daje nam Jehowa? Część z nich mówi, od czego należy trzymać się z dala. Przyjrzyj się na przykład ramce na stronie 122, zatytułowanej „Wystrzegaj się tego, czego Jehowa nienawidzi”. Wyliczono tam rzeczy jednoznacznie potępione w Biblii. Na pierwszy rzut oka niektóre mogą nie wydawać się takie złe. Ale po rozważeniu podanych wersetów bez wątpienia dostrzeżesz mądrość praw Jehowy. Niewykluczone, że wprowadzanie zmian w postępowaniu okaże się najtrudniejszym zadaniem, jakie kiedykolwiek miałeś do wykonania. Niemniej życie podobające się Bogu przynosi mnóstwo zadowolenia i szczęścia (Izajasz 48:17, 18). I oczywiście jest dla ciebie osiągalne. Skąd możesz mieć taką pewność?

¹⁹ Jehowa nigdy nie wymaga od nas więcej, niż jesteśmy w stanie zrobić (Powtórzonego Prawa 30:11-14). Zna

---

17. Co jest najważniejszym powodem, dla którego należy przestrzegać przykazań Jehowy?

18, 19. (a) Czego dotyczą niektóre przykazania Jehowy? (Zobacz ramkę na stronie 122). (b) Skąd wiemy, że Bóg nie wymaga od nas zbyt wiele?

nasze możliwości i ograniczenia lepiej niż my sami (Psalm 103:14). Poza tym jest gotów dodać nam siłę, byśmy mogli być Mu posłuszni. Apostoł Paweł napisał: „Bóg jest wierny i nie pozwoli, żebyście byli kuszeni ponad to, co możecie znieść, lecz wraz z pokusą da też wyjście, abyście zdołali przetrwać” (1 Koryntian 10:13). Chcąc pomóc ci wytrwać, Jehowa może nawet udzielić ci „mocy wykraczającej poza to, co normalne” (2 Koryntian 4:7). Paweł po przebyciu wielu trudności mógł powiedzieć: „Do wszystkiego mam siłę dzięki temu, który mi udziela mocy” (Filipian 4:13).

WYSTRZEGAJ SIĘ TEGO, CZEGO JEHOVA NIENAWIDZI

Zabójstwo (Wyjścia 20:13; 21:22, 23).

Niemoralne kontakty płciowe (Kapłańska 20:10, 13, 15, 16; Rzymian 1:24, 26, 27, 32; 1 Koryntian 6:9, 10).

Spirytyzm i inne formy okultyzmu (Powtórzonego Prawa 18:9-13; 1 Koryntian 10:21, 22; Galatów 5:20, 21).

Bałwochwalstwo (1 Koryntian 10:14).

Pijaństwo (1 Koryntian 5:11).

Kradzież (Kapłańska 6:2, 4; Efezjan 4:28).

Kłamstwo (Przysłów 6:16, 19; Kolosan 3:9; Objawienie 22:15).

Chciwość (1 Koryntian 5:11).

Przemoc (Psalm 11:5; Przysłów 22:24, 25; Malachiasza 2:16; Galatów 5:20, 21).

Niewłaściwe używanie języka (Kapłańska 19:16; Efezjan 5:4; Kolosan 3:8).

Nieodpowiednie obchodzenie się z krwią (Rodzaju 9:4; Dzieje 15:20, 28, 29).

Świadome zaniedbywanie rodziny (1 Tymoteusza 5:8).

Udział w wojnach i sporach politycznych tego świata (Izajasza 2:4; Jana 6:15; 17:16).

Używanie tytoniu lub branie narkotyków (Marka 15:23; 2 Koryntian 7:1).

ROZWIJAJ PRZYMIOTY, KTÓRE PODOBAJĄ SIĘ BOGU

²⁰ Oczywiście aby podobać się Jehowie, nie wystarczy tylko unikać tego, czego On nienawidzi. Trzeba też miłować to, co On miłuje (Rzymian 12:9). Czy nie czujesz sympatii do osób, które podzielają twe poglądy i zainteresowania oraz uznają podobne wartości? Tak samo jest z Jehową. Ucz się więc kochać to, w czym On ma upodobanie. Na niektóre sprawy zwraca uwagę Psalm 15:1-5, gdzie opisano, kogo Bóg

20. Jakie przymioty powinniśmy rozwijać i dlaczego jest to ważne?

uważa za swych przyjaciół. Przyjaciele Jehowy przejawiają cechy, które Biblia zalicza do „owocu ducha”. Należą do nich „miłość, radość, pokój, wielkoduszna cierpliwość, życzliwość, dobroć, wiara, łagodność, panowanie nad sobą” (Galatów 5:22, 23).

²¹ W rozwijaniu takich przymiotów pomoże ci regularne czytanie i studiowanie Biblii. Dzięki poznawaniu wymagań Boga łatwiej ci będzie zharmonizować swój sposób myślenia z Bożym (Izajasza 30:20, 21). Im bardziej pokochasz Jehowę, tym silniej zapragniesz postępować tak, by cieszyć się Jego uznaniem.

²² Kto chce się podobać Jehowie, ten musi zdobyć się na wysiłek. W Biblii przyrównano przeobrażenie życia do 'zrzucenia starej osobowości i przyodziania się w nową' (Kolosan 3:9, 10). Ale o przykazaniach Jehowy psalmista napisał: „W trzymaniu się ich tkwi wielka nagroda” (Psalm 19:11). Ty także przekonasz się, że naprawdę warto żyć tak, by się podobać Bogu. Czyniąc to, będziesz odpierać oskarżenia Szatana i rozweselać serce Jehowy!

21. Co ci pomoże rozwijać przymioty podobające się Bogu?

22. Co osiągniesz, prowadząc życie, które podoba się Bogu?

CZEGO UCZY BIBLIA

- Możesz zostać przyjacielem Boga, jeśli będziesz Mu posłuszny (Jakuba 2:23).
- Szatan zakwestionował lojalność wszystkich ludzi wobec Boga (Hioba 1:8, 10, 11; 2:4; Przysłów 27:11).
- Musimy wystrzegać się praktyk, których Bóg nie akceptuje (1 Koryntian 6:9, 10).
- Aby podobać się Jehowie, musimy nienawidzić tego, czego On nienawidzi, i kochać to, co On kocha (Rzymian 12:9).

Boży pogląd na życie

Jak Bóg zapatruje się na życie?

Co sądzi o aborcji?

Jak możemy okazywać szacunek dla życia?

„JEHOWA naprawdę jest Bogiem” — oświadczył prorok Jeremiasz. „Jest Bogiem żywym” (Jeremiasza 10:10). Jest także Stwórcą wszystkiego, co żyje. Niebiańskie istoty mówiły do Niego: „Tyś stworzył wszystko i z twojej woli wszystko zaistniało i zostało stworzone” (Objawienie 4:11). A król Dawid śpiewał Mu w pieśni pochwalnej: „U ciebie jest źródło życia” (Psalm 36:9). Tak więc życie to dar od Boga.

² Jehowa zadbał też o to, co potrzebne do podtrzymania naszego życia (Dzieje 17:28). To od Niego mamy żywność do jedzenia, wodę do picia, powietrze do oddychania oraz ziemię, na której mieszkamy (Dzieje 14:15-17). Jehowa uczynił wszystko tak, byśmy rozkoszowali się życiem. Jeśli jednak chcemy cieszyć się nim w pełni, musimy poznać prawa Boże oraz ich przestrzegać (Izajasza 48:17, 18).

SZACUNEK DLA ŻYCIA

³ Bóg życzy sobie, żebyśmy szanowali życie — własne i cudze. Oto przykład: Za czasów Adama i Ewy ich syn Kain bardzo się rozżłościł na młodszego brata, Abła.

1. Kto stworzył wszystko, co żyje?
2. Jak Bóg podtrzymuje nasze życie?
3. Co Bóg sądził o zamordowaniu Abła?

KTO SZANUJE ŻYCIE, TEN...

- nie odbiera życia nienarodzonemu dziecku

- zrywa z nieczystymi nawykami

- wykorzenia z serca wszelką nienawiść do bliźniego

Jehowa ostrzegł Kaina, że ten gniew może go popchnąć do ciężkiego grzechu. Kain jednak zlekceważył ostrzeżenie. „Napaść na swego brata, Abła, i go zabił” (Rodzaju 4:3-8). Za to morderstwo Jehowa wymierzył mu karę (Rodzaju 4:9-11).

⁴ Tysiące lat później Jehowa dał Izraelitom prawa, by dzięki ich przestrzeganiu służyli Mu w należyty sposób. Przekazał je przez proroka Mojżesza, toteż czasami są nazywane Prawem Mojżeszowym. Jedno z nich głosiło: „Nie wolno ci mordować” (Powtórzonego Prawa 5:17). Izraelici wiedzieli więc, że Bóg ceni ludzkie życie i że człowiek także musi je cenić.

⁵ A co z życiem nienarodzonego dziecka? Spowodowanie jego śmierci było w Prawie Mojżeszowym potępione. Życie dziecka w łonie matki ma dla Jehowy wielką wartość (Wyjścia 21:22, 23; Psalm 127:3). Oznacza to, że przerywanie ciąży jest czymś nagannym.

⁶ Chcąc okazywać szacunek dla życia, trzeba też odpowiednio odnosić się do innych. Biblia mówi: „Każdy, kto nienawidzi swego brata, jest zabójcą, a wiecie, że w żadnym zabójcy nie pozostaje życie wieczne” (1 Jana 3:15). Jeśli pragniemy żyć wiecznie, musimy wykorzenić z serca wszelką nienawiść do bliźniego, bo najczęściej to ona jest przyczyną przemocy (1 Jana 3:11, 12). Koniecznie musimy się nauczyć nawzajem miłować.

⁷ A jak szanować własne życie? Człowiek na ogół nie chce umierać, ale niejeden naraża życie z powodu czegoś, co sprawia mu przyjemność. Wiele ludzi na przykład pali

---

4. Jak w Prawie Mojżeszowym Bóg położył nacisk na właściwy stosunek do życia?

5. Jak powinniśmy się zapatrywać na aborcję?

6. Dlaczego nie wolno nienawidzić bliźniego?

7. Jakie praktyki świadczą o braku szacunku dla życia?

papierosy, upija się albo bierze narkotyki. W ten sposób rujną sobie zdrowie, a często nawet skracają życie. Kto ma zwyczaj tak postępować, nie szanuje świętości życia. W oczach Boga takie praktyki są nieczyste (Rzymian 6:19; 12:1; 2 Koryntian 7:1). Jeśli nasza służba ma się Mu podobać, musimy z nimi zerwać. Nieraz jest to bardzo trudne, ale Jehowa może nam pomóc. On ceni nasze wysiłki, gdy staramy się okazywać Mu wdzięczność za bezcenny dar życia.

⁸ Jeżeli szanujemy życie, to dbamy także o bezpieczeństwo. Nie chcemy być lekkomyślni i ryzykować dla rozrywki czy dreszczyku emocji. Wystrzegamy się nieostrożnej jazdy oraz brutalnych bądź niebezpiecznych sportów (Psalm 11:5). Prawo Boże nakazywało starożytnemu Izraelowi: „Jeśli zbudujesz nowy dom [z płaskim dachem], zrób balustradę na dachu, żebyś nie obciążył swego domu winą krwi, ponieważ ktoś mógłby się przewrócić i z niego spaść” (Powtórzonego Prawa 22:8). Zgodnie z tą zasadą dbaj na przykład o należyty stan schodów w swoim domu, by nikt się na nich nie potknął, nie spadł i nie zrobił sobie krzywdy. Jeżeli masz samochód, dopilnuj, aby można nim było bezpiecznie jeździć. Nie dopuść, by twój dom czy samochód stwarzał zagrożenie dla ciebie lub dla innych.

⁹ A co powiedzieć o życiu zwierząt? Również ono jest w oczach Stwórcy święte. Bóg pozwala zabijać zwierzęta w celu zdobycia pożywienia i ubrania albo gdy stanowią zagrożenie (Rodzaju 3:21; 9:3; Wyjścia 21:28). Ale okrucieństwo wobec nich lub zabijanie ich dla sportu jest niewłaściwe i świadczy o rażącym lekceważeniu świętości życia (Przysłów 12:10).

---

8. Dlaczego tak ważne jest dbanie o bezpieczeństwo?

9. Do jakiego traktowania zwierząt skłania nas szacunek dla życia?

SZACUNEK DLA KRWI

¹⁰ Kiedy Kain zabił swojego brata, Abła, Jehowa rzekł: „Krew twego brata woła do mnie z ziemi” (Rodzaju 4:10). Mówiąc o krwi Abła, Bóg miał na myśli jego życie. Kain mu je odebrał i teraz musiał być za to ukarany. Przelana krew – wyobrażająca życie Abła – niejako wołała do Jehowy, domagając się sprawiedliwości. Na związek życia z krwią Bóg ponownie zwrócił uwagę za czasów Noego. Przed potopem ludzie jedli same owoce, warzywa, zboża i orzechy. Po potopie Jehowa powiedział Noemu i jego synom: „Wszelkie poruszające się zwierzę, które żyje, może służyć wam za pokarm. Tak jak zieloną roślinność daję wam to wszystko”. Postawił jednak następujący warunek: „Tylko mięsa z jego duszą [to znaczy z życiem] – jego krwią – nie wolno wam jeść” (Rodzaju 1:29; 9:3, 4). Jak widać, Jehowa bardzo wyraźnie łączy życie z krwią.

¹¹ Kto szanuje krew, ten jej nie spożywa. W Prawie danym Izraelitom Jehowa polecił: „Jeśli jakiś człowiek (...) złapie podczas łowów dzikie zwierzę lub ptaka, które można jeść, to wyleje jego krew i przykryje ją prochem. (...) Powiedziałem synom Izraela: „Nie wolno wam spożywać krwi żadnego ciała” (Kapłańska 17:13, 14). A zatem dalej obowiązywał Boży zakaz jedzenia krwi zwierzęcej, po raz pierwszy przekazany Noemu jakieś 800 lat wcześniej. Pogląd Jehowy był jednoznaczny: Jego słudzy mogli jeść mięso zwierząt, ale nie krew. Mieli ją wylewać na ziemię, niejako zwracając życie danego stworzenia Bogu.

¹² Podobny zakaz dotyczy chrześcijan. W I wieku apostołowie i inni mężczyźni sprawujący przewodnictwo wśród naśladowców Jezusa spotkali się, by wspólnie zadecydować,

10. Jak Bóg wskazał na związek między życiem a krwią?

11. Jaki zakaz dotyczący krwi Bóg wydał po czasach Noego?

12. Jakie polecenie co do krwi zostało przekazane poprzez ducha świętego w I wieku i obowiązuje po dziś dzień?

których przykazań musi przestrzegać każdy członek zboru chrześcijańskiego. Oto, co wtedy postanowili: „Duch święty i my sami uznaliśmy za słuszne nie nakładać na was dodatkowego brzemienia, z wyjątkiem następujących rzeczy koniecznych: macie powstrzymywać się od tego, co ofiarowano bożkom, i od krwi, i od tego, co uduszone [i w związku z tym mające krew w mięsie], i od rozpusty” (Dzieje 15: 28, 29; 21:25). Musimy więc ‘powstrzymywać się od krwi’. W oczach Boga jest to równie ważne jak wystrzeżenie się bałwochwalstwa i rozpusty.

¹³ Czy nakaz powstrzymywania się od krwi obejmuje także transfuzję? Owszem. Zilustrujmy to przykładem: Przypuśćmy, że lekarz kazałby ci wystrzegać się alkoholu. Czy to by oznaczało, że nie możesz go pić, ale możesz go przyjąć dożylnie? Oczywiście, że nie! Tak samo nakaz powstrzymywania się od krwi oznacza, że nie wolno nam w żaden sposób wprowadzać jej do organizmu i że nie możemy pozwolić nikomu, by ją nam przetoczył.

¹⁴ A jeśli chrześcijanin jest ciężko ranny albo musi poddać się poważnej operacji? Załóżmy, że lekarze twierdzą, iż bez podania krwi chory umrze. Taki chrześcijanin, rzecz jasna, nie chciałby umierać. Z szacunku dla drogocennego daru Bożego, jakim jest życie, będzie zabiegał o leczenie niewymagające transfuzji. Może skorzystać z rozmaitych metod alternatywnych, które nie wiążą się z pogwałceniem prawa Bożego co do krwi.

¹⁵ Czy chrześcijanin miałby złamać prawo Boże tylko po to, by pożyć trochę dłużej w tym systemie rzeczy? Jezus powiedział: „Kto by chciał wybawić swą duszę [czyli życie], ten ją straci, ale kto by stracił swą duszę ze względu

---

13. Wyjaśnij na przykładzie, dlaczego nakaz powstrzymywania się od krwi obejmuje też transfuzję.

14, 15. Jak postąpi chrześcijanin, którego lekarze nakłaniają do transfuzji krwi, i dlaczego?

Boży pogląd na życie

na mnie, ten ją znajdzie” (Mateusza 16:25). Wcale nie chcemy umierać. Gdybyśmy jednak próbowali uratować terażniejsze życie, gwałcąc prawo Boże, groziłaby nam utrata życia wiecznego. Postępujemy więc mądrze, jeśli wierzymy w słuszność prawa Bożego z niezachwianym przeświadczeniem, że gdybyśmy z jakiegoś powodu umarli, nasz Życiodawca będzie o nas pamiętał i w czasie zmartwychwstania ponownie ofiaruje nam bezcenny dar życia (Jana 5:28, 29; Hebrajczyków 11:6).

¹⁶ Obecnie wierni słudzy Boga są zdecydowani trzymać się Jego wytycznych co do krwi. Nie spożywają jej w żadnej postaci ani nie przyjmują w celach leczniczych.* Nie mają wątpliwości, że Stwórca krwi wie, co jest dla nich najlepsze. Czy i ty w to wierzysz?

JEDYNE WŁAŚCIWE ZASTOSOWANIE KRWI

¹⁷ W Prawie Mojżeszowym Jehowa polecił starożytnym Izraelitom, żeby używali krwi tylko do jednego celu – związanego z oddawaniem Mu czci. Powiedział: „Dusza [czyli życie] ciała jest we krwi, a ja

---

* Informacje na temat leczenia bez transfuzji można znaleźć w broszurze *Jak krew może ocalić twoje życie?* na stronach od 13 do 17 (wydawnictwo Świadków Jehowy).

16. Na co są zdecydowani słudzy Boży, jeśli chodzi o krew?

17. Jedyne jakie użycie krwi akceptował Jehowa Bóg za czasów starożytnego Izraela?

*Gdyby lekarz
zabronił ci
spożywania
alkoholu,
czy przyjąłbyś go
dożylnie?*

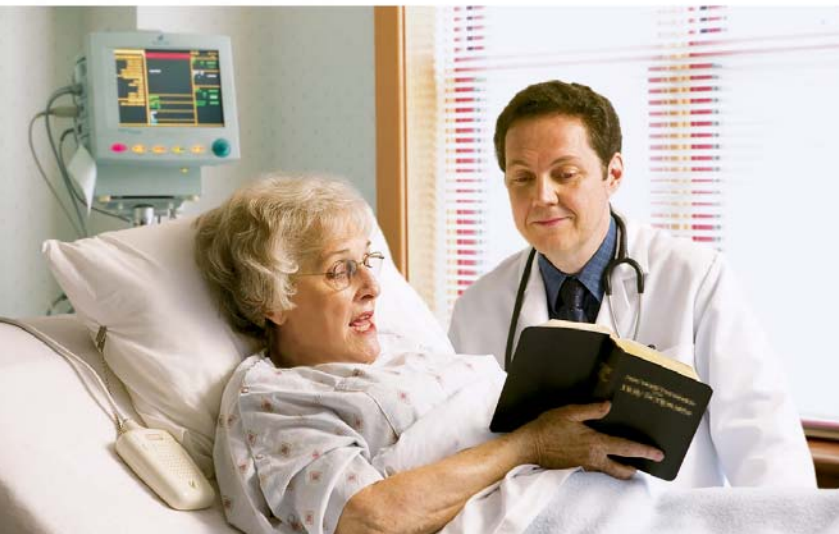
dałem ją na ołtarz, abyście dokonywali przebłagania za swe dusze, gdyż to krew dokonuje przebłagania” (Kapłańska 17:11). Chcąc uzyskać przebaczenie grzechu, Izraelici składali ofiarę ze zwierzęcia i dawali trochę jego krwi na ołtarz—najpierw w przybytku, a w późniejszym okresie w świątyni Bożej. Było to jedyne właściwe zastosowanie krwi.

¹⁸ Prawdziwi chrześcijanie nie podlegają Prawu Mojżeszowemu, dlatego nie składają zwierząt ani ich krwi na ołtarzu (Hebrajczyków 10:1). Ale używanie krwi do celów ofiarnych w czasach starożytnego Izraela stanowiło zapowiedź złożenia bezcennej ofiary przez Syna Bożego, Jezusa Chrystusa. Jak się dowiedzieliśmy z 5 rozdziału tej książki, oddał on za nas życie, pozwalając, by przelano jego

---

18. Jakie błogosławieństwa może nam zapewnić przelana krew Jezusa?

Jak możesz dowieść, że cenisz życie i krew?

krew. Potem poszedł do nieba i raz na zawsze przedstawił przed Bogiem wartość tej ofiary (Hebrajczyków 9:11, 12). Utworzyło to podstawę do przebaczenia naszych grzechów i utorowało nam drogę do życia wiecznego (Mateusza 20:28; Jana 3:16). Jakże doniosłe znaczenie miało więc takie użycie krwi! (1 Piotra 1:18, 19). Wiara w wartość przelanej krwi Jezusa może nam zapewnić wybawienie!

¹⁹ Możemy być naprawdę wdzięczni Jehowie Bogu za cudowny dar życia. Czy nie powinno nas to skłaniać do opowiadania drugim o możliwości uzyskania życia wiecznego dzięki wierze w ofiarną śmierć Jezusa? Jeśli tak jak Jehowie zależy nam na życiu innych, to dołożymy starań, by informować ich o tym z gorliwością i zapałem (Ezechiela 3:17-21). Sumiennie wywiązujemy się z tego obowiązku, a będziemy mogli powiedzieć to samo co apostoł Paweł: „Jestem czysty od krwi wszystkich ludzi, bo nie powstrzymałem się od oznajmiania wam wszelkiego zamysłu Bożego” (Dzieje 20:26, 27). Rozmawianie z ludźmi o Bogu i Jego zamierzeniach to znakomity sposób okazania, jak bardzo cenimy życie i krew.

19. Co trzeba robić, żeby być „czystym od krwi wszystkich ludzi”?

CZEGO UCZY BIBLIA

- Życie to dar od Boga (Psalm 36:9; Objawienie 4:11).
- Życie nienarodzonego dziecka Bóg uważa za cenne, toteż aborcja jest niedopuszczalna (Wyjścia 21:22, 23; Psalm 127:3).
- Jeśli chcemy okazywać szacunek dla życia, nie narażamy siebie ani innych na niebezpieczeństwo, a także nie spożywamy krwi (Powtórzonego Prawa 5:17; Dzieje 15:28, 29).

Jak prowadzić szczęśliwe życie rodzinne

Jak być dobrym mężem?

**Co pomaga kobiecie
wywiązywać się z roli żony?**

**Na czym polega właściwe spełnianie
obowiązków rodzicielskich?**

**Jak do szczęścia rodziny
mogą się przyczynić dzieci?**

JEHOWA BÓG pragnie, żeby twoja rodzina była szczęśliwa. W swoim Słowie, Biblii, udziela wskazówek poszczególnym członkom rodziny – wyjaśnia, jak każdy powinien się wywiązywać ze swych obowiązków. Gdy domownicy stosują się do tych rad, odnoszą wiele pożytku. Jezus oświadczył: „Szczęśliwi ci, którzy słuchają słowa Bożego i je zachowują!” (Łukasza 11:28).

² Jeśli chcemy prowadzić szczęśliwe życie rodzinne, musimy uznać, że Twórcą rodziny jest Jehowa. Jezus nazwał Go „naszym Ojcem” (Mateusza 6:9). I rzeczywiście, każda rodzina na ziemi zawdzięcza swe istnienie niebiańskiemu Ojcu – a skoro tak, to z pewnością On najlepiej wie, od czego zależy jej szczęście (Efezjan 3:14, 15). Czego zatem Biblia uczy o roli poszczególnych członków rodziny?

1. W czym tkwi tajemnica szczęścia rodzinnego?
2. Co koniecznie musimy uznawać, żeby prowadzić szczęśliwe życie rodzinne?

BÓG TWÓRCĄ RODZINY

³ Jehowa stworzył pierwszych ludzi, Adama i Ewę, po czym połączył ich węzłem małżeńskim. Umieścił ich w przepięknym ziemskim raj — w ogrodzie Eden — i polecił im wydawać na świat dzieci. Rzekł do nich: „Bądźcie płodni i stańcie się liczni oraz napełnijcie ziemię” (Rodzaju 1:26-28; 2:18, 21-24). Nie jest to bajka ani mit, gdyż prawdziwość tej relacji z Księgi Rodzaju potwierdził sam Jezus (Mateusza 19:4, 5). Obecnie borykamy się z wieloma przeciwnościami, a życie wygląda inaczej, niż zamierzył Bóg. Mimo to szczęście rodzinne jest całkiem realne. Przyjrzyjmy się bliżej, jak można je osiągnąć.

⁴ Do szczęścia w rodzinie może się przyczyniać każdy jej członek, naśladowując Boga w okazywaniu miłości (Efezjan 5:1, 2). Ale jak mamy naśladować Boga, którego nawet nie widzimy? Otóż możemy poznać Jego metody działania dzięki temu, że przysłał z nieba na ziemię swego pierworodnego Syna (Jana 1:14, 18). Syn ten, Jezus Chrystus, był tak wiernym odbiciem niebiańskiego Ojca, że ludzie, którzy mu się przyglądali i przysłuchiwali, niejako widzieli i słyszeli samego Jehowę (Jana 14:9). Analizowanie tego, jak Jezus wyrażał miłość, oraz branie z niego przykładu pomoże każdemu członkowi rodziny budować jej szczęście.

WZÓR DLA MĘŻÓW

⁵ Biblia mówi, że mąż ma traktować żonę podobnie jak Jezus uczniów. Radzi między innymi: „Mężowie, wciąż miłujcie swe żony, *jak też Chrystus umiłował zbór i wydał zań*

3. Jak w Biblii opisano początki rodziny i skąd wiemy, że ta relacja jest prawdziwa?

4. (a) Jak każdy członek rodziny może się przyczyniać do jej szczęścia? (b) Dlaczego tak ważne jest analizowanie życia Jezusa, jeśli rodzina ma być szczęśliwa?

5, 6. (a) Jakim przykładem dla mężów jest stosunek Jezusa do zboru? (b) Co trzeba czynić, by uzyskać przebaczenie grzechów?

samego siebie (...). Mężowie powinni tak miłować swe żony, jak własne ciała. Kto miłuje swą żonę, ten samego siebie miłuje, bo nigdy nikt nie miał w nienawiści swego ciała, lecz każdy je żywi i pielęgnuje, *jak i Chrystus – zbor*" (Efezjan 5:23, 25-29).

⁶ Miłość Jezusa do członków zboru stanowi doskonały wzór dla mężów. Jezus 'umiłował uczniów do końca' i oddał za nich życie, chociaż daleko im było do ideału (Jana 13:1; 15:13). Podobnie zalecono mężom: „Zawsze miłujcie swe żony i nie bądźcie na nie gorzko zagniewani” (Kolosan 3:19). Co pomoże mężowi trzymać się tej rady, zwłaszcza gdy żona postąpi nierozważnie? Powinien sobie uświadomić, że sam też popełnia błędy i że jest coś, co musi czynić, by Bóg mu je przebaczył. Co takiego? Musi sam przebaczać tym, którzy grzeszą przeciwko niemu – to znaczy również swojej żonie. Oczywiście ona powinna robić to samo (Mateusza 6:12, 14, 15). Czy rozumiesz teraz, dlaczego niektórzy mawiają, że szczęśliwe małżeństwo to związek dwojga osób umiejących sobie przebaczać?

⁷ Mężowie powinni także pamiętać, że Jezus zawsze okazywał uczniom względy. Brał pod uwagę ich ograniczenia i potrzeby fizyczne. Kiedy na przykład byli zmęczeni, rzekł: „Idźcie na osobność, na miejsce odludne, i trochę odpocznijcie” (Marka 6:30-32). Żony również zasługują na taką troskliwość. Biblia przedstawia je jako 'naczynia słabsze' i poleca mężom je szanować. Dlaczego? Ponieważ one też dziedczą „niezasłużoną łaskę życia” (1 Piotra 3:7). Mężowie nie mogą więc zapominać, że dla Boga liczy się wierność człowieka, a nie to, czy jest mężczyzną, czy kobietą (Psalm 101:6).

⁸ Jak dowiedzieliśmy się z Biblii, „kto miłuje swą żonę, ten samego siebie miłuje”. Wynika to stąd, że w myśl słów

---

7. Co uwzględniał Jezus i w związku z tym jaki wzór dał mężom?

8. (a) Dlaczego można powiedzieć, że mąż, który 'miłuje swą żonę, samego siebie miłuje'? (b) Co dla męża i żony oznacza to, że są „jednym ciałem”?

Jezusa mąż i żona „nie są już dwojgiem, lecz *jednym ciałem*” (Mateusza 19:6). Dlatego też muszą ograniczyć zainteresowania seksualne do siebie nawzajem (Przysłów 5:15-21; Hebrajczyków 13:4). Jest to możliwe, gdy każde z nich niesamolubnie dba o zaspokojenie potrzeb partnera (1 Koryntian 7:3-5). Jednocześnie na uwagę zasługuje przypomnienie, że „nigdy nikt nie miał w nienawiści *swego ciała, lecz każdy je żywi i pielęgnuje*”. Mężowie muszą kochać swe żony jak samych siebie i pamiętać, że ponoszą za to odpowiedzialność przed swoją Głową – Jezusem Chrystusem (Efezjan 5:29; 1 Koryntian 11:3).

⁹ Apostoł Paweł wspominał również o „tkliwym uczuciu, jakie żywi Chrystus Jezus” (Filipian 1:8). Tkliwość Jezusa była bardzo ujmującą cechą, która poruszała serca kobiet z grona jego uczniów (Jana 20:1, 11-13, 16). Żony także potrzebują tkliwości ze strony mężów.

WZÓR DLA ŻON

¹⁰ Rodzina to swego rodzaju instytucja. Jeśli ma sprawnie funkcjonować, musi być ktoś, kto nią kieruje. Nawet Jezus ma nad sobą Głowę. „Głową Chrystusa jest Bóg”, tak jak „głową kobiety jest mężczyzna” (1 Koryntian 11:3). Swoim podporządkowaniem się Bogu Jezus daje nam wspinały przykład, ponieważ wszyscy komuś podlegamy.

¹¹ Niedoskonały mężczyzna popełnia błędy i często nie przewodzi rodzinie w idealny sposób. Jak ma na to reagować żona? Nie powinna pomniejszać znaczenia tego, co mąż robi, ani próbować zająć jego miejsca. Nie może zapominać, że w oczach Bożych wielką wartość ma cichy i łagodny duch (1 Piotra 3:4). Dzięki takiemu nastawieniu łatwiej jej będzie

---

9. Czym odznaczał się Jezus według Listu do Filipian 1:8 i dlaczego mężowie mają być tacy wobec żon?

10. Jakim przykładem jest Jezus dla żon?

11. Jak żona powinna odnosić się do męża i co może w ten sposób osiągnąć?

pamiętać o nakazanym przez Boga podporządkowaniu się mężowi, i to nawet w trudnych okolicznościach. Poza tym Biblia mówi, że żona „winna mieć głęboki respekt dla swego męża” (Efezjan 5:33). A co wtedy, gdy mąż nie uznaje Chrystusa za swoją Głowę? Biblia zachęca żony: „Bądźcie podporządkowane swoim mężom, żeby – jeśli niektórzy nie są posłuszni Słowu – mogli bez słowa zostać pozyskani dzięki postępowaniu swych żon, będąc naocznymi świadkami waszego nieskalanie czystego postępowania, połączonego z *głębokim respektem*” (1 Piotra 3:1, 2).

¹² Bez względu na to, czy mąż wyznaje tę samą religię, czy nie, żona może w jakiejś sprawie taktownie wyrazić odmienne zdanie i wcale nie będzie to świadczyć o braku szacunku dla męża. Niewykluczone, że właśnie ona ma rację i cała rodzina tylko skorzysta, gdy mąż przyjmie jej propozycję. Abraham nie zgadzał się na praktyczne rozwiązanie domowego problemu, które podsunęła mu żona, Sara. Tymczasem Bóg rzekł do niego: „Posłuchaj jej głosu” (Rodzaju 21:9-12). Oczywiście kiedy mąż podejmie ostateczną decyzję, to jeśli tylko nie koliduje ona z prawem Bożym, podporządkowana żona ją poprze (Dzieje 5:29; Efezjan 5:24).

¹³ Do zadań żony należy dbanie o rodzinę. Kobieta ma pod tym względem duże pole do popisu. Biblia na przykład zachęca mężatki, „aby kochały swych mężów, aby kochały swe dzieci, aby były trzeźwego umysłu, nieskalanie czyste, aby pracowały w domu, były dobre, podporządkowane swym mężom” (Tytusa 2:4, 5). Żona i matka, która postępuje w ten sposób, jest przez swoich bliskich zawsze kochana i szanowana (Przysłów 31:10, 28). Ponieważ jednak małżeństwo to związek dwojga niedoskonałych osób, w skrajnych wypadkach może dojść do separacji albo roz-

12. Dlaczego nie ma nic niestosownego w tym, że żona z szacunkiem wyraża własne zdanie?

13. (a) Do czego zachęca zamężne kobiety List do Tytusa 2:4, 5?
(b) Co Biblia mówi o separacji i rozwodzie?

Pod jakim względem Sara dała dobry przykład żonom?

wodu. Pismo Święte w pewnych okolicznościach dopuszcza separację, ale wskazuje, że nie wolno traktować jej lekko; zaleca bowiem: „Żona niech nie odchodzi od męża; (...) a mąż niech nie opuszcza żony” (1 Koryntian 7:10, 11). Natomiast jeśli chodzi o rozwód, jedyną biblijną podstawą do niego jest rozpusta współmałżonka (Mateusza 19:9).

DOSKONAŁY WZÓR DLA RODZICÓW

¹⁴ Jezus dał też doskonały wzór rodzicom – wzór odnośnienia się do dzieci. Kiedy inni nie chcieli ich do niego dopuścić, powiedział: „Pozwólcie małym dzieciom przychodzić do mnie; nie próbujcie ich zatrzymywać”. W Biblii czytamy, że brał je w ramiona „i zaczął je błogosławić, wkładając na nie ręce” (Marka 10:13-16). Skoro Jezus znajdował czas dla najmłodszych, czy ty również nie powinienesz znajdować go dla własnych dzieci? Naprawdę tego potrzebują – nie przelotnego zainteresowania, lecz mnóstwa uwagi. Musisz rezerwować czas, by je pouczać, bo tego oczekuje od ciebie Jehowa (Powtórzonego Prawa 6:4-9).

---

14. Jak Jezus odnosił się do najmłodszych i czego dzieci potrzebują od rodziców?

¹⁵ Dzisiejszy świat staje się coraz gorszy, dlatego rodzice muszą chronić dzieci przed ludźmi, którzy chcą je skrzywdzić, na przykład przed pedofilami. Jezus też chronił swych naśladowców, których czule nazywał „dziateczkami”. Zauważmy, że gdy go aresztowano i zamierzano zabić, zadbał o to, by uczniom pozwolono odejść (Jana 13:33; 18:7-9). Bądź wyczulony na podejmowane przez Diabła próby wyrządzenia twym dzieciom krzywdy. Koniecznie powinieneś je zawczasu ostrzec (1 Piotra 5:8).* Jeszcze nigdy nie były

* Pomocne wskazówki można znaleźć w 32 rozdziale książki *Ucz się od Wielkiego Nauczyciela* (wydawnictwo Świadków Jehowy).

15. Jak rodzice mogą chronić swe dzieci?

***Czego rodzice mogą się nauczyć z tego,
jak Jezus odnosił się do dzieci?***

aż tak zagrożone pod względem fizycznym, duchowym i moralnym.

¹⁶ W ostatnią noc ziemskiego życia Jezusa jego uczniowie spierali się, który z nich jest ważniejszy. Jezus jednak nie rozzłościł się na nich, lecz życzliwie dalej ich pouczał słowem i własnym przykładem (Łukasza 22:24-27; Jana 13: 3-8). Jak mógłbyś go naśladować, gdy korygujesz swe dzieci? To prawda, że potrzebne jest im karcenie, ale zawsze należy stosować je „w odpowiedniej mierze” i nigdy w gniewie. Na pewno nie chcesz mówić do nich bezmyślnie, ‘jakbyś zadawał pchnięcia mieczem’ (Jeremiasza 30:11; Przysłów 12:18). Dzieci powinno się karcić w taki sposób, by później rozumiały, że było to słuszne (Efezjan 6:4; Hebrajczyków 12:9-11).

WZÓR DLA DZIECI

¹⁷ A czy dzieci też mogą się pod jakimś względem wzorować na Jezusie? Oczywiście! Pokazał on, że należy słuchać rodziców. Powiedział: „Wszystko mówię tak, jak mnie nauczył Ojciec”. Dodał również: „Zawsze czynię to, co się jemu podoba” (Jana 8:28, 29). Jezus był więc posłuszny niebiańskiemu Ojcu i tak samo dzieci zgodnie z nakazem biblijnym powinny być posłuszne rodzicom (Efezjan 6:1-3). Jezus słuchał też w dzieciństwie swych niedoskonałych rodziców, Józefa i Marii, choć sam był doskonały. Na pewno przysparzało to szczęścia całej rodzinie! (Łukasza 2:4, 5, 51, 52).

¹⁸ Dzieci, czy dostrzegacie, w czym mogłybyście robić postępy, by lepiej naśladować Jezusa i uszczęśliwiać swych rodziców? To prawda, że młodym czasem niełatwo

---

16. Czego rodzice mogą się nauczyć ze sposobu, w jaki Jezus postępował ze swymi niedoskonałymi uczniami?

17. Jak Jezus dał doskonały przykład dzieciom?

18. Dlaczego Jezus zawsze był posłuszny swemu niebiańskiemu Ojcu i kto się dziś cieszy, gdy dzieci słuchają rodziców?

jest słuchać ojca i matki, ale przecież tego wymaga Bóg (Przysłów 1:8; 6:20). Jezus zawsze podporządkowywał się woli niebiańskiego Ojca, nawet w niesprzyjających okolicznościach. Gdy pewnego razu Bóg oczekiwał od niego czegoś szczególnie trudnego, Jezus poprosił: „Zabierz ten kielich [to zadanie] ode mnie”. Wykonał jednak polecenie Boże, bo zdawał sobie sprawę, że Ojciec wie, co jest w tej sytuacji najlepsze (Łukasza 22:42). Dzieci, które uczą się posłuszeństwa, są źródłem wielkiej radości zarówno dla rodziców, jak i dla niebiańskiego Ojca (Przysłów 23:22-25).*

¹⁹ Diabeł kusił Jezusa i nie ulega wątpliwości, że będzie nakłaniał do zła także młodych (Mateusza 4:1-10). Posługuje się presją otoczenia, której trudno się oprzeć. Jakie to więc ważne, żeby dzieci nie zadawały się ze złymi ludźmi! (1 Koryntian 15:33). Dina, córka Jakuba, lubiła przebywać z osobami, które nie czciły Jehowy. Pociągnęło to za sobą tragiczne skutki (Rodzaju 34:1, 2). Pomyśl, ile musi wycierpieć rodzina, kiedy jeden z jej członków zaczyna na przykład prowadzić się niemoralnie! (Przysłów 17:21, 25).

---

* Nieposłuszeństwo wobec rodziców jest usprawiedliwione tylko wtedy, gdy każą oni dziecku złamać prawo Boże (Dzieje 5:29).

---

19. (a) Jak Szatan kusi dzieci?
(b) Jak złe postępowanie dzieci może się odbić na rodzicach?

**O czym
powinni pamiętać
młodzi ludzie
w chwili pokusy?**

WARUNEK SZCZĘŚCIA RODZINNEGO

²⁰ Gdy w rodzinie powstają problemy, łatwiej je rozwiązywać, jeśli się wprowadza w czyn rady biblijne. Właśnie to jest warunkiem szczęścia rodzinnego. A zatem mężowie, kochajcie swe żony i traktujcie je tak jak Jezus zbór. Żony, szanujcie zwierzchnictwo swoich mężów i bierzcie przykład z dzielnej kobiety opisanej w Księdze Przysłów 31:10-31. Rodzice, pouczajcie swoje dzieci (Przysłów 22:6). Ojcowie, starajcie się 'bardzo dobrze przewodzić własnemu domowi' (1 Tymoteusza 3:4, 5; 5:8). A wy, dzieci, bądźcie posłuszne rodzicom (Kolosan 3:20). Nikt w rodzinie nie jest doskonały i wszyscy popełniają błędy. Dlatego okazujcie pokorę, prosząc się nawzajem o przebaczenie.

²¹ Biblia jest prawdziwą skarbnicą bezcennych rad i pouczeń dotyczących życia rodzinnego. Zapowiada też nadejście Bożego nowego świata oraz raju na ziemi, zamieszkane go przez szczęśliwych czcicieli Jehowy (Objawienie 21:3, 4). Przed nami więc wspaniała przyszłość! Ale już teraz stosowanie się do wskazówek Boga zawartych w Jego Słowie, Biblii, pozwala nam prowadzić szczęśliwe życie rodzinne.

20. Co musi robić każdy członek rodziny, żeby była ona szczęśliwa?

21. Jaka przyszłość otwiera się przed nami i dzięki czemu możemy już teraz cieszyć się życiem w szczęśliwych rodzinach?

CZEGO UCZY BIBLIA

- Mąż ma kochać żonę jak własne ciało (Efezjan 5:25-29).
- Żona powinna kochać swą rodzinę i szanować męża (Tytusa 2:4, 5).
- Rodzice muszą kochać, pouczać i chronić swoje dzieci (Powtórzonego Prawa 6:4-9).
- Dzieci mają być posłuszne rodzicom (Efezjan 6:1-3).

Religia, która cieszy się uznaniem Boga

Czy wszystkie religie podobają się Bogu?

Jak rozpoznać religię prawdziwą?

**Kto dziś czci Boga
we właściwy sposób?**

JEHOWA BÓG czule się o nas troszczy i pragnie, byśmy korzystali z Jego życzliwego przewodnictwa. Jeśli czcimy Go we właściwy sposób, to zaznajemy szczęścia i unikamy w życiu wielu problemów. Poza tym cieszymy się Jego błogosławieństwem i możemy liczyć na Jego wsparcie (Izajasz 48:17). Na świecie istnieje setki religii, które twierdzą, że uczą prawdy o Bogu. Mimo to różnie wyjaśniają, kim On jest i czego od nas oczekuje.

² Jak więc się dowiedzieć, na czym polega właściwy sposób wielbienia Jehowy? Nie musisz zgłębiać i porównywać ze sobą nauk wszystkich religii. Powinieneś natomiast dokładnie zbadać, czego Biblia uczy o religii *prawdziwej*. Oto przykład: W wielu krajach jest dużo podrobionych pieniędzy. Gdybyś miał za zadanie je wychwycić, jak byś się do tego zabrał? Czy usiłowałbyś zapamiętać każdy rodzaj fałszerstwa? Nie. Znacznie lepiej byłoby skupić się na wyglądzie *prawdziwych* pieniędzy. Gdybyś już je dobrze znał, umiałbyś odróżniać oryginały od falsyfikatów. Podobnie

1. Jaki pożytek przynosi oddawanie czci Bogu we właściwy sposób?
2. Jak rozpoznać właściwą formę wielbienia Jehowy i jaki przykład pomaga to zrozumieć?

gdy już dobrze znamy religię prawdziwą, umiemy ją odróżnić od religii fałszywych.

³ To bardzo ważne, żeby czcić Jehowę tak, jak On sobie tego życzy. Wielu uważa, że Bogu podobają się wszystkie religie, ale Biblia uczy czego innego. Nie wystarczy też twierdzić, że się jest chrześcijaninem. Jezus oznajmił: „Nie każdy, kto do mnie mówi: ‚Panie, Panie’, wejdzie do królestwa niebios, lecz tylko ten, kto wykonuje wolę mego Ojca, który jest w niebiosach”. Aby więc cieszyć się uznaniem Boga, musimy się dowiedzieć, czego On od nas wymaga, a potem to robić. Tych, którzy nie spełniają woli Bożej, Jezus nazwał „czynicielami bezprawia” (Mateusza 7:21-23). Religia fałszywa, podobnie jak podrobione pieniądze, nie ma żadnej wartości. Co gorsza, jest nawet szkodliwa.

⁴ Przed każdym człowiekiem na ziemi Jehowa otwiera możliwość życia wiecznego w rajskich warunkach. Chcąc z tego skorzystać, musimy czcić Boga w należyty sposób i już teraz żyć tak, by Mu się podobać. Niestety, mnóstwo ludzi nie zamierza tego czynić. Właśnie dlatego Jezus powiedział: „Wchodźcie przez ciasną bramę; gdyż szeroka i przestronna jest droga prowadząca do zagłady i wielu jest tych, którzy nią wchodzą, natomiast ciasna jest brama i wąska droga prowadząca do życia i niewielu jest tych, którzy ją znajdują” (Mateusza 7:13, 14). Religia prawdziwa to droga do życia wiecznego, natomiast fałszywa to droga do zagłady. Ponieważ jednak Jehowa nie chce, by ktokolwiek z ludzi zginął, daje wszystkim możliwość zdobywania o Nim wiedzy (2 Piotra 3:9). Jak zatem widać, rozpoznanie religii prawdziwej to dla nas kwestia życia i śmierci.

---

3. Co zgodnie z wypowiedzią Jezusa musimy robić, jeśli chcemy cieszyć się uznaniem Bożym?

4. O jakich symbolicznych drogach mówił Jezus i dokąd każda z nich prowadzi?

JAK ROZPOZNAĆ RELIGIĘ PRAWDZIWA

⁵ Jak znaleźć 'drogę do życia'? Jezus wyjaśnił, że religia prawdziwa wywiera silny wpływ na życie tych, którzy ją wyznają. „Rozpoznacie ich po ich owocach” – powiedział. „Każde drzewo dobre wydaje owoc wyborny” (Mateusza 7:16, 17). Innymi słowy, prawdziwi słudzy Boży mieli być rozpoznawani po właściwych wierzeniach i uczynkach. Chociaż są niedoskonali i popełniają błędy, jako grupa dokładają wszelkich starań, by wykonywać wolę Boga. Rozważmy teraz sześć ich cech charakterystycznych.

⁶ *Wyznawcy religii prawdziwej opierają swe wierzenia na Biblii.* W niej samej czytamy: „Całe Pismo jest natchnione przez Boga i pożyteczne do nauczania, do upominania, do prostowania, do karcenia w prawości, aby człowiek Boży był w pełni umiętny, całkowicie wyposażony do wszelkiego dobrego dzieła” (2 Tymoteusza 3:16, 17). Apostoł Paweł napisał do współchrześcijan: „Gdy przyjęliście słowo Boże, któreście od nas słyszeli, przyjęliście je nie jako słowo ludzi, lecz – jak jest naprawdę – jako słowo Boga” (1 Tesaloniczan 2:13). A zatem nauki i działalność religii prawdziwej nie mają źródła w ludzkich poglądach czy tradycjach, ale w natchnionym Słowie Bożym, w Biblii.

⁷ Dobry przykład pod tym względem dał Jezus Chrystus. W modlitwie do niebiańskiego Ojca powiedział: „Twoje słowo jest prawdą” (Jana 17:17). Wierzył w Słowo Boże i nie uczył niczego, co by było z nim sprzeczne. Często mawiał: „Jest napisane”, a potem przytaczał jakiś werset (Mateusza 4:4, 7, 10). Podobnie dzisiejsi słudzy Boży nie szerzą własnych poglądów. Uznają Biblię za Słowo Boże i mocno trzymają się jej jako podstawy swych wierzeń.

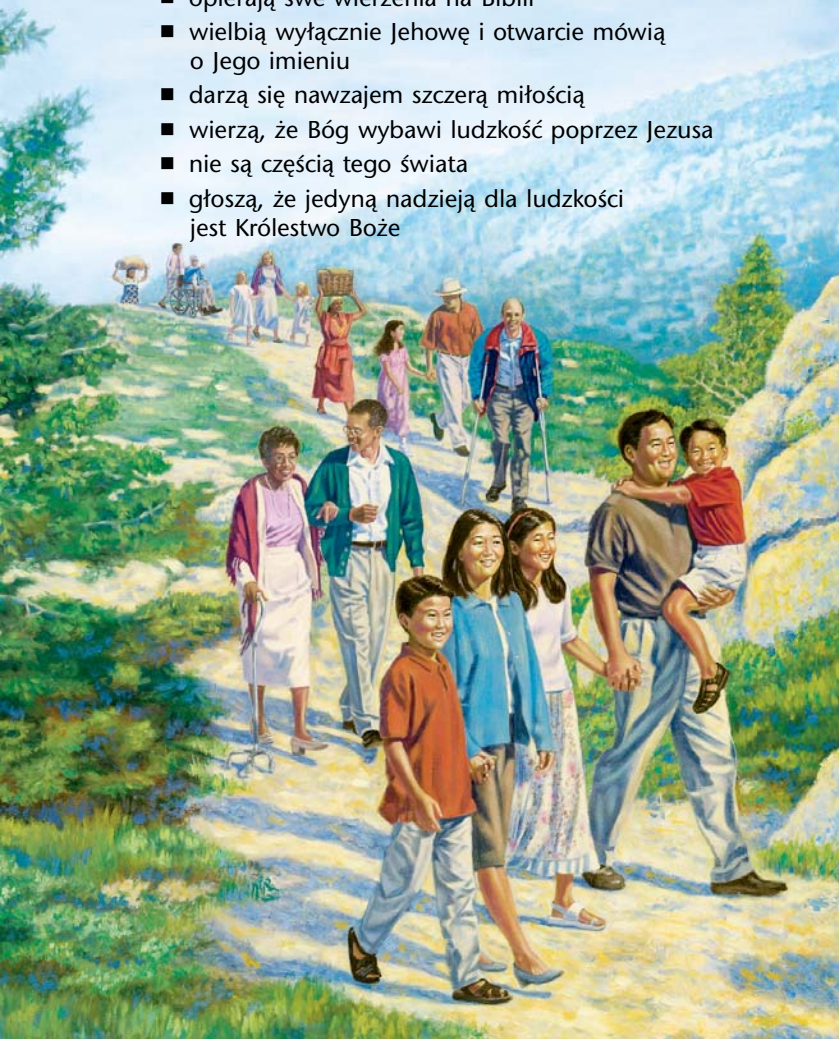
5. Po czym można rozpoznać wyznawców religii prawdziwej?

6, 7. Jak słudzy Boży zapatrują się na Biblię i jaki przykład dał pod tym względem Jezus?

WYZNAWCY RELIGII PRAWDZIWEJ

- opierają swe wierzenia na Biblii
- wielbią wyłącznie Jehowę i otwarcie mówią o Jego imieniu
- darzą się nawzajem szczerą miłością
- wierzą, że Bóg wybawi ludzkość poprzez Jezusa
- nie są częścią tego świata
- głoszą, że jedyną nadzieją dla ludzkości jest Królestwo Boże

⁸ *Prawdziwy lud Boży wielbi wyłącznie Jehowę i otwarcie mówi o Jego imieniu.* Jezus rzekł: „Jehowę, twego Boga, masz czcić i tylko dla niego masz pełnić świętą służbę” (Mateusza 4:10). Tak więc słudzy Boży oddają cześć jedynie Jehowie. W zakres tego wchodzi zapoznanie ludzi z Jego imieniem i przymiotami. W Psalmie 83:18 czytamy: „Ty, który masz na imię Jehowa, ty sam jesteś Najwyższym nad całą ziemią”. Wzorem pomagania bliźnim w poznaniu Boga stał się Jezus. W modlitwie powiedział: „Ujawniłem twoje imię ludziom, których mi dałeś ze świata” (Jana 17:6). Dzisiejsi prawdziwi czciciele Boga tak samo uczą drugich o Jego imieniu, zamysłach i przymiotach.

⁹ *Słudzy Boży darzą się nawzajem szczerą, niesamolubną miłością.* Jezus oświadczył: „Po tym wszyscy poznają, że jesteście moimi uczniami, jeśli będzie wśród was miłość” (Jana 13:35). Z tego właśnie byli znani pierwsi chrześcijanie. Taka miłość, oparta na zasadach biblijnych, przełamuje bariery rasowe, społeczne i narodowościowe – sprawia, że słudzy Boga stają się sobie bardzo bliscy i tworzą zjednoczoną społeczność braterską (Kolosan 3:14). Wyznawcy religii fałszywych nie są złączeni takimi więzami. Jak wiadomo, zabijają jeden drugiego w konfliktach na tle narodowościowym czy etnicznym. Natomiast prawdziwi chrześcijanie nie podnoszą broni przeciw swym duchowym braciom ani przeciw nikomu innemu. W Biblii czytamy: „Dzieci Boga i dzieci Diabła uwidaczniają się w ten sposób: Nikt, kto nie trwa w prawości, nie pochodzi od Boga – ani ten, kto nie miłuje swego brata. (...) Powinniśmy jedni drugich miłować; nie jak Kain, który pochodził od niegodziwca i zabił swego brata” (1 Jana 3:10-12; 4:20, 21).

¹⁰ Oczywiście kto szczerze miłuje, ten nie tylko nie zabija. Prawdziwi chrześcijanie bezinteresownie poświęcają

---

8. Z czym się wiąże oddawanie czci Jehowie?

9, 10. Jak prawdziwi chrześcijanie okazują sobie nawzajem miłość?

czas, siły i środki, żeby sobie nawzajem pomagać i dodawać otuchy (Hebrajczyków 10:24, 25). Wspierają się w ciężkich chwilach i postępują wobec innych uczciwie. Stosują się w życiu do biblijnej rady, by 'wszystkim wyświadczać dobro' (Galatów 6:10).

¹¹ *Prawdziwi chrześcijanie wierzą, że Bóg wybawi ludzkość za pośrednictwem Jezusa Chrystusa.* Biblia podaje: „W nikim innym nie ma wybawienia, bo nie ma pod niebem żadnego innego imienia danego ludziom, dzięki któremu mamy zostać wybawieni” (Dzieje 4:12). Jak się dowiedzieliśmy z 5 rozdziału tego podręcznika, Jezus oddał życie, by złożyć za ludzi okup (Mateusza 20:28). Poza tym jest wyznaczonym przez Boga Królem w niebiańskim Królestwie, które ma panować nad całą ziemią. Jeśli chcemy żyć wiecznie, to musimy zgodnie z poleceniem Boga być posłuszni Jezusowi i trzymać się jego nauk. Właśnie dlatego Biblia mówi: „Kto wierzy w Syna, ma życie wieczne; kto jest nieposłuszny Synowi, nie ujrzy życia” (Jana 3:36).

¹² *Czyciele prawdziwego Boga nie są częścią tego świata.* Kiedy Jezus był sądzony przez rzymskiego namiestnika Piłata, oświadczył: „Moje królestwo nie jest częścią tego świata” (Jana 18:36). Prawdziwi naśladowcy Jezusa są poddani jego niebiańskiego Królestwa, dlatego bez względu na to, w jakim kraju mieszkają, zachowują ścisłą neutralność w sprawach politycznych. Nie wtrącają się w żadne konflikty tego świata. Nie oznacza to oczywiście, że przeszkadzają innym wstępować do partii, ubiegać się o funkcje polityczne czy głosować w wyborach. Warto przy tym zauważyć, że chociaż są neutralni, postępują zgodnie z prawem. Dlaczego? Ponieważ Słowo Boże nakazuje im, żeby byli podporządkowani świeckim „władzom zwierzchnim” (Rzymian 13:1). Jeśli jednak zachodzi sprzeczność między tym, czego

---

11. Dlaczego to takie ważne, by wierzyć, że Bóg wybawi ludzkość za pośrednictwem Jezusa?

12. Co to znaczy nie być częścią tego świata?

wymaga Bóg, a tym, czego wymaga jakiś system polityczny, służy Boży naśladowcy apostołów, którzy oznajmili: „Musimy być bardziej posłuszni Bogu jako władcy niż ludziom” (Dzieje 5:29; Marka 12:17).

¹³ *Prawdziwi chrześcijanie rozgłaszają, że jedyną nadzieją dla ludzkości jest Królestwo Boże. Jezus zapowiedział: „Ta*

13. Jak prawdziwi naśladowcy Jezusa zapatrują się na Królestwo Boże i co w związku z tym czynią?

Służąc Jehowie z Jego ludem, zyskasz znacznie więcej, niż być może przyjdzie ci stracić

dobra nowina o królestwie będzie głoszona po całej zamieszkałej ziemi na świadectwo wszystkim narodom; a potem nadejdzie koniec” (Mateusza 24:14). Jego prawdziwi naśladowcy zachęcają bliźnich, by rozwiązania problemów oczekiwali nie od świeckich rządów, ale od Królestwa Bożego, które jest jedyną nadzieją dla ludzkości (Psalm 146:3). To o ten doskonały rząd Jezus uczył się modlić: „Niech przyjdzie twoje królestwo. Niech się dzieje twoja wola, jak w niebie, tak i na ziemi” (Mateusza 6:10). Według Pisma Świętego Królestwo to „zmiążdży (...) wszystkie owe [istniejące dziś] królestwa i położy im kres, lecz samo będzie trwać po czasy niezmierzone” (Daniela 2:44).

¹⁴ Mając w pamięci powyższe cechy religii prawdziwej, zastanów się: Która religia opiera wszystkie swe wierzenia na Biblii i otwarcie mówi o imieniu Jehowy? Która okazuje miłość opartą na zasadach biblijnych, wierzy w Jezusa, nie jest częścią świata, a ponadto rozgłasza wieść o Królestwie Bożym jako jedynej nadziei dla ludzkości? Która spośród tak wielu religii na ziemi odpowiada tym wszystkim wymaganiom? Fakty niezbitnie dowodzą, że warunki te spełniają Świadkowie Jehowy (Izajasza 43:10-12).

JAK POSTĄPISZ?

¹⁵ Chcąc zyskać upodobanie Boga, nie wystarczy po prostu w Niego wierzyć. Przecież w Biblii czytamy, że nawet demony wierzą w istnienie Boga (Jakuba 2:19). Ale oczywiście nie wykonują Jego woli, toteż nie cieszą się Jego uznaniem. Aby więc podobać się Bogu, musimy nie tylko wierzyć, że On istnieje, lecz także spełniać Jego wolę. Musimy również zerwać z religią fałszywą i przylgnąć do prawdziwej.

---

14. Która religia twoim zdaniem spełnia wszystkie wymagania stawiane religii prawdziwej?

15. Czego Bóg wymaga oprócz wiary w Jego istnienie?

¹⁶ O tym, że należy zupełnie odciąć się od fałszywego kultu, pisał apostoł Paweł. Wezwał on: „Wyjdźcie spośród nich i się oddzielcie – mówi Jehowa – i przestańcie dotykać tego, co nieczyste’; ,a ja was przyjmę’” (2 Koryntian 6:17; Izajasza 52:11). Tak więc prawdziwi chrześcijanie stronią od wszystkiego, co ma związek z religią fałszywą.

¹⁷ Biblia wskazuje, że wszelkie formy religii fałszywej wchodzi w skład „Babilonu Wielkiego” (Objawienie 17:5).^{*} Nazwa ta przywołuje na pamięć starożytne miasto Babilon, w którym po potopie pojawiła się religia fałszywa. Sporo rozpowszechnionych dziś fałszywych nauk i praktyk religijnych pochodzi właśnie z tego miasta. Jego mieszkańcy czcili na przykład triady, czyli trójce bóstw. Obecnie dogmat o Trójcy jest podstawową nauką wielu religii. Tymczasem Biblia wyraźnie mówi, że istnieje tylko jeden prawdziwy Bóg, Jehowa, a Jezus Chrystus jest Jego Synem (Jana 17:3). Babilończycy wierzyli także, że człowiek ma duszę nieśmiertelną, która żyje po śmierci ciała i może gdzieś cierpieć męki. Dzisiaj o duszy nieśmiertelnej, mogącej znośić męczarnie w ognistym piekle, uczy większość religii.

¹⁸ Babilon Wielki to rzeczywiście ogólnoświatowe imperium religii fałszywej, skoro religia starożytnego Babilonu rozprzestrzeniła się na całej ziemi. Zgodnie z zapowiedzią Bożą całe to imperium czeka nagła zagłada (Objawienie 18:8). Czy rozumiesz więc, dlaczego koniecznie powinienś zerwać wszelkie związki z religią fałszywą? Jehowa Bóg chce, byś ‘z niej wyszedł’, i to jak najszybciej, póki jeszcze jest czas (Objawienie 18:4).

---

^{*} Nazwa „Babilon Wielki” odnosi się do ogólnoświatowego imperium religii fałszywej. Szersze wyjaśnienie tej sprawy można znaleźć w „Materiale dodatkowym” na stronach 219 i 220.

---

16. Jak należy się zapatrywać na uczestniczenie w fałszywym kulcie?
17, 18. Czym jest Babilon Wielki i dlaczego trzeba go jak najszybciej opuścić?

¹⁹ Gdy przestaniesz praktykować religię fałszywą, niektórzy mogą się od ciebie odsunąć. Ale służąc Jehowie z Jego ludem, zyskasz znacznie więcej, niż być może przyjdzie ci stracić. Podobnie jak pierwsi uczniowie Jezusa, którzy 'opuścili wszystko', by iść jego śladami, będziesz miał mnóstwo duchowych braci i sióstr. Staniesz się członkiem wielkiej ogólnoświatowej rodziny – rodziny złożonej z milionów prawdziwych chrześcijan, którzy otoczą cię szczerą miłością. Będziesz się też cieszył cudowną nadzieją na życie wieczne 'w nadchodzącym systemie rzeczy' (Marka 10:28-30). Niewykluczone, że ci, którzy zerwą z tobą kontakty z powodu twych przekonań, po jakimś czasie zbadają nauki biblijne i również zaczną czcić Jehowę.

²⁰ Biblia uczy, że wkrótce Jehowa usunie ten zły system rzeczy i zastąpi go nowym sprawiedliwym światem, poddanym władzy Królestwa Bożego (2 Piotra 3:9, 13). Cóż to będą za wspaniałe czasy! Pozostanie tylko jedna religia – jeden właściwy sposób oddawania czci Bogu. Czyż mądrość nie nakazuje zrobić wszystkiego, by już teraz związać się z prawdziwymi chwalcami Jehowy?

19. Jaki pożytek odniesiesz ze służenia Jehowie?

20. Jaka przyszłość czeka wyznawców religii prawdziwej?

CZEGO UCZY BIBLIA

- Jest tylko jedna religia prawdziwa (Mateusza 7:13, 14).
- Religię prawdziwą można rozpoznać po jej naukach i działalności oraz po czynach jej wyznawców (Mateusza 7:16, 17).
- Świadkowie Jehowy wielbią Boga w sposób zgodny z Jego wolą (Izajasza 43:10).

Opowiedz się za religią prawdziwą

**Czego Biblia uczy o kulcie wizerunków
i kulcie zmarłych?**

**Jak chrześcijanie powinni zapatrywać się
na święta religijne?**

**Jak wyjaśniać swe przekonania,
by nie urazić rozmówcy?**

ZAŁÓŻMY, że się dowiedziałeś, iż w twojej okolicy ktoś ci-
chaczem wyrzucał śmiertelnie niebezpieczne odpady. Teraz
cały ten teren jest skażony trującą substancją. Co byś zro-
bił? Gdybyś tylko mógł, na pewno byś się wyprowadził. Ale
chyba nawet wtedy wciąż dręczyłoby cię pytanie, czy nie
uległeś zatruciu.

² Podobnie jest z religią fałszywą. Pismo Święte wyraźnie
mówi, że jest ona skażona nieczystymi naukami i prakty-
kami (2 Koryntian 6:17). Właśnie dlatego to takie ważne,
by opuścić „Babilon Wielki” – ogólnoświatowe imperium
religii fałszywej (Objawienie 18:2, 4). Czy już to zrobiłeś?
Jeśli tak, zasługujesz na pochwałę. Jednak odłączenie się od
religii fałszywej to nie wszystko. Musisz jeszcze zadać sobie
pytanie: „Czy religia fałszywa nie pozostawiła na moim ży-
ciu jakichś śladów?” Przeanalizujmy to na pewnych przy-
kładach.

1, 2. Jakie pytanie koniecznie powinieneś sobie zadać po odłącze-
niu się od religii fałszywej i dlaczego twoim zdaniem jest to takie
ważne?

KULT WIZERUNKÓW I KULT ZMARŁYCH

³ Niektórzy od lat mają w domach „święte obrazy” i inne przedmioty kultu. Czy ty również je masz? Jeżeli tak, to modlitwa do Boga bez ich pomocy może ci się wydawać dziwna lub nawet niestosowna. Niewykluczone też, że jesteś do tych rzeczy przywiązany. Ale to Bóg decyduje, jak powinniśmy oddawać Mu cześć, a z Biblii dowiadujemy się, że On nie życzy sobie, byśmy w tym celu posługiwali się wizerunkami (Wyjścia 20:4, 5; Psalm 115:4-8; Izajasza 42:8; 1 Jana 5:21). Możesz więc opowiedzieć się za religią *prawdziwą*, niszcząc należące do ciebie przedmioty związane z religią *fałszywą*. Koniecznie musisz spojrzeć na nie tak jak Jehowa — uznać je za „obrzydliwość” (Powtórzonego Prawa 27:15).

3. (a) Co Biblia mówi o posługiwaniu się wizerunkami do wielbienia Boga i dlaczego niektórym może być trudno przyjąć Boży punkt widzenia na tę sprawę? (b) Co powinieneś zrobić ze wszystkimi należącymi do ciebie przedmiotami, które mają związek z religią fałszywą?

⁴ W wielu fałszywych religiach powszechny jest także kult zmarłych przodków. Niejeden człowiek przed poznaniem prawdy biblijnej wierzył, że umarli wiodą świadomą egzystencję w świecie duchów i że mogą żywym pomagać albo szkodzić. Być może i ty bardzo starałeś się zjednać sobie przychylność przodków. Ale z 6 rozdziału tej książki dowiedziałeś się, że zmarli nie żyją i nie są świadomi niczego. Tak więc próby nawiązania z nimi kontaktu są bezcelowe. Wszelkie wiadomości przekazywane rzekomo przez nich w gruncie rzeczy pochodzą od demonów. Dlatego Jehowa nakazał Izraelitom, żeby nie próbowali rozmawiać z umarłymi ani nie brali udziału w żadnej innej formie okultyzmu (Powtózonego Prawa 18:10-12).

⁵ Co możesz zrobić, jeśli z powodu wyznawanej wcześniej religii przywykłeś do posługiwania się wizerunkami lub do oddawania czci zmarłym przodkom? Czytaj i analizuj fragmenty Biblii, które pokazują, jak zapatruje się na to Bóg. Codziennie mów Mu w modlitwie, że pragniesz opowiedzieć się za religią prawdziwą, i proś, by pomógł ci myśleć tak jak On (Izajasza 55:9).

BOŻE NARODZENIE — ŚWIĘTO NIEZNANE PIERWSZYM CHRZEŚCIJANOM

⁶ Ktoś może też być skażony religią fałszywą z powodu popularnych świąt. Weźmy na przykład Boże Narodzenie. Rzekomo upamiętnia ono narodziny Jezusa Chrystusa i jest uznawane prawie przez każdą religię, która podaje się za

---

4. (a) Skąd wiemy, że oddawanie czci zmarłym jest bezcelowe? (b) Dlaczego Jehowa zabronił swemu ludowi zajmować się spirytyzmem i wszelkimi innymi formami okultyzmu?

5. Co możesz zrobić, jeśli przywykłeś do posługiwania się wizerunkami lub do kultu zmarłych?

6, 7. (a) Co rzekomo ma upamiętniać Boże Narodzenie i czy chrześcijanie z I wieku obchodzili takie święto? (b) Z czym miało związek obchodzenie urodzin za czasów pierwszych naśladowców Jezusa?

chrześcijańską. A jednak nic nie wskazuje, że obchodzili je naśladowcy Jezusa z I wieku. W książce poświęconej początkom różnych popularnych zwyczajów napisano: „Brzmi to wręcz niewiarygodnie, ale jest udowodnionym faktem, że przez pierwsze trzysta lat istnienia chrześcijaństwa nie obchodzono Bożego Narodzenia i nawet nie interesowano się datą urodzin Jezusa” (Maria Ziółkowska, *Szczodry wieczór, szczodry dzień*).

⁷ Choćby naśladowcy Jezusa znali dokładną datę jego narodzin, i tak nie czciliby jej rocznicy. Dlaczego? Ponieważ, jak nadmieniono w pewnej encyklopedii, pierwsi chrześcijanie „uważali świętowanie czyichkolwiek urodzin za obyczaj pogański” (*The World Book Encyclopedia*). Biblia wspomina tylko o dwóch uroczystościach urodzinowych. Urządzili je władcy, którzy nie wielbili Jehowy (Rodzaju 40:20; Marka 6:21). Starożytni świętowali też urodziny różnych pogańskich bóstw. Na przykład 24 maja Rzymianie obchodzili urodziny bogini Diany, a następnego dnia – boga światła słonecznego, Apolla. Tak więc urodziny miały związek z pogaństwem, nie z chrystianizmem.

⁸ Chrześcijanie z I wieku nie obchodziliby urodzin Jezusa z jeszcze innej przyczyny. Zapewne wiedzieli, że świętowanie urodzin jest powiązane z przesadami. W starożytności wielu Greków i Rzymian wierzyło na przykład, że przy narodzinach człowieka obecny jest duch, który chroni go potem przez całe życie. „Ten duch zachowywał mistyczny związek z bogiem, w którego urodziny ów człowiek przyszedł na świat” – podano w książce omawiającej tradycje urodzinowe (Ralph i Adelin Lintonowie, *The Lore of Birthdays*). Jehowie bez wątplenia nie podobałyby się żadne zwyczaje, które by łączyły osobę Jezusa z przesadami (Izajasza 65:11, 12). Jak zatem doszło do tego, że tyle ludzi obchodzi Boże Narodzenie?

---

8. Wyjaśnij, jaki związek mają urodziny z przesadami.

POCHODZENIE BOŻEGO NARODZENIA

⁹ Rocznicę narodzin Jezusa postanowiono obchodzić 25 grudnia dopiero po upływie kilku wieków od jego przyścia na świat. Tak naprawdę jednak *nie była* to rocznica, gdyż wszystko wskazuje na to, że Jezus urodził się w październiku.* Dlaczego więc wybrano taki termin? Widocznie dlatego, że niektórym rzekomym chrześcijanom chodziło o „uzgodnienie tej daty z rzymskim pogańskim świętem oznaczającym „narodziny niezwykłego słońca” (*Britannica – edycja polska*). Zimą, gdy słońce wydawało się najślabsze, pogaanie urządzali uroczystości mające skłonić je do powrotu z dalekiej wędrówki. Uważali, że to źródło ciepła i światła zaczyna powracać w dniu 25 grudnia. Aby przyciągnąć pogan, przejęto od nich to święto i nadano mu „chrześcijański” charakter.†

¹⁰ Pogańskie korzenie Bożego Narodzenia są znane od dawna. Z tego powodu w XVII-wiecznej Anglii i niektórych jej amerykańskich koloniach zakazano obchodzenia tego niebiblijnego święta. Każdy, kto w tym czasie nie poszedł do pracy, musiał zapłacić grzywnę. Szybko jednak stare zwyczaje odżyły, a nawet pojawiły się nowe.

* Zobacz „Materiał dodatkowy” na stronach 221 i 222.

† Na wybór tej daty duży wpływ miało też święto Saturnaliów, obchodzone ku czci rzymskiego boga rolnictwa. Trwało ono od 17 do 24 grudnia. W okresie tym uczowano, urządzano zabawy i obdarowywano się prezentami.

9. Jak doszło do tego, że 25 grudnia zaczęto upamiętniać narodziny Jezusa?

10. Dlaczego w przeszłości niektórzy nie obchodzili Bożego Narodzenia?

*Gdybyś zauważył
lizaka w błocie,
czy podniósłbyś go
i włożył do ust?*

Boże Narodzenie znowu stało się popularne i w wielu krajach tak jest do dziś. Ale zarówno to święto, jak i inne uroczystości wyrosłe na gruncie kultów pogańskich — a więc związane z religią fałszywą — nie są uznawane przez tych, którzy pragną podobać się Bogu.*

CZY POCHODZENIE ŚWIĄT NAPRAWDĘ MA ZNACZENIE?

¹¹ Niejeden przyznaje, że Boże Narodzenie i inne święta wywodzą się z pogaństwa, ale nie widzi nic złego w ich obchodzeniu. Większość ludzi biorących w nich udział w ogóle nie zastanawia się nad ich związkiem z religią fałszywą. Traktują je jako sposobność do zacieśnienia więzów rodzinnych. Czy podobnie jest z tobą? Jeśli tak, to opowiedzenie się za religią prawdziwą może ci się wydawać trudne nie z powodu miłości do religii fałszywej, lecz z powodu miłości do rodziny. Bądź pewien, że Jehowa — Twórca rodziny — pragnie, byś dobrze żył z krewnymi (Efezjan 3:14, 15). Ale przecież więź tę można umacniać w sposób, który On aprobuje. O tym, co powinno być dla nas najważniejsze, apostoł Paweł napisał: „Wciąż się upewnijacie, co jest godne upodobania Pana” (Efezjan 5:10).

¹² Niewykluczone, że według ciebie współczesne święta nie mają już nic wspólnego ze swoimi pierwotnymi odpowiednikami. Czy więc ich rodowód naprawdę ma jakieś znaczenie? Owszem! Oto przykład: Gdybyś zauważył lizaka w błocie, czy podniósłbyś go i włożył do ust? Oczywiście, że nie! Jest przecież brudny. Tak samo święta mogą się wydawać atrakcyjne,

---

* Wyjaśnienie, jak prawdziwi chrześcijanie zapatrują się na inne popularne święta, można znaleźć w „Materiale dodatkowym” na stronach 222 i 223.

---

11. Dlaczego niektórzy obchodzą święta i co powinno być najważniejsze dla nas?

12. Wyjaśnij na przykładzie, dlaczego stronimy od zwyczajów i uroczystości, które pochodzą z nieczystego źródła.

lecz pochodzą z nieczystego źródła. Chcąc opowiedzieć się za religią prawdziwą, musimy podzielać pogląd proroka Izajasza, który rzekł do czcicieli prawdziwego Boga: „Nie dotykajcie niczego nieczystego” (Izajasza 52:11).

BĄDŹ ROZWAŻNY, GDY WYJAŚNIASZ INNYM SWOJE STANOWISKO

¹³ Kiedy postanowisz nie obchodzić świąt, mogą się wyłonić trudności. Możliwe, że współpracownicy będą się dziwić, czemu nie uczestniczysz w pewnych świątecznych zwyczajach w pracy. Jak powinieneś się zachować, jeśli ktoś zechce wręczyć ci prezent gwiazdkowy? Czy możesz go przyjąć? Albo jak masz postępować, gdy współmałżonek nie podziela twych przekonań? I co robić, by twoje dzieci nie czuły się pokrzywdzone, że nie obchodzą świąt?

¹⁴ W każdej sytuacji potrzebna jest rozważa. Jeśli ktoś składa ci zdawkowe życzenia świąteczne, mógłbyś po prostu podziękować. Ale załóżmy, że chodzi o kogoś, z kim regularnie się widzisz lub współpracujesz. W takim wypadku możesz uznać, że lepiej będzie nieco naświetlić sprawę. Zachowuj jednak takt. Biblia radzi: „Niech wasza wypowiedź zawsze będzie wdzięczna, przyprawiona solą, abyście wiedzieli, jak powinniście każdemu odpowiedzieć” (Kolosan 4:6). Uważaj więc, by twoja reakcja nie świadczyła o braku szacunku. Kiedy wyjaśniasz swe stanowisko, bądź uprzejmy. Wy tłumacz, że nie masz nic przeciwko dawaniu prezentów i organizowaniu spotkań towarzyskich, lecz wolisz robić to w innym czasie.

¹⁵ A co wtedy, gdy ktoś pragnie ci coś podarować? Dużo zależy od okoliczności. Nieraz taka osoba mówi: „Wiem, że nie obchodzisz świąt. Ale i tak chcę ci to dać”. Możesz dojść do wniosku, że w tej sytuacji przyjęcie prezentu nie będzie

---

13. Jakie trudności mogą się wyłonić, gdy postanowisz nie obchodzić świąt?

14, 15. Co mógłbyś zrobić, gdy ktoś składa ci życzenia świąteczne lub chce ci coś sprezentować?

oznaczać udziału w święcie. Oczywiście jeśli ofiarodawca nie zna twych wierzeń, mógłbyś wspomnieć, że nie obchodzisz tego święta. Łatwiej ci będzie wtedy wytłumaczyć, dlaczego bierzesz upominek, a sam nic z tej okazji nie dajesz. Gdyby jednak ktoś miał wyraźny zamiar udowodnić, że nie jesteś wierny swoim przekonaniom albo że dla korzyści materialnych idziesz na kompromis, mądrość nakazuje nie przyjmować takiego prezentu.

W RODZINIE

¹⁶ Jak powinieneś postępować, gdy twych przekonań nie dzielają członkowie rodziny? W tej sytuacji także musisz pamiętać o takcie. Nie ma powodu robić kwestii z każdego zwyczaju czy każdej uroczystości, na których zależy twym bliskim. Szanuj ich prawo do własnego zdania, tak jak chcesz, by oni szanowali twoje (Mateusza 7:12). Wystrzegaj się wszystkiego, co byłoby równoznaczne z braniem udziału w jakimś święcie. Ale bądź rozsądny, gdy chodzi o coś, co nie oznacza takiego udziału. Rzecz jasna, zawsze powinieneś postępować tak, aby mieć potem czyste sumienie (1 Tymoteusza 1:18, 19).

¹⁷ A co możesz uczynić, by twoje dzieci nie czuły się pokrzywdzone, że nie obchodzą niebiblijnych świąt? Sporo zależy od tego, jak wykorzystujesz resztę roku. Niektórzy rodzice specjalnie planują w ciągu roku dawanie dzieciom prezentów. Oczywiście najlepsze, co mogą im ofiarować, to czas i szczere zainteresowanie.

AKTYWNIŁE POPIERAJ RELIGIĘ PRAWDZIWĄ

¹⁸ Jeśli chcesz podobać się Bogu, musisz nie tylko odrzucić religię fałszywą, ale też aktywnie popierać prawdziwą. Z czym

---

16. Jak możesz okazywać takt w związku ze świętami?

17. Jak możesz zadbać o to, by tve dzieci nie czuły się pokrzywdzone, gdy widzą, że inni obchodzą święta?

18. Jak w popieraniu religii prawdziwej pomoże ci chodzenie na chrześcijańskie zebrania?

się to wiąże? Biblia mówi: „Zważajmy jedni na drugich, żeby się pobudzać do miłości i do szlachetnych uczynków, nie opuszczając naszych wspólnych zebrań, jak to niektórzy mają w zwyczaju, ale zachęcając się nawzajem, i to tym bardziej, gdy widzicie przybliżanie się dnia” (Hebrajczyków 10:24, 25). Na takich zebraniach masz wspaniałą okazję wielbić Boga w sposób, który cieszy się Jego uznaniem (Psalm 22:22; 122:1). Możesz także razem z innymi wiernymi chrześcijanami korzystać z „wymiany zachęt” (Rzymian 1:12).

¹⁹ Poza tym chcąc aktywnie popierać religię prawdziwą, staraj się rozmawiać z innymi o tym, czego się dowiadujesz dzięki studiowaniu Biblii ze Świadcami Jehowy. Mnóstwo ludzi naprawdę ‘wzdycha i jęczy’ nad złem panoszącym się w dzisiejszym świecie (Ezechiela 9:4). Możliwe, że znasz takie osoby. Spróbuj więc opowiedzieć im o swej biblijnej nadziei na przyszłość. Gdy zaczniesz się obracać w towarzystwie prawdziwych chrześcijan oraz rozmawiać z innymi o zachwycających prawdach biblijnych, przekonasz się, że coraz mniej będziesz tęsknić do zwyczajów religii fałszywej. Możesz być pewien, że jeśli opowiesz się za religią prawdziwą, zaznasz mnóstwa szczęścia i błogosławieństw (Malachiasza 3:10).

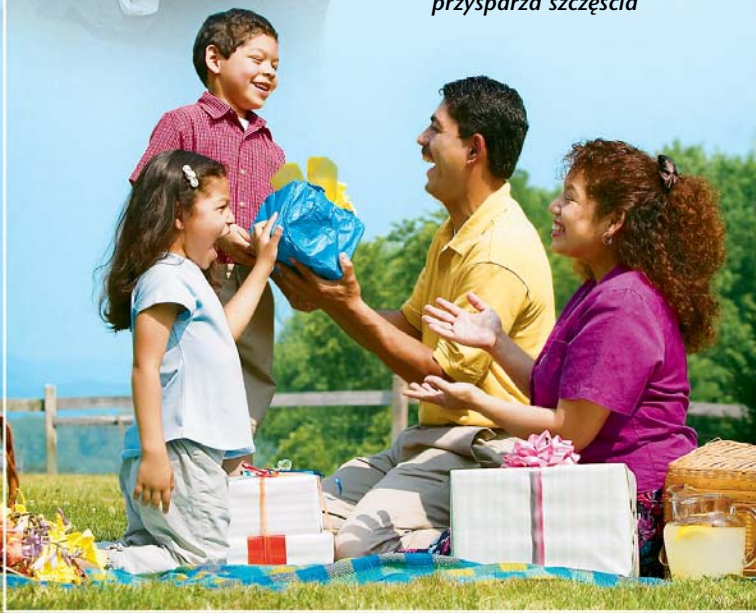
19. Dlaczego to takie ważne, byś starał się rozmawiać z innymi o prawdach poznawanych z Biblii?

CZEGO UCZY BIBLIA

- W religii prawdziwej nie ma miejsca na kult wizerunków ani kult zmarłych (Wyjścia 20:4, 5; Powtórzonego Prawa 18:10-12).
- Nie należy brać udziału w uroczystościach mających pogańskie pochodzenie (Efezjan 5:10).
- Prawdziwi chrześcijanie powinni okazywać takt, gdy wyjaśniają innym swoje wierzenia (Kolosan 4:6).

*Trzymanie się religii prawdziwej
przysparza szczęścia*

Zbliż się do Boga przez modlitwę

**Dlaczego powinniśmy
modlić się do Boga?**

**Co musimy robić,
żeby Bóg nas wysłuchał?**

Jak Bóg odpowiada na nasze modlitwy?

W PORÓWNANIU z potężnym wszechświatem nasza planeta jest zaledwie drobnym pyłkiem. Dla Jehowy, „Twórcy nieba i ziemi”, całe narody są jak kropelka wody z wiadra (Psalm 115:15; Izajasza 40:15). A jednak w Biblii czytamy: „Jehowa jest blisko wszystkich, którzy go wzywają, wszystkich, którzy go wzywają w wierności wobec prawdy. Spełni pragnienie tych, którzy się go boją, a ich wołanie o pomoc usłyszy” (Psalm 145:18, 19). Pomyślmy tylko! Wszechmocny Stwórca nie jest od nas daleko i jeśli będziemy Go ‘wzywać w wierności wobec prawdy’, na pewno nas usłyszy. Tak więc modlitwa to dla nas niezwykły zaszczyt!

² Jeśli jednak chcemy, żeby Jehowa nas wysłuchał, musimy modlić się w sposób, który się Jemu podoba. Czy moglibyśmy to robić, gdybyśmy nie rozumieli, czego na ten temat uczy Biblia? Koniecznie zatem powinniśmy się tego dowiedzieć, bo modlitwa pomaga nam zbliżyć się do Jehowy.

1, 2. Dlaczego powinniśmy uznawać modlitwę za wielki zaszczyt i dlaczego musimy wiedzieć, co o niej mówi Biblia?

*„Twórca
nieba i ziemi”
jest gotowy
wysłuchiwać
naszych modlitw*

DLACZEGO MAMY MODLIĆ SIĘ DO JEHOWY?

³ Powinniśmy modlić się do Jehowy między innymi dlatego, że On sam nas do tego zaprasza. Jego Słowo zachęca: „O nic się nie zamartwiajcie, ale we wszystkim niech wasze gorące prośby zostaną przedstawione Bogu w modlitwie i błaganiu wraz z dziękczynieniem; a pokój Boży, który przewyższa wszelką myśl, będzie strzegł waszych serc i władz umysłowych przez Chrystusa Jezusa” (Filipian 4:6, 7). Z pewnością nie chcemy wzgardzić tak wspaniałomyślnym darem Najwyższego Władcy całego wszechświata!

⁴ Innym powodem, by regularnie się modlić, jest pragnienie zacieśniania więzi z Jehową. Prawdziwi przyjaciele nie rozmawiają ze sobą tylko wtedy, gdy czegoś potrzebują. Wzajemnie interesują się sobą. Swobodnie mówią, co myślą, co czują, czym się niepokoją — i w ten sposób umacniają swą przyjaźń. Pod pewnymi względami

---

3. Z jakiej między innymi przyczyny powinniśmy modlić się do Jehowy?

4. Jak regularne modlitwy wpływają na naszą więź z Jehową?

przypomina to nasze stosunki z Jehową Bogiem. Dzięki temu podręcznikowi dużo się już dowiedziałeś, czego Biblia uczy o naszym niebiańskim Ojcu, o Jego osobowości i zamierzeniach. Poznałeś Go jako realną osobę. Poprzez modlitwę możesz Mu się zwierzyć ze swych myśli i najgłębszych uczuć. Gdy to czynisz, coraz bardziej się do Niego zbliżasz (Jakuba 4:8).

JAKIE WYMAGANIA MUSIMY SPEŁNIAĆ?

⁵ Czy Jehowa słucha wszystkich modlitw? Zwróćmy uwagę, co powiedział do zbuntowanych Izraelitów za czasów proroka Izajasza: „Chociaż mnożycie modlitwy, ja nie wysłuchuję; wasze ręce pełne są przelanej krwi” (Izajasza 1:15). A zatem z powodu niektórych naszych uczynków Bóg mógłby nie wysłuchiwać naszych modlitw. Jeśli ma odnosić się do nich przychylnie, musimy spełniać pewne zasadnicze wymagania.

⁶ Podstawowe wymaganie dotyczy wiary (Marka 11:24). Apostoł Paweł napisał: „Bez wiary nie można się mu podobać, bo kto przystępuje do Boga, musi wierzyć, że on istnieje i że nagradza tych, którzy go pilnie szukają” (Hebrajczyków 11:6). Ale przekonanie, że Bóg istnieje, słyszy modlitwy i na nie odpowiada, to stanowczo za mało. Wiara ma być potwierdzona uczynkami. Musimy więc dawać niezbite dowody, że kierujemy się nią w życiu codziennym (Jakuba 2:26).

⁷ Poza tym Jehowa oczekuje od nas pokory i szczerości. Czyż pokora w stosunku do Jehowy nie jest w pełni

5. Co dowodzi, że nie każdą modlitwę Jehowa wysłuchuje?

6. Czego dotyczy podstawowe wymaganie, które musimy spełniać, by Bóg wysłuchiwał naszych modlitw, i z czym to się wiąże?

7. (a) Dlaczego powinniśmy zwracać się do Jehowy z szacunkiem? (b) Jak podczas modlitwy możemy dowieść pokory i szczerości?

uzasadniona? Kiedy komuś nadarza się okazja porozmawiania na przykład z prezydentem lub premierem, zazwyczaj robi to z szacunkiem, bo rozumie, że ma do czynienia z kimś wysoko postawionym. O ileż większy szacunek powinniśmy okazywać, gdy zwracamy się do Jehowy! (Psalm 138:6). Jest On przecież „Bogiem Wszchemocnym” (Rodzaju 17:1). Sposób, w jaki się modlimy, musi dowodzić, że pokornie uznajemy swą niższość. Dzięki temu będziemy wypowiadać się szczerze, z serca, a nie recytować utarte formułki (Mateusza 6:7, 8).

⁸ Kolejny czynnik, od którego zależy wysłuchanie naszych modlitw, to postępowanie zgodne z modlitwami. Jehowa życzy sobie, byśmy ze wszystkich sił dążyli do tego, o co się modlimy. Jeśli na przykład prosimy: „Daj nam dzisiaj naszego chleba na ten dzień”, musimy przykładać się do każdej dostępnej pracy (Mateusza 6:11; 2 Tesaloniczan 3:10). Gdy modlimy się o pomoc w przezwyciężeniu jakiejś słabości, powinniśmy unikać sytuacji, które wystawiałyby nas na pokusę (Kolosan 3:5). A teraz przeanalizujemy jeszcze parę pytań dotyczących modlitwy.

NIKTÓRE PYTANIA DOTYCZĄCE MODLITWY

⁹ *Do kogo należy kierować modlitwy?* Jezus nauczył swych naśladowców modlić się do „Ojca w niebiosach” (Mateusza 6:9). Tak więc powinniśmy się modlić wyłącznie do Jehowy Boga. On jednak oczekuje, że będziemy też uznawać pozycję Jego jednorodzonego Syna, Jezusa Chrystusa. Jak się dowiedzieliśmy z 5 rozdziału tego podręcznika, Jezus został posłany na ziemię, by złożyć

8. Jak możemy postępować zgodnie ze swymi modlitwami?

9. (a) Do kogo należy się modlić i w czyje imię? (b) Co to znaczy modlić się w imię Jezusa?

okup i w ten sposób uwolnić nas od grzechu i śmierci (Jana 3:16; Rzymian 5:12). Jest Arcykapłanem i Sędzią (Jana 5:22; Hebrajczyków 6:20). Dlatego w Biblii polecono nam zanosić modlitwy w imię Jezusa. On sam rzekł: „Ja jestem drogą i prawdą, i życiem. Nikt nie przychodzi do Ojca inaczej, jak tylko przeze mnie” (Jana 14:6). Aby nasze modlitwy zostały wysłuchane, musimy zwracać się *do Jehowy w imię Jego Syna*.

¹⁰ *Czy w czasie modlitwy wymagana jest jakaś specjalna poza?* Nie. Jehowa nie oczekuje, byśmy składali ręce czy przybierali określoną postawę ciała. Jak wynika z Biblii, można się modlić w różnych pozycjach – można na przykład siedzieć, nisko się skłonić, klęczeć lub stać (1 Kronik 17:16; Nehemiasza 8:6; Daniela 6:10; Marka 11:25). Tak naprawdę liczy się nie jakaś szczególna poza, widoczna dla innych, ale właściwy stan serca. W trakcie codziennych zajęć albo w nagłej sytuacji można bezgłośnie pomodlić się w każdym miejscu. Jehowa słyszy takie modlitwy, nawet gdyby otoczenie niczego nie zauważyło (Nehemiasza 2:1-6).

¹¹ *O co można się modlić?* Biblia wyjaśnia: „O cokolwiek prosimy [Jehowę] zgodnie z jego wolą, on nas wysłuchuje” (1 Jana 5:14). Można więc modlić się o wszystko, co jest zgodne z wolą Boga. A czy zgodne z Jego wolą jest poruszanie spraw osobistych? Oczywiście! Modlitwa do Jehowy przypomina rozmowę z przyjacielem. Możemy mówić do Niego otwarcie, ‘wylewać przed Nim swe serce’ (Psalm 62:8). Możemy prosić o ducha świętego, by pomógł nam czynić to, co słuszne (Łukasza 11:13). Możemy również zabiegać o rady potrzebne do podej-

10. Dlaczego w czasie modlitwy nie musimy przybierać żadnej specjalnej pozy?

11. Jakie sprawy osobiste możemy poruszać w modlitwie?

mowania mądrych decyzji, a także o siły do znoszenia przeciwności (Jakuba 1:5). Gdy zgrzeszymy, powinniśmy prosić o przebaczenie na podstawie ofiary Chrystusa (Efezjan 1:3, 7). Rzecz jasna, nasze własne sprawy nie mogą być jedynym tematem naszych modlitw. Musimy też pamiętać o innych osobach – członkach rodziny i współwyznawcach (Dzieje 12:5; Kolosan 4:12).

¹² Pierwszeństwo w modlitwach powinniśmy dawać temu, co się wiąże z Jehową Bogiem. Mamy mnóstwo powodów, by Go wysławiać i dziękować Mu za Jego dobroć (1 Kronik 29:10-13). W modlitwie wzorcowej, zapisanej w Ewangelii według Mateusza 6:9-13, Jezus nauczył swych naśladowców modlić się o uświęcenie imienia Bożego. Następnie polecił prosić o przyjście Królestwa Bożego i o to, żeby wola Boża działa się jak w niebie, tak i na ziemi. Dopiero po tych doniosłych kwestiach wspominał o sprawach, które dotyczą nas osobiście. Gdy przyznajemy Bogu najważniejsze miejsce w modlitwach, pokazujemy, że nie jesteśmy pochłonięci tylko własną pomyślnością.

¹³ *Jak długie mają być modlitwy?* Biblia nie precyzuje, ile powinny trwać modlitwy prywatne czy publiczne. Mogą być różnej długości – od krótkiej przed posiłkiem po długą osobistą modlitwę, w której 'wylewamy przed Jehową swą duszę' (1 Samuela 1:12, 15). Jezus potępił pyszałków, którzy odmawiali długie modlitwy, obliczone na pokaz (Łukasza 20:46, 47). Takie modlitwy nie robią na Jehowie żadnego wrażenia. Dla Niego ważne jest to, czy dana osoba mówi prosto z serca. Długość

---

12. Jak możemy w modlitwach dawać pierwszeństwo temu, co ma związek z naszym niebiańskim Ojcem?

13. Co na podstawie Biblii można wywnioskować, jeśli chodzi o długość modlitw?

modlitwy może więc różnić się zależnie od potrzeb i okoliczności.

¹⁴ *Jak często należy się modlić?* Biblia zachęca: „Wciąż się módlcie”, „w modlitwie nie ustawajcie”, „nieustannie się módlcie” (Mateusza 26:41; Rzymian 12:12; 1 Tesaloniczan 5:17). Oczywiście nie oznacza to, że mamy się modlić cały dzień. Według Biblii powinniśmy zwracać się do Jehowy regularnie – stale dziękować Mu za dobroć i szukać u Niego rad, pociechy i wsparcia. Czyż fakt, że Jehowa nie wprowadził żadnych ograniczeń co do długości i częstości naszych modlitw, nie podnosi nas na duchu? Jeśli naprawdę cenimy ten zaszczyt, to znajdziemy wiele okazji do rozmawiania z naszym niebiańskim Ojcem.

¹⁵ *Dlaczego na zakończenie modlitwy powinno się powiedzieć „amen”?* Słowo „amen” znaczy „zaprawdę” albo „niech się tak stanie”. Z przykładów biblijnych wynika, że takie zakończenie modlitwy osobistej czy też publicznej jest właściwe (1 Kronik 16:36; Psalm 41:13). Gdy kończymy tym słowem własną modlitwę, potwierdzamy, że mówiliśmy szczerze. A po czyjejś modlitwie publicznej nasze ciche lub głośne „amen” wskazuje, że zgadzamy się z wyrażonymi w niej myślami (1 Koryntian 14:16).

JAK BÓG ODPOWIADA NA NASZE MODLITWY

¹⁶ Czy Jehowa naprawdę odpowiada na modlitwy? Oczywiście! Możemy być pewni, że wysłuchuje szczerych modlitw milionów ludzi (Psalm 65:2). Czyni to na wiele sposobów.

---

14. Co oznacza biblijna zachęta, żeby ‘wciąż się modlić’, i jaka po-krzepiająca myśl się w niej kryje?

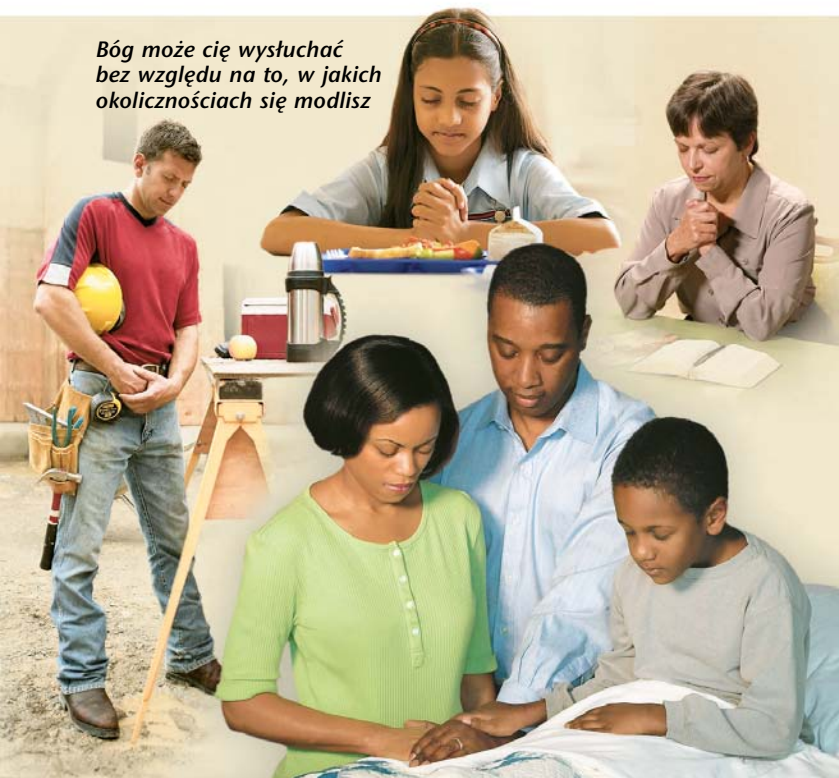
15. Dlaczego powinniśmy mówić „amen” na zakończenie modlitw osobistych i publicznych?

16. Czego możemy być pewni?

¹⁷ Jehowa odpowiada na modlitwy za pośrednictwem aniołów oraz swych ziemskich czcicieli (Hebrajczyków 1:13, 14). Zdarza się, że ktoś prosi Boga o pomoc w zrozumieniu Biblii i wkrótce styka się ze służą Jehowy. Takie przeżycia potwierdzają, iż dziełem głoszenia o Królestwie kierują aniołowie (Objawienie 14:6). A gdy jesteśmy w potrzebie i zanosimy w tej sprawie modlitwy, Jehowa może nas wesprzeć, posługując się naszym współwyznawcą

17. Dlaczego można powiedzieć, że Bóg odpowiada na nasze modlitwy za pośrednictwem aniołów oraz swych ziemskich sług?

Bóg może cię wysłuchać bez względu na to, w jakich okolicznościach się modlisz

Odpowiadając na nasze modlitwy, Jehowa może nam pomóc za pośrednictwem naszych współwyznawców

(Przysłów 12:25; Jakuba 2:16).

¹⁸ Poza tym Jehowa Bóg odpowiada na nasze modlitwy za pośrednictwem ducha świętego i swego Słowa, Biblii. Może nam udzielić tego ducha, by nami pokierować i nas umocnić, gdy prosimy o wsparcie w radzeniu sobie z przeciwnościami (2 Koryntian 4:7). A przez Biblię często przekazujemy nam wskazówki przydatne w podejmowaniu mądrych decyzji. Na pomocne wersety możemy natrafić chociażby podczas osobistego studium Biblii i czytania chrześcijańskich publikacji, takich jak ten podręcznik. Również na zebraniu lub w rozmowie z troskliwym starszym zboru możemy usłyszeć coś, co zwróci naszą uwagę na istotne dla nas myśli biblijne (Galatów 6:1).

¹⁹ Gdyby w naszym odczuciu Jehowa nieraz zwlekał z wysłuchaniem naszych modlitw, bądźmy pewni, iż nigdy nie dzieje się tak dlatego, że nie jest On w stanie na nie odpowiedzieć. Jehowa zawsze odpowiada na modlitwy zgodnie ze swoją wolą i w czasie, który sam uznaje za słuszny. On zna nasze potrzeby i sposób ich zaspokojenia lepiej niż my sami. Często pozwala nam 'stałe prosić, ciąg-

---

18. Jak Jehowa posługuje się duchem świętym i swoim Słowem, by odpowiadać na modlitwy swych czcicieli?

19. O czym powinniśmy pamiętać, gdy czasem mamy wrażenie, że Bóg nie odpowiada na nasze modlitwy?

le szukać i wciąż pukać' (Łukasza 11:5-10). Widząc naszą wytrwałość, upewnia się, że pragniemy czegoś naprawdę z głębi duszy i że żywimy szczerą wiarę. Niewykluczone też, że odpowie na nasze modlitwy nie w taki sposób, jakiego się spodziewamy. Na przykład nie usunie trudności, w sprawie których się modlimy, lecz doda nam niezbędnych sił (Filipian 4:13).

²⁰ Jakże możemy być wdzięczni Stwórcy ogromnego wszechświata, że jest blisko wszystkich, którzy wzywają Go we właściwy sposób! (Psalm 145:18). Regularnie korzystajmy z bezcennego daru modlitwy. Dzięki temu będziemy z radością coraz bardziej zbliżać się do Jehowy – Boga, który wysłuchuje modlitw.

20. Dlaczego powinniśmy regularnie korzystać z bezcennego daru modlitwy?

CZEGO UCZY BIBLIA

- Regularne modlitwy pomagają nam zbliżyć się do Jehowy (Jakuba 4:8).
- Jeśli chcemy, żeby Bóg nas wysłuchał, powinniśmy się modlić z wiarą, pokorą i w szczerości serca (Marka 11:24).
- Musimy modlić się wyłącznie do Jehowy w imię Jego Syna (Mateusza 6:9; Jana 14:6).
- Jehowa osobiście wysłuchuje modlitw i odpowiada na nie za pośrednictwem aniołów, swych ziemskich sług, ducha świętego oraz swojego Słowa (Psalm 65:2).

Chrzest a twoja więź z Bogiem

**Jak wygląda chrzest
prawdziwych chrześcijan?**

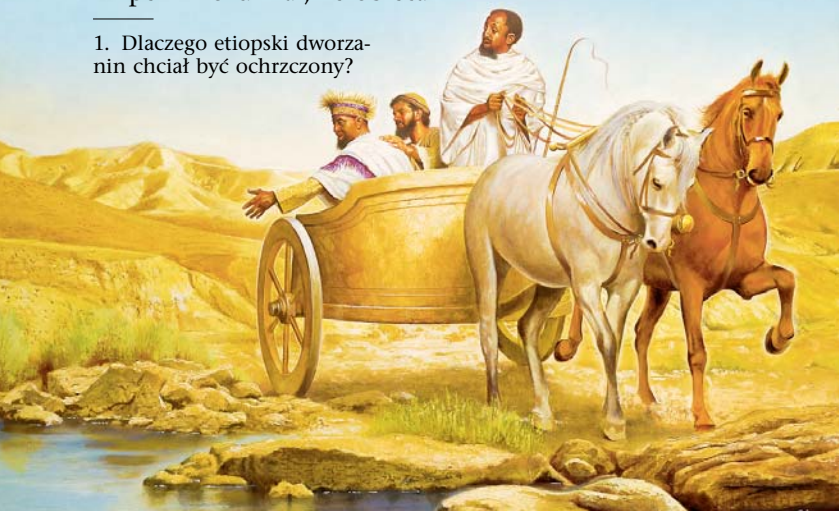
**Jakie warunki trzeba spełniać,
żeby się nadawać do chrztu?**

Na czym polega oddanie się Bogu?

**Głównie z jakiego powodu
należy dać się ochrzcić?**

„OTO zbiornik wodny; cóż stoi na przeszkodzie, bym został ochrzczony?” Pytanie to zadał w I wieku n.e. pewien etiopski dworzanin. Dzięki rozmowie z chrześcijaninem Filipem zrozumiał, że obieca-

1. Dlaczego etiopski dworzanin chciał być ochrzczony?

nym Mesjaszem jest Jezus. Głęboko poruszony tym, czego się dowiedział z natchnionych Pism, od razu przystąpił do działania. Oświadczył, że chce być ochrzczony! (Dzieje 8:26-36).

² Jeśli uważnie przestudiowałeś ze Świadcami Jehowy wcześniejsze rozdziały tego podręcznika, być może ty też zadajesz sobie pytanie: „Cóż stoi na przeszkodzie, bym został ochrzczony?” Wiesz już, że Biblia obiecuje życie wieczne w raju (Łukasza 23:43; Objawienie 21:3, 4). Poznałeś rzeczywisty stan umarłych oraz nadzieję na zmartwychwstanie (Kaznodziei 9:5; Jana 5:28, 29). Zapewne zacząłeś się także spotykać ze Świadcami Jehowy na ich zebraniach i naocznie się przekonałeś, jak stosują w swym życiu zasady religii prawdziwej (Jana 13:35). A co najważniejsze, prawdopodobnie zacząłeś już nawiązywać osobistą więź z Jehową Bogiem.

³ Jak możesz teraz publicznie pokazać, że chcesz służyć Bogu? Jezus polecił swym naśladowcom: „Idźcie (...) i czyńcie uczniów z ludzi ze wszystkich narodów, *chrzcząc ich*” (Mateusza 28:19). On sam zostawił wzór, dając się ochrzcić w wodzie. Nie polegało to na pokropieniu go ani na polaniu mu głowy wodą (Mateusza 3:16). Greckie słowo tłumaczone w Biblii na „chrzcić” oznacza „zanurzyć”. Dlatego chrzest prawdziwych naśladowców Chrystusa wiąże się z całkowitym zanurzeniem w wodzie.

⁴ Taki chrzest jest wymagany od każdego, kto chce utrzymywać bliską więź z Jehową Bogiem. Stanowi publiczne potwierdzenie, że pragniesz Mu służyć i że 'znalazłeś upodobanie w wykonywaniu Jego woli' (Psalm

---

2. Dlaczego powinieneś poważnie myśleć o chrzcie?

3. (a) Co Jezus polecił swym naśladowcom? (b) Jak powinien odbywać się chrzest?

4. Czego dowodzi chrzest?

40:7, 8). Aby jednak nadawać się do chrztu, musisz spełniać pewne warunki.

POTRZEBNA JEST WIEDZA I WIARA

⁵ Pierwszy warunek zacząłeś już spełniać. W jaki sposób? Dzięki systematycznemu studiowaniu Biblii nabywasz szczególnej *wiedzy* – poznajesz Jehowę Boga i Jezusa Chrystusa (Jana 17:3). Ale nie możesz poprzestać na tym, czego już się dowiedziałeś. Prawdziwi chrześcijanie pragną być ‘napełnieni dokładnym poznaniem woli Boga’ (Kolosan 1:9). Bardzo pomagają w tym zebrania zborowe Świadków Jehowy. Obecność na nich jest niezmiernie ważna (Hebrajczyków 10:24, 25). Regularne korzystanie z takich zebrań pozwoli ci coraz lepiej poznawać Boga.

⁶ Oczywiście chcąc nadawać się do chrztu, nie musisz znać Biblii w najdrobniejszych szczegółach. Etiopski dworzanin nie miał *rozległej* wiedzy – potrzebował pomocy, żeby zrozumieć niektóre fragmenty Pism (Dzieje 8:30, 31). Ty też musisz dalej się uczyć. W gruncie rzeczy nigdy nie przestaniesz się dowiadywać czegoś nowego o Bogu (Kaznodziei 3:11). Jednak zanim zostaniesz ochrzczony, powinieneś znać przynajmniej podstawowe nauki biblijne i zgadzać się z nimi (Hebrajczyków 5:12). Do takich nauk należy prawda o stanie umarłych, a także o imieniu Boga i Jego Królestwie.

⁷ Ale sama wiedza nie wystarczy, ponieważ ‘Bogu nie można się podobać bez wiary’ (Hebrajczyków 11:6). Biblia mówi, że gdy niektórzy mieszkańcy starożytnego Koryntu usłyszeli nauki chrześcijańskie, wielu „uwierzyło

5. (a) Jaki jest pierwszy krok na drodze do chrztu? (b) Dlaczego zebrania zborowe są tak ważne?

6. Jaką wiedzę musisz zdobyć, by nadawać się do chrztu?

7. Jak powinno na ciebie wpłynąć studiowanie Biblii?

i dało się ochrzcić” (Dzieje 18:8). Studiowanie Biblii powinno umocnić również twoją *wiarę* w natchnione Słowo Boże. Powinno ci pomóc nabrać przekonania, że obietnice Boga są niezawodne i że dzięki ofierze Jezusa możesz dostąpić wybawienia (Jozuego 23:14; Dzieje 4:12; 2 Tymoteusza 3:16, 17).

DZIELENIE SIĘ PRAWDĄ BIBLIJNĄ Z INNYMI

⁸ Mając w sercu coraz silniejszą wiarę, nie zdołasz zatrzymać zdobytych wiadomości dla siebie (Jeremiasza 20:9). Gorąco zapragniesz opowiadać innym o Bogu i Jego zamierzeniach (2 Koryntian 4:13).

⁹ Dzielenie się prawdą biblijną z bliźnimi mógłbyś rozpocząć od taktownych rozmów z rodziną, przyjaciółmi, sąsiadami i współpracownikami. Gdy z czasem zechcesz uczestniczyć w publicznej działalności kaznodziejskiej Świadków Jehowy, omów tę sprawę z głosicielem, który studiuje z tobą Biblię. Jeśli wszystko wskazuje na to, że się nadajesz do tej służby, spotkają się z wami dwaj starsi zboru.

¹⁰ W ten sposób bliżej poznasz niektórych spośród chrześcijańskich starszych, ‘pasących trzodę Bożą’ (1 Piotra 5:2, 3; Dzieje 20:28). Będą oni chcieli się upewnić, czy rozumiesz podstawowe nauki biblijne i czy w nie wierzysz, a także czy żyjesz zgodnie z zasadami Bożymi i naprawdę pragniesz zostać Świadkiem Jehowy. Gdy się o tym przekonają, powiadomią cię, że możesz uczestniczyć w publicznej służbie kaznodziejskiej jako nieochrzczony głosiciel dobrej nowiny.

---

8. Co skłoni cię do przekazywania zdobywanych wiadomości innym?

9, 10. (a) Z kim na początek mógłbyś dzielić się prawdą biblijną? (b) Co powinieneś zrobić, gdy zechcesz brać udział w publicznej działalności kaznodziejskiej Świadków Jehowy?

¹¹ Czasem jednak starsi dostrzegają, że ktoś nie nadaje się jeszcze do służby publicznej – że powinien coś zmienić w stylu życia czy przyzwyczajeniach. Może tu chodzić o jakieś uczynki skrywane przed innymi. Dlatego zanim spytasz, czy mógłbyś zostać nieochrzczonym głosicielem, musisz być wolny od poważnych grzechów, takich jak niemoralne prowadzenie się, pijaństwo czy zażywanie narkotyków (1 Koryntian 6:9, 10; Galatów 5:19-21).

SKRUCHA I 'NAWRÓCENIE SIĘ'

¹² Chcąc nadawać się do chrztu, musisz zrobić coś jeszcze. Apostoł Piotr nawoływał: „Okażcie skruchę i nawróćcie się, by zostały zmasowane wasze grzechy” (Dzieje 3:19). *Skrucha* to szczerzy żal z powodu wcześniejszego postępowania. Powinien się na nią zdobyć nie tylko ten, kto źle się prowadził, ale nawet ten, kto żył stosunkowo przyzwoicie. Dlaczego? Ponieważ wszyscy ludzie są grzesznikami i potrzebują Bożego przebaczenia (Rzymian 3:23; 5:12). Zanim zacząłeś studiować Biblię, nie znałeś woli Bożej. Czy więc naprawdę mogłeś zgodnie z nią żyć? Skrucha jest zatem niezbędna.

¹³ Skrucha musi pociągnąć za sobą 'nawrócenie się'. Nie możesz poprzestać na odczuwaniu żalu. Musisz zerwać z poprzednim stylem życia i odtąd być zdecydowany postępować właściwie. Wszystko to trzeba uczynić jeszcze przed chrztem.

ODDANIE SIĘ BOGU

¹⁴ Zanim zostaniesz ochrzczony, powinieneś zrobić jeszcze jeden ważny krok – osobiście *oddać się* Jehowie Bogu.

---

11. Jakich zmian muszą niektórzy dokonać, żeby spełniać wymagania stawiane głosicielom?

12. Dlaczego konieczne jest okazanie skruchy?

13. Na czym polega 'nawrócenie się'?

14. Co jeszcze trzeba zrobić przed chrztem?

¹⁵ Kiedy oddajemy się Jehowie Bogu, w żarliwej modlitwie przyrzekamy, że chcemy na zawsze należeć wyłącznie do Niego (Powtórzonego Prawa 6:15). A jak pojawia się takie pragnienie? Zilustrujmy to przykładem: Powiedzmy, że mężczyzna spotyka się z jakąś kobietą. Gdy lepiej ją poznaje i widzi jej zalety, coraz bardziej angażuje się uczuciowo. Naturalną kolejną rzeczą z czasem poprosi ją o rękę. Oczywiście wie, że małżeństwo wiąże się z dodatkowymi obowiązkami. Ale jest gotów na ten doniosły krok, bo skłania go do tego miłość.

¹⁶ Podobnie gdy poznasz Jehowę i obdarzysz Go miłością, zapragniesz służyć Mu całym sercem i bezwarunkowo. Każdy, kto chce naśladować Syna Bożego, Jezusa Chrystusa, musi 'zaprzecić się samego siebie' (Marka 8:34). Zapieramy się samych siebie, jeśli dbamy o to, by nasze osobiste pragnienia i dążenia nie kolidowały z wolą Boga — jeśli jesteśmy Mu całkowicie podporządkowani. Możesz więc zostać ochrzczony dopiero wtedy, gdy najważniejszą sprawą w twym życiu będzie wykonywanie woli Jehowy Boga (1 Piotra 4:2).

PRZEWYCIĘŻENIE OBAW

¹⁷ Niektórzy zwlekają z oddaniem się Jehowie, bo obawiają się tak poważnej decyzji. Przytłacza ich świadomość, że jako ochrzczeni chrześcijanie będą ponosić przed Nim większą odpowiedzialność. Kiedy pomyślą, że mogliby Go zawieść i rozczarować, dochodzą do wniosku, iż najlepiej będzie się wstrzymać z tym krokiem.

¹⁸ Gdy nauczysz się miłować Jehowę, zapragniesz nie tylko Mu się oddać, ale też zgodnie z tym żyć (Kaznodziei

---

15, 16. Na czym polega oddanie się Bogu i co skłania do tego kroku?

17. Co powstrzymuje niektórych przed oddaniem się Bogu?

18. Jak miłość może ci pomóc podjąć decyzję o oddaniu się Jehowie?

**Ważnym krokiem
na drodze do chrztu
jest nabywanie dokładnej
wiedzy ze Słowa Bożego**

**Wiara powinna nas skłaniać
do rozmawiania z innymi
o swych wierzeniach**

5:4). Będziesz chciał 'chodzić w sposób godny Jehowy, aby Mu się w pełni podobać' (Kolosan 1:10). Miłość sprawi, że spełnianie Jego woli nie wyda ci się zbyt trudne. Bez wątplenia zgodzisz się z apostołem Janem, który napisał: „Miłość do Boga polega na tym, że przestrzegamy jego przykazań; a przecież jego przykazania nie są uciążliwe” (1 Jana 5:3).

¹⁹ Aby oddać się Bogu, nie musisz być doskonały. Jehowa zna twoje możliwości i nigdy nie wymaga więcej, niż jesteś w stanie zrobić (Psalm 103:14). Poza tym pragnie, byś osiągnął powodzenie, dlatego będzie cię pokrze-

19. Dlaczego nie musisz czuć obaw przed oddaniem się Bogu?

piął i wspierał (Izajasza 41:10). Możesz być pewny, że jeśli całym sercem Mu zaufasz, On „wyprostuje twe ścieżki” (Przysłów 3:5, 6).

CHRZEST — SYMBOL ODDANIA SIĘ BOGU

²⁰ Rozmyślanie nad tym, co tu rozważyliśmy, może ci pomóc oddać się Jehowie w osobistej modlitwie. Ale

20. Dlaczego oddanie się Jehowie nie może pozostać czyjąś prywatną sprawą?

*Czy oddałeś się już Bogu
w modlitwie?*

*Chrzest symbolizuje
kres dotychczasowego
postępowania
i początek życia
poświęconego
wykonywaniu
woli Boga*

każdy, kto szczerze miłuje Boga, musi też 'złożyć publiczne wyznanie ku wybawieniu' (Rzymian 10:10). Jak możesz to zrobić?

²¹ Gdybyś chciał zostać ochrzczony, najpierw powiedz o tym koordynatorowi grona starszych w swoim zborze. Brat ten postara się, by kilku starszych omówiło z tobą pytania dotyczące podstawowych nauk biblijnych. Jeśli uznają, że spełniasz stawiane wymagania, powiadomią cię, że na najbliższym zgromadzeniu możesz zostać ochrzczony.* Zwykle wygłaszany jest wtedy wykład przypominający o znaczeniu chrztu. Na zakończenie mówca prosi wszystkich kandydatów, żeby odpowiedzieli na dwa proste pytania. Między innymi w ten sposób mogą oni ustnie złożyć „publiczne wyznanie” swojej wiary.

²² Jednak dopiero przez chrzest — przez całkowite zanurzenie w wodzie — publicznie potwierdzasz, że oddałeś się Bogu i że jesteś odtąd Świadkiem Jehowy.

ZNACZENIE CHRZTU

²³ Jezus powiedział, że jego naśladowcy mają być chrzczeni „w imię Ojca i Syna, i ducha świętego” (Mateusza 28:19). Oznacza to, że kandydaci do chrztu uznają władzę Jehowy Boga i Jezusa Chrystusa (Psalm 83:18; Mateusza 28:18). Uznają też rolę i działanie świętego ducha Bożego, czyli czynnej siły Bożej (Galatów 5:22, 23; 2 Piotra 1:21).

---

* Chrzest jest stałym elementem corocznych zgromadzeń obwodowych, specjalnych i okręgowych, urządzanych przez Świadków Jehowy.

21, 22. Jak możesz złożyć „publiczne wyznanie” swej wiary?

23. Co to znaczy być ochrzczonym „w imię Ojca i Syna, i ducha świętego”?

²⁴ Również forma chrztu ma głęboką wymowę. Symbolizuje coś niezwykle ważnego. Zanurzenie w wodzie oznacza, że w pewnym sensie umarliśmy, czyli porzuciliśmy poprzedni styl życia. Wynurzenie zaś – że odtąd będziemy żyć po to, by spełniać wolę Boga. Musimy przy tym pamiętać, że nie oddaliśmy się jakiejś pracy, sprawie, organizacji czy innym ludziom, lecz samemu Jehowie. Krok ten w połączeniu z chrztem otwiera drogę do serdecznej przyjaźni z Bogiem, do utrzymywania z Nim zażyłej więzi (Psalm 25:14).

²⁵ Jednak sam chrzest nie gwarantuje wybawienia. Apostoł Paweł napisał: „Wypracowujcie swoje wybawienie z bojaźnią i drżeniem” (Filipian 2:12). Chrzest to dopiero początek. Nasuwa się zatem pytanie: Jak pielęgnować więź miłości, którą nawiązujemy z Bogiem? Odpowiedź znajdziemy w ostatnim rozdziale tej książki.

24, 25. (a) Co symbolizuje zanurzenie i wynurzenie podczas chrztu?
(b) Na jakie pytanie trzeba znaleźć odpowiedź?

CZEGO UCZY BIBLIA

- Chrzest prawdziwych chrześcijan polega nie na pokropieniu wodą, lecz na całkowitym zanurzeniu (Mateusza 3:16).
- Kroki prowadzące do chrztu to: wiedza, wiara, skrucha, nawrócenie się i oddanie się Bogu (Jana 17:3; Dzieje 3:19; 18:8).
- Aby oddać się Jehowie, trzeba 'zaprzeć się samego siebie' – jak czyni każdy, kto chce zostać naśladowcą Jezusa (Marka 8:34).
- Chrzest symbolizuje kres dotychczasowego stylu życia i początek nowego, polegającego na wykonywaniu woli Boga (1 Piotra 4:2).

'Trwaj w miłości Bożej'

Co to znaczy miłować Boga?

Co pomoże nam 'trwać w miłości Bożej'?

**Jak Jehowa nagrodzi tych,
którzy o to zabiegają?**

*Czy w tych
burzliwych
czasach
uczynisz
Jehowę swoim
schronieniem?*

WYOBRAŹ sobie, że idziesz gdzieś w burzowy dzień. Na niebie pojawiają się ciemne chmury, zaczyna błyskać i grzmieć, a w końcu leje jak z cebra. Przyśpieszasz kroku, nerwowo rozglądając się za jakimś zadaszaniem. I wtedy przy samej drodze dostrzeżasz schronienie – solidne, suche i łatwo dostępne. Co za ulga!

² Żyjemy w burzliwych czasach. Sytuacja na świecie ciągle się pogarsza. Istnieje jednak pewne schronienie, które może nas zabezpieczyć przed wszelką trwałą szkodą. Jakie? W Biblii czytamy: „Powieм do Jehowy: „Tyś schronieniem moim i moją twierdzą, Bogiem moim, w którym chcę pokładać ufność” (Psalm 91:2).

³ Pomyśl tylko: Jehowa, Stwórca i Władca całego wszechświata, może być naszym schronieniem! Może nam zapewnić praw-

1, 2. Gdzie dziś można znaleźć bezpieczne schronienie?

3. Jak możemy uczynić Jehowę swym schronieniem?

dziwe bezpieczeństwo, ponieważ góruje nad wszystkim, co mogłoby nam zagrażać. Nawet jeśli doznamy jakiejś krzywdy, Jehowa potrafi odwrócić wszelkie jej skutki. Ale jak mamy uczynić Go swoim schronieniem? Niewątpliwie musimy pokładać w Nim ufność. Poza tym Biblia zachęca: „Trwajcie w miłości Bożej” (Judy 21). Musimy więc wytrwale pielęgnować więź miłości, którą nawiązujemy z niebiańskim Ojcem. Dopiero wtedy możemy mieć pewność, że będzie On naszym schronieniem. Jak buduje się taką więź?

DOSTRZEGAJ I ODWZAJEMNIJ MIŁOŚĆ BOŻĄ

⁴ Chcąc 'trwać w miłości Bożej', przede wszystkim powinniśmy dostrzegać i cenić jej przejawy. Przypomnij sobie pewne nauki biblijne, które poznałeś za pomocą tego podręcznika. Od Jehowy otrzymaliśmy przepiękny dom – ziemię. Bóg zaopatrzył ją w żywność, wodę i bogactwa naturalne, stworzył też fascynujący świat zwierząt i malownicze krajobrazy. Jako Autor Biblii, wyjawiał nam również swoje imię i przymioty. Co więcej, z Jego Słowa dowiadujemy się, że przysłał na ziemię ukochanego Syna i zgodził się, by ten cierpiał i oddał za nas życie (Jana 3:16). A co dzięki temu uzyskaliśmy? Wspaniałą nadzieję na przyszłość.

⁵ Ale nasza nadzieja zależy od jeszcze innego dzieła Bożego. Otóż Jehowa utworzył niebiański rząd – Królestwo Mesjańskie. Wkrótce położy ono kres wszelkim cierpieniom i sprawi, że ziemia stanie się rajem. Czy to nie cudowne? Będziemy mogli żyć wiecznie w spokoju i szczęściu! (Psalm 37:29). Dopóki to nie nastąpi, Bóg udziela nam wskazówek, jak już teraz najlepiej korzystać z życia. Ofiarował nam także dar modlitwy, dzięki czemu możemy w każdej chwili się do Niego zwracać. Są to tylko niektóre przejawy Jego miłości – miłości, którą okazuje zarówno ogółowi ludzi, jak i poszczególnym osobom.

4, 5. Wymień niektóre przejawy miłości Jehowy.

⁶ Zadaj więc sobie ważne pytanie: „W jaki sposób mogę odwzajemnić miłość Jehowy?” Wielu może odpowie: „To oczywiste, sam również muszę Go kochać”. Czy i ty tak myślisz? Jezus wskazał, że największe ze wszystkich przykazań brzmi: „Masz miłować Jehowę, twój Boga, całym swym sercem i całą swą duszą, i całym swym umysłem” (Mateusza 22:37). Nie ulega wątpliwości, że istnieje mnóstwo powodów, by kochać Jehowę Boga. Czy jednak miłowanie Go całym sercem, duszą i umysłem to tylko *uczucie* miłości?

⁷ Z Biblii wynika, że miłość do Boga to nie tylko uczucie. Choć jest ono ważne, w gruncie rzeczy stanowi dopiero załączek prawdziwej miłości do Niego. Oto przykład: Aby wyrosła i zaczęła owocować jabłoń, najpierw potrzebne jest nasionko, czyli pestka. Ale czy byłbyś zadowolony, gdybyś miał ochotę na jabłko, a zamiast niego dostał pestkę? Na pewno nie! Podobnie samo uczucie miłości do Jehowy Boga to dopiero początek. Biblia uczy: „Miłość do Boga polega na tym, że przestrzegamy jego przykazań; a przecież jego przykazania nie są uciążliwe” (1 Jana 5:3). Tak więc szczerą miłość do Boga wydaje piękne owoce — znajduje potwierdzenie w uczynkach (Mateusza 7:16-20).

⁸ Jeśli zatem chcemy pokazać Bogu, że Go kochamy, musimy przestrzegać Jego przykazań i zasad. Nie jest to zbyt trudne. Prawa Jehowy nie są uciążliwe — przeciwnie, są tak pomyślane, żeby pomagały nam prowadzić wartościowe, szczęśliwe i ciekawe życie (Izajasza 48:17, 18). Podporządkowując się Jehowie, dajemy też dowód, że jesteśmy Mu na-

6. Jak można odwzajemnić miłość Jehowy?

7. Czy miłość do Boga to tylko uczucie?

8, 9. Jak możemy dawać Bogu dowody miłości i wdzięczności?

prawdę wdzięczni za wszystko, co jako nasz niebiański Ojciec dla nas zrobił. Niestety, w dzisiejszym świecie zdobywają się na to jedynie nieliczni. Ale my nie chcemy być niewdzięczni jak niektórzy ludzie współcześni Jezusowi. Kiedy uzdrowił on dziesięciu trędowatych, *tylko jeden* wrócił i mu podziękował (Łukasza 17:12-17). Z pewnością chcielibyśmy przypominać właśnie tego jednego, a nie dziewięciu niewdzięczników!

⁹ Jakich więc przykazań Jehowy mamy przestrzegać? Wiele z nich omówiliśmy już w tym podręczniku. Przypomnijmy sobie niektóre, bo ich wypełnianie pomoże nam 'trwać w miłości Bożej'.

CORAZ BARDZIEJ PRZYBLIŻAJ SIĘ DO JEHOWY

¹⁰ Chcąc coraz bardziej przybliżać się do Jehowy, trzeba nieustannie Go poznawać. To proces ciągły. Gdybyś w lodowatą noc przebywał na dworze i rozgrzewał

10. Wyjaśnij, dlaczego trzeba ciągle poznawać Jehowę Boga.

Podobnie jak ognisko, miłość do Jehowy trzeba stale podsycać

się przy ognisku, czy pozwoliłbyś mu przygasać, a w końcu całkiem zgasnąć? Oczywiście, że nie. Cały czas dorzucałbyś drewna, żeby ognisko płonęło jasnym ogniem. Mogłoby ci to przecież uratować życie! Podobnie jak drewno podtrzymuje ogień, tak poznanie Jehowy podtrzymuje naszą miłość do Niego (Przysłów 2:1-5).

¹¹ Jezusowi zależało, by jego naśladowcy stale pałali miłością do Jehowy i do drogiego Słowa prawdy. Na przykład po zmartwychwstaniu tłumaczył dwóm uczniom, w jaki sposób spełniły się na nim niektóre proroctwa z Pism Hebrajskich. Jak to na nich wpłynęło? Sami powiedzieli później: „Czyż nasze serca nie płonęły, gdy w drodze do nas mówił i w pełni objaśniał nam Pisma?” (Łukasza 24:32).

¹² Przypomnij sobie, jak zareagowałeś, gdy po raz pierwszy dowiedziałeś się, czego naprawdę uczy Biblia. Czy twoje serce nie zapałało wtedy radością i gorliwością oraz miłością do Boga? Na pewno tak. Podobne uczucia wzbudza to w wielu osobach. Teraz chodzi o to, by tę gorącą miłość podtrzymać, a nawet jeszcze wzmocnić. Nie chcemy upodabniać się do ludzi w tym świecie, o których Jezus proroctwo rzekł: „Miłość większości oziębnie” (Mateusza 24:12). Jak więc nie dopuścić do tego, żeby oziębła nasza miłość do Jehowy i prawd biblijnych?

¹³ Dalej nabywajmy wiedzy o Jehowie Bogu i Jezusie Chrystusie (Jana 17:3). Rozmyślajmy nad tym, czego się dowiadujemy ze Słowa Bożego. Zadawajmy sobie przy tym pytania: „Czego nauczyłem się z tego o Jehowie Bogu? Jaki znalazłem kolejny powód, by miłować Go całym sercem, duszą i umysłem?” (1 Tymoteusza 4:15). Takie rozmyślenia pomogą nam pielęgnować gorącą miłość do Jehowy.

11. Jak nauki Jezusa wpływały na jego naśladowców?

12, 13. (a) Co w dzisiejszym świecie stało się z miłością do Boga i do Biblii? (b) Jak nie dopuścić do tego, żeby nasza miłość oziębła?

¹⁴ Jeżeli chcemy, żeby nasza miłość do Jehowy nie oziębła, musimy też często się modlić (1 Tesaloniczan 5:17). Z 17 rozdziału tego podręcznika dowiedzieliśmy się, że modlitwa jest bezcennym darem od Boga. Podobnie jak regularne swobodne rozmowy sprzyjają stosunkom międzyludzkim, tak regularne modlitwy podtrzymują żywą i serdeczną więź z Jehową. Nigdy nie powinny one polegać na mechanicznym powtarzaniu utartych formułek, w które nie wkłada się serca i które tak naprawdę nic nie znaczą. Musimy rozmawiać z Jehową, jak dziecko rozmawia z ukochanym ojcem. Oczywiście chcemy wypowiadać się z szacunkiem, ale także mówić otwarcie, z głębi serca (Psalm 62:8). A zatem w 'trwaniu w miłości Bożej' pomoże nam osobiste studium Biblii oraz szczerze modlitwy – istotne elementy religii prawdziwej.

ZNAJDŹ RADOŚĆ W SŁUŻENIU BOGU

¹⁵ Osobiste studium Biblii oraz modlitwa to dziedziny wielbienia Boga, którymi można się zajmować w zaciszu domowym. Ale przyjrzyjmy się jeszcze publicznej stronie naszej służby – rozmawianiu o naszych wierzeniach z innymi. Czy już dzieliłeś się z kimś prawdą biblijną? Jeśli tak, to przypadł ci w udziale niezwykły zaszczyt (Łukasza 1:74). Kiedy opowiadamy bliźnim, czego dowiedzieliśmy się o Jehowie Bogu, zaczynamy wypełniać doniosłe zadanie zleczone wszystkim prawdziwym chrześcijanom – rozgłaszać dobrą nowinę o Królestwie Bożym (Mateusza 24:14; 28:19, 20).

¹⁶ Apostoł Paweł uważał tę służbę za coś cennego, za skarb (2 Koryntian 4:7). Mówienie o Jehowie Bogu i Jego zamierzeniach to rzeczywiście najwspanialsze zajęcie, jakie

---

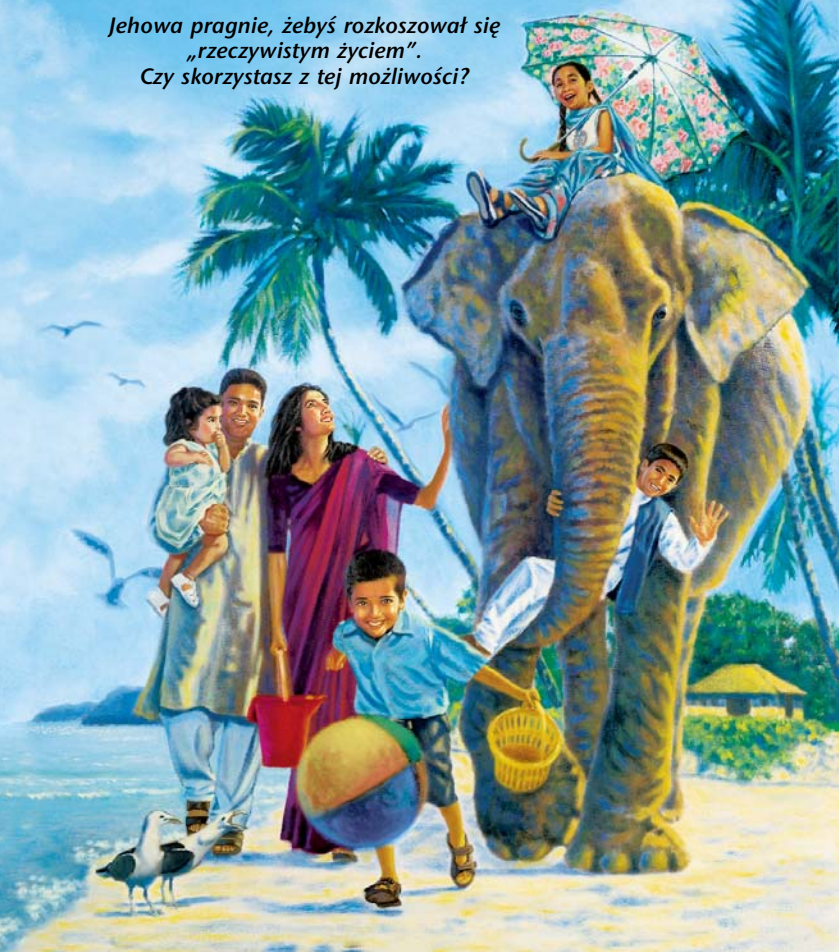
14. Jak w pielęgnowaniu miłości do Jehowy może nam pomóc modlitwa?

15, 16. Dlaczego możemy uważać chrześcijańską służbę za coś niezwykle cennego i zaszczytnego?

można sobie wyobrazić. Służymy przecież najlepszemu Panu, i to za najlepszą zapłatę. Pomagamy szczerym ludziom zbliżyć się do naszego niebiańskiego Ojca i wejść na drogę prowadzącą do życia wiecznego! Czyż może być bardziej sa-

Jehowa pragnie, żebyś rozkoszował się „rzeczywistym życiem”.

Czy skorzystasz z tej możliwości?

tysfakcjonująca praca? Zapoznając ludzi z Jehową i z Jego Słowem, wzmacniamy też własną wiarę i miłość do Niego. I możemy być pewni, że On ceni nasze wysiłki (Hebrajczyków 6:10). A zatem przykładanie się do tego dzieła również pomoże nam 'trwać w miłości Bożej' (1 Koryntian 15:58).

¹⁷ Trzeba pamiętać, że głoszenie o Królestwie jest sprawą pilną. Biblia mówi: „Głoś słowo, czyn to pilnie” (2 Tymoteusza 4:2). Dlaczego? W innym miejscu Księga ta wyjaśnia: „Bliski jest wielki dzień Jehowy. Bliski jest i ogromnie się śpieszy” (Sofoniasza 1:14). Istotnie, szybko nadchodzi chwila, w której Jehowa położy kres całemu dzisiejszemu systemowi rzeczy. Musimy więc ostrzegać ludzi! Powinni się dowiedzieć, że pora uznać Jehowę za swego Władcę. Koniec na pewno „nie opóźni się” (Habakuka 2:3).

¹⁸ Oprócz tego Jehowa życzy sobie, byśmy publicznie oddawali Mu cześć w gronie innych prawdziwych chrześcijan. Dlatego w Jego Słowie czytamy: „Zważajmy jedni na drugich, żeby się pobudzać do miłości i do szlachetnych uczynków, nie opuszczając naszych wspólnych zebrań, jak to niektórzy mają w zwyczaju, ale zachęcając się nawzajem, i to tym bardziej, gdy widzicie przybliżanie się dnia” (Hebrajczyków 10:24, 25). Kiedy spotykamy się ze współwyznawcami na naszych zebraniach, mamy wspaniałą sposobność wysławiać i czcić naszego kochanego Boga. Wzajemnie się też budujemy i pokrzepiamy.

¹⁹ Ponadto gdy przebywamy w towarzystwie innych czcicieli Jehowy, zacieśniamy łączące nas więzy miłości i przyjaźni. Szukaj w drugich dobra, tak jak to czyni wobec nas Jehowa. To bardzo ważne. Nie oczekuj od współwyznawców doskonałości. Pamiętaj, że wszyscy jesteśmy na różnych

---

17. Dlaczego głoszenie o Królestwie jest dziś sprawą pilną?

18. Dlaczego powinniśmy publicznie czcić Jehowę w gronie prawdziwych chrześcijan?

19. Jak możemy zacieśniać więzy miłości w zborze chrześcijańskim?

etapach rozwoju duchowego i że każdy z nas popełnia błędy (Kolosan 3:13). Staraj się blisko zaprzyjaźnić z tymi, którzy gorąco kochają Jehowę. Pozwoli ci to robić postępy pod względem duchowym. Oddawanie czci Jehowie razem z chrześcijańskimi braćmi i siostrami z pewnością pomoże ci 'trwać w miłości Bożej'. A jak Jehowa nagrodzi tych, którzy wiernie Mu służą i 'trwają w Jego miłości'?

ZABIEGAJ O „RZECZYWISTE ŻYCIE”

²⁰ Jehowa nagrodzi swych wiernych sług życiem. Jakim? Pomyślmy: Czy teraz naprawdę żyjemy? Większość uznaby to za coś oczywistego. Przecież jemy, pijemy, oddychamy. Bez wątpienia więc żyjemy. Może w szczęśliwszych chwilach mówimy nawet: „Wreszcie czuję, że żyję!” Biblia jednak zwraca uwagę, że na razie żaden człowiek nie cieszy się *prawdziwym* życiem.

²¹ Księga ta zachęca, by 'mocno uchwycić się rzeczywistego życia' (1 Tymoteusza 6:19). Wynika z tego, że to „rzeczywiste życie” jest sprawą przyszłości. Istotnie, dopiero gdy staniemy się doskonali, będziemy żyć w całym tego słowa znaczeniu, tak jak na początku zamierzył Bóg. Rajska ziemia, kwitnące zdrowie, pokój, szczęście — oto „rzeczywiste życie”, życie wieczne (1 Tymoteusza 6:12). Czy to nie wspaniała nadzieja?

²² Jak możemy 'mocno uchwycić się rzeczywistego życia'? Nieco wcześniej apostoł Paweł wzywał chrześcijan, „żeby pracowali nad tym, co dobre” i „byli bogaci w szlachetne uczynki” (1 Tymoteusza 6:18). Duże znaczenie ma więc wprowadzanie w czyn poznawanych prawd biblijnych. Czy jednak Paweł sugerował, że dobrymi uczynkami możemy sobie *zapracować* na „rzeczywiste życie”? Nie, po-

20, 21. Co to jest „rzeczywiste życie” i dlaczego nadzieja ta jest czymś wspaniałym?

22. Jak można 'mocno uchwycić się rzeczywistego życia'?

nieważ ta zachwycająca przyszłość zależy od „niezasłużonej życzliwości” Boga (Rzymian 5:15). Oczywiście Jehowa pragnie nagrodzić tych, którzy wiernie Mu służą. Chce, byś ty także cieszył się „rzeczywistym życiem”. Takiego właśnie szczęśliwego, spokojnego i bezkresnego życia mogą oczekiwać wszyscy, którzy 'trwają w miłości Bożej'.

²³ Każdy z nas powinien zadać sobie pytanie: „Czy służę Bogu tak, jak nakazuje Biblia?” Jeśli dzień po dniu upewniamy się, że naprawdę tak czynimy, to idziemy właściwą drogą. Możemy być przekonani, że Jehowa będzie naszym schronieniem. Zadbaj o to, by w tych burzliwych czasach Jego wierni słudzy byli bezpieczni. Niebawem położy kres temu staremu światu i wprowadzi nas do nowego. Wyobraźmy sobie tę cudowną chwilę. Jakże będziemy się cieszyć, że w „dniach ostatnich” podjęliśmy słuszne decyzje! Jeśli ty też je podejmiesz, będziesz mógł rozkoszować się „rzeczywistym życiem”, jakie przewidział dla ludzi Jehowa Bóg – życiem po wsze czasy!

23. Dlaczego tak ważne jest 'trwanie w miłości Bożej'?

CZEGO UCZY BIBLIA

- Okazujemy Bogu szczerą miłość, gdy przestrzegamy Jego przykazań i zasad (1 Jana 5:3).
- Jeśli chcemy 'trwać w miłości Bożej', powinniśmy studiować Biblię, żarliwie się modlić, uczyć innych o Jehowie oraz oddawać Mu cześć na zebraniach zborowych (Mateusza 24:14; 28:19, 20; Jana 17:3; 1 Tesaloniczan 5:17; Hebrajczyków 10:24, 25).
- Kto wytrwale pielęgnuje więź miłości z Bogiem, ten może oczekiwać „rzeczywistego życia” (1 Tymoteusza 6:12, 19; Judy 21).

MATERIAŁ DODATKOWY

TEMAT	STRONA
Imię Boże – co znaczy i czy wolno go używać	195
Jak w prorocctwie Daniela zapowiedziano przyjście Mesjasza	197
Jezus Chrystus – obiecany Mesjasz	199
Prawda o Ojcu, Synu i duchu świętym	201
Dlaczego prawdziwi chrześcijanie nie otaczają wciąż krzyża	204
Wieczera Pańska – uroczystość, która przysparza chwały Bogu	206
„Dusza” i „duch” – co naprawdę znaczą te słowa?	208
Czym jest Szeol i Hades?	212
Dzień Sądu – co oznacza?	213
Rok 1914 – szczególna data w świetle prorocctw biblijnych	215
Kim jest archanioł Michał?	218
Czym jest „Babilon Wielki”?	219
Czy Jezus naprawdę urodził się w grudniu?	221
Czy obchodzić święta?	222

Imię Boże — co znaczy i czy wolno go używać

JAK w twojej Biblii przetłumaczono Psalm 83:18 (albo 83:19)? W *Piśmie Świętym w Przekładzie Nowego Świata* czytamy: „Aby wiadano, że ty, który masz na imię Jehowa, ty sam jesteś Najwyższym nad całą ziemią”. Podobnie oddano ten fragment w innych przekładach Biblii. Ale w wielu nie użyto imienia Jehowa (bądź Jahwe). Zastąpiono je tytułami, na przykład „Pan” lub „Żyjący wiecznie”. A co naprawdę powinno być w tym miejscu — jakiś tytuł czy imię Jehowa?

Werset ten wyraźnie wspomina o imieniu. Tekst w języku hebrajskim — w którym spisano znaczną część Biblii — zawiera tu szczególne imię własne, zapisane hebrajskimi literami יהוה (JHWH). W języku polskim od stuleci znane jest ono w formie Jehowa. Czy imię to występuje tylko w tym jednym wersecie? Skądże. W oryginale pojawia się blisko 7000 razy!

*Imię Boże
po hebrajsku*

Jak ważne jest imię Boże? Zwróćmy uwagę, że modlitwa wzorcowa podana przez Jezusa Chrystusa zaczyna się od słów: „Nasz Ojciec w niebiosach, niech będzie uświęcone twoje imię” (Mateusza 6:9). Gdy później Jezus modlił się: „Ojciec, otocz chwałą swoje imię”, Bóg odpowiedział z nieba: „Już otoczyłem je chwałą i jeszcze je chwałą otoczę” (Jana 12:28). Nie ulega więc wątpliwości, że do imienia Bożego należy przykładać wielką wagę. Dlaczego w takim razie niektórzy tłumacze Biblii opuszczają je i zastępują jakimś tytułami?

Najwyraźniej chodzi o dwie sprawy. Po pierwsze, wielu twierdzi, że imienia tego nie powinno się używać, ponieważ nie jest dziś znana jego oryginalna wymowa. W dawnej hebrajszczyźnie nie zapisywano samogłosek. Dlatego obecnie nikt nie może z całą stanowczością orzec, jak w czasach biblijnych wypowiadano JHWH. Czy jednak ma nas to powstrzymać

od posługiwania się imieniem Bożym? Przecież nie wiemy też na pewno, jak w tamtych czasach nazywano Jezusa – może Jezua, a może Jehoszua. Mimo to ludzie na całym świecie używają różnych form imienia Jezus, wymawiając je zgodnie ze zwyczajem przyjętym w ich języku. Nie mają do tego żadnych zastrzeżeń, chociaż nie znają wymowy z I wieku. Tak samo prawie każdy, kto wyjeżdża za granicę, stwierdza, że jego imię brzmi w języku obcym trochę inaczej. Jak więc widać, wątpliwości co do starożytnego brzmienia imienia Bożego nie dają podstaw, aby go nie używać.

Po drugie, pomijanie w Biblii imienia Bożego ma związek ze starą tradycją żydowską, która w ogóle nie pozwala go wypowiadać. Przekonanie to najwidoczniej opiera się na błędnym zrozumieniu biblijnego przykazania: „Nie wolno ci używać imienia Jehowy, twego Boga, w sposób niegodny, bo Jehowa nie pozostawi bez ukarania tego, kto używa jego imienia w sposób niegodny” (Wyjścia 20:7).

Przykazanie to zabrania nadużywania imienia Bożego. Ale czy sugeruje, że nie wolno go z szacunkiem wymawiać? Nic podobnego. Pisarze Pism Hebrajskich („Starego Testamentu”) byli bogobojnymi ludźmi, którzy trzymali się Prawa nadanego przez Boga starożytnym Izraelitom. A jednak często posługiwali się imieniem Bożym. Na przykład zawarli je w wielu psalmach, głośno śpiewanych przez tłumy czcicieli Jehowy. On sam zresztą polecił wzywać tego imienia i Jego wierni słudzy posłusznie to czynili (Joela 2:32; Dzieje 2:21). Dlatego dzisiaj prawdziwi chrześcijanie nie wahają się z szacunkiem używać imienia Bożego, co też niewątpliwie robił Jezus (Jana 17:26).

Tłumacze zastępujący imię Boże tytułami popełniają wielki błąd. Przez ich poczynania Bóg wydaje się kimś odległym i anonimowym, a przecież Biblia zachęca nas do pielęgnowania „zażyłej więzi z Jehową” (Psalm 25:14). Pomyśl o swoim bliskim przyjacielu. Czy mógłbyś naprawdę się z nim zaprzyjaźnić, gdybyś nie poznał jego imienia? Czy w takim razie ludzie nieznający imienia Jehowy mogą się do Niego rzeczywiście zbliżyć? Ale to nie wszystko. Kto nie posługuje się

imieniem Bożym, ten nie wie, że kryje ono w sobie głębokie znaczenie. Jakże?

Wyjaśnił to sam Bóg w rozmowie z Mojżeszem. Gdy ten wierny sługa spytał Jehowę o imię, w odpowiedzi usłyszał: „Okażę się, kim się okażę” (Wyjścia 3:14). Przekład Rotherhama oddaje ten fragment następująco: „Stanę się, kimkolwiek zechcę”. Dzięki temu, że Jehowa ma takie możliwości, potrafi zrealizować wszystkie swe zamiary.

Wyobraź sobie, że ty mógłbyś zostać, kimkolwiek byś chciał. Co byś zrobił dla swoich przyjaciół? Gdyby któryś ciężko zachorował, stałbyś się doświadczonym lekarzem i go wyleczył. Gdyby inny poniósł stratę materialną, wsparłbyś go jako hojny ofiarodawca. Niestety, nie możesz zostać, kimkolwiek zechcesz – tak samo zresztą jak żaden człowiek. Natomiast Jehowa staje się *wszystkim*, co jest potrzebne do spełnienia Jego obietnic. Przekonasz się o tym osobiście w trakcie studiowania Biblii. Bóg ponadto znajduje przyjemność w używaniu swej mocy dla dobra tych, którzy Go miłują (2 Kronik 16:9). Te piękne strony osobowości Jehowy są zupełnie obce ludziom, którzy nie znają Jego imienia.

Imię Jehowa bezsprzecznie powinno występować w Biblii. Kto rozumie jego znaczenie i chętnie się nim posługuje, oddając cześć Bogu, temu na pewno łatwiej będzie nawiązać bliską więź z niebiańskim Ojcem, Jehową.*

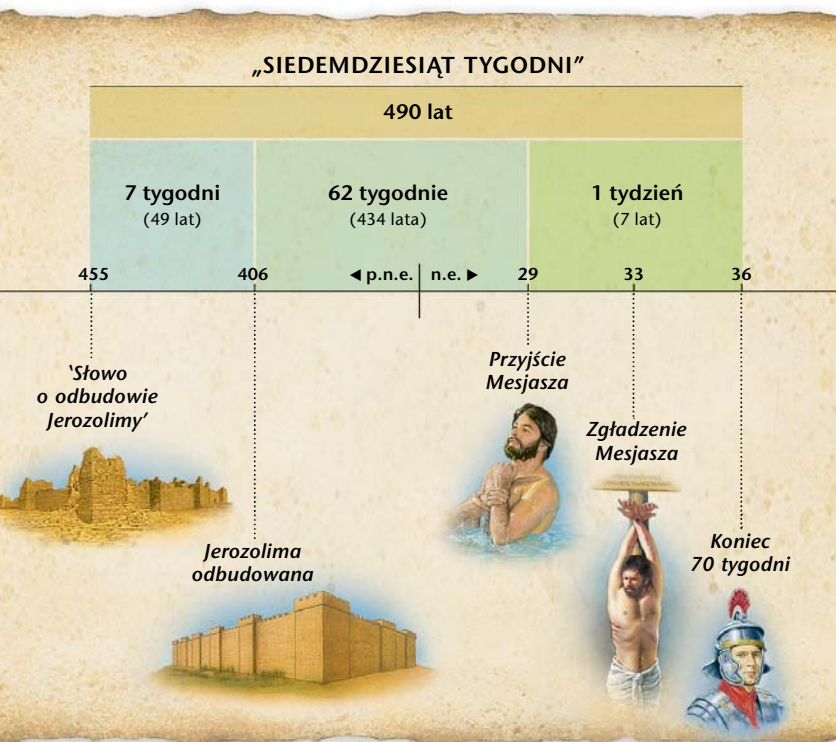
* Więcej wiadomości o imieniu Bożym i jego znaczeniu oraz szersze wyjaśnienie, dlaczego należy używać go w wielbieniu Boga, można znaleźć w broszurze *Imię Boże, które pozostanie na zawsze* (wydawnictwo Świadków Jehowy).

Jak w proroctwie Daniela zapowiedziano przyjście Mesjasza

PROROK Daniel żył ponad 500 lat przed narodzinami Jezusa. Ale otrzymał od Jehowy wskazówki, które pozwalały dokładnie wyliczyć, kiedy Jezus zostanie namaszczoney,

czyli wyznaczony na Mesjasza (Chrystusa). Daniel usłyszał: „Wiedz i wnikliwie to rozważ, że od wyjścia słowa o przywróceniu i o odbudowie Jerozolimy aż do Mesjasza Wodza będzie siedem tygodni, a także sześćdziesiąt dwa tygodnie” (Daniela 9:25).

Aby ustalić czas przyjścia Mesjasza, najpierw trzeba się dowiedzieć, od jakiego momentu zacząć liczyć. Proroctwo mówi: „Od wyjścia słowa o przywróceniu i o odbudowie Jerozolimy”. A kiedy ‘wyszło to słowo’? Według biblijnej relacji Nehemiasza decyzja o odbudowie murów wokół Jero-

zolimy zapadła „w dwudziestym roku króla Artakserksesa” (Nehemiasza 2:1, 5-8). Historia potwierdza, że Artakserkses objął władzę w roku 475 p.n.e. Tak więc dwudziesty rok jego panowania przypada na 455 rok p.n.e. Właśnie ta data jest dla nas punktem wyjściowym.

Z proroctwa Daniela dowiadujemy się również, ile czasu miało upłynąć od tego momentu do przyjścia „Mesjasza Wodza”. Czytamy tam o „siedmiu tygodniach, a także sześćdziesięciu dwóch tygodniach” – razem o 69 tygodniach. Co to za okres? W niektórych przekładach Biblii wspomniano, że każdy z tych tygodni składał się nie z siedmiu dni, lecz z siedmiu lat. Koncepcja tygodni lat, czyli siedmioletnich okresów, nie była obca ówczesnym Żydom. Na przykład co siedem lat mieli rok sabatowy (Wyjścia 23:10, 11). A zatem 69 symbolicznych tygodni to 69 okresów siedmioletnich – w sumie 483 lata.

Teraz pozostaje nam to wszystko policzyć. Jeśli do roku 455 p.n.e. dodamy 483 lata, dojdziemy do 29 roku n.e. Właśnie wtedy Jezus dał się ochrzcić i został Mesjaszem (Łukasza 3:1, 2, 21, 22).^{*} Cóż za zdumiewające spełnienie proroctwa biblijnego!

---

^{*} Okres od 455 do 1 roku p.n.e. trwał 454 lata. Okres od 1 roku p.n.e. do 1 roku n.e. trwał rok (nie było roku zerowego). A od 1 do 29 roku n.e. minęło 28 lat. Gdy zsumujemy te trzy okresy, otrzymamy 483 lata. W trakcie siedemdziesiątego tygodnia lat, w 33 roku n.e., Jezus został zgładzony (Daniela 9:24, 26). Zobacz 11 rozdział książki *Pilnie zważaj na proroctwa Daniela!* oraz hasło „Siedemdziesiąt tygodni” w leksykonie *Wnikliwe poznawanie Pism* (wydawnictwa Świadków Jehowy).

Jezus Chrystus — obiecany Mesjasz

JEHOWA BÓG, chcąc pomóc ludziom rozpoznać Mesjasza, pobudził wielu proroków biblijnych, żeby zapowiedzieli różne wydarzenia związane z narodzinami, służbą i śmiercią obiecanego Wybawcy. Wszystkie te proroctwa spełniły się na Jezusie Chrystusie. Są zdumiewająco dokładne i szczegółowe.

PROROCTWA DOTYCZĄCE MESJASZA

WYDARZENIE	PROROCTWO	SPEŁNIENIE
Urodzony w plemienu Judy	Rodzaju 49:10	Łukasza 3:23-33
Urodzony przez dziewicę	Izajasza 7:14	Mateusza 1:18-25
Pochodził z rodu króla Dawida	Izajasza 9:7	Mateusza 1:1, 6-17
Uznany przez Jehowę za Syna	Psaln 2:7	Mateusza 3:17
Nie uwierzono w niego	Izajasza 53:1	Jana 12:37, 38
Wjechał do Jerozolimy na osłęciu	Zachariasza 9:9	Mateusza 21:1-9
Zdradzony przez współtowarzysza	Psaln 41:9	Jana 13:18, 21-30
Wydany za 30 srebrników	Zachariasza 11:12	Mateusza 26:14-16
Gdy był oskarżany, milczał	Izajasza 53:7	Mateusza 27:11-14
O jego szaty rzucono losy	Psaln 22:18	Mateusza 27:35
Kiedy wisiał na palu, był znieważany	Psaln 22:7, 8	Mateusza 27:39-43
Nie złamano mu żadnej kości	Psaln 34:20	Jana 19:33, 36
Pochowany wśród bogaczy	Izajasza 53:9	Mateusza 27:57-60
Wskrzyszony, zanim jego ciało uległo skażeniu, czyli rozkładowi	Psaln 16:10	Dzieje 2:24, 27
Wyniesiony na wysokie stanowisko po prawicy Boga	Psaln 110:1	Dzieje 7:56

Na dowód tego rozważmy kilka proroctw dotyczących narodzin i dzieciństwa Mesjasza.

Prorok Izajasz zapowiedział, że Mesjasz będzie potomkiem króla Dawida (Izajasza 9:7). Jezus rzeczywiście pochodził z tego rodu (Mateusza 1:1, 6-17).

Micheasz, inny prorok Boży, przepowiedział, że dziecko, które ostatecznie zostanie władcą, urodzi się w „Betlejem Efrata” (Micheasza 5:2). W okresie, gdy Jezus przyszedł na świat, w Izraelu istniały dwie miejscowości o nazwie Betlejem. Jedna leżała w pobliżu Nazaretu na północy kraju, a druga niedaleko Jerozolimy w Judei. Właśnie to drugie Betlejem wcześniej nazywało się Efrata. I właśnie tam urodził się Jezus! (Mateusza 2:1).

W myśl jeszcze innego proroctwa Syn Boży miał być ‘wezwany z Egiptu’. Jezus w dzieciństwie został zabrany do tego kraju. Wrócił stamtąd po śmierci Heroda, spełniając w ten sposób wspomniane proroctwo (Ozeasza 11:1; Mateusza 2:15).

Tabela na stronie 200 pod nagłówkiem „Proroctwo” zawiera wersety, które zapowiadały rozmaite szczegóły z życia Mesjasza. Warto porównać je z wersetami z rubryki „Spełnienie”. Wzmocni to naszą wiarę w prawdomówność Słowa Bożego.

W trakcie analizowania wersetów pamiętajmy, że proroctwa te zostały zanotowane setki lat przed narodzinami Jezusa. On sam rzekł: „Musi się spełnić wszystko, co o mnie napisano w Prawie Mojżeszowym i u Proroków, i w Psalmach” (Łukasza 24:44). Możesz we własnej Biblii sprawdzić, że faktycznie wszystko spełniło się co do joty!

Prawda o Ojcu, Synu i duchu świętym

JAK twierdzą zwolennicy nauki o Trójcy, w Bogu są trzy osoby – Ojciec, Syn i Duch Święty. Żadna z nich nie miała początku, wszystkie są wszechmocne i pod każdym względem sobie równe. Ojciec jest Bogiem, Syn jest Bogiem i Duch Święty jest Bogiem, a mimo to jest tylko jeden Bóg.

Ludzie wierzący w Trójcę często przyznają, że nie potrafią wyjaśnić tego dogmatu. Mogą jednak uważać go za

naukę biblijną. Co ciekawe, w Biblii nie ma słowa „Trójca”. Ale czy jest w niej chociażby potwierdzenie takiej koncepcji? Aby odpowiedzieć na to pytanie, przyjrzyjmy się wersetowi, który rzecznicy Trójcy nieraz przytaczają na poparcie swych poglądów.

„BOGIEM BYŁO SŁOWO”

W Ewangelii według Jana 1:1 czytamy: „Na początku było Słowo, a Słowo było u Boga, i Bogiem było Słowo” (*Biblia Tysiąclecia*). Dalej w tym samym rozdziale apostoł Jan wyraźnie wykazał, że wspomnianym „Słowem” jest Jezus (Jana 1:14). Ponieważ Słowo nazwano Bogiem, niektórzy dochodzą do wniosku, że Syn i Ojciec tworzą jednego Boga.

Musimy pamiętać, że ta część Biblii pierwotnie została spisana po grecku. Dopiero później przetłumaczono ją na inne języki. Ale w omawianym wersecie wielu tłumaczy nie użyło zwrotu „Bogiem było Słowo”. Dlaczego? Jako znawcy biblijnej greki, doszli do wniosku, że należy oddać ten fragment inaczej. Jak? Oto przykłady: „Logos [Słowo] był boski” (*A New Translation of the Bible*). „Słowo było bogiem” (*The New Testament in an Improved Version*). „Słowo było u Boga i miało tę samą naturę” (*The Translator's New Testament*). Zgodnie z tymi przekładami Słowo nie jest Bogiem Wszechmocnym.* Zostało nazwane „bogiem” ze względu na swą wysoką pozycję wśród stworzeń Jehowy. W tym kontekście „bóg” znaczy po prostu „ktoś potężny”.

ZDOBĄDŹ WIĘCEJ INFORMACJI

Większość ludzi nie zna biblijnej greki. Jak więc się przekonać, co naprawdę miał na myśli apostoł Jan? Rozważmy pewien przykład: Nauczyciel omówił jakieś zagadnienie, lecz uczniowie różnie zrozumieli jego wyjaśnienia. Co mogą zrobić? Mogą go poprosić o dalsze informacje. Gdy

---

* Szersze omówienie wersetu z Jana 1:1 można znaleźć w *Strażnicy* z 1 listopada 2008 roku na stronach 24 i 25 (wydawnictwo Świadków Jehowy).

poznają dodatkowe szczegóły, lepiej pojmą całą sprawę. Jeśli zatem chcemy zrozumieć werset z Ewangelii według Jana 1:1, możemy spróbować dowiedzieć się z tej księgi biblijnej czegoś więcej. Uzupełnienie wiadomości na ten temat pomoże nam wyciągnąć właściwe wnioski.

Zwróćmy uwagę, co Jan oznajmił dalej w rozdziale 1, wersecie 18: „Żaden człowiek nigdy nie widział Boga [Wszechmocnego]”. Ale Jezusa, Syna, ludzie przecież mogli zobaczyć, gdyż apostoł napisał: „Słowo stało się ciałem i zamieszkało wśród nas. I oglądaliśmy Jego chwałę” (Jana 1:14, *BT*). Czy w takim razie Syn mógł stanowić część Boga Wszechmocnego? Jan wspominał też, że Słowo było „u Boga”. Jak ktoś przebywający u innej osoby może jednocześnie być tą osobą? Poza tym w myśl rozdziału 17, wersetu 3 Jezus wskazał na wyraźną różnicę między sobą a swym Ojcem niebiańskim. Nazwał Go „jedynym prawdziwym Bogiem”. A Jan pod koniec swojej relacji tak podsumował wspaniałe dokonania Jezusa: „Te zostały zapisane, abyście uwierzyli, że Jezus jest Chrystusem, Synem Bożym” (Jana 20:31). Jak widać, przedstawił Jezusa jako Syna Bożego, nie Boga. Te dodatkowe informacje zawarte w całej Ewangelii według Jana pokazują, jak należy rozumieć wypowiedź z rozdziału 1, wersetu 1. Jezus, „Słowo”, jest „bogiem” w tym sensie, że zajmuje wysoką pozycję. Nie można go jednak utożsamiać z Bogiem Wszechmocnym.

POSZUKAJ POTWIERDZENIA

Wróćmy do przykładu nauczyciela i uczniów. Wyobraźmy sobie, że niektórzy nawet po wysłuchaniu dodatkowych wyjaśnień wciąż czują się zdezorientowani. Co mogliby zrobić? Mogliby zwrócić się do innego nauczyciela i poprosić o jeszcze więcej szczegółów. Jeśli potwierdzi się to, co mówił pierwszy wykładowca, większość uczniów wyzbędzie się wątpliwości. Podobnie jeśli w dalszym ciągu nie jesteśmy pewni, jak rozumieć wypowiedź Jana, możemy zobaczyć, co na temat Jezusa i Boga Wszechmocnego podają inni pisarze

biblijni. Na przykład Mateusz, pisząc o końcu teraźniejszego systemu rzeczy, przytoczył słowa Jezusa: „O dniu owym i godzinie nie wie nikt – ani aniołowie niebios, ani Syn, tylko sam Ojciec” (Mateusza 24:36). Jak to dowodzi, że Jezus nie jest Bogiem Wszechmocnym?

Jezus wyznał, że Ojciec wie więcej od Syna. A przecież gdyby Jezus był częścią Boga Wszechmocnego, znałby te same fakty, co Ojciec. Tak więc Syn i Ojciec nie mogą być sobie równi. Ale niektórzy twierdzą: „Jezus miał dwie natury. Tutaj wypowiada się jako człowiek”. Gdyby nawet tak było, to co z duchem świętym? Jeśli jest częścią Boga Wszechmocnego, to dlaczego Jezus nie wspomniał, że duch wie wszystko, co wie Ojciec?

W miarę studiowania Pisma Świętego poznasz znacznie więcej wersetów biblijnych, które mają związek z tym tematem. Znajdziesz w nich potwierdzenie prawdy o Ojcu, Synu i duchu świętym (Psalm 90:2; Dzieje 7:55; Kolo-san 1:15).

Dlaczego prawdziwi chrześcijanie nie otaczają czią krzyża

MILIONY ludzi czci krzyż. W encyklopedii *Britannica – edycja polska* nazwano go „podstawowym symbolem chrześcijańskim”. Ale prawdziwi chrześcijanie nie otaczają go kultem. Dlaczego?

Między innymi dlatego, że Jezus Chrystus nie umarł na krzyżu. „Krzyż” w różnych przekładach Biblii jest na ogół tłumaczeniem greckiego słowa *stauròs*. Zasadniczo jednak znaczy ono „pionowo ustawiony słup lub pał”. W dziele *The Companion Bible* tak powiedziano o tym słowie: „Nigdy nie oznacza ono *dwóch* belek, nałożonych jedna na drugą pod jakimkolwiek kątem (...) W grece N[owego] T[estamentu] nie ma niczego, co by mogło wskazywać na dwie belki”.

Gdzieniedzie w opisach śmierci Jezusa pisarze biblijni użyli innego greckiego wyrazu – *ksylon* (Dzieje 5:30; 10:39; 13:29; Galatów 3:13; 1 Piotra 2:24). Znaczy on po prostu „drewno” albo „kij, pałka bądź drzewo”.

Hermann Fulda w książce *Das Kreuz und die Kreuzigung* (Krzyż i ukrzyżowanie) wyjaśnia, dlaczego za narzędzie egzekucyjne często służył zwykły pał: „Nie na wszystkich publicznych miejscach straceń były drzewa. Dlatego wkopywano w ziemię zwyczajną belkę (...). Wieszano na niej zbrodniarzy, przywiązując albo przybijając im ręce nad głowę; czasem też przybijano lub przywiązywano im nogi”.

Ale najbardziej przekonujące dowody zawiera Słowo Boże. Apostoł Paweł oznajmił: „Chrystus przez nabycie uwolnił nas od przekleństwa Prawa, stawszy się za nas przekleństwem, ponieważ jest napisane: ‚Przeklęty każdy zawieszony na palu [„na drzewie”, *Biblia Tysiąclecia*]’ ” (Galatów 3:13). Paweł przytoczył tu Księgę Powtórzonego Prawa 21:22, 23, gdzie oczywiście jest mowa nie o krzyżu, lecz o drewnianym palu. Poza tym wskazał, że przez taki sposób uśmiercenia skazaniec stawał się przeklęty. Tym bardziej więc nie byłoby stosowne, żeby prawdziwi chrześcijanie dekorowali swe domy takimi wizerunkami Chrystusa.

Nie ma żadnych dowodów, by przez pierwsze trzy stulecia po śmierci Chrystusa osoby uważające się za chrześcijan czciły krzyż. Ale w IV wieku cesarz Konstantyn nawrócił się na chrześcijaństwo, wówczas już odstępcze, i zaczął upowszechniać krzyż jako symbol tej religii. Bez względu na to, czym się kierował, nie miało to nic wspólnego z Jezusem Chrystusem. Krzyż w rzeczywistości wywodzi się z pogaństwa. W dziele *New Catholic Encyclopedia* przyznano: „Krzyż występował w kulturach przedchrześcijańskich i niechrześcijańskich”. Inne poważne źródła łączą kult krzyża z kultem przyrody i z wyuzdanymi pogańskimi rytuałami.

Dlaczego w takim razie spopularyzowano ten pogański symbol? Najwyraźniej po to, żeby ułatwić poganom przyjęcie „chryścianizmu”. Jednak Biblia zdecydowanie potępia

otaczanie czią religijną jakiegokolwiek pogańskiego symbolu (2 Koryntian 6:14-18). Potępia również wszelkie inne formy bałwochwalstwa (Wyjścia 20:4, 5; 1 Koryntian 10:14). Prawdziwi chrześcijanie mają więc ważne powody, by nie otaczać czią krzyża.*

---

* Kwestię krzyża bardziej szczegółowo omówiono w książce *Prowadzenie rozmów na podstawie Pism* na stronach od 152 do 156 (wydawnictwo Świadków Jehowy).

Wieczerza Pańska — uroczystość, która przysparza chwały Bogu

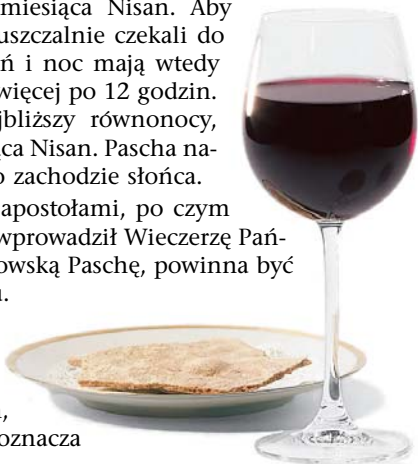

CHRZEŚCIJANOM polecono obchodzić Pamiątkę śmierci Chrystusa. Uroczystość ta została też nazwana Wieczerzą Pańską (1 Koryntian 11:20). Co jest w niej szczególnego? Kiedy i jak należy ją obchodzić?

Jezus Chrystus ustanowił to święto w wieczór żydowskiej Paschy 33 roku n.e. Pascha przypadała raz do roku — 14 dnia żydowskiego miesiąca Nisan. Aby ustalić jej datę, Żydzi przypuszczalnie czekali do równonocy wiosennej. Dzień i noc mają wtedy jednakową długość — mniej więcej po 12 godzin. Gdy ukazywał się nów najbliższy równonocy, oznaczało to początek miesiąca Nisan. Pascha następowała 14 dni później, po zachodzie słońca.

Jezus obchodził Paschę z apostołami, po czym odprawił Judasza Iskariota i wprowadził Wieczerzę Pańską. Skoro zastąpiła ona żydowską Paschę, powinna być świętowana tylko raz w roku.

Ewangelia według Mateusza donosi: „Jezus wziął chleb i pobłogosławiwszy, połamał go, a dając uczniom, rzekł: ,Bierzcie, jedzcie. To oznacza

moje ciało'. Wziął także kielich i złożywszy podziękowania, dał im go, mówiąc: ‚Pijcie z niego, wy wszyscy; bo to oznacza moją „krew przymierza”, która ma być wylana za wielu dla przebaczenia grzechów’ ” (Mateusza 26:26-28).

Niektórzy uważają, że Jezus przemienił wówczas chleb w swoje ciało, a wino – w krew. Ale gdy podawał chleb, jego ciało było przecież całe, nienaruszone. Czy apostołowie rzeczywiście mogli spożywać jego ciało i krew? Skądże! Dopuściliby się wtedy kanibalizmu i złamaliby prawo Boże (Rodzaju 9:3, 4; Kapłańska 17:10). Jak czytamy w Ewangelii według Łukasza 22:20, Jezus powiedział jeszcze: „Ten kielich oznacza nowe przymierze na mocy mojej krwi, która ma być za was wylana”. Czy kielich stał się nowym przymierzem? Oczywiście, że nie, bo przymierze to umowa, nie coś materialnego.

A zatem chleb i wino to jedynie symbole. Chleb symbolizuje doskonałe ciało Chrystusa. Jezus użył chleba, który został po wieczerzy paschalnej. Był to chleb praśny, pieczony bez zakwasu (Wyjścia 12:8). W Biblii zakwas często oznacza grzech i zepsucie. Dlatego tamten praśny chleb wyobrażał doskonałe ciało, które Jezus miał złożyć na ofiarę. Było ono wolne od grzechu (Mateusza 16:11, 12; 1 Koryntian 5:6, 7; 1 Piotra 2:22; 1 Jana 2:1, 2).

Czerwone wino symbolizuje krew Jezusa. Nadała ona moc prawną nowemu przymierzcu. Jezus powiedział, że została wylana „dla przebaczenia grzechów”. Dzięki temu ludzie mogą stać się czyści w oczach Boga i wejść z Nim w nowe przymierze (Hebrajczyków 9:14; 10:16, 17). Przymierze to umożliwi 144 000 wiernych chrześcijan pójście do nieba. Będą tam służyć jako królowie i kapłani dla dobra całej ludzkości (Rodzaju 22:18; Jeremiasza 31:31-33; 1 Piotra 2:9; Objawienie 5:9, 10; 14:1-3).

Kto powinien spożywać chleb i wino na uroczystości Pamiętki? Logicznie nasuwa się wniosek, że jedynie ci, którzy są objęci nowym przymierzem – czyli ci, którzy spodziewają się żyć w niebie. O tym, że zostali wybrani na niebiańskich

królów, upewnia ich duch święty (Rzymian 8:16). Ponadto łączy ich przymierze z Jezusem – przymierze co do Królestwa (Łukasza 22:29).

A co z osobami, które mają nadzieję żyć wiecznie w raju na ziemi? Zgodnie z poleceniem Jezusa one również przychodzą z szacunkiem na Wieczerzę Pańską, lecz nie spożywają chleba i wina. Świadkowie Jehowy obchodzą tę uroczystość raz do roku – 14 Nisan, po zachodzie słońca. Chociaż na całej ziemi tylko kilka tysięcy osób przyznaje się do nadziei niebiańskiej, Wieczerza Pańska ma wielkie znaczenie dla wszystkich chrześcijan. To wspaniała sposobność, by rozmyślać nad ogromem miłości Jehowy Boga i Jezusa Chrystusa (Jana 3:16).

„Dusza” i „duch” — co naprawdę znaczą te słowa?

CO CI przychodzi na myśl, gdy słyszysz słowa „dusza” lub „duch”? Niejeden sądzi, że odnoszą się one do niewidzialnej, nieśmiertelnej cząstki każdego człowieka, która w chwili jego śmierci opuszcza ciało i żyje dalej samodzielnie. Ponieważ pogląd ten jest ogromnie rozpowszechniony, wiele osób ze zdumieniem przyjmuje informację, że Biblia uczy czegoś zupełnie innego. Czym według tej Księgi jest dusza i duch?

SŁOWO „DUSZA” W BIBLII

Rozważmy najpierw kwestię duszy. Jak pamiętasz, Biblia została spisana głównie po hebrajsku i grecku. Wspominając o duszy, pisarze biblijni posługiwali się hebrajskim słowem *néfes* lub greckim *psyché*. Te dwa wyrazy występują w Biblii ponad 800 razy. W *Przekładzie Nowego Świata* konsekwentnie są tłumaczone na „duszę”. Po przeanalizowaniu ich kontekstu widać wyraźnie, że w Piśmie Świętym

zasadniczo odnoszą się 1) do człowieka, 2) do zwierzęcia i 3) do życia człowieka lub zwierzęcia. Przyjrzyjmy się tym trzem znaczeniom w różnych wersetach.

Człowiek. „Za dni Noego (...) niewiele osób, to jest osiem dusz, zostało bezpiecznie przeprowadzonych przez wodę” (1 Piotra 3:20). Słowo „dusze” oznacza w tym miejscu ludzi – Noego i jego żonę oraz trzech ich synów z żonami. Podobnie jest w Księdze Wyjścia 16:16, gdzie we wskazówkach co do zbierania manny powiedziano Izraelitom: „Nabierajcie trochę (...) według liczby dusz, które każdy z was ma w swoim namiocie”. A zatem ilość zbieranej manny zależała od liczby osób w rodzinie. Inne przykłady użycia wyrazów „dusza” lub „dusze” w odniesieniu do człowieka bądź grupy ludzi można znaleźć chociażby w Księdze Rodzaju 46:18, Jozuego 11:11, Dziejach Apostolskich 27:37 i w Liście do Rzymian 13:1.

Zwierzę. W biblijnej relacji o stwarzaniu czytamy: „Przemówił Bóg: ‚Niech się zaroją wody rojem dusz żyjących i niech stworzenia latające latają nad ziemią po obliczu przestworza niebios’. I przemówił Bóg: ‚Niech ziemia wyda żyjące dusze według ich rodzajów, zwierzę domowe i inne poruszające się zwierzę oraz dzikie zwierzę ziemi według jego rodzaju’. I tak się stało” (Rodzaju 1:20, 24). We fragmencie tym ryby, jak też zwierzęta domowe i dzikie zostały określone takim samym słowem: „dusze”. Różne zwierzęta, w tym również ptaki, nazwano duszami także w Księdze Rodzaju 9:10, Kapłańskiej 11:46 oraz Liczb 31:28.

Życie. „Dusza” czasami oznacza czyjeś życie. Jehowa rzekł do Mojżesza: „Pomarli wszyscy mężowie, którzy nastawali na twoją duszę” (Wyjścia 4:19). Na co czyhali wrogowie Mojżesza? Na jego życie. A gdy wcześniej Rachela rodziła Beniamina, „jej dusza uchodziła (ona bowiem umarła)” (Rodzaju 35:16-19). Rachela straciła wtedy życie. Warto też zwrócić uwagę na wypowiedź Jezusa: „Ja jestem wspaniałym pasterzem; wspaniały pasterz daje swą duszę za owce”

(Jana 10:11). Wiadomo, że Jezus oddał za ludzkość swoje życie. W wersetach tych więc słowo „dusza” jednoznacznie odnosi się do czyjegoś życia. Więcej takich przykładów znajdziemy w Księdze 1 Królów 17:17-23, w Ewangelii według Mateusza 10:39 i Jana 15:13, a także w Dziejach Apostolskich 20:10.

Z dalszego studium Biblii dowiesz się, że w całej tej Księdze ani razu nie pojawiają się określenia „nieśmiertelny” czy „wieczny” w zestawieniu ze słowem „dusza”. Przeciwnie, Pismo Święte wyraźnie mówi, że dusza umiera, to znaczy jest śmiertelna (Ezechiela 18:4, 20). Dlatego martwą osobę nieraz nazywa po prostu „zmarłą duszą” (Kapłańska 21:11).

CZYM JEST „DUCH”

Zobaczmy teraz, w jakich kontekstach występuje w Biblii słowo „duch”. Niektórzy sądzą, że to synonim „duszy”. Ale tak nie jest. Biblia jasno wskazuje, że duch i dusza to zupełnie coś innego. Czym te pojęcia różnią się od siebie?

W odniesieniu do ducha pisarze biblijni używali hebrajskiego wyrazu *rúach* albo greckiego *pneúma*. Biblia sama wyjaśnia znaczenie tych terminów. Na przykład w Psalmie 104:29 powiedziano: „Gdy [Jehowo] odbierasz im ducha [*rúach*], konają i wracają do swego prochu”. A List Jakuba 2:26 mówi, że „ciało bez ducha [*pneúma*] jest martwe”. Jak widać, w wersetach tych słowo „duch” odnosi się do czegoś, co sprawia, że ciało żyje. Bez ducha jest ono martwe. Dlatego wyraz *rúach* bywa oddawany w Biblii nie tylko jako „duch”, ale także jako „siła” – siła życiowa. Zwróćmy choćby uwagę, że w czasach Noego Bóg rzekł: „Sprowadzam potop wód na ziemię, żeby wytracić spod niebios wszelkie ciało, w którym działa siła [*rúach*] życiowa” (Rodzaju 6:17; 7:15, 22). A zatem duch to niewidzialna siła, iskra życia, która ożywia wszystkie żyjące stworzenia.

Dusza i duch nie są więc tym samym. Duch jest dla ciała tym, czym na przykład prąd dla radia – pozwala mu funkcjonować. Załóżmy, że masz odbiornik radiowy na ba-

terię. Gdy go włączysz, prąd z baterii uruchamia radio. Bez baterii nie może ono działać. W tym samym celu zwykłe radio trzeba podłączyć do gniazdka. Podobnie duch to siła, która sprawia, że funkcjonuje nasz organizm — siła, która tak jak prąd nie ma żadnych uczuć i nie myśli. Jest bezosobowa. Ale bez tego ducha, czyli siły życiowej, nasze ciało umiera i — jak powiedział psalmista — ‘wraca do swego prochu’.

Na temat śmierci człowieka Księga Kaznodziei 12:7 mówi: „Proch [jego ciało] wraca do ziemi, tak jak był, duch zaś wraca do prawdziwego Boga, który go dał”. Kiedy duch, to jest siła życiowa, uchodzi z człowieka, ciało umiera i wraca do ziemi, skąd pierwotnie zostało wzięte. Natomiast siła życiowa wraca do Boga, Dawcy życia (Hioba 34:14, 15; Psalm 36:9). Nie oznacza to, że dosłownie wędruje do nieba, lecz że przyszłe życie zmarłej osoby zależy od Jehowy Boga — spoczywa w Jego rękach. Tylko On dzięki swej mocy potrafi przywrócić człowiekowi siłę życiową i wzbudzić go z martwych.

To bardzo pokrzepiające, że właśnie tak postąpi Bóg ze wszystkimi, którzy znajdują się „w grobowcach pamięci” (Jana 5:28, 29). Gdy Jehowa przystąpi do wskrzeszenia kogoś z martwych, ukształtuje dla niego nowe ciało i ożywi je, dając mu ducha, czyli siłę życiową. Cóż to będzie za cudowna chwila!

Jeśli chcesz dowiedzieć się czegoś więcej o biblijnych słowach „dusza” i „duch”, pomocne informacje znajdziesz

w broszurze *Co się dzieje z człowiekiem po śmierci?* i w książce *Prowadzenie rozmów na podstawie Pism* na stronach od 82 do 86 oraz od 90 do 94 (wydawnictwa Świadków Jehowy).

Czym jest Szeol i Hades?

W TEKŚCIE Biblii w językach oryginalnych ponad 70 razy występuje hebrajski wyraz *sze'òl* oraz jego grecki odpowiednik *háides*. Słowa te mają związek ze śmiercią i w niektórych przekładach zostały przetłumaczone na „grób”, „piekło” bądź „otchłań”. Ale w wielu dzisiejszych językach nie ma określeń, które by precyzyjnie oddawały myśl oryginału. Dlatego w *Przekładzie Nowego Świata* użyto wyrazów „Szeol” i „Hades”. Co tak naprawdę one oznaczają? Przyjrzyjmy się im w różnych kontekstach.

Księga Kaznodziei 9:10 mówi: „Nie ma pracy ani snucia planów, ani poznania, ani mądrości w Szeolu – w miejscu, do którego idziesz”. Czy werset ten sugeruje, że Szeol to pojedynczy grób, w którym chowa się umarłego? Nie. Gdy w Biblii jest mowa o jednym, konkretnym grobie, pojawiają się inne wyrazy hebrajskie i greckie – nie *sze'òl* czy *háides* (Rodzaju 23:7-9; Mateusza 28:1). Słowo „Szeol” nie odnosi się też do miejsca pogrzebienia większej liczby osób, takiego jak grób rodzinny albo zbiorowa mogiła (Rodzaju 49:30, 31).

Czym zatem jest Szeol lub inaczej Hades? Biblia wskazuje, że to coś więcej niż nawet największy grób zbiorowy. Na przykład w Księdze Izajasza 5:14 czytamy, że Szeol „rozwarł swą bezkresną paszczę”. Chociaż pochłonął już niezliczone rzesze umarłych, wciąż domaga się następnych (Przysłów 30:15, 16). W przeciwieństwie do literalnego grobu, który mieści ograniczoną liczbę osób, 'Szeol jest nienasycony' (Przysłów 27:20). Oznacza to, że nigdy się nie zapełnia. Nie ma granic. Nie jest więc literalnym miejscem o określonym położeniu. Jest miejscem symbolicznym, w którym spoczywa większość ludzi – wspólnym grobem ludzkości.

W lepszym zrozumieniu słów „Szeol” i „Hades” pomagają nam także biblijna nauka o zmartwychwstaniu. Jak wska-

zuje Pismo Święte, słowa te mają związek ze śmiercią, po której możliwe jest powstanie z martwych (Hioba 14:13; Dzieje 2:31; Objawienie 20:13).^{*} Poza tym dowiadujemy się, że w Szeolu (Hadesie) przebywają nie tylko ci, którzy służyli Jehowie, ale też mnóstwo osób, które Mu nie służyły (Rozdaju 37:35; Psalm 55:15). Dlatego Biblia uczy, że „nastąpi zmartwychwstanie zarówno prawych, jak i nieprawych” (Dzieje 24:15).

---

^{*} O tych, którzy nie zostaną wskrzeszeni, powiedziano, że znajdują się „w Gehennie”, a nie w Szeolu czy Hadesie (Mateusza 5:30; 10:28; 23:33). Gehenna – podobnie jak Szeol i Hades – również nie jest miejscem literalnym.

Dzień Sądu — co oznacza?

JAK sobie wyobrażasz Dzień Sądu, zwany też Sądem Ostatecznym? Niektórzy myślą, że miliardy ludzi będzie wtedy pojedynczo stawać przed tronem Boga. Każdy zostanie osądzony. Jedni w nagrodę dostąpią życia w niebie, a drudzy za karę będą skazani na wieczne męki. Ale Biblia kreśli zupełnie inny obraz tego dnia. Przedstawia go nie jako czas grozy, lecz raczej nadziei i odrodzenia.

W Księdze Objawienia 20:11, 12 apostoł Jan tak opisał Dzień Sądu: „Ujrzałem wielki, biały tron i zasiadającego na nim. Sprzed niego uciekły ziemia i niebo i już nie znaleziono dla nich miejsca. I ujrzałem umarłych, wielkich i małych, stojących przed tronem, i otwarto zwoje. Otwarto też inny zwój; jest to zwój życia. I umarli byli sądzeni z tego, co napisano w zwojach, według swych uczynków”. Kim jest przedstawiony tu Sędzia?

Najwyższym Sędzią ludzkości jest Jehowa Bóg. Jednak zadanie sądenia powierzył komuś innemu. Jak powiedział apostoł Paweł, Bóg „ustalił (...) dzień, w którym zamierza w prawości sądzić zamieszkaną ziemię przez męża, którego

wyzaczył” (Dzieje 17:31). Tym wyznaczonym Sędzią jest zmartwychwstały Jezus Chrystus (Jana 5:22). A kiedy zacznie się Dzień Sądu? I jak długo potrwa?

Z Księgi Objawienia wynika, że Dzień Sądu rozpocznie się po wojnie Armagedonu, gdy z ziemi zostanie już usunięty szatański system rzeczy (Objawienie 16:14, 16; 19:19 do 20:3).^{*} Szatan i demony trafią wtedy na tysiąc lat do „otchłani”. I właśnie w tym okresie Chrystus wraz z gronem 144 000 współdziedziców będzie królować i sądzić (Objawienie 14:1-3; 20:1-4; Rzymian 8:17). A zatem Dzień Sądu nie potrwa 24 godziny, lecz tysiąc lat.

W ciągu tego tysiąclecia Jezus Chrystus „ma sądzić żywych i umarłych” (2 Tymoteusza 4:1). Ci „żywi” to „wielka rzesza”, która ocaleje z Armagedonu (Objawienie 7:9-17). Ale apostoł Jan ujrzał też przed tronem sędziowskim umarłych. Jest to zgodne ze słowami Jezusa, który obiecał, że „wszyscy w grobowcach pamięci usłyszą jego głos i wyjdą”, to znaczy zmartwychwstaną (Jana 5:28, 29; Dzieje 24:15). A na podstawie czego będą osądzeni wszyscy ci ludzie?

W omawianej wizji apostoł Jan zobaczył, że „otwarto zwoje” i „umarli byli sądzeni z tego, co napisano w zwojach, według swych uczynków”. Czy zwoje te mają zawierać opis dawnego postępowania tych ludzi? Nie, nie będą oni sądzeni za to, co czynili przed śmiercią. Skąd o tym wiemy? Biblia wyjaśnia: „Kto umarł, został uwolniony od swego grzechu” (Rzymian 6:7). Po zmartwychwstaniu będzie miał niejako czyste konto. Wspomniane zwoje muszą więc wyobrażać nowe przykazania Boże. Chcąc żyć wiecznie, wskrzeszeni z martwych oraz ocaleni z Armagedonu będą musieli przestrzegać Bożych przykazań—również tych, które Jehowa może podać w trakcie owego tysiąca lat. A zatem pod-

---

^{*} Więcej informacji o Armagedonie można znaleźć w leksykonie *Wnikliwe poznawanie Pism* pod hasłami „Dzień Jehowy” i „Har-Magedon” oraz w 20 rozdziale książki *Oddawaj cześć jednemu prawdziwemu Bogu* (wydawnictwa Świadków Jehowy).

stawą osądzania ludzi będzie ich postępowanie *podczas* Dnia Sądu.

W Dniu Sądu miliardy ludzi po raz pierwszy otrzyma sposobność poznawania i wykonywania woli Bożej. Będzie to wymagało prowadzenia rozległej działalności wychowawczej, dzięki której 'mieszkańcy żyznej krainy nauczą się prawości' (Izajasza 26:9). Niestety, nie wszyscy zechcą dostosować się do woli Bożej. W Księdze Izajasza 26:10 powiedziano: „Choćby niegodziwemu okazano łaskę, i tak nie nauczy się prawości. W krainie rzetelności będzie postępował niesprawiedliwie i nie będzie widział dostojeństwa Jehowy”. Tacy niegodziwcy w czasie Dnia Sądu poniosą śmierć już na zawsze (Izajasza 65:20).

Z końcem Dnia Sądu pozostali ludzie w pełni 'ożyją', czyli osiągną doskonałość (Objawienie 20:5). A zatem Dzień Sądu przyniesie ludzkości odrodzenie — powrót do pierwotnego doskonałego stanu (1 Koryntian 15:24-28). Potem nastąpi ostateczna próba. Szatan zostanie uwolniony i będzie mógł po raz ostatni przypuścić atak na mieszkańców ziemi (Objawienie 20:3, 7-10). Ci, którzy nie dadzą mu się zwieść, skorzystają z całkowitego spełnienia biblijnej obietnicy: „Prawi posiadą ziemię i będą na niej przebywać na zawsze” (Psalm 37:29). Tak więc dla wszystkich ludzi wiernych Bogu Dzień Sądu okaże się prawdziwym błogosławieństwem!

Rok 1914 — szczególna data w świetle proroctw biblijnych

WNIKLIWI badacze Biblii niemal z 40-letnim wyprzedzeniem ogłosili, że rok 1914 przyniesie niezwykle wydarzenia. Jakie? I co wskazywało, że będzie on taki ważny?

Evangelia według Łukasza 21:24 zawiera następującą wypowiedź Jezusa: „Jerozolima będzie deptana przez narody,

aż się dopełnią wyznaczone czasy narodów [„czasy pogan”, *Biblia warszawska*]. Jerozolima była stolicą państwa żydowskiego – siedzibą królów z rodu Dawida (Psalm 48:1, 2). Królowie ci wyróżniali się spośród innych władców czymś szczególnym. Otóż zasiadali „na tronie Jehowy”, czyli reprezentowali samego Boga (1 Kronik 29:23). Tak więc Jerozolima symbolizowała władzę Jehowy.

Ale jak i kiedy władza ta zaczęła być „deptana przez narody”? Nastąpiło to w roku 607 p.n.e. – gdy Jerozolimę podbili Babilończycy. Rządy królów z rodu Dawida, zasiadających „na tronie Jehowy”, zostały wtedy przerwane (2 Królów 25:1-26). Czy ten stan rzeczy miał trwać bez końca? Nie. W prorocztwie Ezechiela znajdujemy słowa skierowane do ostatniego z tych królów – Sedekiasza: „Usuń zawój i zdejmij koronę. (...) Niechybnie stanie się niczyja,

„SIEDEM CZASÓW”

2520 lat

606 lat i 1/4 roku

Od października 607 roku p.n.e.
do 31 grudnia 1 roku p.n.e.

1913 lat i 3/4 roku

Od 1 stycznia 1 roku n.e.
do października 1914 roku

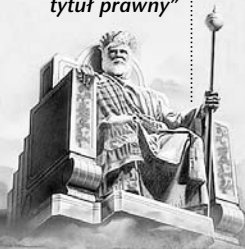
607

◀ p.n.e. | n.e. ▶

1914

„Jerozolima
będzie deptana
przez narody”

„Aż przyjdzie ten,
do którego należy
tytuł prawny”

aż przyjdzie ten, do którego należy tytuł prawny, i jemu to dam” (Ezechiela 21:26, 27). „Tytuł prawny” do korony Dawida przysługuje Chrystusowi Jezusowi (Łukasza 1:32, 33). A zatem wspomniane ‘deptanie’ miało się skończyć wraz z objęciem władzy królewskiej przez Jezusa.

Kiedy należało oczekiwać tego doniosłego wydarzenia? Jezus wykazał, że rządy pogan miały trwać przez pewien wyznaczony czas. Ustalenie długości owego okresu jest możliwe dzięki informacjom z 4 rozdziału Księgi Daniela. Opisano tam proroczy sen babilońskiego króla Nebukad-neccara. Władcy temu śniło się potężne drzewo, które zostało ścięte. Pozostawiony pień nie mógł odrastać, gdyż założono na niego obręcz żelazną i miedzianą. Anioł obwieścił: „Niech nad nim przemienie *siedem czasów*” (Daniela 4:10-16).

W Biblii drzewa wyobrażają nieraz władzę (Ezechiela 17: 22-24; 31:2-5). Zrąbanie tamtego symbolicznego drzewa wskazywało więc na przerwanie rządów Boga reprezentowanych przez królów w Jerozolimie. Jak jednak wynika ze wspomnianego snu, owo ‘deptanie Jerozolimy’ miało być przejściowe – miało potrwać „siedem czasów”. Co to za okres?

Zgodnie z Księgą Objawienia 12:6, 14 trzy i pół czasu to „tysiąc dwieście sześćdziesiąt dni”. „Siedem czasów” musi zatem oznaczać okres dwa razy dłuższy, czyli 2520 dni. Ale po upływie 2520 dni od klęski Jerozolimy poganie nie przestali ‘deptać’ władzy Boga. Dlatego w omawianym pro-roctwie musiało chodzić o znacznie dłuższy okres. Księga Liczb 14:34 i Ezechiela 4:6 – gdzie podano zasadę „dzień za rok” – pozwalają wysnuć wniosek, że „siedem czasów” to 2520 lat.

Okres 2520 lat rozpoczął się w październiku 607 roku p.n.e. (gdy Jerozolima wpadła w ręce Babilończyków i dynastia Dawidowa utraciła tron), a zakończył się w październiku 1914 roku n.e. Dobiegły wtedy kresu „wyznaczone czasy narodów”

i Jezus Chrystus wstąpił na tron w niebiańskim Królestwie Bożym (Psalm 2:1-6; Daniela 7:13, 14).*

Tak jak przepowiedział Jezus, o jego „obecności” w charakterze niebiańskiego Króla świadczą dramatyczne wydarzenia na świecie – wojny, klęski głodu, trzęsienia ziemi, zarazy (Mateusza 24:3-8; Łukasza 21:11). Stanowią one niezbity dowód, że w roku 1914 rzeczywiście narodziło się niebiańskie Królestwo Boże, a dla terazniejszego złego świata zaczęły się „dni ostatnie” (2 Tymoteusza 3:1-5).

---

* Od października 607 roku p.n.e. do października 1 roku p.n.e. minęło 606 lat. Ponieważ nie było roku zerowego, od października 1 roku p.n.e. do października 1914 roku n.e. minęło 1914 lat. Gdy dodamy te dwa okresy – 606 lat i 1914 lat – otrzymamy 2520 lat. Wyjaśnienia dotyczące upadku Jerozolimy w 607 roku p.n.e. można znaleźć pod hasłem „Chronologia” w leksykonie *Wnikliwe poznawanie Pism* (wydawnictwo Świadków Jehowy).

Kim jest archanioł Michał?

W BIBLIJ jest niewiele wzmianek o stworzeniu duchowym, które nosi imię Michał. Wszystkie jednak przedstawiają go w jakimś działaniu. W Księdze Daniela walczy on z niegodziwymi aniołami, w Liście Judy toczy spór z Szatanem, a w Księdze Objawienia prowadzi wojnę z Diabłem i demonami. Popierając władzę Jehowy i walcząc z Jego wrogami, żyje zgodnie ze znaczeniem swego imienia – „któż jest jak Bóg?” Ale kim właściwie jest Michał?

Niektóre biblijne postacie są znane pod więcej niż jednym imieniem. Na przykład patriarcha Jakub był też nazywany Izraelem, a apostoł Piotr – Szymonem (Rodzaju 49:1, 2; Mateusza 10:2). Z Biblii wynika, że Michał to imię odnoszone do Jezusa Chrystusa, zanim przyszedł na ziemię i gdy stąd odszedł. Rozważmy, jakie biblijne informacje uzasadniają taki wniosek.

Archanioł. Słowo Boże przedstawia Michała jako „archanioła”, czyli naczelnego anioła (Judy 9). Tytuł ten występuje

w Biblii wyłącznie w liczbie pojedynczej, nigdy w mnogiej. Najwyraźniej więc istnieje tylko jeden taki anioł. Biblia wiąże stanowisko archanioła z osobą Jezusa. O zmartwychwstałym Panu Jezusie Chrystusie tak napisano w Liście 1 do Tesaloniczan 4:16: „Sam Pan zstąpi z nieba z nakazującym wołaniem, z głosem archanielskim”. Głos Jezusa nazwano tu archanielskim. A zatem werset ten podpowiada, że archaniołem Michałem jest sam Jezus.

Wódz. W Biblii nadmieniono, że 'Michał i jego aniołowie toczyli bitwę ze smokiem i jego aniołami' (Objawienie 12:7). Jak widać, Michał jest Wodzem armii wiernych aniołów. W takiej roli Księga Objawienia ukazuje też Jezusa (Objawienie 19:14-16). Poza tym o „Panu Jezusie” i „jego potężnych aniołach” wyraźnie wspomniał apostoł Paweł (2 Tesaloniczan 1:7). Tak więc Biblia mówi o Michale i „jego aniołach” oraz o Jezusie i 'jego aniołach' (Mateusza 13:41; 16:27; 24:31; 1 Piotra 3:22). Ponieważ z Księgi tej nie wynika, jakoby w niebie istniały dwie armie wiernych aniołów – jedna pod wodzą Michała, a druga pod wodzą Jezusa – nasuwa się logiczny wniosek, że Michał to przebywający w niebie Jezus Chrystus.*

---

* Więcej dowodów, że imię Michał odnosi się do Syna Bożego, można znaleźć pod hasłem „Michał” w leksykonie *Wnikliwe poznawanie Pism* (wydawnictwo Świadków Jehowy).

Czym jest „Babilon Wielki”?

KSIĘGA OBJAWIENIA zawiera sporo wyrażeń, których nie należy rozumieć dosłownie (Objawienie 1:1). Wspomina na przykład o nierządniczy mającej wypisane na czole imię „Babilon Wielki”. Powiedziano o niej, że siedzi nad „rzeszami i narodami” (Objawienie 17:1, 5, 15). Ponieważ nie mogłaby tego zrobić rzeczywista kobieta, w grę musi wchodzić postać symboliczna. Co ona wyobraża?

W Księdze Objawienia 17:18 tę samą symboliczną kobietę przedstawiono jako „wielką metropolię mającą królestwo nad

królami ziemi”. Określenie jej mianem „metropolii”, czyli dużego i ważnego miasta, wskazuje, że chodzi o jakąś zorganizowaną grupę ludzi. A skoro ta „wielka metropolia” sprawuje władzę nad „królami ziemi”, musi to być wpływowa organizacja o zasięgu międzynarodowym. Można ją więc nazwać ogólnoswiatowym imperium. Wiadomo też, że jest to imperium religijne. Wniosek ten pozwalają wysnuć pewne fragmenty Księgi Objawienia, które teraz przeanalizujemy.

Imperium może mieć charakter polityczny, handlowy lub religijny. Ale kobieta o imieniu Babilon Wielki nie wyobraża imperium politycznego, bo w Słowie Bożym czytamy, że 'dopuszczała się rozpusty' z „królami ziemi”, reprezentującymi świat polityki. Zawierała z nimi sojusze i właśnie dlatego została nazwana „wielką nierządnicą” (Objawienie 17:1, 2; Jakuba 4:4).

Babilon Wielki nie może być też imperium handlowym, bo gdy ulegnie zagładzie, „kupcy ziemscy” – przedstawiający świat handlu – pograżą się w rozpacz i tak samo jak królowie, będą przyglądać się temu „z dala” (Objawienie 18:3, 9, 10, 15-17). Wszystko to nasuwa logiczny wniosek, że Babilon Wielki nie jest imperium politycznym ani handlowym, lecz religijnym.

Dodatkowe potwierdzenie stanowi informacja, że Babilon Wielki zwodzi wszystkie narody przez „praktyki spirytystyczne” (Objawienie 18:23). Ponieważ wszelkie formy spirytyzmu mają związek z religią, Babilon Wielki musi być organizacją religijną. A skoro źródłem spirytyzmu są demony, nic dziwnego, iż Biblia nazywa Babilon Wielki „miejszem mieszkania demonów” (Objawienie 18:2; Powtórzonego Prawa 18:10-12). O imperium tym powiedziano również, że bezwzględnie przeciwstawia się religii prawdziwej, uciskając „proroków i świętych” (Objawienie 18:24). Tak bardzo nienawidzi religii prawdziwej, że zaciekle prześladowuje, a nawet morduje „świadków Jezusa” (Objawienie 17:6). Zatem kobieta przedstawiona jako Babilon Wielki bez wątpienia wyobraża ogólnoswiatowe imperium religii fałszywej, obejmujące wszystkie religie, które sprzeciwiają się Jehowie Bogu.

Czy Jezus naprawdę urodził się w grudniu?

BIBLIA nie mówi, kiedy Jezus się urodził. Wyraźnie jednak wskazuje, że nie było to w grudniu.

Warto ustalić, jaka pogoda panowała o tej porze roku w Betlejem, czyli w miejscu narodzin Jezusa. Żydowski miesiąc Kislew (obejmujący część naszego listopada i grudnia) był zimny i deszczowy. Kolejny – Tebet (grudzień/styczeń) – przynosił najniższe temperatury w roku, a w okolicach górzystych nawet sporadyczne opady śniegu. Zwróćmy uwagę na biblijne wzmianki o tamtejszym klimacie.

Pisarz biblijny Ezdrasz potwierdza, że w miesiącu Kislew było zimno i mokro. Donosi, iż lud, który zgromadził się w Jerozolimie „w miesiącu dziewiątym [Kislew], dwudziestego dnia tego miesiąca”, ‘drżał z powodu deszczów’. Sami zebrani oświadczyli: „To pora deszczów i nie można stać na

*Gdy urodził się Jezus,
pasterze nocowali
ze stadami na dworze*

dworze” (Ezdrasza 10:9, 13; Jeremiasza 36:22). A zatem z nadejściem grudnia pasterze mieszkający w tamtych okolicach nie mogli już nocować ze stadami w polu.

Tymczasem Biblia podaje, że tej nocy, której Jezus przyszedł na świat, pasterze pozostawali z owcami na dworze. Jak wspomina ewangelista Łukasz, „przebywali [„obozowali”, *KUL*] pod gołym niebem i strzegli nocą swych trzód’ niedaleko Betlejem (Łukasza 2:8-12). Nie chodzi o to, że wyprowadzali owce w dzień na pastwisko, ale że wraz z nimi *obozowali* pod gołym niebem, i to również *nocą*. Czy ten opis pasuje do warunków pogodowych panujących w Betlejem w grudniu? Oczywiście, że nie. Jak widać, wydarzenia towarzyszące narodzinom Jezusa dowodzą, że nie mogło się to stać w grudniu.*

Pismo Święte nie precyzuje, kiedy Jezus przyszedł na świat, mówi natomiast dokładnie, kiedy umarł. Przywodzi to na myśl słowa króla Salomona: „Lepsze jest imię niż wyborny olejek, a dzień śmierci niż dzień narodzin” (Kaznodziei 7:1). Nic więc dziwnego, że w Biblii szczegółowo opisano służbę i śmierć Jezusa, a tak niewiele powiedziano o czasie jego narodzin.

---

* Więcej informacji można znaleźć w książce *Prowadzenie rozmów na podstawie Pism* na stronach od 358 do 361 (wydawnictwo Świadków Jehowy).

Czy obchodzić święta?

W WIELU stronach świata powszechnie obchodzi się święta religijne i świeckie, które nie wywodzą się z Biblii. Skąd się w takim razie wzięły? Zwróć uwagę, co o znanych ci świętach donoszą różne źródła. Oto kilka przykładów.

Wielkanoc. „W Nowym Testamencie (...) nie ma żadnej wzmianki o obchodzeniu Wielkanocy” – podano w pewnej encyklopedii (*The Encyclopædia Britannica*). Jak więc to

święto zostało wprowadzone? Korzeniami tkwi ono w pogaństwie. Chociaż ma upamiętniać zmartwychwstanie Jezusa, związane z nim zwyczaje są niechrześcijańskie. Na przykład o popularnym „zajączku wielkanocnym” inna encyklopedia mówi: „Zając to symbol pogański, który zawsze był wyobrażeniem płodności” (*The Catholic Encyclopedia*).

Nowy Rok. Zarówno data obchodzenia Nowego Roku, jak i towarzyszące temu zwyczaje różnią się w zależności od kraju. Ale o początkach tego święta tak powiedziano w pewnym dziele: „Rzymski władca Juliusz Cezar ustanowił w roku 46 przed Chr. dzień 1 stycznia Dniem Nowego Roku. Rzymianie poświęcili ten dzień Janusowi, bogu bram, drzwi i początków. Janus miał dwa oblicza – jedno spoglądało w przód, drugie wstecz – i właśnie od niego wziął swą nazwę styczeń [po łacinie *ianuarius*, po angielsku *January*]” (*The World Book Encyclopedia*). A zatem obchody Nowego Roku nawiązują do tradycji pogańskich.

Wszystkich Świętych i Halloween. W innym źródle czytamy: „Ślady zwyczajów związanych z wigilią Wszystkich Świętych (Halloween) można znaleźć w ceremoniach druidów z czasów przedchrześcijańskich. Celtowie obchodzili święta ku czci dwóch głównych bóstw: boga słońca i boga zmarłych (...), którego święto przypadało na dzień 1 listopada, początek celtyckiego nowego roku. Święto zmarłych stopniowo włączono do rytuałów chrześcijańskich” (*The Encyclopedia Americana*).

Inne święta. Nie sposób przeanalizować wszystkich świąt obchodzonych na całym świecie. Warto jednak pamiętać, że te, które gloryfikują człowieka bądź ludzkie organizacje, bez wątpienia nie podobają się Jehowie (Jeremiasza 17:5-7; Dzieje 10:25, 26). Poza tym na Jego pogląd o jakiejś uroczystości religijnej ma wpływ jej pochodzenie (Izajasza 52:11; Objawienie 18:4). Gdy w grę wchodzi święto o charakterze świeckim, w ustaleniu Bożego punktu widzenia pomogą ci zasady biblijne omówione w 16 rozdziale tego podręcznika.

Czy chciałbyś dowiedzieć się czegoś więcej?
Wejdź na oficjalną stronę Świadków Jehowy **www.jw.org/pl**